

Adviesprocedure

Registratienummer:	456697	Datum:	28 april 2015
Onderwerp:	Jaarstukken 2014		

Procedure			
Dit advies is integraal tot stand gekomen in overleg met de volgende afdelingen:		In dit advies zijn de volgende control-aspecten van belang:	
Facilitaire Diensten	X	Personeel	X
Infra & Wijkbeheer	X	Informatie	X
Maatschappelijke & Ruimtelijke Ontwikkeling	X	Organisatie	X
Publiekswinkel	X	Financiën	X
Samenlevingszaken	X	Juridisch	X
Stafteams	X	Communicatie	X
Omgevingsdienst de Vallei			
Persbericht bijgevoegd	Ja		
Overlegd met portefeuillehouder	Ja	Wethouder Windhouwer	
Behandeld in OR	Nee		

Administratie		
Besluit opnemen in de	Openbare Besluitenlijst	X
	Vertrouwelijke Besluitenlijst	

Opmerkingen college	
Secretaris:	Parafenronde/Agenda
Burgemeester:	
Wethouder Windhouwer	
Wethouder Horst	
Wethouder Klein	

Advies aan college

Reg. Nummer: 456697	Afdeling: Staf/Bedrijfskunde
Datum: 28 april 2015	Steller: Kolder, D.
Bijlage(n): 3	Portefeuillehouder: Wethouder Windhouwer

Deadline besluitvorming: Ja	College: 04 mei 2015
Advies openbaar: Ja	Agendacommissie: 12 mei 2015
	Gemeenteraad: 25 juni 2015

Onderwerp: Jaarstukken 2014

Ontwerpbesluit:

Het college:

1. stelt de raad voor de jaarstukken 2014 vast te stellen;
2. stelt de raad voor het college decharge te verlenen voor het gevoerde beleid en beheer;
3. stelt de raad voor om van het voordelig jaarrekeningresultaat van € 758.000 een bedrag van € 350.000 specifiek te bestemmen voor het sociaal domein en het resterende gedeelte van € 408.000 toe te voegen aan de algemene reserve;
4. stelt de raad voor op de exploitatie van 2015 (restant-)budgetten beschikbaar te stellen voor eenmalige activiteiten gedekt door reserves (waaronder investeringen met maatschappelijk nut), zoals weergegeven in bijlage 6 bij de Jaarstukken 2014;
5. stelt de raad voor de Meerjaren Prognose Grondexploitaties behorende bij de jaarstukken 2014 vast te stellen.

Parafering:

Afdelingsmanager:		Secretaris:		
Paraaf	Burgemeester	Wethouder Windhouwer	Wethouder Horst	Wethouder Klein
Akkoord				
Bespreken				
Datum				

Besluit:

☐ Conform ☐ Conform met aanvulling:	
☐ Niet conform, zie afzonderlijk besluit	
Besluit openbaar: ☐ ja ☐ nee	
Datum besluit:	B&W-nummer: <div style="text-align: right;">Secretaris,</div>

Inleiding

Bijgevoegd zijn de Jaarstukken 2014.

In dit advies wordt geadviseerd de raad voor te stellen de Jaarstukken 2014 vast te stellen.

Beoogd effect

De raad stelt de Jaarstukken 2014 vast en verleent het college daarmee decharge voor het gevoerde beleid en beheer over 2014.

Argumenten

De rekening sluit met een batig saldo

Het rekeningjaar 2014 sluit af met een positief resultaat van € 758.000.

Effecten rekeningresultaat

Op de afzonderlijke programma's en in de financiële jaarrekening worden de afwijkingen ten opzichte van de begroting weergegeven. Er vloeien geen structurele effecten voort vanuit deze jaarrekening.

Rechtmatigheid

De algemene conclusie is dat de algemene regelgeving goed is toegepast. In relatie tot de totale tolerantie zijn er geen rechtmatigheidsfouten of onzekerheden uit de accountantscontrole naar voren gekomen.

Controle accountant

De accountant heeft de controle afgerond. De reacties van de accountant over onze jaarrekening zijn positief. Het (concept) rapport van bevindingen is 16 april ontvangen. De portefeuillehouder, de directeur bedrijfsvoering en de teamleider bedrijfskunde hebben op woensdag 22 april een afrondend gesprek gehad met de accountant over de jaarrekening.

Bestemming rekeningresultaat

Het rekeningjaar sluit af met een positief resultaat van € 758.000. Het voordelig resultaat over 2014 willen wij als volgt bestemmen:

- Een storting van € 350.000 in de reserve sociaal domein ter dekking van de verwachte tekorten in 2015 en 2016 op het sociale domein als gevolg van de decentralisaties. De voorgestelde storting is gelijk aan de vrijval van middelen in het sociale domein in 2014.
- Het resterende gedeelte van € 408.000 toe te voegen aan de algemene reserve ter versterking van het eigen vermogen.

Beschikbaar stellen van budgetten voor eenmalige activiteiten gedekt uit reserves (waaronder investeringen van maatschappelijk nut)

Investerings met maatschappelijk nut die geheel gedekt worden uit reserves moeten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord worden op de exploitatierekening. Dit betekent dat met de afsluiting van de jaarrekening ook de kredieten (zijn in feite budgetten) niet meer beschikbaar zijn. Daarom dient de raad deze budgetten voor het jaar 2014 weer opnieuw beschikbaar te stellen, met daartegenover de beschikkingen over de betreffende reserves.

Dit geldt ook voor een aantal eenmalige activiteiten waarvoor de raad in 2014 geld beschikbaar heeft gesteld (en gedekt uit reserves), maar die nog niet (geheel) tot uitvoering zijn gekomen. Deze investeringen en eenmalige activiteiten zijn opgenomen in bijlage 6 van de jaarstukken.

Meerjaren Prognose Grondexploitaties

Bij de Programmabegroting 2015 is de Meerjaren Prognose Grondexploitaties 2014 vastgesteld. De in exploitatie genomen gronden zijn in 2014 verder ontwikkeld, het verwachte resultaat van deze projecten is opnieuw berekend en de risicoanalyse is opnieuw uitgevoerd. Ook van de niet in exploitatie genomen gronden is een nieuwe raming opgesteld.

Door met name de lagere bovenwijkse- en bovenplanse voorzieningen is de verliesvoorziening van de grondexploitatie de Flier afgebouwd met € 4,3 miljoen. Voor de grondexploitaties van Nijkerkerveen deelplan 1a en 1b is bestaande verliesvoorziening opgehoogd met € 1,2 miljoen.

De benodigde reserve ten behoeve van het afdekken van de risico's is berekend op € 4,6 miljoen, een stijging van € 1,7 miljoen ten opzichte van vorige MPG. Het totale risico op de grondexploitaties is toegenomen ten opzichte van de vorige MPG. Deze toename is met name een gevolg van het verlagen van de verliesvoorziening van de Flier.

De totale boekwaarde van alle grondexploitaties bedraagt per 1 januari 2015 € 29,5 miljoen. De verliesvoorzieningen in de grondexploitaties De Flier, Doornsteeg en Nijkerkerveen zijn in de boekwaarde van de complexen verwerkt. De winstnemingen in de complexen Middelaar en Corlaer, het terugbrengen van de verliesvoorziening in De Flier en de te treffen verliesvoorzieningen in Nijkerkerveen zijn in de boekwaarde van de betreffende complexen verwerkt. Door te sturen op cashflow wordt de stijging van de boekwaarde van de in uitvoering komende complexen zoveel mogelijk beperkt. Voor de komende jaren wordt een positieve cashflow verwacht, vanwege de verkopen in De Flier, Arkerpoort en Nijkerkerveen deelplan 1 en 2.

Communicatie

Digitale verstrekking

Op 30 oktober 2014 is door de raad het besluit genomen dat alle raadsinformatie en vergaderdocumenten vanaf 2015 (na een overgangsperiode van twee maanden) alleen nog digitaal worden aangeboden. Dit betekent dat de documenten ten aanzien van de budgetcyclus ook niet meer als afzonderlijk boekwerk beschikbaar worden gesteld.

Persbijeenkomst

Andere jaren werd er een aparte persbijeenkomst georganiseerd voor de Jaarstukken. Omdat donderdag 23 april al het één en ander openbaar is gemaakt stellen we voor dit jaar een toelichting te geven in het reguliere persuur van 12 mei.

Kanttekeningen

Geen.

Uitvoering

Behandeling in het college

De behandeling geschiedt in twee termijnen, te weten op 17 maart (verkennend) en 4 mei (definitieve behandeling).

Toezening raad

In de financiële verordening is opgenomen dat de jaarrekening vóór 1 juni door het college aan de raad moet worden aangeboden. Na vaststelling door uw college zal deze volgens planning op 12 mei aan de raad worden verzonden.

Toezening naar provincie en CBS

Na vaststelling door de raad dient volgens art. 200 van de Gemeentewet de programmarekening uiterlijk op 15 juli van het jaar volgend op het rekeningjaar te worden toegezonden aan de provincie.

Daarnaast is inzending naar het CBS noodzakelijk vóór 15 juli in verband met de Single Information Single Audit (SiSa). In de jaarrekening is namelijk opgenomen de bijlage "SiSa verantwoordingsinformatie". De jaarrekeningstukken worden via het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gezonden naar de diverse ministeries, waarmee dan de uitvoering van de specifieke uitkeringen wordt verantwoord. De specifieke uitkeringen, die de gemeente over 2014 ontvangen heeft kunnen op basis hiervan afgerekend worden zonder dat hiervoor nog aparte accountantsverklaringen nodig zijn.

Effecten te late inzending CBS

Het niet voldoen aan deze termijn van aanlevering van de SiSa leidt er toe dat de bevoorschotting van de algemene uitkering uit het gemeentefonds (tijdelijk) wordt stopgezet. Deze regeling is ook van toepassing voor de gemeenschappelijke regelingen waarbij de gemeente Nijkerk is aangesloten.

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2015 - 027	Registratiekenmerk:	456735
Onderwerp:	Jaarstukken 2014		
Korte inhoud:	In de Jaarstukken 2014 legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en het financiële resultaat over het jaar 2014. Het voorstel betreft het vaststellen van de Jaarstukken 2014.		
Datum:	28 april 2015	Portefeuillehouder:	Wethouder Windhouwer

Voorstel

Wij stellen u voor:

1. De Jaarstukken 2014 vast te stellen;
2. Het college decharge te verlenen voor het gevoerde beleid en beheer;
3. Van het voordelig jaarrekeningresultaat van € 758.000 een bedrag van € 350.000 specifiek te bestemmen voor het Sociaal Domein en het resterende gedeelte van € 408.000 toe te voegen aan de Algemene reserve;
4. Op de exploitatie van 2015 (restant-)budgetten beschikbaar te stellen voor eenmalige activiteiten gedekt door reserves (waaronder investeringen met maatschappelijk nut), zoals weergegeven in bijlage 6 bij de Jaarstukken 2014;
5. De Meerjaren Prognose Grondexploitaties behorende bij de jaarstukken 2014 vast te stellen.

Toelichting:

Inleiding

Hierbij ontvangt u de Jaarstukken 2014. In deze jaarrekening legt ons college aan uw raad verantwoording af over het gevoerde beleid, de uitvoering daarvan en het financiële resultaat over het jaar 2014. Het rekeningjaar 2014 sluit af met een positief resultaat van € 758.000.

Beoogd effect

De Jaarstukken 2014 vaststellen en het college decharge te verlenen voor het gevoerde beleid en beheer.

Argumenten

De verslaglegging in de jaarrekening volgt de indeling van de programmabegroting

Het college doet verslag van de realisatie van de programma's volgens de oorspronkelijke begroting en zoals deze is bijgesteld met tussentijdse besluiten en de bestuursrapportages. Aangegeven wordt wat het college moest uitvoeren met daartegenover wat er werkelijk is gedaan. Dit onderdeel is genoemd Programmaverantwoording en is in feite het inhoudelijke jaarverslag. Hierin wordt geen financiële verantwoording gedaan.

In de paragrafen wordt verslag gedaan over beleidslijnen van het beheersproces van de programma's. De paragrafen zijn een dwarsdoorsnede van de begroting/jaarrekening. Het tweede deel is de financiële jaarrekening. In dit deel staat de financiële verantwoording.

De stand van zaken op 31 december 2014 is het ijkpunt van deze verantwoording over alles wat er gebeurd is in 2014.

Jaarrekening geeft een getrouw beeld van de baten en lasten

Ernst & Young Accountants LLP heeft een goedkeurende verklaring afgegeven voor zowel het getrouw beeld als de rechtmatigheid. De controleverklaring is opgenomen in de programmarekening. Op basis van deze verklaring kunt u de jaarstukken vaststellen en ons college decharge verlenen.

Bestemming jaarrekeningresultaat

Wij stellen u voor om het voordelig jaarrekeningresultaat van € 758.000 als volgt te bestemmen:

- Een storting van € 350.000 in de reserve sociaal domein ter dekking van de verwachte tekorten in 2015 en 2016 op het sociale domein als gevolg van de decentralisaties. De voorgestelde storting is gelijk aan de vrijval van middelen in het sociale domein in 2014.
- Het resterende gedeelte van € 408.000 toe te voegen aan de algemene reserve ter versterking van het eigen vermogen.

Beschikbaar stellen van budgetten voor eenmalige activiteiten gedekt uit reserves (waaronder investeringen van maatschappelijk nut)

Investerings met maatschappelijk nut die geheel gedekt worden uit reserves moeten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord worden op de exploitatierekening. Dit betekent dat met de afsluiting van de jaarrekening ook de kredieten (zijn in feite budgetten) niet meer beschikbaar zijn. Daarom is het noodzakelijk dat de raad deze budgetten voor het jaar 2015 weer apart beschikbaar stelt, met daartegenover de beschikkingen over de betreffende reserves.

Dit geldt ook voor een aantal eenmalige activiteiten waarvoor de raad in 2014 geld beschikbaar heeft gesteld (en gedekt uit reserves), maar die nog niet (geheel) tot uitvoering zijn gekomen. Deze investeringen en eenmalige activiteiten zijn opgenomen in bijlage 6 van de Jaarstukken 2014.

Meerjaren Prognose Grondexploitaties

Bij de Programmabegroting 2015 is de Meerjaren Prognose Grondexploitaties 2014 vastgesteld. De in exploitatie genomen gronden zijn in 2014 verder ontwikkeld, het verwachte resultaat van deze projecten is opnieuw berekend en de risicoanalyse is opnieuw uitgevoerd. Ook van de niet in exploitatie genomen gronden is een nieuwe raming opgesteld.

Door met name de lagere bovenwijkse- en bovenplanse voorzieningen is de verliesvoorziening van de grondexploitatie de Flier afgebouwd met € 4,3 miljoen. Voor de grondexploitaties van Nijkerkerveen deelplan 1a en 1b is bestaande verliesvoorziening opgehoogd met € 1,2 miljoen.

De benodigde reserve ten behoeve van het afdekken van de risico's is berekend op € 4,6 miljoen, een stijging met € 1,7 miljoen ten opzichte van de MPG 2014. Het totale risico op de grondexploitaties is toegenomen ten opzichte van de vorige MPG. Deze toename is met name een gevolg van het verlagen van de verliesvoorziening van de Flier.

Communicatie

Digitale verstrekking

Op 30 oktober 2014 is door uw raad het besluit genomen dat alle raadsinformatie en vergaderdocumenten vanaf 2015 (na een overgangsperiode van twee maanden) alleen nog digitaal worden aangeboden. Dit betekent dat de documenten ten aanzien van de budgetcyclus niet meer als afzonderlijk boekwerk beschikbaar worden gesteld.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
De secretaris, De burgemeester,

mevrouw mr. M.D. HAALSTRA de heer mr. drs. G.D. RENKEMA

RAADSBESLUIT

Nummer: 2015-027

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 28 april 2015;

b e s l u i t :

1. De Jaarstukken 2014 vast te stellen;
2. Het college decharge te verlenen voor het gevoerde beleid en beheer;
3. Van het voordelig jaarrekeningresultaat van € 758.000 een bedrag van € 350.000 specifiek te bestemmen voor het Sociaal Domein en het resterende gedeelte van € 408.000 toe te voegen aan de Algemene reserve;
4. Op de exploitatie van 2015 (restant-)budgetten beschikbaar te stellen voor eenmalige activiteiten gedekt door reserves (waaronder investeringen met maatschappelijk nut), zoals weergegeven in bijlage 6 bij de Jaarstukken 2014;
5. De Meerjaren Prognose Grondexploitaties behorende bij de jaarstukken 2014 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Nijkerk
d.d. 25 juni 2015,

de griffier,

de voorzitter,

de heer O. VAN KOLCK

de heer mr. drs. G. D. RENKEMA

Jaarstukken 2014

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2014

Aanbiedingsbrief	4
Deel A Jaarverslag	7
Programmaverantwoording	8
Programma 1 Inwoners en Bestuur	9
Programma 1 Inwoners en Bestuur - Burgerjaarverslag.....	14
Programma 2 Veiligheid	16
Programma 3 Wonen	19
Programma 4 Economie en Milieu	23
Programma 5 Bereikbaarheid	31
Programma 6 Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn.....	33
Programma 7 Gezondheid en maatschappelijke ondersteuning	39
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	46
Paragrafen.....	48
Paragraaf 1 Lokale heffingen	49
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	52
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	68
Paragraaf 4 Financiering	74
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering.....	76
Paragraaf 6 Verbonden partijen	82
Paragraaf 7 Grondbeleid	88
Deel B Jaarrekening.....	92
Programmarekening en toelichting	93
Waarderingsgrondslagen.....	100
WNT (Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke/semipublieke sector)	101
Balans en toelichting.....	102
Controleverklaring	113
Ondertekening	115
Bijlagen	116

Aanbiedingsbrief

Aan de Raad,

Hierbij presenteren wij u de jaarstukken 2014. Dit zijn de eerste jaarstukken van ons als nieuw college in een periode van grote uitdagingen op het maatschappelijke en financiële vlak. In deze jaarstukken laten we u zien wat een jaar gezamenlijke inspanning heeft opgeleverd. Welk beleid is uitgevoerd, welke zaken zijn gerealiseerd en het financiële beeld over 2014. De door u vastgestelde programmabegroting 2014 is de basis voor de verantwoording over het afgelopen jaar in deze jaarstukken.

De accountant heeft de jaarrekening goedgekeurd. Het rekeningjaar 2014 sluit af met een positief resultaat van € 758.000. Het algemene beeld over 2014 is positief. De financiële positie ten opzichte van de jaarrekening 2013 is verbeterd. Veel projecten zijn opgezet, voortgezet of afgerond. Hierbij noemen we in het bijzonder de implementatie van de drie decentralisaties op het gebied van jeugd, zorg en werk en het opstarten van "Samen Nijkerk" met de bijbehorende verandervisie en veranderplan voor de gemeentelijke organisatie.

Wij zijn dan ook trots op wat we hebben bereikt met de beschikbaar gestelde capaciteit en middelen. Er is door alle betrokkenen hard gewerkt en de inzet van velen heeft geleid tot mooie resultaten, welke mede zijn bereikt door de inzet van inwoners en maatschappelijke organisaties.

Algemene opmerkingen

De jaarstukken bestaan uit twee delen. Het eerste deel is het 'jaarverslag', waarin de verantwoording over diverse onderwerpen in tekst is verwoord. Het jaarverslag is opgedeeld in de 'programmaverantwoording' en de 'paragrafen'. In het tweede deel, de 'jaarrekening', volgen de cijfers. De stand van zaken op 31 december 2014 is het ijkpunt van deze verantwoording over alles wat er gebeurd is in 2014.

In de eerste en tweede bestuursrapportage 2014 hebben wij u geïnformeerd over wijzigingen, die zijn ontstaan ten opzichte van de begroting 2014. In deze jaarrekening gaan we nader in op de verschillen die zijn ontstaan na het opstellen van de tweede bestuursrapportage.

Samen bouwen aan onze gemeente

Nijkerk is een gemeente in ontwikkeling: er zijn veel (nieuwe) grote projecten, vaak met een doorlooptijd van enkele jaren. Ook in 2014 zijn veel projecten voorbereid, in uitvoering genomen of afgerond. Zonder op deze plaats volledig te willen zijn, geven wij u enkele voorbeelden.

- De werkzaamheden voor de drie decentralisaties sociaal domein hebben geleid tot een succesvolle implementatie op 1 januari 2015. Bij de implementatie is actief samengewerkt binnen de regio Amersfoort en in Food Valley.
- In 2014 is hard gewerkt aan de bouwwerkzaamheden bij de Oosterpoort.
- In de zomer van 2014 is de nieuwbouw van Brede School De Koningslinde (nieuwe naam van de Koningin Beatrixschool) feestelijk geopend.
- In 2014 is de revitalisering van Arkervaat-Oost grotendeels afgerond. Daarnaast is ook de fietsstructuur in de wijk Corlaer verbeterd.
- Voor een aantal projecten is de voorbereiding in 2014 opgestart en zal de uitvoering in 2014 gebeuren: onder andere tunnel Amersfoortseweg, nieuwbouw Het Baken, bouwrijp maken De Flier.
- In 2014 hebben wij "Samen Nijkerk" opgestart om te komen tot een toekomstbestendige gemeente.

Bouwgrondexploitatie

Winstneming en verliesvoorziening

In 2014 heeft de financiële afwikkeling plaatsgevonden van de complexen Corlaer en Middelaar. Hierdoor is € 3,3 miljoen winst toegevoegd aan de reserve bouwgrondexploitatie. Daarnaast hebben wij per saldo de verliesvoorzieningen op de diverse complexen met € 3,1 miljoen verlaagd ten gunste van de reserve

bouwgrondexploitatie. De verlaging van de verliesvoorziening van De Flier met € 4,3 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere storting in de voorziening bovenwijkse voorzieningen. De verhoging van de verliesvoorziening voor Nijkerkerveen met € 1,2 miljoen is nodig door vertraging van uitgifte. Dit is het gevolg van de marktontwikkelingen.

Reserve en risico's

De benodigde minimale omvang van de reserve grondexploitatie ten behoeve van het afdekken van de risico's is berekend op € 4,6 miljoen. De omvang van de reserve op 31 december 2014 is € 9,6 miljoen. Er worden de komende jaren nog stortingen door winstnemingen verwacht. Via de begroting 2015-2018 is voorlopig maximaal € 5,3 miljoen gereserveerd ter dekking van het veranderplan. In deze begroting hebben wij ook aangegeven dat wij bij tegenvallers gaan kijken op welke wijze potentiële boekwinst op het maatschappelijk vastgoed of herbestemming binnen het PRMI als alternatieve dekkingsmiddelen kunnen worden ingezet.

Het financiële resultaat inclusief toelichting

Het rekeningjaar 2014 sluit af met een voordelig saldo van € 758.000. Alle voorgenomen bezuinigingsmaatregelen voor 2014 zijn gerealiseerd.

Afwijkingen op hoofdlijnen

In de volgende lijst staan de hoofdzaken die het voordelig verschil van € 611.000 veroorzaken ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2014. Hierbij hebben wij de grens gesteld op zaken van € 100.000 of meer.

- Lagere uitgaven voor de WMO-hulpmiddelen onder andere door de daling van het aantal aanvragen hiervoor door de invoering van de eigen bijdragen op vervoers- en woonvoorzieningen. Voordeel € 220.000.
- De algemene uitkering van het Rijk valt € 296.000 hoger uit. Dit is het gevolg van de ontwikkeling van de maatstaven en de uitkeringsfactor zoals vermeld in de decembercirculaire.
- Het saldo op begraven valt € 190.000 lager uit onder andere door een lager aantal begravingen.
- Door het overgaan van de bekostiging buitenonderhoud scholen van de gemeente naar het Rijk valt de voorziening buitenonderhoud scholen (IHP) vrij. Voordeel € 260.000.
- Begin 2015 werd de omvang van de aanspraken bekend vanwege het met FLO gaan van diverse brandweerlieden. Hiervoor hebben wij overeenkomstig de voorschriften een voorziening moeten treffen van € 823.000.

In de financiële rekening vindt u naast de hiervoor genoemde verschillen de overige verschillen op hoofdlijnen nader toegelicht.

Bestemming rekeningresultaat

Het voordelig resultaat over 2014 willen wij als volgt bestemmen:

- Een storting van € 350.000 in de reserve sociaal domein ter dekking van de verwachte tekorten in 2015 en 2016 op het sociale domein als gevolg van de decentralisaties. De voorgestelde storting is gelijk aan de vrijval van middelen in het sociale domein in 2014.
- Het resterende gedeelte van € 408.000 toe te voegen aan de algemene reserve ter versterking van het eigen vermogen.

Financiële positie

Zoals uit deze rekening blijkt is de financiële positie van de gemeente verbeterd ten opzichte van de jaarstukken 2013. De ratio voor het incidenteel weerstandsvermogen is verbeterd van 1,3 naar 1,4. Daarnaast is de structurele exploitatieruimte in tegenstelling tot 2013 positief. Dit betekent dat wij beter in staat zijn om incidentele tegenvallers op te vangen.

Overheveling van budgetten voor eenmalige activiteiten en restantbudgetten voor investeringskredieten

Bepaalde incidentele budgetten en kredieten moeten worden overgeheveld van 2014 naar 2015. Het gaat om activiteiten die onze gemeente eenmalig uitvoert. Hierbij moet u denken aan investeringen in de infrastructuur,

die uit de reserves worden betaald, de investering in de Veensche Boys en projecten die in Regio FoodValley-verband worden uitgevoerd.

Deze overheveling geldt ook voor de restantkredieten. Wanneer u deze jaarrekening vaststelt, besluit u (conform de wettelijke voorschriften) automatisch ook dat de genoemde kredieten worden overgebracht naar 2015. Het gaat hierbij vooral om investeringen in de riolering en het onderwijs.

Goedkeuring van de accountant!

Onze accountant van Ernst & Young Accountants LLP heeft een goedkeurende verklaring afgegeven over deze jaarstukken 2014. Hij heeft getoetst of de gepresenteerde cijfers een waarheidsgetrouwe weergave van de werkelijkheid zijn. Daarnaast heeft de accountant een verplichte controle uitgevoerd op rechtmatigheid; of de wijze waarop opbrengsten en kosten tot stand zijn gekomen in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving. De positieve controleverklaring is opgenomen in deel B van deze jaarstukken. Het uitgebrachte controlerapport ligt ter inzage.

Tenslotte

Wij stellen als verantwoordingsdocument over de uitvoering van deze jaarstukken de zogenoemde 'productenrealisatie' vast. Deze krijgt u als raad ter informatie en ontvangt u digitaal.

Wij leggen via deze jaarstukken verantwoording af aan u als gemeenteraad over het jaar 2014. We verzoeken u om ons decharge te verlenen over het gevoerde beleid en beheer.

Nijkerk, 4 mei 2015

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
De secretaris, De burgemeester,

mevrouw mr. M.D. Haalstra de heer mr. drs. G.D. Renkema

Deel A Jaarverslag

Programmaverantwoording

ALGEMEEN

De opzet van de programmaverantwoordingen

De programmaverantwoordingen hebben een vaste indeling die bestaat uit vier onderdelen:

1. Doelstellingen en beleidskader: Wat willen we bereiken? → Wat hebben we bereikt?
2. Prestaties: Wat doen we daarvoor? → Wat hebben we gedaan?
3. Wat mag het kosten? → Wat heeft het gekost?
4. Uitvoeringsinformatie

1. Beleidskader en doelstellingen: Wat willen we bereiken/ Wat hebben we bereikt?

Elk programma start met een algemene beleidsdoelstelling. Het gaat om het 'algemeen beoogd maatschappelijk effect', dat de gemeente wil bereiken. De gemeenteraad heeft deze doelstellingen per programma vastgelegd in de begroting. Deze doelstellingen van beleid zijn nader uitgewerkt in beleidsnota's.

Om te kunnen bekijken of de maatschappelijke effecten ook daadwerkelijk bereikt zijn, is het nodig om per programma concrete, meetbare doelstellingen te formuleren. Het gaat zowel om kwalitatieve als kwantitatieve doelstellingen. Een overzicht van deze doelstellingen staat vermeld in het onderdeel "Wat willen we bereiken" van ieder programma.

2. Prestaties: Wat doen we daarvoor/ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het tweede onderdeel van iedere programmaverantwoording, leest u steeds wat de gemeente Nijkerk gedaan heeft om de geformuleerde doelstellingen te bereiken. Dit onderdeel gaat over de uitvoering van de activiteiten die in de begroting zijn aangekondigd en over overige relevante prestaties. Dit is een inhoudelijke verantwoording, zonder daarbij een directe relatie te leggen met cijfers. De cijfers komen samengevat terug in derde onderdeel van elk programma: 'Wat mag het kosten/wat heeft het gekost'. Meer in detail vindt u de kosten met een toelichting in de programmarekening.

Door middel van een kleurcodering wordt de status van de activiteit aangegeven. De betekenis van deze kleuren is als volgt:

- Groen: activiteit is uitgevoerd en afgerond;
Geel: er is een begin gemaakt met de activiteit, c.q. met de voorbereidingen daarvan (activiteit is onderhanden, maar nog niet afgerond);
Rood: er is nog geen begin gemaakt met de activiteit, c.q. met de voorbereidingen.

3. Wat mag het kosten/ Wat heeft het gekost?

Per programma geven wij aan wat de uitvoering heeft gekost. Door middel van deze cijfers kunt u controleren of de uitvoering van een programma heeft plaatsgevonden binnen de toegekende budgetten.

4. Uitvoeringsinformatie

In het vierde vaste onderdeel per programma, de 'uitvoeringsinformatie' vindt u de producten waarmee het programma wordt uitgevoerd. Ter indicatie zijn de werkelijke uitgaven per product vermeld. Voor een vergelijking met de begrote cijfers verwijzen wij u naar de productenrealisatie. De term 'uitvoeringsinformatie' geeft aan dat de vermelde gegevens geen onderdeel uitmaken van de jaarstukken die de gemeenteraad vaststelt.

Programma 1 Inwoners en Bestuur

Dit programma gaat over de visie van het bestuur op de toekomst van de gemeente. Het gaat ook over een betrouwbare en gestroomlijnde gemeente die goed communiceert met haar inwoners en bedrijven én hen actief betrekt bij ontwikkelingen en het maken van keuzes. Regionale samenwerking is ook een belangrijk punt van aandacht.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- goede dienstverlening aan inwoners en bedrijven;
- goed, efficiënt, toekomstgericht en toekomstbestendig bestuur van de gemeente;
- inwoners die geïnteresseerd zijn in en kennis hebben van het besluitvormingsproces van de gemeenteraad.

1.1 Beleidskader

Het gemeentelijk beleid over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's:

Tabel 1.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	doorlopend	2003
Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen	2014 – en verder	2014
Nijkerk in de Regio plaatsbepaling	2010 – en verder	2009
Coalitieakkoord/collegeprogramma	2010 – 2014	2010
Coalitieakkoord/collegeprogramma	2014 – 2018	2014
Participatienota gemeente Nijkerk	2011 – en verder	2010
Nijkerk heeft Antwoord©	2010 – 2014	2010
Strategische agenda FoodValley	2011 – 2015	2011
Structuurvisie Nijkerk	2011 – en verder	2011
Structuurvisie Binnenstad	2011 – en verder	2011
Kadernota Communicatie	2011 – en verder	2011
Nota Raadscommunicatie 2013+	2013 – en verder	2013
Nota Social Media en de gemeente Nijkerk	doorlopend	2012

1.2 Doelstellingen en prestaties

Tabel 1.2

Gewenst effect 1: Goede dienstverlening aan inwoners en bedrijven

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
- In 2015 de klant op 80% van alle vragen tijdens het eerste contact antwoord krijgt.	- Inmiddels wordt ca 50% van de vragen tijdens het eerste contact beantwoord.	- De Publiekswinkel ontwikkelt door tot een Klant Contact Centrum (KCC) en in 2014 implementeren wij een midoffice en passen wij kanaalsturing toe. Het streven is om in 2014 60% van de vragen tijdens het eerste contact	- Kanaalsturing heeft een flinke impuls gehad via project- en zaakgericht werken en het operationeel worden van de nieuwe website volgens het TOptaken-model. Het KlantContactSysteem (KCS) is aanbesteed en

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - De website tot een volwaardig dienstverleningskanaal is ontwikkeld en in 2015 volledig voldoet aan de webrichtlijnen. - Nijkerk bij de benchmarks 'publiekszaken' en 'waarstaatjegemeente.nl' tot het bovenste segment van de Nederlandse gemeenten behoort op het gebied van dienstverlening. - Ondernemers tevreden zijn over de dienstverlening en deze waarderen met een gemiddeld rapportcijfer 7. - De gemeentelijke dienstverlening voor minimaal 70% voldoet aan de servicenormen uit het kwaliteitshandvest. 	<ul style="list-style-type: none"> - Per 1 januari 2013 wordt al voldaan aan de minimale vereiste websiterichtlijnen en per 2015 volledig. - Nijkerk scoort bij de benchmark 'Waar staat je gemeente' op nagenoeg alle onderdelen hoger dan de overige 27 deelnemende gemeenten. Bij de benchmark 'publiekszaken' 2012 staat Nijkerk op de 6e plaats van de 70 deelnemende gemeenten. Gegevens over 2013 zijn nog niet bekend. - Op grond van uitkomsten van de Mystery Client onderzoeken van de Kamer van Koophandel scoorde Nijkerk de afgelopen jaren gemiddeld een 8. - Nijkerk voldoet nu voor ruim 80%. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oplossen van eventuele actiepunten uit de nog uit te voeren toets. Deze toets geeft aan in hoeverre wij op schema zijn. - Bevindingen uit de benchmarks 'publiekszaken' en 'waarstaatjegemeente' 2013 gebruiken als structurele verbetermaatregelen. - Stroomlijnen contact voor bedrijven. - Verbeteringen doorvoeren op basis van de 0-meting 2013 en een nieuwe meting uitvoeren in 2014. 	<p>wordt per 1 maart 2015 opgeleverd. In 2014 is er getraind op doorvragen en wordt gewerkt met subspecialismen binnen het callcenter (sociaal domein en niet-sociaaldomein vragen). Naar verwachting wordt inmiddels rond 60% van de vragen tijdens het eerste contact beantwoord.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De toets op de webrichtlijnen wordt begin 2015 uitgevoerd op de nieuwe website. - In 2014 heeft Nijkerk niet aan de benchmark deelgenomen. Verbetermaatregelen uit de benchmarks 2012/2013 zijn of worden (midoffice) doorgevoerd. Een maatregel daarbij is een latere openingstijd. Deze is gerealiseerd, maar in het kader van dienstverlening minder positief (minder lange openingstijd). - De midoffice wordt ontwikkeld; de vacature accountmanager bedrijven is /wordt niet ingevuld (taakstellende bezuinigingen in het coalitieakkoord). Het contact voor bedrijven is nu minder optimaal uit te voeren. - Uit de eerste meting van begin 2014 blijkt dat Nijkerk voor 73% voldoet. In 2013 was dat 69% op basis van de verbeterde rekensystematiek. Voorts is digitale bewaking van de afdoeningstermijn ingevoerd.

Gewenst effect 2:**Goed, efficiënt, toekomstgericht en toekomstbestendig bestuur van de gemeente**

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking in regionaal verband concrete meerwaarde oplevert voor Nijkerk, qua kennisdeling, schaalvoordelen, bestuurlijke invloed en toekenning financiële regelingen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Meerwaarde van regionale samenwerking is op dit moment vooral zichtbaar in bestuurlijke invloed op gebied van Verkeer en Vervoer, Ruimtelijke Ordening en Wonen; in financiële bijdragen in het kader van het regiocontract; en kennisdeling ten aanzien van ontwikkelingen in het sociaal domein. 	<ul style="list-style-type: none"> - Via diverse regionale projecten in het kader van uitvoering van strategische agenda's en de decentralisaties in het sociaal domein zetten we met name in op nadere kennisdeling en het realiseren van schaalvoordelen in 2014 (voor concrete projecten zie overige programma's). - In de strategische samenwerking in diverse regio's brengen wij in 2014 nadere focus aan (minder overleggen; meer resultaatgericht werken vanuit gezamenlijk belang). 	<ul style="list-style-type: none"> - In Regio FoodValley zijn diverse projecten uitgevoerd in het kader van het Regiocontract met betrekking tot Landschapsontwikkeling, uitwerking Gebiedsvisie, Duurzaamheid, Wonen. - Ten aanzien van Jeugdzorg is in regio FoodValley de basisstructuur versterkt, gezamenlijke inkoop en bedrijfsvoering voor nieuwe taken gerealiseerd - Daarnaast is voor FoodValley een netwerkvisie opgesteld. - Met partners uit de regio Amersfoort zijn projecten op gebied van Wonen, Verkeer&Vervoer en Arbeidsmarkt (waaronder Participatiewet en Jeugdwerkloosheid) uitgevoerd. - In de regio FoodValley is het aantal bestuurlijke portefeuilles teruggebracht naar twee. - In de regio's Amersfoort en NoordVeluwe werken we bewust actief samen op een beperkt aantal onderwerpen. Bij veel overleggen zijn we agendalid geworden.
<ul style="list-style-type: none"> - De middelen van de gemeente doeltreffend, doelmatig, rechtmatig en burgergericht zijn ingezet (mede naar oordeel van de accountant). 	<ul style="list-style-type: none"> - Over de jaarrekening van de afgelopen jaren (ook 2012) heeft de accountant een goedkeurende (rechtmatigheids) verklaring gegeven. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vereenvoudigen van interne procedures / processen / werkstromen en daarbij ook het terugdringen van onnodige gemeentelijke regelgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hier is invulling aan gegeven via het lean maken van diverse werkprocessen. Dit is een continue proces.

Gewenst effect 3: Inwoners die geïnteresseerd zijn in en kennis hebben van het besluitvormingsproces van de gemeenteraad

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - De bezoekers van en deelnemers aan de vergaderingen de kwaliteit van de besluitvorming met een voldoende waarden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Waardering vergaderingen in 2013: - Rapportcijfer van bezoekers: 7,8. - Rapportcijfer van deelnemers: 7,1. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wij sturen alle basisscholen een uitnodiging voor deelname aan het jaarlijkse project Jeugdgemeenteraad. - Wij bieden alle 3-vmbo leerlingen van het Groenhorst College en het Corlaer College het programma "Wegwijs in het gemeentehuis" aan. - De vergaderingen van de gemeenteraad worden via de website aangekondigd en live uitgezonden en kunnen achteraf eenvoudig worden geraadpleegd en doorzocht. - Wij vragen jaarlijks aan bezoekers en deelnemers van de vergaderingen naar hun mening over de kwaliteit van besluitvorming. 	<ul style="list-style-type: none"> - De basisscholen zijn benaderd voor deelname aan de Jeugdgemeenteraad. - Aan de 3-vmbo leerlingen van het Groenhorst College en het Corlaer College is het programma "Wegwijs" aangeboden. - De raadsvergaderingen zijn via de website aangekondigd en live uitgezonden. - Deelnemers van de vergaderingen gaven de vergaderingen een rapportcijfer 7. Van de bezoekers van de vergaderingen zijn er onvoldoende gegevens beschikbaar voor een rapportcijfer.

1.3 Wat mag het kosten/wat heeft het gekost

In tabel 1.3 zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Inwoners en Bestuur verbonden zijn.

Tabel 1.3 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2014 na wijziging	Rekening 2014	Verschil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Lasten	5.393	5.951	5.342	610 V
Baten	673	828	978	150 V
SALDO (= lasten -/- baten)	4.720	5.124	4.364	760 V

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 45.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

1.4 Uitvoeringsinformatie

Hieronder vindt u een overzicht van de producten die behoren bij het programma Inwoners en Bestuur. Ter indicatie zijn per product de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 1.4

030	Bestuursorganen	€	2.112.000
031	Bestuurlijke samenwerking	€	153.000
032	Representatie	€	15.000
034	Samenwerkingsverbanden	€	284.000
040	Bestuursondersteuning	€	450.000
041	Bestuursinstrumenten	€	275.000
050	Burgerzaken	€	1.378.000
810	Bovengemeentelijke plannen en structuurplannen	€	674.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende producten.

Programma 1 Inwoners en Bestuur - Burgerjaarverslag

Burgerjaarverslag

Op grond van artikel 170 van de Gemeentewet behoort het tot de taken van een burgemeester om toe te zien op de kwaliteit van de gemeentelijke beleidsvoorbereiding en –uitvoering, de afstemming met betrokken partijen en overheden, de kwaliteit van procedures op het vlak van burgerparticipatie, en een zorgvuldige behandeling van bezwaarschriften en klachten.

In het tot nu toe voorgeschreven burgerjaarverslag moet in ieder geval gerapporteerd worden over de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening en over de kwaliteit van de procedures op het vlak van burgerparticipatie.

Bij de Tweede Kamer is op 10 juni 2014 een wetsvoorstel aangenomen tot wijziging van de Gemeentewet, waarbij onder andere de verplichting om een burgerjaarverslag uit te brengen komt te vervallen. Het wetsvoorstel ligt momenteel bij de Eerste Kamer. De burgemeester en het college zijn van mening dat het niet nodig is om - zodra de verplichting is vervallen – een afzonderlijk burgerjaarverslag te blijven uitbrengen. De verslaglegging over de onderwerpen die specifiek tot de taak van de burgemeester behoren kan worden geïntegreerd in de programma's en paragrafen die deel uitmaken van de jaarstukken. Dit jaar is gekozen voor een tussenweg in de vorm van het hier volgende beknopte burgerjaarverslag als bijlage bij het programma Inwoners en Bestuur.

Gemeentelijke dienstverlening

Het college en de organisatie hebben ook in 2014 geïnvesteerd in de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening. Zo is in 2014 de website vernieuwd, is een aantal werkprocessen via de leanmethodiek getoetst op de waardetoevoeging per stap voor de eindgebruiker en is een visie op het bedrijvenloket verder geïmplementeerd.

Klachten

Bij een goede dienstverlening hoort ook een klantvriendelijke afhandeling van klachten. De gemeente heeft een officiële klachtenprocedure, voor het geval iemand vindt dat de gemeente tekortschiet in haar dienstverlening, of ergens onvoldoende over communiceert. Klachten geven ons aanwijzingen waarmee de dienstverlening kan worden verbeterd. Hieronder staat een overzicht van klachten over 2014 met de cijfers van de jaren ervoor.

Afdoeing van klachten	2014	2013	2012	2011	2010
Geground	3	4	18	11	8
Gedeeltelijk ground	1	8	7	2	2
Ongegrond	9	13	29	10	10
Ingetrokken	3	0	1	1	0
In behandeling	1	1	1	1	1
Niet in behandeling genomen	2	1	0	0	0
Totaal	19	27	56	25	21

Wat opvalt is dat het aantal klachten weer terug is op het niveau van 2010 en voorgaande jaren. Het percentage klachten dat ground werd verklaard is gedaald naar 21%. Er is een lichte stijging van het aantal intrekkingen omdat tegenwoordig steeds meer wordt geprobeerd in onderling overleg met de indiener van de klacht tot een oplossing te komen.

Bezwaarschriften

Het aantal bezwaarschriften is toegenomen in vergelijking met 2013. Hiervoor is geen concrete aanleiding. Vooralsnog is er geen reden om aan te nemen dat sprake is van een trend. Hieronder staat een globaal overzicht. De commissie bezwaarschriften brengt halverwege het jaar uitgebreider verslag uit.

Overzicht bezwaarschriften 2014	Aantal
Advies commissie: besluit (deels) herzien	30
Advies commissie: besluit ongewijzigd laten	55
Advies commissie: niet-ontvankelijk	5
<i>Ingetrokken</i>	
- na nieuw primair besluit	11
- tijdens procedure	17
Kennelijk niet-ontvankelijk	10
Geen bezwaarschrift	5
Tussentotaal (behandeld)	133
Nog in procedure	30
Totaal	163

Onderverdeling naar vakgebied	Aantal
Welzijn/leerlingenvervoer, subsidies	4
SZ/Werk en Inkomen	32
Infra	26
PW/Wmo	13
OddV/omgevingsvergunningen	16
OddV/handhaving	28
BZ	2
WOB	3
Urgentie woonruimte	4
Planschade	2
APV/Drank- en horecawet	3
Totaal	133

Programma 2   Veiligheid

Dit programma gaat over de zorg voor een veilige woon-, werk- en recreatiegemeente. Preventie, toezicht en handhaving en een adequate hulpverlening zijn de pijlers onder dit programma.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- *Nijkerk is een veilige woon-, recreatie- en werkgemeente.*

2.1   Beleidskader

Het gemeentelijk beleid over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's:

Tabel 2.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Integraal Veiligheidsprogramma	2010 – 2013	2010
Nota Integraal Handhavingsbeleid	2011 – 2014	2011
Regionaal Crisisplan deel I	2011 – 2014	2011
Regionaal Crisisplan deel II	2011 – 2014	2012
Drank- en Horecaverordening Nijkerk 2014	2014 – en verder	2014

2.2   Doelstellingen en prestaties

Tabel 2.2

Gewenst effect 1:   Nijkerk is een veilige woon-, recreatie- en werkgemeente

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - De criminaliteit van jaar op jaar afneemt. - In 2014 meer dan 90% van onze inwoners zich veilig voelt.	<ul style="list-style-type: none"> - Basis vormen de jaarcijfers uit de Politiemonitor van de Nationale Politie (Gelderland Midden) 2012. - In 2013 wordt de 4-jaarlijkse Veiligheidsmonitor uitgevoerd. De uitslag wordt als uitgangssituatie gezien. De uitkomsten zijn begin 2014 bekend.	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van veiligheidsprojecten zoals buurtbemiddeling, buurtpreventie en platforms. - Deelnemen aan burgernet en het Veiligheidshuis West Veluwe Vallei. - Bestrijden van veel voorkomende vormen van criminaliteit (zoals woninginbraken, auto-inbraken en openbare orde problemen in het uitgaansgebied). - Cameratoezicht in de binnenstad.	<ul style="list-style-type: none"> - De veiligheidsprojecten zijn stevig neergezet of door ontwikkeld. Hier gaan we de komende beleidsperiode (conform het Integraal Veiligheidsprogramma 2015-2018) mee door en houden daarbij oog voor de individuele projecten. - We nemen deel aan burgernet en het Veiligheidshuis West Veluwe Vallei. - Loopt in samenwerking met andere partijen. In het kader van het IVP 2015-2018 zijn de prioriteiten bepaald. Onder andere aan de hand van de resultaten van de (4-jaarlijkse) Veiligheidsmonitor (uitgevoerd in 2013). - Gereed.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
		<ul style="list-style-type: none"> - Controleren op alcoholgebruik onder jongeren. - Deelnemen aan het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC). - Implementeren 'kwaliteitsmeter veilig uitgaan'. - Alle evenementen worden geclassificeerd door de risicoscan. Aanpak gemeente en inzet van hulpdiensten sluit aan bij deze classificatie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuw Drank- en Horeca beleid/ verordening 2014 en nieuw sanctiebeleid. In samenwerking binnen FrisValley-verband preventief en repressief optreden. - We nemen deel aan het RIEC. - Loopt. In 2014 is met de horecaondernemers, Koninklijke Horeca Nederland, bewoners, politie en andere betrokkenen commitment uitgesproken om de binnenstad van Nijkerk veiliger te maken en de overlast te verminderen. In 2015 krijgt dit vervolg. - Afgerond.
- De fysieke veiligheid verbeterd is.	-	<ul style="list-style-type: none"> - Implementeren van het regionaal Crisisplan Deelplan II. - Opleiden en oefenen gemeentelijke crisisorganisatie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Afgerond. - Afgerond voor 2014. Doorlopend in 2015.

2.3 Wat mag het kosten / Wat heeft het gekost

In tabel 2.3 zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Veiligheid verbonden zijn.

Tabel 2.3 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2014 na wijziging	Rekening 2014	Verskil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Lasten	3.577	3.548	3.668	120 N
Baten	20	70	77	7 V
SALDO (= lasten -/- baten)	3.557	3.478	3.591	113 N

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 45.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

2.4 Uitvoeringsinformatie

Hieronder vindt u een overzicht van de producten die behoren bij het programma Veiligheid. Ter indicatie zijn per product de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 2.4

110	Openbare orde en veiligheid	€	300.000
111	Vergunningen voor evenementen e.d.	€	361.000
120	Regionale brandweer	€	2.921.000
124	Rampenbestrijding	€	87.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende producten.

Programma 3 Wonen

Dit programma omvat de zorg voor het plezierig wonen in de gemeente Nijkerk. Naast het belang dat de woon- en leefomgeving prettig is, moeten er ook voldoende kwalitatief goede woningen beschikbaar zijn voor alle doelgroepen.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- kwalitatief en kwantitatief voldoende en passende woonruimte voor de bevolking van de gemeente Nijkerk;
- een plezierige en schone woon- en leefomgeving.

3.1 Beleidskader

Het gemeentelijk beleid over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 3.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Handboek groenbeleid	doorlopend	2003
Integraal beheerplan openbare Ruimte IBOR	2004 – en verder	2004
Gemeentelijk Waterplan	2005 – 2030	2006
Bouwbeleidsplan	2009 – 2012	2009
Nota inbreidingslocaties	2012 – 2015	2012
Welstandsnota	doorlopend	2013
De Woonvisie 2012+ "Keuze voor kwaliteit"	2012 – en verder	2012
Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (VGRP)	2012 – 2016	2012
Bestemmings- en beeldkwaliteitsplannen voor bestaande en nieuwe woongebieden	doorlopend	doorlopend

3.2 Doelstellingen en prestaties

Tabel 3.2

Gewenst effect 1: Kwalitatief en kwantitatief voldoende en passende woonruimte voor de bevolking van de gemeente Nijkerk

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Er voldoende woningen beschikbaar zijn om te voorzien de lokale en regionale behoefte: - Kernvoorraad op peil blijft (minimaal 3.500 woningen). - Er voldoende bestemmingsplancapaciteit is zodat er 100 woningen kunnen worden opgeleverd in	<ul style="list-style-type: none"> - Momenteel zijn er 3.522 woningen uit kernvoorraad in eigendom bij corporaties.	<ul style="list-style-type: none"> - We bewaken afspraken over verkoop bestaande huurwoningen. - We voegen nieuwe huur- en koopwoningen toe op uitleg- en inbreidingslocaties o.a.:	<ul style="list-style-type: none"> - Als gevolg van het huurbeleid zijn er woningen uit de kernvoorraad van goedkope huurwoningen gelopen. Deze woningen zijn nog wel beschikbaar als sociale huurwoning.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
2014.		<ul style="list-style-type: none"> - Nijkerkerveen: levering 1 of 2 vrije sector woningen deelplan 1b; start bouwrijpmaken 1e fase deelplan 2; uitwerken voorzieningencluster Nijkerkerveen (pve, beheer- en exploitatie-model, ontwerp). - Terrassen: oplevering 18 woningen parkrand; oplevering 23 vrije sector huurwoningen + mogelijk een aantal 2de kapwoningen; afronden woonrijpmaken. - Doornsteeg: Bestemmingsplan-procedure ingezet. - Sportweg: afronding bouwrijpmaken; - Sportweg: oplevering en verkoop appartementen-complex, de helft van de nultredenwoningen en start bouw zorgcomplex (door ontwikkelaar). - We stemmen regionale afstemming woningbouw-programmering af. - We implementeren het nieuwe regionale woonruimteverdelings-systeem. - We brengen de regeling startersleningen onder de aandacht en voeren deze uit (€ 1.350.000 is voor Nijkerk in een revolverend fonds beschikbaar gesteld voor startersleningen). - Wij stimuleren CPO door inwoners actief te informeren over de mogelijkheden van CPO. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nijkerkerveen: één kavel is verkocht; bouwrijp maken 1e fase deelplan 2 is gestart; definitieve besluitvorming voorzieningencluster vindt plaats in 2015. - Op de Terrassen zijn 57 woningen opgeleverd, waaronder 18 sociale huurwoningen en 23 dure vrije sector huurwoningen. - Doornsteeg: masterplan is vastgesteld en de voorbereiding voor bestemmingsplan is gestart. - Sportweg: bouwrijp maken is afgerond. - Sportweg: appartementencomplex is verkocht en opgeleverd; nultredenwoningen zijn nog niet allemaal verkocht; onderhandelingen over zorgeenheden nog niet afgerond. - In de regio Amersfoort is het convenant woningbouw-programmering gesloten. - Het regionale woonruimteverdelings-systeem is gestart. - Met oog op co-financiering door het rijk is het budget verhoogd tot € 1.900.000. In 2014 zijn er 23 leningen verstrekt. - Er is voorlichtings-materiaal ontwikkeld, er is een loket ingesteld en er zijn bijeenkomsten georganiseerd. Er is één groep officieel gestart.
<ul style="list-style-type: none"> - De keuzevrijheid en zelfredzaamheid zijn vergroot door: - Een regionaal woonruimte-verdelingssysteem. - Stimulering van de doorstroming op de woningmarkt in Nijkerk. - Kwaliteit van de woningvoorraad is verbeterd: - Door CPO-project (Collectief Particulier 	<ul style="list-style-type: none"> - Huisvestingsverordening 2013 waarin basis is gelegd voor het regionale woonruimte systeem - Door de economische crisis is de doorstroming gestokt. - - Er is nog geen CPO-project in Nijkerk; wel een overzicht mogelijke locaties voor CPO. - Veel woningen zijn momenteel ongeschikt 		

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<p>Opdrachtgever-schap).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doordat meer woning geschikt zijn om langer zelfstandig te wonen. 	<p>voor bepaalde doelgroepen, maar met betrekkelijk eenvoudige middelen door bewoners zelf beter geschikt te maken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - We rollen de bewustwordingscampagne "Woonbewust" uit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Er is voorlichtingsmateriaal ontwikkeld, er is voorlichting gegeven op bijeenkomsten en er zijn vrijwilligers getraind om huisbezoeken te doen.

Gewenst effect 2: Een plezierige en schone woon- en leefomgeving

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - De kwaliteit van de openbare ruimte op een niveau basis onderhouden wordt. en dit op basis van de schouw is aangetoond. 	<ul style="list-style-type: none"> - De openbare ruimte voldoet op dit moment aan het gestelde kwaliteit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het voor 2014 geplande onderhoud uitvoeren aan o.a. wegen, groen, speelvoorzieningen, water, bebording en verlichting. - Waar nodig op basis van inspecties klein en groot onderhoud uitvoeren. 	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse onderhoudswerkzaamheden en zijn in 2014 uitgevoerd zoals het onderhoud in de wijk Nautena, onderhoud in de Van Goghlaan en onderhoud i.c.m. herinrichting van Arkervaat Oost en de Amersfoortseweg. - Inspecties en onderhoudswerkzaamheden en zijn uitgevoerd voor wat betreft verharding, verlichting en riolering.
<ul style="list-style-type: none"> - Het huishoudelijk afval boven de landelijke doelstellingen gescheiden wordt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Volgens het huidige DIFTAR principe kennen we een haal en breng systeem voor de afvalinzameling. Op dit moment wordt voldaan aan de landelijke doelstelling voor de scheiding van afval. 	<ul style="list-style-type: none"> - De burgers stimuleren om GFT afval nog beter te scheiden ten opzichte van het restafval. - Goed gedrag te belonen bij het juist scheiden van afvalstromen zoals papier, kunststof, GFT en restafval. - Communicatie naar de burger verzorgen om de bewustwording te verhogen en meerwaarde aan te tonen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Optimalisatie GFT-inzameling is geïmplementeerd in 2014. Eerste resultaten zijn positief. - Door goede scheiding kan de burger kosten besparen. Er blijft dan minder restafval over, waardoor de kosten voor de burger verlagen. - Er is zorgvuldig gecommuniceerd over de optimalisatie van de afvalinzameling zowel in de krant/ website als ook huis-aan-huis.

3.3 Wat mag het kosten / Wat heeft het gekost

In tabel 3.3 zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Wonen verbonden zijn.

Tabel 3.3 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2014 na wijziging	Rekening 2014	Vershil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Woningbouwkavels	6.093	6.136	3.341	2.795 V
Overige activiteiten	14.713	16.032	15.332	700 V
Totaal lasten	20.806	22.168	18.673	3.495 V
Woningbouwkavels	8.524	10.462	5.662	4.800 N
Overige activiteiten	7.106	7.335	7.795	460 V
Totaal baten	15.630	17.797	13.457	4.340 N
SALDO (= lasten -/- baten)	5.176	4.371	5.216	845 N

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 45.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

3.4 Uitvoeringsinformatie

Hieronder vindt u een overzicht van de producten die behoren bij het programma Wonen. Ter indicatie zijn per product de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 3.4

221	Waterlossingen	€	178.000
240	Integraal beheer openbare ruimte	€	4.771.000
560	Groen	€	739.000
563	Speelvoorzieningen	€	129.000
720	Afval	€	3.051.000
721	Riolering	€	2.798.000
811	Bestemmingsplannen	€	870.000
820	Volkshuisvesting	€	507.000
822	Bouwzaken	€	2.289.000
830	Woningbouwkavels	€	3.341.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende producten.

Programma 4 Economie en Milieu

Dit programma gaat over een gezonde en duurzame lokale economie. Elementen hierin zijn de zorg voor voldoende hoogwaardige bedrijventerreinen, een goed arbeidsmarktbeleid en het versterken van toerisme en recreatie, het bevorderen van het gebruik van duurzame energie en duurzaam ondernemen. Ook gaat dit programma over het stimuleren van de inwoners om te voorzien in een eigen inkomen in loondienst of als zelfstandig ondernemer.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- een gezonde lokale economie;
- het aanbod aan werkgelegenheid afgestemd op de plaatselijke vraag;
- een goede lokale leefkwaliteit door een schone en veilige omgeving;
- inwoners die zich verantwoordelijk voelen voor hun bijdrage aan een leefbaar milieu.

4.1 Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over deze programmalijn is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's;

Tabel 4.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Nijkerk CO ₂ -neutraal in 2035	2012 – 2020	2012
Notitie Arbeidsmarktbeleid	2009 – en verder	2009
Milieu-uitvoeringsprogramma	2013 – 2016	2013
Beleid promotie en acquisitie bedrijvigheid	2011 – en verder	2011
Nota re-integratiebeleid Nijkerk: selectief en sociaal	2013	2013
Hoofdlijnnota "Op weg naar een vernieuwd sociaal domein	2015 – en verder	2014
Aanvullend beleidskader sociaal domein	2015 – en verder	2014
Notitie Participatiewet: uitkering en naleving	2015 – en verder	2014

4.2 Doelstellingen en prestaties

Tabel 4.2

Gewenst effect 1: Een gezonde lokale economie

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
- De tevredenheid van ondernemers over het vestigingsklimaat in Nijkerk stabiel is.	- Uit onderzoek blijkt dat ondernemers het vestigingsklimaat in Nijkerk beoordelen met een cijfer 7.	- Bouwkavels aanbieden op bedrijventerreinen De Flier, Arkerpoort en Spookkamp.	- Bouwkavels worden op alle drie bedrijventerreinen aangeboden en enkele verkopen zijn gerealiseerd.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
		<ul style="list-style-type: none"> - Revitalisering Arkervaart-Oost: Aanpassen van de verharding, het aanbrengen van extra groenelementen en het uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen voor de openbare verlichting en het afkoppelen van hemelwater van het bedrijventerrein. - Met ondernemers en overige belanghebbenden wordt in 2014 verder gezocht naar slimme strategieën om leegstand tegen te gaan, een leegstaand vastgoed tijdelijk of permanent op een duurzame wijze te (her)gebruiken voor bedrijfsmatige of andere doeleinden. - Versterken binnenstad Nijkerk via diverse maatregelen in afstemming met regiegroep Binnenstad (ontrommeling, bloembakken, etc.): - Uitwerken bestemmingsplan binnenstad. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het werk is uitgevoerd volgens de subsidievoorwaarden. De kwaliteit van het openbaar gebied is zichtbaar verbeterd. - In 2014 heeft een student van de CHE een quick scan gemaakt van (creatieve) mogelijkheden om de leegstand van kantoren en bedrijfspanden aan te pakken. Eén onderdeel heeft vervolgens bijzondere aandacht gekregen, namelijk mogelijkheden van verticale landbouw in leegstaande kantoren en bedrijfspanden. Een studententeam van de WUR heeft dit in kaart gebracht. In het kader van de lokale groeiagenda is overleg gestart met het bedrijfsleven o.a. over dit onderwerp. - In de Regiegroep zijn diverse maatregelen getroffen: bloembakken, extra fietsrekken, feestverlichting, verlichting Toren, e.a. - In samenwerking met de binnenstadsmanager is in kaart gebracht welke (typen) winkels waar zitten. Hiervan worden begin 2015 fysieke (borden) en digitale overzichten (op websites) voor bezoekers gemaakt. - Het ontwerp-bestemmingsplan Binnenstad is in procedure gebracht.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - De locatie Nieuw-Hulckesteijn is ontwikkeld. 	<ul style="list-style-type: none"> - Onderhandelingen verlopen goed, voorbereidingen bestemmingsplan en grondoverdracht vinden plaats. 	<ul style="list-style-type: none"> - Promotie- en acquisitiebeleid door bezoeken bedrijven (min 30 ambtelijk/minimaal 10 bestuurlijk) en het organiseren bijeenkomsten Foodbedrijven om het foodproductiecentrum te stimuleren. - Het bestemmingsplan vaststellen. - Er is een overeenkomst over de overdracht van de gronden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aantal bezoeken is ruim gerealiseerd 32 ambtelijk en 10 bestuurlijk, waarbij bedrijven zijn geholpen met vragen, de samenwerking tussen bedrijfsleven en gemeente is verbeterd en soms een vraag naar bedrijfsterrein zichtbaar is geworden. Er is continue gewerkt aan verbetering van de websites en promotiemateriaal (o.a. langs A28). De promotiewebsite www.nijkerka28.nl is door o.a. landelijke acties bekender geworden. Het aantal bezoekers neemt toe. De bedrijfsterreinen Arkerpoort en De Flier zijn hierdoor meer in beeld gekomen. - Promotie van het Foodproductiecentrum vindt plaats door de deelname aan Regio FoodValleyDay. Diverse Foodbedrijven openden op deze dag de deuren voor het publiek. De term Foodproductiecentrum leeft meer onder het Nijkerkse bedrijfsleven en wordt ook uitgedragen. - Bestemmingsplan is zodanig voorbereid dat in voorjaar 2015 bestemmingsplanprocedure formeel start - Taxatie in 2014 afgerond, laatste onderhandelingen noodzakelijk met RVOB over interpretatie taxatie. Naar verwachting overdracht in 2015
<ul style="list-style-type: none"> - Het gebruik van de verordening 'Meedoen' verdubbeld is naar 32%. 	<ul style="list-style-type: none"> - Een gebruik van 16% in 2010. 	<ul style="list-style-type: none"> - Inventariseren op welke wijze men kennis heeft genomen van de verordening Meedoen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het gebruik van de regeling Meedoen is nu 37%. De bron van bekend worden met Meedoen is geïnventariseerd.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - De klantprofielen voor schulddienstverlening leiden tot gebruik van het aanbod van 80% en een verlaging van uitval in het minnelijk traject naar 10%. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gebruik aanbod van 52% in 2011. - Uitval in het minnelijk traject van 37% in 2011. 	<ul style="list-style-type: none"> - Afhankelijk van de uitkomsten hiervan extra gerichte publiciteit realiseren. - Het aanbod uitbreiden en differentiëren met: - Objectieve en transparante screening direct bij de intake. - Een extra dienst "schuldstabilisatie". - Intensieve verwijzingen naar ketenpartners en de monitoring daarvan. 	<p>Verreweg het grootste deel van de gebruikers (57%) is al bekend met de regeling, gevolgd door van horen zeggen (18%) en loket MO (14%).</p> <ul style="list-style-type: none"> - We hebben publiciteit gegeven via gemeentepagina, website en nieuwsbrieven. - Met ingang van 1 januari 2014 is er (na aanbesteding) een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten met PLANgroep. Het aantal producten is uitgebreid. - Met het instrument Mesis wordt na aanmelding de aanvrager gescreend en wordt een klantprofiel gemaakt, waardoor de hulpverlening is afgestemd op de persoonlijke situatie van de aanvrager. - Het traject schuldstabilisatie is in te zetten voor met name aanvragers met immateriële belemmeringen, voor wie een schuldenvrije toekomst op dat moment niet mogelijk is. Wel wordt voorkomen dat de schuldsituatie verder uit de hand loopt. - Er is intensief contact met ketenpartners en vrijwilligersorganisaties om klanten te begeleiden. Hierbij houdt PLANgroep de regie. <p>De resultaten worden door PLANgroep in hun jaarverslag 2014 meegenomen.</p>

Gewenst effect 2:**Het aanbod aan werkgelegenheid afgestemd op de plaatselijke vraag**

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Het uitkeringenbestand ultimo 2014 maximaal 10% stijgt tot 315 huishoudens. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het merendeel van de 'nieuwe' werklozen zijn 'economische' werkzoekenden op MBO niveau. Verreweg de meeste werkzoekenden afkomstig uit de techniek/industrie, economisch/administratieve beroepen en verzorgende en dienstverlenende beroepen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Acquisitie kennisintensieve werkgelegenheid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Een belangrijk resultaat van de acquisitie van kennisintensieve werkgelegenheid, is de nieuwbouw van het hoofdkantoor van Vreugdenhil Dairy Foods op terrein Arkerpoort. Door het promoten van het aantrekkelijke vestigingsklimaat van Nijkerk is de interesse gewekt van diverse bedrijven in het hogere segment. Met deze bedrijven vinden gesprekken plaats.
	<ul style="list-style-type: none"> - Een uitkeringenbestand van 286 huishoudens ultimo 2013. 	<ul style="list-style-type: none"> - 60% van de nieuwe aanvragers niet in de uitkering laten stromen door: te controleren op inkomsten en vermogen (handhaven) 	<ul style="list-style-type: none"> - Ultimo 2014 bedraagt het uitkeringsbestand 334. - 41% (154) van de aanvragers (380) is niet in de uitkering ingestroomd.
	<ul style="list-style-type: none"> - Ultimo 2012 zijn 78% van de nieuwe aanvragers zijn niet in de uitkering gestroomd. 	<ul style="list-style-type: none"> - 60% van de nieuwe aanvragers niet in de uitkering laten stromen door: direct te begeleiden en te bemiddelen (jobhunting) naar werk. Conform beleid betreft dit de doelgroep in tredes 3, 4 en 5 van de Participatieladder. - Voorbereiden invoering Participatiewet (inwerkingtreding 1 januari 2015). - Deelname aan Actieplan jeugdwerkloosheid regio Amersfoort. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ultimo 2014 bedraagt het uitkeringsbestand 334. - 41% (154) van de aanvragers (380) is niet in de uitkering ingestroomd. - Alle verordeningen zijn tijdig vastgesteld (Re-integratieverordening moet uiterlijk 1 juli 2015), het Regionaal Werkbedrijf is tot stand gekomen, alle werkprocessen zijn beschreven en documenten zijn klaar. - 4 deelprogramma's lopen tot 1 juli 2015. Via Jongerenloket 101 jongeren uitgestroomd naar werk (peildatum 01-12-2014), waarvan 50 in de 4-weken zoektermijn (geen uitkering nodig!); 700+ jongeren gesproken door

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - De bedrijvenlocatie De Flier volledig ingevuld is. 	<ul style="list-style-type: none"> - Start bouwrijp maken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Belangrijk deel bouwrijp maken afgerond. 	<ul style="list-style-type: none"> - Jongerenloket, waarvan 61 op maat begeleid naar bijvoorbeeld dagonderwijs.
<ul style="list-style-type: none"> - De bedrijvenlocatie Arkerpoort volledig ingevuld is. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bouwrijp maken gereed. 	<ul style="list-style-type: none"> - Verkoop van 1 ha in 2014. - Verkoop van 1 ha in 2014. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eerste gedeelte is bouwrijp gemaakt, waardoor bedrijven zich kunnen vestigen. - In 2014 is 4.0 ha verkocht. - In 2014 is 1.2 ha verkocht.

Gewenst effect 3: Een goede lokale leefkwaliteit door een schone en veilige omgeving

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Als de leefomgeving schoon en veilig is. 		<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering geven aan het duurzaamheids- en milieu-uitvoeringsprogramma. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aan dit uitvoeringsprogramma is uitvoering gegeven en van de resultaten afzonderlijk (jaar-)verslag gedaan.
<ul style="list-style-type: none"> - Als de nieuwbouwlocaties aan de Sportweg ontwikkeld zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bouwrijp maken gronden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Afronding bouwrijp maken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gronden zijn bouwrijp gemaakt.

Gewenst effect 4: Burgers die zich verantwoordelijk voelen voor hun bijdrage aan een leefbaar milieu

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Nijkerk in 2035 CO₂-neutraal is. - In de periode 2013-2016 per jaar 2% CO₂-reductie wordt gerealiseerd t.a.v. 2010. 	<ul style="list-style-type: none"> - De CO₂-uitstoot in 2010 bedroeg 330 kton CO₂/jaar. 	<ul style="list-style-type: none"> - We mobiliseren de samenleving met het lanceren het platform "WijNijkerk" waarin initiatieven aan elkaar worden verbonden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bijeenkomsten Zonnig Nijkerk, Zonnig Hoevelaken, Energychallenge en Woonbewust waren een succes. Energiebesparing bij bedrijven (Pilot Escovorming) is onder aandacht gebracht. De eerste contouren van een zonne-energie coöperatie zijn ontstaan. Een EV-roadshow (elektrische tweewielers) is gehouden bij Praktijkonderwijs Accent. Alle bijeenkomsten zijn in samenwerking met

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
		<ul style="list-style-type: none"> - We faciliteren en feliciteren door condities te scheppen zodat inwoners en bedrijven zelf in actie komen en bieden een "podium" om successen te etaleren. - Wij gaan marktmechanismen inzetten door actief op zoek te gaan naar geldstromen om lokale projecten te financieren. 	<p>WijNijkerk tot stand gekomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Duurzaamheids-awards zijn uitgereikt aan bedrijven, sportverenigingen Sparta en Telstar zijn gefeliciteerd met zonnepanelen , en de Woningstichting Nijkerk met hun succes rond energetisch renoveren van deel van hun woningen. - Subsidies voor Bodem-energieplan Doornsteeg en de vorming van een Esco zijn aangevraagd. Zonne-energiecoöperatie vraagt zelf subsidie aan. - We geven leiding aan regioprojecten Energie uit Zon en Energetisch renoveren, met financiële steun van provincie en VNG.
<ul style="list-style-type: none"> - Minimaal 50 landschapselementen worden hersteld in 2014. 	<ul style="list-style-type: none"> - In kader van Nijkerk in 't Groen I zijn de afgelopen 3 jaar landschapselementen hersteld met subsidie van provincie en gemeente (140 aanvragen gehonoreerd). 	<ul style="list-style-type: none"> - Nijkerk in 't Groen II uitvoeren i.s.m. Landschapsbeheer Gelderland: honoreren van 50 aanvragen in 2014 voor herstel landschapselementen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nijkerk in het groen II heeft 100 aanvragen opgeleverd. Uitvoering 2013 55 erfplannen en in 2014 43 erfplannen. Daarnaast is in december 2014 een extra (inboet) ronde ingelast om niet aangeslagen materiaal te vervangen (door slechte winter en droge zomer 2014) Daar hebben 44 belangstellenden gebruik van gemaakt.
<ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijks in Nijkerk een activiteit in het kader van natuureducatie plaatsvindt. 	<ul style="list-style-type: none"> - De afgelopen jaren is via Natuurwerkdagen vorm gegeven aan natuureducatie voor een brede doelgroep. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ondersteunen IVN bij organisatie van een Natuurwerkdag in november (gemeente is medefinancier). 	<ul style="list-style-type: none"> - Wordt jaarlijks uitgevoerd; steeds op een andere locatie; vogeleiland 2010/2011 ; Kruishaarse Berg 2012; buitengebied Nijkerkerveen 2013, Landgoed Appel 2014.
<ul style="list-style-type: none"> - 3.300 meter ecologisch bermbeheer plaatsvindt per jaar 	<ul style="list-style-type: none"> - De afgelopen jaren is eveneens ecologisch bermbeheer toegepast. 	<ul style="list-style-type: none"> - 3.300 meter ecologisch bermbeheer toepassen in 2014. 	<ul style="list-style-type: none"> - 3.300 meter is opgenomen in het regulier bermbeheerplan.

4.3 Wat mag het kosten / Wat heeft het gekost

In tabel 4.3 zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Economie en Milieu verbonden zijn.

Tabel 4.3 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2014 na wijziging	Rekening 2014	Verschil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Bedrijfskavels	3.617	3.682	2.850	832 V
Overige activiteiten	11.286	12.058	11.871	187 V
Totaal lasten	14.903	15.740	14.721	1.019 V
Bedrijfskavels	4.619	4.998	8.541	3.543 V
Overige activiteiten	7.769	7.707	7.677	30 N
Totaal baten	12.388	12.705	16.218	3.573 V
SALDO (= lasten -/- baten)	2.515	3.035	-1.497	4.532 V

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 45.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

4.4 Uitvoeringsinformatie

Hieronder vindt u een overzicht van de producten die behoren bij het programma Economie en Milieu. Ter indicatie zijn per product de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 4.4

310	Markten	€	71.000
320	Bedrijvigheid	€	296.000
550	Natuur en Landschap	€	158.000
561	Recreatieve voorzieningen	€	121.000
562	Toerisme	€	184.000
610	Bijstandsverlening	€	6.936.000
611	Werkloosheids- en werkgelegenheidsprojecten	€	3.095.000
612	Inkomensvoorzieningen	€	199.000
650	Kinderdagverblijven	€	0
722	Klimaat en duurzaamheid	€	253.000
723	Milieubeheer	€	423.000
821	Eigendommen	€	136.000
831	Bedrijfskavels	€	2.850.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende producten.

Programma 5 Bereikbaarheid

Dit programma gaat over het bereikbaar zijn en blijven van de gemeente Nijkerk. De gemeente Nijkerk moet goed bereikbaar zijn over de weg, het spoor en het water. Ook de bereikbaarheid tussen de kernen is van belang. De gemeente stimuleert het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- een goede en veilige bereikbaarheid van de gemeente over de weg, het spoor en het water.

5.1 Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 5.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Visie Torenstraat / Vrijheidslaan	2013 – 2020	2012
Parkeerbeleidsplan	2014 – 2020	2014
Nota Parkeernormen	2014 – 2020	2014
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP)	2010 – 2020	2011

5.2 Doelstellingen en prestaties

Tabel 5.2

Gewenst effect: Een goede en veilige bereikbaarheid van de gemeente over de weg, het spoor en het water

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - In de ochtend- en avondspits op de ontsluitingswegen binnen de gemeente geen opstoppingen zijn.	<ul style="list-style-type: none"> - De bestaande spoorwegovergang Amersfoortseweg leidt in de spits tot opstoppingen. - De verkeersdruk op de Ambachtsstraat leidt tot problemen in de verkeersafwikkeling in de ochtend- en avondspits.	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbesteden van de aanleg spooronderdoorgang Amersfoortseweg. - De Amersfoortseweg tussen de Tinbergenlaan en de rotonde Arkemheenweg wordt ingericht als 50 km weg (deze werkzaamheden starten in 2014 en eindigen in 2015). - In combinatie met de trajectaanpak N301 (gedeelte Ambachtsstraat) doen wij onderzoek om het aantal aansluitingen op deze straat te verminderen.	<ul style="list-style-type: none"> - In overleg met Prorail wordt de aanbesteding momenteel voorbereid. Start uitvoering medio 2015. - Werkzaamheden worden gecombineerd met de aanleg van de spooronderdoorgang Amersfoortseweg. Start uitvoering medio 2015 - De gesprekken met provincie en voorbereiding van de trajectaanpak zijn eind 2014 opgestart.
<ul style="list-style-type: none"> - De verkeersveiligheid op het wegennet binnen de gemeente waar mogelijk bevordert wordt door	<ul style="list-style-type: none"> - Bestaande fietspaden in de wijk Corlaer zijn niet ingericht voor fietsverkeer in 2	<ul style="list-style-type: none"> - In Corlaer wordt de breedte van de fietsrijbaan aangepast overeenkomstig de	<ul style="list-style-type: none"> - De werkzaamheden zijn uitgevoerd waarbij de fietsstructuur aanzienlijk is verbeterd.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
monitoring, maatregelen en educatie.	richtingen, maar worden wel als zodanig gebruikt. - De Amersfoortseweg is ter hoogte van Nijkerkerveen niet conform het GVVPP ingericht.	richtlijnen voor fietspaden voor fietsers in twee richtingen. - Herinrichting Amersfoortseweg ter hoogte van Nijkerkerveen (50 km en 60 km zone).	- Met uitzondering van de verhoogde middenstraat zijn de werkzaamheden uitgevoerd.

5.3 Wat mag het kosten / Wat heeft het gekost

In tabel 5.3 zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Bereikbaarheid verbonden zijn.

Tabel 5.3 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2014 na wijziging	Rekening 2014	Vershil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Investeringen maatschappelijk nut	1.470	8.011	4.087	3.924 V
Overige activiteiten	5.354	6.640	5.317	1.323 V
Totaal lasten programma	6.824	14.651	9.404	5.247 V
Investeringen maatschappelijk nut	0	2.480	2.627	147 V
Overige activiteiten	951	1.357	921	436 N
Totaal baten programma	951	3.837	3.548	289 N
Saldo programma (= lasten -/- baten)	5.873	10.814	5.856	4.958 V

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 45.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

5.4 Uitvoeringsinformatie

Hieronder vindt u een overzicht van de producten die behoren bij het programma Bereikbaarheid. Ter indicatie zijn per product de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 5.4

210	Wegen	€	7.279.000
211	Openbare verlichting	€	577.000
212	Verkeer en vervoer	€	567.000
213	Parkeren	€	533.000
220	Havens	€	449.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende producten.

Programma 6   Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn

Dit programma gaat over de mogelijkheden van onderwijs, ontspanning en het bijbrengen van cultureel bewustzijn aan jongeren en volwassenen. Onderwijs, sport, vrijwilligerswerk en een rijk verenigingsleven zijn hierin belangrijke onderwerpen.

De beoogde maatschappelijke effecten van dit programma zijn:

- een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en ontplooiing van de jeugd naar volwassenheid;
- een zo volledig mogelijk onderwijsaanbod, passend bij de schaal van de gemeente;
- verbreding van ontplooiings- en ontspanningsmogelijkheden voor de inwoners;
- een bloeiend plaatselijk verenigingsleven;
- een gezonde leefstijl en maatschappelijke participatie door actieve sportbeoefening door jongeren, ouderen en gehandicapten.

6.1   Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 6.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Beleidskader welzijnssubsidies	2006 – en verder	2005
Toekomst zwembaden, De Visie (2008-049)	2008	2008
Verordening en beleidsregel Meedoen	2008 – en verder	2013 (actualisatie)
Regionaal convenant Bestrijding voortijdig schoolverlaten	2012 – 2015	In voorbereiding
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2013 – 2030	2012
Contourennota Cultuur gemeente Nijkerk	2010 – 2015	2009
Behoeftebepaling buitensportaccommodaties	2010 – 2025	2010
Sportnota	2013 – 2025	2013
Jeugdnota Samen Opvoeden	2014 – 2018	2013
Hoofdpijnennota "Op weg naar een vernieuwd sociaal domein	2015 – en verder	2014
Aanvullend beleidskader sociaal domein	2015 – en verder	2014
Nota Maatschappelijk Vastgoed	2013 – 2025	2013
Archeologische Beleidskaart	2011 – en verder	2011
Erfgoedverordening	2014 – en verder	2014
Nadere regeling Lokale Educatieve Agenda	2012 – 2013	2012
Wmo beleidsplan gemeente Nijkerk	2012 – 2015	2012
Beleidsplan Bibliotheekwerk gemeente Nijkerk	2012 – 2018	2012

6.2   Doelstellingen en prestaties

Tabel 6.2

Gewenst effect 1:   Een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en ontplooiing van de jeugd naar volwassenheid

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
---	------------------	--	------------------------

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - 100 % van de doelgroepkinderen (met een onderwijs-achterstand) in beeld is en verwezen wordt naar een instelling die voor- en voerschoolse educatie (VVE) aanbiedt. - Het aantal voortijdig schoolverlaters in 2016 met 40% is teruggedrongen t.o.v. 2009-2010. 	<ul style="list-style-type: none"> - Via het consultatiebureau en het observatiesysteem KIJK worden doelgroepkinderen gesignaleerd. Het consultatiebureau brengt daarbij ook het non-bereik in beeld. - Eind 2013 zijn resultaatafspraken vastgelegd in een convenant. - Op basis van voorlopige cijfers is ten opzichte van het schooljaar 2011-2012 (landelijk ijkpunt) nog geen daling waar te nemen. 	<ul style="list-style-type: none"> - De indicatie en toeleiding naar VVE nog beter afstemmen met consultatiebureau en voerschoolse instellingen. Follow-up aan ouders die vanuit het consultatiebureau een VVE indicatie hebben gekregen. - Opdracht geven aan voerschoolse instellingen voor een (warme) overdracht vanuit KIJK aan de basisscholen. - Deelnemen aan de maatregelen uit VSV-convenant Eem & Vallei met de volgende maatregelen. - Bevorderen van de afstemming en samenwerking tussen vo en mbo op het gebied van taal en rekenen. - Signalen in de Verwijsindex vanuit het onderwijs worden geanalyseerd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Toeleiding naar VVE via consultatiebureau, in nauw overleg met voerschoolse instellingen. - De eerste resultaten op basis van het convenant zijn eind 2014 ontvangen. Deze worden in 2015 verder geanalyseerd en besproken in de Lokale Educatieve Agenda. - Dit is een subsidie-voorwaarde voor de instellingen die gesubsidieerde VVE aanbieden. - Nijkerk ligt op schema qua behalen doelstelling, nu aandacht voor kwetsbare jongeren middels integrale aanpak onderwijs, jeugdhulp en arbeidstoeleiding. - Middels regionale afstemming samenwerking met VO en MBO opgezet. - Alle basisscholen in Nijkerk zijn aangesloten, bijna alle voerscholen en Bosman GGZ . Aantal signalen is tov 2012 constant maar tov 2013 iets teruggelopen. Het aantal matches is procentueel toegenomen van 26 naar 28%.

Gewenst effect 2:

Een zo volledig mogelijk onderwijsaanbod, passend bij de schaal van de gemeente

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - In alle drie de kernen er voldoende onderwijsaanbod en keuzevrijheid voor ouders is in passende schoolgebouwen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn diverse scholen voor basis-, speciaal basis- en voortgezet onderwijs van verschillende denominaties. - Uitvoering geven aan het 	<ul style="list-style-type: none"> - Op basis van het IHP wordt uitgevoerd: - Oplevering Brede School Paasbos. - Nieuwbouw Het Baken. - Voorbereiding 	<ul style="list-style-type: none"> - Oplevering brede school De Koningslinde. - Voorbereiding nieuwbouw Het Baken en Maranathaschool.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen een passende onderwijsplek hebben die zo thuis nabij mogelijk is (relatie Passend Onderwijs). 	<p>Integraal Huisvestingsplan conform planning.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2011 – 2012 gingen 168 leerlingen met aangepast vervoer naar school. Daarnaast maken zo'n 200 leerlingen gebruik van openbaar vervoer, fiets en eigen vervoer. 	<p>nieuwbouw Maranathaschool.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In afstemming met LEA-partners beoordelen welke besparingen op leerlingenvervoer mogelijk zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> - Buitenonderhoud primair onderwijs per 1 januari 2015 overgedragen via aanpassing fasering IHP. - Relatie met passend onderwijs. 1e resultaten eind 2015 door regionale noodzakelijke afstemming.

Gewenst effect 3: Verbreding van ontplooiings- en ontspanningsmogelijkheden voor de inwoners

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - De deelname aan workshops/thema-avonden bij jongerencentra is toegenomen met 10% ten opzichte van 2012. - Als de leesvaardigheid en woordenschat bij kinderen in het onderwijs is verbeterd t.o.v. beleidsperiode tot 2012. - Als de taalachterstand bij volwassenen is gereduceerd verbeterd t.o.v. beleidsperiode tot 2012. - Als de mediavaardigheid van de inwoners van Nijkerk is verbeterd, waarmee de zelfredzaamheid toeneemt verbeterd t.o.v. beleidsperiode tot 2012. 	<ul style="list-style-type: none"> - Deelname jongeren tot 18 jaar in 2012: 937. - Basisinformatie ontbreekt. De bibliotheek gaat in de huidige beleidsperiode een onderzoeksmethodiek ontwikkelen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Verstrekken van de opdracht aan jeugd- en jongerenwerk om workshops te organiseren. - In subsidie gesprekken gaan we prestatie-indicatoren vaststellen en bepalen of de bibliotheek de gewenste resultaten haalt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Conform de opdracht heeft het Jongerenwerk met succes workshops en thema avonden georganiseerd. De deelname is toegenomen met 10%. - In 2014 is er een vervolg gegeven aan het project Bibliotheek op school, het project Boekstart en het plan wat gericht is op leesbevordering voor de voor- en vroegschoolse periode gericht op het voorkomen van taalachterstand. - De bibliotheek heeft afgelopen jaar het basis- en voorgezet onderwijs geadviseerd over de schoolbibliotheken/mediathek en de doorlopende leeslijn. - De bibliotheek heeft allerlei activiteiten ter voorkoming van taalachterstand bij kinderen georganiseerd in hun vestigingen. - Grotere bekendheid met en bewustzijn van de gevaren rond sociale media. Ook zijn vaardigheden vergroot om hiermee om te kunnen gaan. Contact scholen hulpverlening is versterkt. - De bibliotheek is gestart met

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
			<p>het opstellen en uitvoeren van een programma ter bestrijding van laaggeletterdheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De bibliotheek heeft allerlei activiteiten ter voorkoming van taalachterstanden bij volwassenen georganiseerd in hun vestigingen. - Middels de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) is in samenspraak met ROC Landstede een cursusaanbod ontwikkeld op het gebied van taalontwikkeling. - Er is een productovereenkomst opgesteld tussen gemeente en ROC Landstede waarin is afgesproken dat er Volwasseneneducatie wordt ingekocht. - Voor alle Nijkerkers zijn er allerlei cursussen aangeboden m.b.t. media-educatie.
<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente beschikt over een goede sportinfrastructuur in kwalitatief en kwantitatief opzicht. 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente Nijkerk heeft binnen de drie kernen een goed voorzieningenniveau wat betreft sportaccommodaties en ruimtelijke voorzieningen die uitnodigen tot sporten en bewegen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dit goede basisniveau aan sportvoorzieningen willen we behouden, door uitvoering te geven aan de Sportnota Nijkerk 2013 – 2025. 	<ul style="list-style-type: none"> - In 2014 is gestart met: <ul style="list-style-type: none"> • de voorbereiding realisatie nieuw zwembad; • het opstellen van een beheer en onderhoudsprogramma sportvoorzieningen; • harmonisatie van beheer, eigendom en activiteiten in overleg en afstemming met sportverenigingen en exploitanten.

Gewenst effect 4: Een bloeiend plaatselijk verenigingsleven

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente beschikt over vitale sportverenigingen. Een vitale sportvereniging heeft gekwalificeerde vrijwilligers, stelt breedtesport boven 	<ul style="list-style-type: none"> - Voor een aantal verenigingen is het moeilijk om voldoende vrijwilligers te behouden of te verkrijgen. - Er is beperkte samenwerking tussen 	<ul style="list-style-type: none"> - Huldiging sportkampioenen 	<ul style="list-style-type: none"> - Op 3 maart zijn de Wereld, Europees en Nederlandse kampioenen uit de gemeente Nijkerk gehuldigd in de Postkamer.

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
topsport en heeft een goed communicatief en samenwerkend vermogen.	verenigingen.	<ul style="list-style-type: none"> - Twee keer per jaar wordt een thema avond (deskundigheidsbevordering) voor verenigingen georganiseerd. - Subsidies en tarieven worden ingezet ter ondersteuning van verenigingen die een bijdrage leveren aan het realiseren van gemeentelijke doelstellingen. - Een constant aanbod leveren van ondersteuning aan organisaties die met vrijwilligers werken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Deskundigheidsbevordering van vrijwilligers via het Steunpunt Vrijwilligerswerk is meer thema-gericht aangeboden en er is gestart met de oprichting van een platform voor de uitwisseling van ontwikkelingen. - In 2014 hebben nog geen specifieke themabijeenkomsten voor sportverenigingen plaatsgevonden. De organisatie hiervan wordt naar verwachting in 2015 opgepakt door de stichting Nijkerk Sportief en Gezond. - Waarderingssubsidies zijn verstrekt aan verenigingen als bijdrage voor activiteiten voor kinderen, gehandicapten en 65+ers. - De continuïteit van de ondersteuning aan organisaties die met vrijwilligers werken is geborgd in het voortzetten van de subsidiering van het Steunpunt Vrijwilligerswerk.

Gewenst effect 5:

Een gezonde leefstijl en maatschappelijke participatie door actieve sportbeoefening door jongeren, ouderen en gehandicapten

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Als meer inwoners gebruik maken van de gelegenheid om te sporten, met name jeugdigen, mensen met een beperking, of ouderen vanaf 65 jaar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aantal sportverenigingen: 36, waarvan 4 expliciet voor mensen met een beperking. - Aantal jeugdleden: 3.400. - Aantal 65+ers: 477. - Aantal aangepast sporters: 85. 	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoeken of de huidige wijze van verstrekking waarderingssubsidies bijdraagt aan sportstimulering voor de bijzondere doelgroepen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Onder andere omdat de waarderingssubsidies expliciet als bezuinigingsmogelijkheid zijn benoemd in het coalitieakkoord is dit onderzoek nog niet opgepakt in 2014.

6.3 Wat mag het kosten / Wat heeft het gekost

In tabel 6.3 zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn verbonden zijn.

Tabel 6.3 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2014 na wijziging	Rekening 2014	Vershil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Lasten	11.581	13.730	11.817	1.913 V
Baten	883	842	1.229	387 V
SALDO (= lasten -/- baten)	10.698	12.888	10.588	2.300 V

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 45.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

6.4 Uitvoeringsinformatie

Hieronder vindt u een overzicht van de producten die behoren bij het programma Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn. Ter indicatie zijn per product de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 6.4

420	Openbaar basisonderwijs	€	195.000
421	Scholen voor bijzonder basisonderwijs	€	1.415.000
430	Scholen voor speciaal (voortgezet) onderwijs	€	254.000
431	Scholen voor bijzonder algemeen voortgezet onderwijs	€	741.000
440	Onderwijsvoorzieningen	€	2.119.000
441	Volwasseneneducatie	€	91.000
510	Bibliotheekwerk	€	844.000
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	€	76.000
530	Sport	€	3.617.000
540	Kunstbevordering	€	83.000
541	Musea	€	41.000
542	Monumenten	€	251.000
543	Oud archief gemeente	€	16.000
621	Jeugd- en jongerenwerk	€	1.717.000
630	Sociaal cultureel werk	€	210.000
651	Peuterspeelzalen	€	149.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende producten.

Programma 7 Gezondheid en maatschappelijke ondersteuning

Dit programma gaat over de gemeentelijke inzet voor de volksgezondheid en het ondersteuningsaanbod om de maatschappelijke participatie van inwoners te bevorderen. De gemeente Nijkerk wil ertoe bijdragen dat de bevolking zo gezond mogelijk is en dat ook kwetsbare burgers zo volwaardig mogelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij.

De beoogde maatschappelijke effecten zijn:

- een zo gezond mogelijke en maatschappelijk actieve bevolking;
- het volwaardig deelnemen van kwetsbare burgers in de samenleving;
- inburgering van minderheden in de Nederlandse samenleving.

7.1 Beleidskader

Het beleid van Nijkerk over dit programma is hoofdzakelijk geformuleerd in de volgende nota's/plannen:

Tabel 7.1

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Doelstellingennota Woonservicezones	2013 – 2015	2013
Kadernota Gezondheidsbeleid regio West Veluwe / Vallei	2011 – 2014	2010
Jeugdnota Samen Opvoeden	2014 - 2018	2013
Nota gezondheidsbeleid Nijkerk	2012 – 2015	2012
Preventie- en handavingsplan alcohol gemeente Nijkerk	2014-2019	2014
Woonvisie 2012+ "Keuze voor kwaliteit"	2012 – en verder	2012
Wmo beleidsplan	2012 – 2015	2012
Verordening en beleidsregels WMO individuele voorzieningen	2013 – en verder	2012
Hoofdlijnennota "Op weg naar een vernieuwd sociaal domein	2015 – en verder	2014
Aanvullend beleidskader sociaal domein	2015 – en verder	2014

7.2 Doelstellingen en prestaties

Tabel 7.2

Gewenst effect 1: Een zo gezond mogelijk en maatschappelijk actieve bevolking

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - De inwoners van de gemeente een gezonde levensstijl hebben.		<ul style="list-style-type: none"> - Vanuit het CJG worden er voorlichtings-programma's aangeboden aan ouders en kinderen. - Het jeugd en jongerenwerk biedt aan alle leerlingen van groep 8 (VO) een interactieve	<ul style="list-style-type: none"> - Aan ouders en jeugdigen zijn voorlichtings-programma's aangeboden over social media, pesten, drugs, gezonde leefstijl, babypraat, sociale vaardigheid en pubertijd in samenspraak met kern en ketenpartners vanuit het CJG. - Het jongerenwerk heeft aan alle leerlingen van groep 8 een interactieve voorlichting over

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Het percentage jongeren en ouderen met overgewicht is teruggedrongen. - Het percentage 10/11 jarigen met overgewicht is eind 2015 gedaald naar 18%. - Het percentage volwassenen met overgewicht is eind 2015 gedaald naar 43%. 	<ul style="list-style-type: none"> - 20% van de 10/11-jarigen heeft overgewicht. - 46% van de volwassenen heeft overgewicht. 	<p>voorlichting gezonde leefstijl. Schooljaar 2013/2014.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Behoud van waarderingssubsidies voor sportdeelname, waardoor sportdeelname gefaciliteerd wordt. - Aan de hand van het uitvoeringsplan Jongeren op gezond gewicht (JOGG) wordt ingezet op voldoende bewegen en gezonde voeding (gezonde leefstijl). - Overleg en afstemming sportcentra en gezondheidscentra. - Implementatie extra contactmomenten voor de jeugd. - Vanuit het CJG aanbieden van een voorlichtingsprogramma aan ouders en kinderen. 	<p>gezonde leefstijl gegeven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afschaffen waarderingssubsidies is een mogelijkheid volgens het coalitieakkoord. Er is hieromtrent eerst besluitvorming nodig. - In opdracht van de gemeente zijn door de stichting Nijkerk Sportief en Gezond veel verschillende activiteiten gestart in 2014 die bewegen en gezonde voeding stimuleren. Voorbeelden: opening beweegtuin met lesprogramma's door de buurtsportcoaches, extra aanbod naschoolse activiteiten, versterking bewegingsonderwijs. - Wij hebben geen recente cijfers/ percentages. Eerst volgende VGGM onderzoek is naar verwachting eind 2015. - Gemeente heeft in 2014 niet alleen de gebruikelijke organisaties benaderd, maar ook de inwoners betrokken. Voorbeeld is de Dag van de positieve gezondheid. - Er zijn extra contactmomenten ingelast voor de doelgroep 15/16 jarige door VGGM. - Het CJG heeft diverse trainingen aangeboden aan de Nijkerkse inwoners en professionals o.a. training signaleren alcohol & drugsproblematiek van Victas.
<ul style="list-style-type: none"> - Als het aantal inwoners met problemen door het gebruik van alcohol, drugs of medicijnen of door gokken / internetten en gamen afneemt. 			
<ul style="list-style-type: none"> - Het percentage alcoholgebruikers tussen 12 en 18 jaar eind 2015 is gedaald naar 40%. - Het dagelijks roken onder jongeren eind 	<ul style="list-style-type: none"> - 44% van de jongeren tussen 12 en 18 jaar gebruikt alcohol. - 8% van de jongeren rookt dagelijks. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aan de hand van het uitvoeringsplan wordt een aanpak per kern en voorlichting op het gebied van alcohol en drugs aan ouders en 	<ul style="list-style-type: none"> - Vanuit het regionale samenwerkingsverband Fris Valley zijn o.a. de volgende onderwerpen opgepakt: <ul style="list-style-type: none"> • Campagne NIX 18:

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<p>2015 is afgenomen tot 7%.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In maximaal vijf verlengde huiskamerketen eind 2015 drank wordt genuttigd. - Het aantal jongeren dat ooit softdrugs heeft gebruikt eind 2015 is gedaald naar 10%. - De inwoners met psychosociale problematiek worden ondersteund. 	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn vijf verlengde huiskamerketen bekend waar drank wordt genuttigd. - 12% van de jongeren tussen 12 en 18 jaar heeft wel eens softdrugs gebruikt. 	<p>jongeren uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opdracht geven tot uitvoering van weerbaarheid-programma's voor de jeugd. 	<p>Niet roken niet drinken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alcoholvrije scholen. • Boa training en regionale boa pool handhaving van de leeftijdsgrens. • Jongeren laten meedenken d.m.v. preventiewedstrijd. - Wij hebben geen recente cijfers/ percentages. Eerst volgende VGGM onderzoek is naar verwachting eind 2015. - Onderdeel van het project 'Aanpak per kern' is het intensief bezoeken van drankketen in de gemeente Nijkerk. De jongerenwerkers hebben de keten regelmatig bezocht en de gevaren van overmatig drankgebruik besproken met de jongeren. - Gemeente heeft geen invloed op het aantal keten. De toen bekende 5 keten zijn gesloten. Het afgelopen jaar zijn er 8 nieuwe keten ontdekt. - Wij hebben geen recente cijfers/ percentages. Eerst volgende VGGM onderzoek is naar verwachting eind 2015. - Vanuit het project 'Aanpak per kern' wordt er steeds meer bekend over het daadwerkelijke alcohol en drugsgebruik onder jongeren. - Vanuit het CJG zijn 4 weerbaarheids-programma's aangeboden aan kinderen in de groepen 3 t/m 5 en 6 t/m 8 in nauwe samenwerking met basisscholen en maatschappelijk werk. - Het CJG heeft thema bijeenkomst gehouden aan ouders m.b.t. het

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
			thema depressie bij jongeren.
<ul style="list-style-type: none"> - Het aantal inwoners met depressieve klachten in 2015 is verminderd tot 7%. - Het aantal (75+) inwoners met eenzaamheidsgevoelens is verminderd. - De inwoners met problemen op het gebied van geestelijke gezondheid, huiselijk geweld tijdelijk worden opgevangen en/of ondersteund. 	<ul style="list-style-type: none"> - 7 tot 10% van de inwoners heeft depressieve klachten. - 33% van de inwoners kampt met eenzaamheidsgevoelens. Bij 75+ers is dit meer dan 50%. - In 2011 waren er 14 contacten met het steunpunt huiselijk geweld. - In 2011 waren er 111 meldingen huiselijk geweld bij de politie. - In 2011 zijn 3 huisverboden (2010:4 en 2009:6) opgelegd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nauwere afstemming met de centrumgemeenten (Amersfoort en Ede) en regionale voorbereiding op de komende ontwikkelingen op o.a. fusie Advies en Meldpunt Kindermishandeling en Steunpunt Huiselijk Geweld. - Uitvoering geven aan de Wet Meldcode aandachtfunctionaris. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wij weten niet of het doel gehaald wordt want deze gegevens worden niet meer op deze wijze door VGGM gemonitord. - Wij weten niet of het doel gehaald wordt want deze gegevens worden niet meer op deze wijze door VGGM gemonitord. - Er is nauw overleg geweest met de regiogemeenten, BJJ en Moviera om de meldpunten AMK en SHG om te vormen tot één advies,- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Beide meldpunten gaan vanaf 1 januari 2015 verder onder de naam Veilig Thuis. - Samen met de regio is eind 2014 de Regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling opgesteld. - Nijkerk heeft twee aandachtsfunctionarissen aangesteld die "toezien" op de naleving van de Meldcode. In 2014 zijn er in de Wmo geen meldingen geweest. - De gemeente heeft in 2014 diverse trainingen aangeboden aan de kernpartners van de gemeente. - Gemeente heeft bij Moviera en het AMK trainingen ingekocht om onze gebiedsteams te trainen op het leren signaleren van huiselijk geweld en kindermishandelingen, het opstellen van een plan wanneer er sprake is van

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Veelvoorkomende problemen onder ouderen (mantelzorgproblematiek, vallen bij 75 +) worden aangepakt. - De gemeente voldoet aan het blijvend aanbieden van capaciteit om te begraven. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uit landelijke kengetallen blijkt dat ongeveer 1/3 van de zelfstandig wonende ouderen boven de 65 jaar en ongeveer 1/2 van verpleeg- en verzorgingshuisbewoners ten minste één keer per jaar valt. Aangenomen wordt dat de cijfers voor Nijkerk niet afwijken. - Mantelzorgproblematiek zie programma 6. - De capaciteit van de begraafplaats in Nijkerk raakt uitgeput. In Nijkerkerveen en Hoevelaken is voldoende capaciteit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente gaat in gesprek met partners om het aanbod voor veelvoorkomende problematiek bij ouderen af te stemmen. - Het bestemmingplan wordt gewijzigd om de uitbreiding van de begraafplaats mogelijk te maken. - Wij starten met de planvoorbereiding (ontwerp bestek) van de begraafplaats Nijkerk. 	<p>huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Deze trainingen zijn gestart in 2014.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is actief afgestemd met ketenpartners o.a. via diverse werkgroepen/projecten zoals Woonbewust, netwerk dementie en Ouderenwerkgroep de Nije Veste. Er zijn b.v. voorlichtingsbijeenkomsten en georganiseerd voor de inwoners van Nijkerk. - Bestemmingsplan is eind 2014 vastgesteld. - De voorbereiding is in 2014 opgestart. De uitbreiding in Nijkerk wordt in 2015 gerealiseerd.

Gewenst effect 2:

Het volwaardig deelnemen van kwetsbare burgers in de samenleving

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Inwoners door inzet van eigen kracht (door middel van eigen regie) of door ondersteuning, door bijvoorbeeld gemeente mee kunnen doen in de maatschappij, rekening houdend met de bezuinigingen/ maatregelen vanuit het rijk. - Minstens 80% van de Wmo-cliënten bekend is met het informatie-aanbod vanuit de Wmo. - Het gebruik van de sociale kaart toeneemt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Op dit moment zijn nog weinig gegevens bekend. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het bieden van maatwerkvoorzieningen die passen bij de persoonlijke situatie van de inwoner. In de ondersteuning van inwoners gaan we uit van de te behalen resultaten en indien nodig compenseren voor beperkingen in de zelfredzaamheid (invoeren Kanteling). - Intensivering afstemming en samenwerking met ketenpartners. - Voortzetten van de Formulierenhulp en 	<ul style="list-style-type: none"> - In 2014 is de werkwijze van de Kanteling verder ingevoerd. Gesprekken met inwoners gaan over verschillende leefgebieden en zijn gericht op de eigen kracht en eigen netwerk. - Resultaatfinanciering bij de huishoudelijke hulp is op 1 april 2014 ingevoerd. - Er is geïnvesteerd in het vergroten van het netwerk binnen en buiten de gemeente met als doel integrale samenwerking en afstemming. - Deze activiteiten zijn structureel onderdeel

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Het aantal mantelzorgers dat bekend is met de ondersteuningsmogelijkheden toeneemt. - Het percentage overbelaste mantelzorgers in 2015 lager is dan in 2013. 	<ul style="list-style-type: none"> - Op dit moment zijn nog weinig gegevens bekend. 	<p>ouderenadvisering.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkprocessen voor de verstrekking van individuele voorzieningen worden verder ingericht volgens de Kanteling. - Ondersteunen van (overbelaste) mantelzorgers via het reguliere ondersteuningsaanbod. - Mogelijkheden respijtzorg vergroten. - Bereik van de doelgroepen vergroten. 	<p>van het dienstenaanbod van Sigma, waarvoor jaarlijks subsidie wordt verleend.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2014 is het werkproces Melding ingevoerd. Dat betekent dat er eerst een gesprek met de inwoner wordt gevoerd om de situatie van de inwoner in beeld te krijgen, wat het probleem is en wat een passende oplossing is. Na dit gesprek komt het indienen van een aanvraag aan de orde. - Via subsidie aan het Steunpunt Mantelzorg is een constant aanbod van ondersteuning aan mantelzorgers geboden. Er is met name ingezet op preventie via informatie, advies en activiteiten en op individuele ondersteuning van mantelzorgers. - De mogelijkheden voor respijtzorg binnen het eigen netwerk van mantelzorgers en bij informele en professionele organisaties versterkt. Er is ingespeeld op de individuele behoefte van mantelzorgers. - Er is ingezet op bewustwording door constant aandacht voor mantelzorg aan inwoners en professionals, zodat mantelzorgers tijdig in beeld komen. - Diverse algemene voorzieningen zijn gestimuleerd via subsidieverlening. Doorontwikkeling hiervan vindt plaats vanuit de vernieuwing sociaal domein.
<ul style="list-style-type: none"> - De toegankelijkheid van de algemene voorzieningen en activiteiten is vergroot. - In 2015 75% van het activiteitenaanbod toegankelijk is voor mensen met een beperking. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het zicht op, en de toegankelijkheid van, het totaal aan algemene voorzieningen ontbreekt momenteel nog. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het beter aan laten sluiten van het aanbod van de ketenpartners op de behoeften van (kwetsbare) inwoners. 	

We hebben onze doelstellingen bereikt als	Uitgangssituatie	Wat gaan we doen om onze doelstellingen te bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwkomers kunnen meedoen aan de maatschappij en zijn gestimuleerd in hun zelfredzaamheid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Asielgerechtigden zijn zelf verantwoordelijk voor hun inburgering. De gemeente biedt maatschappelijke ondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bieden van maatschappelijke begeleiding aan asielgerechtigden in de eerste 6 maanden na de vestiging in de gemeente Nijkerk. 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente biedt via een inkooprelatie met Vluchtelingenwerk ondersteuning op het gebied van maatschappelijke begeleiding (wekelijks spreekuur en individuele coachingstrajecten).
<ul style="list-style-type: none"> - Voorbereidingen op de decentralisatie van de AWBZ en Jeugdzorg zijn getroffen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Over de decentralisaties is nog veel onzeker. 	<ul style="list-style-type: none"> - In beeld brengen nieuwe doelgroep en contacten leggen/ afspraken maken met aanbieders; regelgeving opstellen voor maatschappelijke ondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> - Er is voldaan aan alle wettelijke voorwaarden voor een succesvolle transitie per 1-1-2015. Zoals afspraken met RvdK, AMHK, gecertificeerde instellingen. Inkoop-afspraken met zorgaanbieders in de verschillende domeinen (AWBZ, jeugdhulp, Zorgverzekeringswet).

7.3 Wat mag het kosten / Wat heeft het gekost

In tabel 7.3 zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Gezondheid en Maatschappelijke ondersteuning verbonden zijn.

Tabel 7.3 Lasten en baten (bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2014 na wijziging	Rekening 2014	Verschil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Lasten	8.507	9.175	9.021	154 V
Baten	1.504	1.544	1.301	243 N
SALDO (= lasten -/- baten)	7.003	7.631	7.720	89 N

De afwijkingen op programmaniveau (boven € 45.000) worden toegelicht in de financiële jaarrekening.

7.4 Uitvoeringsinformatie

Hieronder vindt u een overzicht van de producten die behoren bij het programma Gezondheid en Maatschappelijke ondersteuning. Ter indicatie zijn per product de lasten vermeld, in afgeronde bedragen.

Tabel 7.4

620	Hulpverlening	€	424.000
623	Maatschappelijke ontwikkeling	€	267.000
625	Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) Hulpmiddelen	€	1.323.000
626	Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	€	4.549.000
710	Volksgezondheid	€	1.027.000
724	Lijkbezorging	€	1.430.000

Deze tabel bevat uitvoeringsinformatie als aanvulling op de jaarrekening. Zo kunt u de relatie leggen tussen het programma en de bijbehorende producten.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

8.1 Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat in artikel 25: "De programmaverantwoording bestaat tenminste uit de verantwoording over de realisatie van de programma's en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen. Daarnaast wordt inzicht gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien."

In dit programma legt de gemeente verantwoording af over de realisatie van de algemene dekkingsmiddelen. Deze middelen zijn vrij besteedbaar en niet gerelateerd aan een vooraf bepaald doel of programma. Ze zijn bestuurlijk afweegbaar door de raad. Ze bestaan hoofdzakelijk uit de algemene uitkering van het gemeentefonds, algemene belastingen en dividenden. Daarnaast wordt het saldo van de kostenplaatsen en het budget voor onvoorzien verantwoord. Meer informatie over de algemene belastingen is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen.

8.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste onderdelen van het overzicht algemene dekkingsmiddelen zijn voorgeschreven. Het gaat daarbij om:

- lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is. Dit zijn met name de OZB, de toeristenbelasting en de hondenbelasting
- algemene uitkeringen (Gemeentefonds)
- dividend
- saldo van de financieringsfunctie
- overige algemene dekkingsmiddelen

Tabel 8.1 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014	Begroting 2014 na wijziging	Rekening 2014	Vershil tussen begroting na wijziging en rekening
V=voordeel N=nadeel				
Algemene dekkingsmiddelen				
Lokale heffingen (OZB)	7.758	7.728	7.686	42 N
Lokale heffingen (overige vrij besteedbaar)	386	386	364	22 N
Algemene uitkering	31.105	31.373	31.667	294 V
Dividend	671	671	733	62 V
Saldo financieringsfunctie	2.269	2.427	2.286	141 N
Totaal algemene dekkingsmiddelen	42.189	42.585	42.736	151 V
Onvoorzien				
Onvoorzien	24	24	13	11 V

Hieronder schetsen wij kort de ontwikkelingen ten aanzien van de onderwerpen in tabel 8.1.

Lokale heffingen

Het beleid over de lokale heffingen wordt uitvoerig beschreven in de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering

De berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de decembercirculaire 2014. Het voordelig effect dat hieruit voortvloeit wordt veroorzaakt door mutaties op de maatstaven en het

accres. Voor de maatstaven zijn de gegevens gebruikt zoals die bekend waren in januari 2015. De bijstelling heeft geleid tot een hogere opbrengst als gevolg van de aanpassing van de maatstaven over de jaren 2012-2014.

Dividend

In 2014 is er dividend ontvangen over de aandelen van de Nuon, Alliander, Vitens en de BNG. De bedragen aan ontvangen dividend waren respectievelijk voor de Nuon € 149.000, Alliander € 449.000, Vitens € 94.000 en de BNG € 41.000. Per saldo vallen de dividend opbrengsten € 62.500 hoger uit dan begroot.

Saldo van de financieringsfunctie

Het betreft hier het saldo van de werkelijke rentelast en de aan diverse programma's doorberekende rentelast. De werkelijke rentelast voor 2014 is € 1,7 miljoen. Op basis van de door de raad vastgestelde financiële spelregels is € 4,0 miljoen doorbelast aan de diverse programma's. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 2,3 miljoen. Dit is een gevolg van de gekozen verdeelsystematiek op basis van aannames bij de voorcalculaties (raadsbesluit 27 mei 2004). Het is geen echt budgettair voordeel.

Onvoorzien

Het is verplicht om in de begroting een bedrag op te nemen voor onvoorziene uitgaven. Het bedrag voor onvoorzien kan, volgens de voorschriften, worden geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma. In onze gemeente is gekozen voor één bedrag om de bestuurlijke ruimte voor ons college niet onnodig te beperken. Voor de post onvoorzien is een bedrag opgenomen van € 1,50 per woning, oftewel € 24.000. De post onvoorziene uitgaven is in 2014 in belangrijke mate gebruikt voor de afboeking van dubieuze debiteuren.

8.3 Uitvoeringsinformatie

Hieronder vindt u de producten die behoren bij het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Ter indicatie is per product het saldo van baten en lasten vermeld, in afgeronde bedragen. De bedragen met een minteken betekenen een batig saldo.

Tabel 8.2

911	Treasury	€	10.000
913	Beleggingen	€	-715.000
921	Plaatselijke belastingen	€	-7.479.000
930	Algemene uitkering gemeentefonds	€	-31.657.000
940	Onvoorzien	€	13.000
950	Voormalig personeel	€	1.486.000
960	Saldi kostenplaatsen	€	-1.132.000
980	Mutaties reserves	€	2.879.000

Paragrafen

De paragrafen: een dwarsdoorsnede

Naast de zeven programma's en het hoofdstuk 'Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien' bestaat het jaarverslag uit een aantal paragrafen. De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van het jaarverslag, gezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is om onderwerpen die op meerdere programma's betrekking hebben, te bundelen in een kort overzicht. Dat geeft de gemeenteraad extra inzicht. Via de paragrafen legt het college nadrukkelijk aan de raad verantwoording af over de realisering van het beleid voor de diverse beheersmatige aspecten.

Het gaat vooral om de beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Het is van belang dat de raad inzicht heeft in en overzicht heeft over deze onderwerpen. De paragrafen in de begroting en rekening geeft de raad een instrument om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

Aantal paragrafen

In artikel 26 van het BBV staat dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen moeten worden opgenomen als in de begroting. In de begroting waren de volgende (verplicht voorgeschreven) paragrafen opgenomen:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

Indeling per paragraaf

Elke paragraaf begint met een weergave van de voorschriften en de doelstelling van de paragraaf. Dit wordt gevolgd door een uiteenzetting over de uitvoering van het gemeentelijk beleid.

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Wettelijk kader

Voorgescreven is dat de paragraaf lokale heffingen ten minste bevat:

- de werkelijke inkomsten
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (specifieke heffingen) als waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen). Voor de lokale heffingen dienen de beleidsvoornemens ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waaronder belastingen, te worden opgenomen.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale heffingen levert meer inzicht op en is daarom van belang voor de raad. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

1.2 Beleid en inkomsten

De werkelijke inkomsten uit lokale heffingen zijn € 16,6 miljoen in 2014. De opbouw is als volgt:

<i>bedragen * € 1 miljoen</i>	2014	2013	2012	
Belastingen				
OZB woningen	4,5	4,4	4,3	
OZB niet woningen	3,2	3,2	3,1	
Parkeerbelasting	0,5	0,5	0,6	
Overig	0,4	0,4	0,4	
<i>Totaal belastingen</i>	8,6	8,5	8,4	
Retributies en leges				
Riool	2,7	2,6	2,5	
Afval	3,1	3,1	2,9	
Leges	1,6	1,6	1,3	
Lijkbezorging	0,4	0,6	0,5	
Overig	0,2	0,2	0,2	
<i>Totaal retributies en leges</i>	8,0	8,1	7,4	
Totaal lokale heffingen	16,6	16,6	15,8	

Tarievenbeleid belastingen

In 2014 is in onze gemeente uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord 2010-2014 "Helder als Glas". In dit akkoord zijn de coalitiepartijen overeengekomen de lastendruk voor de burger zo laag mogelijk te houden. In 2014 zijn de tarieven van de diverse belastingen dan ook slechts verhoogd met de inflatiecorrectie. Deze heeft de raad bij het vaststellen van de begroting voor 2014 bepaald op 0,9%. Het algemene stijgingspercentage van 0,9% is bepaald aan de hand van een driejaarlijks voortschrijdend gemiddelde van de gemiddelde stijging van lonen en prijzen binnen de overheid.

Tarievenbeleid retributies

Voor de inkomsten uit retributies wordt met kostprijsdekkende tarieven gerekend. Bij de leges wordt rekening gehouden met de lasten en opbrengsten van de betreffende verleende diensten en producten. De manier waarop kostprijzen worden bepaald is beschreven in artikel 16 van de financiële verordening.

Artikel 16 Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van producten en diensten van de gemeente wordt een systeem van kostentoerekening gehanteerd. Bij de kostentoerekening worden naast de directe kosten alleen die indirecte kosten meegenomen, die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verleende diensten.
2. Bij de indirecte kosten, bedoeld in het eerste lid, worden meegenomen de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa, de apparaatskosten, en voor leges en retributies (zoals rioolheffingen, reinigingsrechten, afvalstoffenheffing e.d.) de compensabele BTW.
3. Bij de bepaling van de kostprijs worden meegenomen de bijdragen aan en van reserves.

In 2012 zijn mede aan de hand van de "Handreiking kostentoerekening leges en heffingen" van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) alle tarieven wederom aan een beoordeling onderworpen en waar nodig bijgesteld.

Voor het jaar 2014 zijn de tarieven van de leges in het algemeen trendmatig verhoogd met 0,9%.

1.3 Lokale lastendruk

Voor de bepaling van de lastendruk is gekeken naar de lastendruk per inwoner, per woning en per type huishouding. Hierbij worden de OZB voor woningen, de afvalstoffenheffing (inclusief vuilniszak of container), de rioolheffingen en de kwijschelding betrokken.

De totale netto lastendruk die hieruit voortvloeit was in 2014 € 8,7 miljoen. Dat is per woning/huishouden € 519.

Een huishouden met een huurwoning van gelijke WOZ-waarde betaalt € 120 aan gemeentelijke belastingen en heffingen. De vergelijkende cijfers van 2013 zijn opgenomen in de volgende tabel.

Vergelijkingstabel lokale lastendruk

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Totaal netto lokale lastendruk	€ 8,7 miljoen	€ 8,9 miljoen	€ 8,4 miljoen
per huishouden:			
Met standaard huurwoning	€ 120	€ 120	€ 120
Met standaard koopwoning	€ 519	€ 519	€ 539

1.4 Kwijtschelding

In de gemeente Nijkerk bestaat de mogelijkheid om voor 100% van de aanslag voor de afvalstoffenheffing en het gebruikersgedeelte van de rioolheffing kwijtschelding te verkrijgen. Om hiervoor in aanmerking te komen, mag het inkomen niet hoger liggen dan 100% van het bijstandsniveau en vindt er een vermogenstoets plaats. Belastingplichtigen die een WWB-uitkering ontvangen, wordt de kwijtschelding automatisch toegekend, tenzij uit een ambtelijke toetsing blijkt dat de belastingplichtige niet aan de voorwaarden voldoet. In 2014 heeft de gemeente Nijkerk aan 279 belastingplichtigen kwijtschelding verleend. In totaliteit werd een bedrag van € 29.000 kwijtgescholden. Dit is vergelijkbaar met het bedrag dat in 2013 is kwijtgescholden.

1.5 Overzicht verordeningen

De verordeningen met daarin de diverse tarieven worden jaarlijks bij afzonderlijk raadsbesluit gewijzigd, dan wel opnieuw vastgesteld. In de volgende verordeningen zijn belastingen of retributies 2014 opgenomen.

Verordening
Verordening onroerendezaakbelastingen 2014
Legesverordening 2014
Verordening hondenbelasting 2014
Verordening haven-, kade- en liggelden 2013
Verordening brandweerrechten 2014
Verordening lijkbezorgingrechten 2014
Verordening parkeerbelastingen 2014
Verordening reinigingsrechten 2014
Verordening forensenbelasting 2014
Verordening rioolheffing 2014
Verordening marktgelden 2014
Verordening toeristenbelasting 2014
Kwijtscheldingsregeling Gemeente Nijkerk 2011

In december 2014 heeft de raad ook besloten tot invoering van precariobelasting terzake van buizen, kabels, draden of leidingen. Deze belasting zal worden opgelegd aan de desbetreffende netbeheerders. Het eerste heffingsjaar is 2015.

1.6 GBLT

Met ingang van 2013 is de uitvoering van de wet Waardering Onroerende Zaken (wet WOZ) en de heffing en invordering van de meeste gemeentelijke belastingen ondergebracht bij GBLT. Dit betreft de navolgende heffingen:

- onroerende zaakbelastingen
- hondenbelasting
- reinigingsrechten
- forensenbelasting
- rioolheffing
- toeristenbelasting

Ook de uitvoering van de kwijtscheldingsregeling is bij GBLT ondergebracht, zodat deze in combinatie met de kwijtschelding van waterschapslasten, in samenhang en klantvriendelijk kan worden uitgevoerd.

De afspraken met GBLT liggen vast in een gemeenschappelijke regeling en in een dienstverleningsovereenkomst. Beleidsmatige zaken van de gemeente Nijkerkse blijven uiteraard een bevoegdheid van Nijkerk; uitvoering ligt bij GBLT en daarover is frequent bestuurlijk maar vooral ambtelijk contact.

Begin 2015 zijn wij door GBLT op de hoogte gebracht van de financiële gevolgen van de zgn. “no cure no pay-constructies”. Dit betreffen procedures waarbij externen zich profileren om burgers te ondersteunen bij het maken van bezwaar tegen WOZ-beschikkingen (zij doen dit “gratis”, omdat zij bij honorering van het bezwaarschrift aanspraak kunnen maken op een wettelijke geregelde kostenvergoeding). Over 2013 en 2014 krijgt Nijkerk daar van GBLT een doorbelasting van ter grootte van ruim € 77.000. Dit bedrag is opgenomen in de jaarrekening 2014.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1 Inleiding

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Nijkerk in staat is middelen vrij te maken om incidentele financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid inzake de gemeentelijke dienstverlening'. Het weerstandsvermogen is een financieel vangnet voor optredende gevolgen van risico's die niet goed kunnen worden afgedekt op basis van het gevoerde risicomanagement. In deze paragraaf geven wij u inzicht in risico's van de gemeente, het beschikbare en het benodigde weerstandsvermogen. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de kengetallen financiële positie.

Wettelijk kader

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen (artikel 11 BBV):

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en;
- alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Er wordt ten minste aandacht besteed aan:

- Inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Inventarisatie van de financiële risico's;
- Het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's.

Beleidskader

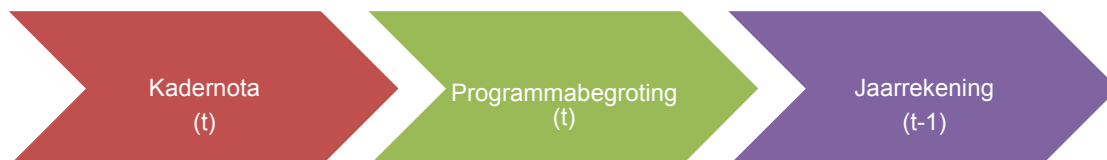
Het beleid is vastgelegd in de Nota Risicomanagement 2013-2016. De nota is door uw raad op 28 maart 2013 vastgesteld.

Relatie met reserves en voorzieningen

In de Financiële verordening is de verplichting opgenomen dat het college jaarlijks, als onderdeel van de Kadernota, in het voorjaar het beleid presenteert ten aanzien van de reserves en voorzieningen. Daarbij wordt een relatie gelegd met het weerstandsvermogen. Op deze wijze krijgen de reserves en voorzieningen de aandacht van uw raad. Met uw besluit van juli 2014 heeft u het beleid omtrent reserves en voorzieningen geactualiseerd.

Doorlopend proces

Het bepalen van het weerstandsvermogen en het inventariseren van risico's is een doorlopend proces. Om deze reden wordt bij het opstellen van de paragraaf een vergelijking gemaakt met het voorgaande document in de budgetcyclus. In de jaarrekening 2014 betreft dit de programmabegroting 2015.

2.2 Weerstandsvermogen - incidenteel

Conform de nota risicomanagement wordt het weerstandsvermogen uitgedrukt in een ratio. Met behulp van dit verhoudingsgetal wordt bepaald of het incidenteel weerstandsvermogen toereikend is. De gemeente Nijkerk streeft naar een ratio van tenminste 0,8. De ratio wordt als volgt berekend:

Ratio:	$\frac{\text{weerstandscapaciteit}}{\text{geïnterpreteerde risico's}}$	=	$\frac{€ 11.500.000}{€ 8.163.000}$	=	ratio 1,4
--------	--	---	------------------------------------	---	-----------

In de programmabegroting 2015 is een ratio vermeld van 1,4. Het incidenteel weerstandsvermogen ligt boven de norm van 0,8, zoals vastgesteld in de nota risicomanagement.

Het verloop van de weerstandsvermogen over de afgelopen jaren ziet er als volgt uit:

Document*	Begr.2014	Jaarr.2013	Begr.2015	Jaarr.2014
Ratio	1,2	1,3	1,4	1,4

*Volgorde op basis van datum besluitvorming document

Weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit wordt gevormd door de vrij beschikbare en aanwendbare reserves. Hieronder verstaan we de stand van de algemene reserve na aftrek van de vastgelegde bestedingen en toevoegingen gedurende de periode 2015-2018. Met de reserve bouwgrondexploitatie wordt voorzichtigheidshalve rekening gehouden met de stand per 1-1-2015. Indien de geprognosticeerde winstnemingen tot en met 2018 meegenomen worden is de reserve bouwgrondexploitatie € 2,9 miljoen hoger. Daartegenover staat echter een gereserveerde storting van € 5,3 miljoen ten gunste van de algemene reserve in het kader van het veranderplan (bron: programmabegroting 2015). Deze laatste is, in afwijking met het voorzichtigheidsprincipe, wel bij de berekening van de weerstandscapaciteit meegenomen als onttrekking aangezien de storting ook is meegenomen bij het saldo van de algemene reserve.

Vrij beschikbare en aanwendbare reserves		Bedragen x € 1.000
Reserve		Stand
Algemene reserve	(saldo 1-1-2019)	7.200
Reserve bouwgrondexploitatie	(saldo 1-1-2015)	9.600
- Vrijval verliesvoorziening De Flier t.g.v. veranderplan		-1.500
- Winstneming Corlaer en Middelaar t.g.v. veranderplan		-3.800
Totaal		11.500

In de programmabegroting 2015 bedroeg het totaal aan vrij beschikbare en aanwendbare reserves € 8,8 miljoen.

Het saldo van de algemene reserve is toegenomen met € 1,3 miljoen. Dit betreft met name het resultaat van de jaarrekening (gecorrigeerd met bestemming rekeningresultaat), het afkomen van de egalisatiereserve afvalstoffenheffing en de reservering voor het veranderplan.

Het saldo van de reserve bouwgrondexploitatie is ten opzichte van de stand van 1-1-2014 toegenomen met € 6,4 miljoen als gevolg van (tussentijdse) winstneming complex Corlaer en Middelaar (storting € 3,3 miljoen), verlaging van de verliesvoorziening De Flier (storting € 4,3 miljoen) en het verhogen van de verliesvoorziening Nijkerkerveen (onttrekking € 1,2 miljoen).

Daarnaast zijn er nog drie omvangrijke reserves welke kunnen worden ingezet ter afdekking van risico's of nieuw incidenteel beleid op het betreffende beleidsterrein:

Bedragen x € 1.000			
Reserve	Saldo 01-01-2015	Onttrekkingen 2015-2018	Saldo 01-01-2019
<i>Reserve investeringen in de Nijkerkse samenleving</i>	10.900	0	400
- Uitvoeringsprogramma GVP	0	3.300	0
- PMRI	0	5.200	0
- Knooppunt Hoevelaken / Stoutenburgerlaan (2020)	0	1.500	0
- Overig	0	500	0
<i>Reserve sociaal domein</i>	1.600	0	0
- Bestemming rekeningresultaat 2014	0	-350	0
- Dekking tekort sociaal domein 2015/2016	0	1.950	0
<i>Reserve egalisatie facilitaire zaken</i>	1.200	0	1.800
- Stelpost stadhuis (toevoeging)	0	-500	0
- Overig	0	-100	0
Totaal	13.700	11.500	2.200

Specifieke risico's - incidenteel

Specifieke risico's zijn risico's die gelden voor de specifieke omstandigheden waarin de gemeente Nijkerk opereert. In het kader van beheersbaarheid en transparantie is er een onderscheid gemaakt in incidentele risico's, welke gedekt kunnen worden door het vermogen en risico's die structureel doorwerken in de exploitatie. Wanneer één van de risico's zich daadwerkelijk voordoet, moet dit afgedekt kunnen worden uit het weerstandsvermogen.

De incidentele risico's zijn geïnventariseerd op een bedrag van € 5.558.000. Dit is positiever ten opzichte van de programmabegroting 2015. Dit wordt met name veroorzaakt door de actualisatie van het MeerjarenPerspectief Grondexploitaties (MPG) en het treffen van de voorziening FLO, waardoor het risico grotendeels is afgewikkeld.

Specifieke risico's - vermogen	Bedrag (x € 1.000)
Grote Kans (GK) = 75% risico	-730
Middelgrote Kans (MK) = 50% risico	25
Kleine Kans (KK) = 25% risico	-1.658
Gewogen risico's grondexploitatie	-5.800
Totaal	-8.163

In de hiervoor aangegeven tabel wordt voor € 5,8 miljoen aan gewogen risico's grondexploitatie in beeld gebracht. Per saldo leveren de grondexploitaties de grootste incidentele risico's op. Het betreft hierbij de risico's binnen de grondexploitaties waar geen positief resultaat wordt verwacht wanneer de risico's zich voordoen (voorbeeld: complex A winst 100, risico 110, resultaat -10). Grondexploitaties waarbij wel een positief resultaat wordt verwacht, bevatten ook risico's, maar die kunnen bij optreden naar verwachting opgevangen worden in het positieve resultaat (voorbeeld: complex B winst 100, risico 70, resultaat 30). Hiermee zijn ze binnen het complex afgedekt en wegen om deze reden niet mee in de risicoberekening.

2.3 Weerstandsvermogen - structureel

Wanneer de structurele weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de exploitatierisico's ontstaat het volgende beeld:

Weerstandsvermogen - structureel (-/- = voordeel)	2015 (x € 1.000)	2016 (x € 1.000)	2017 (x € 1.000)	2018 (x € 1.000)
Onbenutte budgettaire capaciteit	371	-381	-107	-886
Onbenutte belastingcapaciteit	-3.289	-3.289	-3.289	-3.289
Exploitatierisico's	1.080	2.075	1.845	1.665
Totaal	-1.838	-1.595	-1.551	-2.510

Bovenstaande tabel laat zien dat de gemeente Nijkerk over voldoende structurele middelen beschikt (met name door de onbenutte belastingcapaciteit) om in de toekomst niet begrote kosten, die zich onverwachts voordoen en substantieel zijn, te kunnen dekken.

Weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit wordt gevormd door de onbenutte belastingcapaciteit en onbenutte budgettaire capaciteit.

Onbenutte budgettaire capaciteit

De onbenutte budgettaire capaciteit wordt bepaald door de post onvoorzien en het saldo van de begroting over de jaren 2015-2018. De uitkomst van de onbenutte budgettaire capaciteit bedraagt:

Onbenutte budgettaire capaciteit (-/- = voordeel)	2015 (x € 1.000)	2016 (x € 1.000)	2017 (x € 1.000)	2018 (x € 1.000)
Onvoorzien	-24	-24	-24	-24
Saldo programmabegroting 2015-2018	27	-207	210	-362
2 ^e bestuursrapportage 2014	133	-15	42	10
Budgettair effect september-/decembercirculaire gemeentefonds	235	-135	-335	-510
Totaal	371	-381	-107	-886

De onbenutte budgettaire capaciteit valt ten opzichte van de programmabegroting 2015 voor de jaarschijf 2015 nadeliger uit. Dit wordt met name veroorzaakt door de effecten uit de circulaire van het gemeentefonds. Vanaf de jaarschijf 2016 wordt dit omgebogen naar een positief effect.

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is om de OZB-tarieven nog te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit is dan ook te bepalen door het maximaal toegestane tarief te vergelijken met de tarieven van de gemeente Nijkerk. Voor de maximale tarieven wordt uitgegaan van de normen volgens het "redelijk peil" zoals dat wordt gehanteerd voor de toelating tot artikel 12 van de financiële verhoudingswet. Dit redelijk peil wordt jaarlijks gepubliceerd in de meicirculaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Op basis van de laatst beschikbare gegevens (meicirculaire 2014) is dit 0,1790% van de totale WOZ-waarde. Bij gemaximaliseerd tarief bedraagt de OZB-opbrengst voor de gemeente Nijkerk € 11,2 miljoen. De huidige raming van de OZB-opbrengst bedraagt € 7,9 miljoen. Dit brengt de onbenutte belastingcapaciteit op een bedrag van ± € 3,3 miljoen. Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.

Onderstaande tabel laat de onbenutte belastingcapaciteit over de afgelopen vier jaar zien:

	2012 (x € 1.000)	2013 (x € 1.000)	2014 (x € 1.000)	2015 (x € 1.000)
Onbenutte belastingcapaciteit	-2.365	-2.796	-2.935	-3.289

De onbenutte belastingcapaciteit wordt voor de provincie in de monitoring steeds belangrijker. Daarnaast is het een ijkpunt voor het financieel beleid dat de gemeente Nijkerk voert.

Specifieke risico's

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de specifieke risico's die een structureel effect kunnen hebben binnen de exploitatie. Het gaat hier grotendeels om de risico's met betrekking tot de decentralisaties in het sociaal domein. Meerjarig ziet deze er als volgt uit:

Specifieke risico's - exploitatie (-/- = voordeel)	2015 (x € 1.000)	2016 (x € 1.000)	2017 (x € 1.000)	2018 (x € 1.000)
Hard gegeven = 100% risico	0	920	590	410
Grote Kans (GK) = 75% risico	90	90	90	90
Middelgrote Kans (MK) = 50% risico	175	250	350	350
Kleine Kans (KK) = 25% risico	815	815	815	815
Totaal inclusief sociaal domein	1.080	2.075	1.845	1.665
Risico's sociaal domein	400	1.320	990	810
Totaal exclusief sociaal domein	680	755	855	855

De afwijking ten opzichte van de programmabegroting 2015 ziet er als volgt uit:

Afwijking ten opzichte van programmabegroting 2015 (-/- = voordeel)	2015 (x € 1.000)	2016 (x € 1.000)	2017 (x € 1.000)	2018 (x € 1.000)
Programmabegroting 2015-2018	1.900	1.950	1.950	1.875
Jaarrekening 2014	1.080	2.075	1.845	1.665
Vershil	-820	125	-105	-210

De afwijking wordt veroorzaakt doordat risico's binnen het sociaal domein, zoals die uit de businesscase zijn uitgewerkt, zijn opgenomen als "hard gegeven" en de algemene risico's binnen het sociaal domein als gevolg daarvan zijn teruggebracht naar kleine kans. Het voordeel in 2015 is het opvallendst; het tekort in dat jaar wordt gedekt door de reserve sociaal domein (zie ook incidentele weerstandscapaciteit).

Afwijking in hoofdlijnen (-/- = voordeel)	2015 (x € 1.000)	2016 (x € 1.000)	2017 (x € 1.000)	2018 (x € 1.000)
Risico's sociaal domein	-900	45	-185	-290
Overig	80	80	80	80
Vershil	-820	125	-105	-210

2.4 Kengetallen financiële positie

Op 8 mei 2014 heeft de adviescommissie vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn rapportage uitgebracht. In lijn met het voorstel uit het adviesrapport, is vervolgens door het Ministerie van BZK het besluit genomen een stuurgroep in te stellen die tot taak heeft te bezien hoe de adviezen kunnen worden uitgewerkt. Een specifiek advies betrof de kengetallen financiële positie.

De uitkomst van dit advies is een verplichte basisset van vijf kengetallen die in samenhang informatie moet geven over de financiële positie van de gemeente. Doel is dat daarmee beter door u als raad het oordeel over

de structureel en reëel sluitende begroting kan worden onderbouwd. Deze set van kengetallen wordt gepresenteerd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, omdat de kengetallen een goed beeld geven van de financiële positie en dus van betekenis zijn voor de weerbaarheid en wendbaarheid.

De beoogde invoering (wijzigingsbesluit BBV) is medio 2015, zodat de wettelijke verplichting geldt met de begroting 2016 en de jaarrekening 2015. Vooruitlopend op deze invoering heeft de gemeente Nijkerk ze opgenomen bij de jaarrekening 2014, waarbij de normering van de provincie Gelderland als vertrekpunt is aangehouden. Landelijk vindt er op dit moment discussie plaats welke normering wordt aangehouden. Zodra daar duidelijkheid over is, sluit de gemeente Nijkerk daarbij aan. Tot die tijd wordt de normering van de provincie aangehouden. Zij heeft u middels een brief van november 2014 op de hoogte gebracht van het gebruik van kengetallen en de uitkomsten hiervan zijn bij het vaststellen van de toezichtsvorm (repressief toezicht) voor 2015 aan u kenbaar gemaakt.

Het is van belang de kengetallen in samenhang te presenteren aangezien een afzonderlijk kengetal niet zoveel zegt over de financiële positie.

In onderstaande tabel zijn de kengetallen opgenomen met daarbij de laatste stand en wat dit betekent ten opzichte van de norm. In bijlage II vindt u de inhoudelijke toelichting per kengetal en (voor zover berekend) het verloop over de afgelopen jaren.

Kengetal	Uitkomst	Oordeel	Brondocument
Structurele exploitatieruimte	2,0%	Voldoende	Jaarrekening 2014
Netto schuldquote	53%	Voldoende	Jaarrekening 2014
Solvabiliteitsratio	39%	Matig	Jaarrekening 2014
Woonlasten meerpersoonshuishouden	32%	Voldoende	Begroting 2015
Grondexploitatie	37%		Jaarrekening 2014
Schuldratio	46%	Voldoende	Jaarrekening 2014

Ten opzicht van voorgaande uitkomsten laten ze allen een verbetering zien. Met name de “structurele exploitatieruimte”, waar de begroting 2015-2018 voor de jaarschijf 2015 een “onvoldoende” laat zien, laat de jaarschijf 2014 een “voldoende” zien als gevolg van het positief rekeningsaldo. Dit geeft echter geen oordeel over de jaarschijf 2015.

Bijlage I paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Voor de mate van waarschijnlijkheid van optreden, hanteren wij conform de nota risicomangement drie klassen:

- Kleine kans (KK) voor risico's waarvan het niet zo waarschijnlijk is dat ze zich daadwerkelijk voor zullen doen (vuistregel 25%).
- Middelgrote kans (MK) voor risico's die nog beide kanten op kunnen. Het kan zijn dat ze zich voordoen, het kan ook zijn van niet (vuistregel 50%).
- Grote kans (GK) voor risico's waarvan de kans van optreden groot is (vuistregel 75%).

Specifieke risico's – vermogen (incidenteel)

Risico's - vermogen (-/- = nadeel)	Risico in €	Risico-klasse	Gewogen risico in €	Begroting 2015	Jaarrekening 2014
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					

Programma 2 Veiligheid

FLO brandweer	-300.000	GK	-225.000	Op verzoek van de gemeente Nijkerk voert de VGGM de FLO-overgangsregeling uit. De bijbehorende loonkosten zullen hiervoor nog bij ons in rekening worden gebracht. Over de jaren 2014-2020 is dit maximaal een risico van in totaal € 880.000. De onzekerheid van de hoogte wordt veroorzaakt door individuele keuzemogelijkheden die de regeling biedt met betrekking tot de omvang van non-activiteitsverlof en het tot vier maal een jaar opschuiven van de ingangsdatum.	Begin 2015 is er grotendeels duidelijkheid ontstaan over de jaren 2015-2018. Bij de jaarrekening is een voorziening getroffen van € 660.000 voor personen van wie zeker is dat zij met FLO gaan. Een deel blijft nog onzeker, hiervoor wordt het risico ingeschat op € 300.000.
---------------	----------	----	----------	--	---

Programma 3 Wonen / 4 Economie en Milieu

Totaal risico's Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG)			-5.800.000	Het totaal gewogen risico bedraagt volgens het MPG (begroting 2015) € 3,7 miljoen. Het totale risico op de grondexploitaties is afgenomen ten opzichte van de vorige MPG. Deze afname is met name een gevolg van het verbeterde verwachte resultaat van De Flier. Door de lagere afdracht vanuit deze grondexploitatie aan bovenwijkse en bovenplanse voorzieningen zijn de verwachte kosten afgenomen.	Het totaal gewogen risico bedraagt volgens het MPG (jaarrekening 2014) € 5,8 miljoen. Het totale risico op de grondexploitaties is toegenomen ten opzichte van de vorige MPG (begroting 2015). Dit is met name het gevolg het verlagen van de verliesvoorziening complex De Flier. Eventuele risico's kunnen hierdoor niet meer binnen het resultaat worden opgevangen.
--	--	--	------------	---	---

Programma 6 Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn

Bestuurlijke ontvlechting Muziekschool Noordwest Veluwe	-306.000	GK	-230.000	Door het faillissement van de Stichting Muziekschool Noordwest Veluwe en het recente faillissement van Studio 155 is het op dit moment onduidelijk hoeveel medewerkers een eventueel beroep op de garantstelling gaan/willen doen. Daarnaast is het op dit moment onduidelijk of de garantstelling-overeenkomst wel van toepassing is omdat er in de overeenkomst niets opgenomen is	Geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.
---	----------	----	----------	--	---

Risico's - vermogen (-/- = nadeel)	Risico in €	Risico- klasse	Gewogen risico in €	Begroting 2015	Jaarrekening 2014
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
				over een faillissement.	
Vrijval Voorziening Integraal Huisvestings- plan	0	MK	0	Er wordt vanaf 2015 geen jaarlijkse storting meer gedaan in de voorziening IHP gebouwen. In het laatste kwartaal van 2014 wordt in overleg met de schoolbesturen bekeken welke budgetten nog overgeheveld moeten worden naar de schoolbesturen, vanwege nog lopende zaken. Tevens wordt vóór 1 januari 2015 een aangepast IHP aan de raad voorgelegd. Hierbij wordt ook duidelijk welk deel van de voorziening kan vrijvallen. De verwachte stand is op 1-1-2015 ± € 550.000.	Het niet benodigde deel van de voorziening is berekend en vrijgevallen in 2014 ten gunste van de exploitatie. Het risico is hiermee afgewikkeld.
Algemene Dekkingsmiddelen, onvoorzien en bedrijfsvoering					
Veranderplan, frictiekosten	-500.000	MK	-250.000	Voor de frictiekosten als gevolg van de reorganisatie is een bedrag gereserveerd van € 3,5 miljoen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de aanpassing AOW-leeftijd in pensioenregelingen en de aanpassing van de arbeids- voorwaardenregeling. Het gewogen risico wordt geschat op € 250.000	Geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.
Garantstelling- leningen	-6.632.000	KK	-1.658.000	In 'normale tijden' is het risico op dit onderdeel nihil. Gezien de economische recessie is het risicoprofiel verhoogd naar KK (kleine kans).	Geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.
Corlaer College	1.200.000	KK	0	Dit betreft een positief risico/kans. Op de balans is een vordering op de Belastingdienst betreffende BTW Corlaer College voor een bedrag van € 1,2 miljoen opgenomen. Deze vordering is door de fiscus niet geaccepteerd. Hierop heeft de gemeente bezwaar gemaakt, maar deze is door de belastingdienst afgewezen. De Hoge Raad heeft op 27 april 2012 uitspraak gedaan op het beroep in cassatie. De Hoge Raad heeft de zaak terugverwezen naar gerechtshof in Den Bosch. In januari 2014 heeft het gerechtshof ons in het ongelijk heeft gesteld. Er wordt overwogen om cassatie in te stellen. Indien we definitief in het ongelijk gesteld worden dan wordt het bedrag van	Geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.

Risico's - vermogen (-/- = nadeel)	Risico in €	Risico- klasse	Gewogen risico in €	Begroting 2015	Jaarrekening 2014
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
				€ 1,2 miljoen volledig gedekt uit de in het verleden aan de belastingdienst afgedragen overdrachtsbelasting en omzetbelasting betreffende de school (balanspost). Indien we alsnog gelijk krijgen bij eventuele cassatie, kan bij de belastingdienst de vordering worden teruggevraagd.	
Totaal			-8.163.000		

Specifieke risico's – exploitatie (structureel)

Risico's - exploitatie (-/- = nadeel)	Risico in €	Risico- klasse	Gewogen risico in €	Begroting 2015	Jaarrekening 2014
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					

Programma 4 Economie en Milieu

Instandhouding maatschappelijk vastgoed	-1.000.000	KK	-250.000	Het onderhoud van openbare gebouwen is thans structureel budgettair geregeld via een beheerplan. Voor normaal jaarlijks onderhoud en voor groot onderhoud zijn dan budgetten beschikbaar. Voor renovatie c.q. totale vervanging ligt dat anders. Indien, zoals uitgesproken in het Collegeprogramma 2014-2018, de strategische keuze wordt gemaakt om zoveel mogelijk openbare gebouwen en/of gemeentelijke eigendommen af te stoten dan vervalt de plicht tot instandhouding daarvan en blijft deze beperkt tot gemeentelijke gebouwen waarin eigen diensten zijn ondergebracht aangevuld met een enkel bijzonder gebouw (zoals monument gemeentetoren) en de onderwijsaccommodaties. Investerings in de onderwijsaccommodaties zijn voorzien via het Integraal HuisvestingsPlan (IHP). Indien de investeringen rond de overige gemeentelijke gebouwen in belangrijke mate worden geactiveerd dan is structurele begrotingsruimte in die gevallen ook geregeld. Zo handelend beperken we het financiële risico tot een kleine kans voor een bedrag van ± € 1 miljoen.	Geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.
---	------------	----	----------	--	---

Risico's - exploitatie -/- = nadeel	Risico in €	Risico-klasse	Gewogen risico in €	Begroting 2015	Jaarrekening 2014
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					

Programma 5 Bereikbaarheid

Storting in voorziening wegen	-200.000	MK	-100.000	De voorziening is aangesproken ter dekking van de verliesvoorziening die is gevormd voor de bouwgrondexploitatie. Als gevolg hiervan kan het groot onderhoud wegen in de toekomst onder druk komen te staan. Bij het actualiseren van de beheerplannen zal blijken of de dotatie die nu jaarlijks wordt gedaan, voldoende is om al het toekomstig onderhoud te kunnen doen. In 2014 wordt het beheerplan geactualiseerd, genoemd risico blijft bestaan.	Geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.
-------------------------------	----------	----	----------	---	---

Programma 6 Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn

Harmonisatie voorschoolse voorzieningen	0	-	0	Het, als gevolg van de harmonisatie, sterk verlaagde subsidiebudget voor peuteropvang en voorschoolse educatie is naar verwachting voor 2014 voldoende. Het budget voor 2015 is nog € 80.000 lager dan het budget voor 2014. Of dit voldoende of te laag is, is mede afhankelijk van de uitkomsten van de tussenevaluatie die in het najaar van 2014 bekend worden.	Het budget voor 2015 is op basis van laatst bekende gegevens voldoende. Risico komt hiermee te vervallen.
---	---	---	---	---	---

Programma 7 Gezondheid en Maatschappelijke ondersteuning

3D's (businesscase)	0	100%	-410.000	Het college heeft advies gevraagd aan de gemeenteraad en de adviesraden over aanvullend beleidskader voor de vernieuwing van het sociaal domein. In dit aanvullend beleidskader worden voorstellen gedaan om het verwachte tekort in de businesscase van € 2 miljoen op het sociaal domein terug te brengen. Bij het vaststellen van de begroting door ons college is nog geen duidelijkheid over de mening van de diverse raden. De dekking van het risico vindt in eerste instantie plaats door de reserve sociaal domein (stand 1-1-2014 € 1,4 miljoen).	Door de beleidsmatige keuzes die zijn gemaakt, zijn de risico's vanuit de businesscase teruggebracht en omgezet van GK naar "hard gegeven", waarbij rekening is gehouden met de dekking door de reserve sociaal domein in 2015.
3D's (algemeen)	-1.600.000	KK	-400.000	Bij het implementeren van de 3D's zijn er veel onzekerheden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het lukken van de transitie en transformatie, het open-eind-karakter van de	Door de beleidsmatige keuzes die zijn gemaakt, zijn de risico's vanuit de businesscase teruggebracht. Hierdoor zijn ook de algemene risico's teruggebracht naar kleine kans. Dekking zal daarentegen op

Risico's - exploitatie -/ = nadeel	Risico in €	Risico-klasse	Gewogen risico in €	Begroting 2015	Jaarrekening 2014
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
				diverse regelingen, de toekomst van de sociale werkvoorziening. Deze onzekerheden zijn moeilijk te kwantificeren. Voorshands zijn wij uitgegaan van 10% van de omvang van het deelfonds sociaal domein. De dekking van het risico vindt in eerste instantie plaats door de reserve sociaal domein (stand 1-1-2014 € 1,4 miljoen).	dit moment niet meer plaats kunnen vinden door de reserve sociaal domein aangezien deze wordt aangewend voor het verwachte tekort uit de businesscase.

Algemene Dekkingsmiddelen, onvoorzien en bedrijfsvoering

Desintegratie-kosten algemeen	-260.000	KK	-65.000	Ten opzichte van de Kadernota 2014 zijn de achterblijvende overheadkosten van de OddV en de brandweer reëel teruggebracht. De resterende risico's in onze begroting zijn dan ook afgenomen. Met betrekking tot VGGM / de brandweer gaan we er vanuit dat vanaf 2016 wordt inderdiend door het nieuwe personeel- en materieelplan en/of doordat de financiering buiten de gemeenten om gaat lopen en we relatief minder gekort worden op de algemene uitkering.	In de loop van 2015 wordt de nieuwe DRO (Doorontwikkeling Repressieve Organisatie) vastgesteld. Dit levert naar verwachting met ingang van 2016 een voordeel op van ± € 40.000. Het risico wordt voor dit deel verlaagd. Het risico dat betrekking heeft op de algemene uitkering (afschaffing hybride financiering) blijft bestaan, vanuit het Rijk is hier nog geen duidelijkheid over.
BTW samenwerkingsverbanden	p.m.	-	p.m.	Om de taken op het gebied van de decentralisaties jeugd, participatie en zorg te kunnen uitvoeren, worden gemeenten genoodzaakt tot samenwerken. Samenwerken brengt onvermijdelijk btw-gevolgen met zich mee. In de huidige btw-wetgeving zijn enkele faciliteiten opgenomen om de nadelige effecten van btw-heffing bij samenwerking te beperken, zoals de koepelvrijstelling en de doorschuiffaciliteit. Maar deze regelingen zijn onvoldoende om alle nadelige btw-gevolgen van samenwerken te voorkomen. De VNG is hierover in gesprek met het ministerie van Financiën en op zoek naar oplossingen voor gemeenten. Zowel voor de samenwerking die gemeenten verplicht zijn op te zetten voor de decentralisaties, als voor de vrijwillige vormen van samenwerking. Inmiddels heeft de staatssecretaris hierop gereageerd per brief van 16-6-2014 en aangegeven dat dit juist	In de brief van de VNG van 12 december 2014; "actuele btw ontwikkelingen" gaf de staatssecretaris Financiën enkele handvatten om de btw druk te beperken bij samenwerking zowel op het gebied van de 3D's als bij andere samenwerkingsvormen tussen gemeenten. Macro gezien kan het ingevoerde BCF-plafond nog leiden tot een landelijk nadeel voor alle gemeenten. Daar waar het plafond macro gezien behaald vindt een extra uitname plaats uit de algemene uitkering. Voor de samenwerking met de gemeenten Bunschoten, Leusden, Putten en Nijkerk geldt naar huidig inzicht, dat bij de organisatievorm, gastheermodel, er een btw risico is. Als er duidelijkheid ontstaat over de wetgeving is een mogelijk alternatief een (lichte) WGR-variant. Hiermee vervalt het btw risico. Ditzelfde geldt voor de op handen zijn de Vennootschapsplicht (vpb) per 1-1-2016.

Risico's - exploitatie -/- = nadeel	Risico in €	Risico-klasse	Gewogen risico in €	Begroting 2015	Jaarrekening 2014
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
				is maar dat de budgettaire omvang hiervan beperkt is.	
Renterisico	-100.000	KK	-25.000	Het renteniveau ligt op een historisch laag punt. Voor de komende tijd ligt een rentestijging dan ook meer voor de hand dan een verdere daling. Een stijging van de rente heeft uiteraard ook effect op onze rentelast. Een stijging van 1,00% kost ons ± € 100.000.	Geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.
Gemeentefonds; loon-/prijsspeilontwikkelingen	-500.000	MK	-250.000	In de omvang van het Gemeentefonds wordt er vanuit gegaan dat er vanaf 2015 jaarlijks ongeveer 0,9% van het accres benodigd is om loon- en prijspeilontwikkelingen in de gemeentelijke begroting te kunnen opvangen. Wat werkelijk nodig is, is uiteraard afhankelijk van de werkelijke loon- en prijspeilontwikkelingen. Op basis van de septembercirculaire is de omvang ingeschat op ± € 500.000. De kans dat dit risico zich voordoet, schatten wij op dit moment in op middelgrote kans.	Geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.
Gemeentefonds; plafond Btw-compensatie-fonds	-300.000	KK	-75.000	De omvang van het plafond van het btw-compensatiefonds (BCF) wordt gekoppeld aan de omvang van het Gemeentefonds. Zodra het plafond door gemeenten wordt overschreden, wordt dit bedrag onttrokken uit het gemeentefonds. Dit betekent dus een korting op het Gemeentefonds. Deze wijziging gaat in met ingang van 2015. Op basis van de septembercirculaire is de omvang ingeschat op ± € 300.000. De kans dat dit risico zich voordoet, schatten wij op dit moment in op kleine kans.	Geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.
Gemeentefonds; herijking	p.m.	GK	p.m.	Herverdeeleffect 2015 miniem. De consequenties van de herijking van de clusters Werk en Inkomen, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stadsvernieuwing en brandweer, welke zijn doorgeschoven naar 2016, zijn nog niet bekend.	Geen wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2015.
Vennootschaps-belasting	-120.000	GK	-90.000	De afschaffing van de vrijstelling vennootschaps-belasting (vpb) voor economische activiteiten overheidsbedrijven per	De gemeente Nijkerk is, net als alle andere gemeenten, in het kader van de btw-heffing fiscaal ondernemer. Hierover zijn op

Risico's - exploitatie -/- = nadeel	Risico in €	Risico-klasse	Gewogen risico in €	Begroting 2015	Jaarrekening 2014
KK = kleine kans (25%), MK = middelgrote kans (50%), GK = grote kans (75%)					
				<p>1-1-2016 krijgt op Prinsjesdag 2014 concreet inhoud omdat dan het definitieve wetsvoorstel wordt gepresenteerd, inclusief vrijstellingen voor gemeenten. De mate van risico is afhankelijk van de (bestuurlijke) besluitvorming; landelijk als lokaal. Landelijk, welke door VNG en IPO geadviseerde vrijstellingen worden opgenomen in het definitieve wetsvoorstel. Lokaal; welke lokale ondernemersactiviteit die we als overheid doen en vpb-belast zijn, zijn we bereid af te stoten? Het maximale vpb-winstbelasting percentage is 25% met als ondergrens € 15.000. In het eerste halfjaar 2015 zal implementatie worden voorbereid. Ook hebben we dan zicht op het structurele effect voor onze gemeente.</p>	<p>Nijkerks niveau en met de Belastingdienst afspraken gemaakt en is gekomen tot horizontaal toezicht. Op 18 december 2014 heeft de Tweede Kamer de Wet modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen aangenomen. Naar verwachting zal begin 2015 de Eerste Kamer instemmen met dit wetsvoorstel dat erop is gericht dat overheidsbedrijven, die economische activiteiten uitoefenen, op dezelfde wijze als private bedrijven aan vennootschapsbelasting zullen worden onderworpen. Per 1 januari 2016 wordt deze verplichting van kracht. Het risico ten aanzien van de benodigde formatie is ingeschat op 1,5 fte (€ 120.000) op basis van de grootte van onze gemeente. Daarnaast zijn begin 2015 alle gemeentelijke inkomsten geïnventariseerd op vpb-plicht. Primair wordt een risico voorzien bij de grondexploitatie en het vastgoed. Deze inventarisatiefase wordt verdiept door een taxplannings-fase. In deze fase wordt bezien door het treffen van de juiste maatregelen hoe het risico van vpb-betaling te minimaliseren. Tot slot volgt de implementatiefase waarin de organisatie klaarstoomt voor een nieuw fenomeen voor de gemeente; de fiscale administratie en balans voor de vpb-plichtige activiteiten. Tussendoor zullen we u als raad blijven informeren over de genomen vpb-implementatie-resultaten.</p>

Bijlage II paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Berekening

Structurele baten -/- structurele lasten
Totale baten voor bestemming

Norm (provincie Gelderland)

In het financieel toezicht wordt de begroting van een gemeente langs de lat gelegd die geldt voor artikel 12-gemeenten. Voor het bedrag van onvoorzien (conform BBV art.8, lid1) wordt hiervoor uitgegaan van de vuistregel van 0,6% van de som van de uitkering gemeentefonds (inclusief integratie- en decentralisatie-uitkeringen) en de OZB-capaciteit. Een gemeente zou in de begroting dit bedrag aan ruimte moeten ramen om structurele tegenvallers op te kunnen vangen. De structurele ratio wordt afgezet tegen de norm van 0,6%.

Voldoende	Structureel ratio hoger dan 0,6%
Matig	Structureel ratio tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel ratio kleiner dan 0%

Uitkomst

Voor de duidelijkheid maken we bij dit kengetal onderscheid in de jaarrekening (terugkijken) en de programmabegroting (vooruitkijken). De programmabegroting 2015, jaarschijf 2015, geeft een onvoldoende. Als gevolg van het positief rekeningssaldo laat de jaarschijf 2014 een "voldoende" zien, zie ook financiële jaarrekening. Dit geldt ook voor de jaren 2016 en verder als gevolg van de genomen structurele maatregelen.

Jaar	Jaarr.2013	Jaarr.2014
Percentage	-0,6%	2,0%

Jaar	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	Begr.2018
Percentage	-0,6%	1,1%	0,0%	0,6%

2. Netto schuldquote

Het kengetal "netto schuldquote", ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt. De netto-schuldquote geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. In de berekening wordt niet meegenomen waarvoor de schulden zijn aangegaan.

Berekening

Voor de berekening van de netto-schuldquote wordt de netto-schuld gedeeld door het totaal van de inkomsten binnen de exploitatie:

Netto schuld
Totale baten voor bestemming

Norm (VNG)

In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende.

Voldoende	Tot 100%
Matig	100% - 130%
Onvoldoende	> 130%

Uitkomst

Jaar	Jaarr.2011	Jaarr.2012	Jaarr.2013	Jaarr.2014
Percentage	53,3%	51,1%	57,7%	53,4%

3. Solvabiliteitsratio

De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente.

Berekening

Eigen vermogen

Totaal vermogen

Norm (provincie Gelderland)

Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is een gemeente voldoende solvabel. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig en wordt dat als onvoldoende beoordeeld.

Voldoende	50% en hoger
Matig	Tussen 30% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 30%

Uitkomst

Jaar	Jaarr.2013	Jaarr.2014
Percentage	36,5%	39,1%

4. Woonlasten meerpersoonshuishouden

De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. Het kengetal "lokale lasten" wordt berekend aan de hand van het gemiddeld OZB-tarief. Een hoog gemiddeld OZB-tarief ten opzichte van het landelijk gemiddelde geeft aan in hoeverre de gemeente al gebruik heeft moeten maken van deze optie en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Omdat er geen wettelijke begrenzing aan het tarief en de stijging van de OZB is, wordt vergeleken met de norm voor artikel 12. Deze norm ligt op 120% van het gewogen landelijk gemiddelde met betrekking tot het OZB-tarief.

Berekening

$$\frac{120\% \times \text{landelijk gewogen gemiddeld OZB-tarief} - \text{gemeentelijk gewogen gemiddeld OZB-tarief}}{\text{Totaal vermogen}}$$

Norm (provincie Gelderland)

Voldoende	Hoger dan 20%
Matig	Tussen 0% en 20%
Onvoldoende	Kleiner dan 0%

Uitkomst

Jaar	Begr.2015
Percentage	35,4%

5. Grondexploitatie

Het financiële kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer een gemeente grond tegen de veel lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt ze veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht.

Berekening

$$\frac{\text{Boekwaarde in- en nog niet in exploitatie genomen gronden}}{\text{Totaal vermogen}}$$

Norm (provincie Gelderland)

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden in bezit zegt namelijk nog niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor van toepassing, dat wil onder andere zeggen: hoeveel woningen of m2-bedrijventerrein zijn gepland, het type en op welke plek. Daarnaast is het van wezenlijk belang wat de te verwachte vraag zal zijn. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit het genoemde kengetal. De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld dient namelijk ook nog terugverdiend te worden. Om vorengenoemde redenen is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Uitkomst

Jaar	Jaarr.2013	Jaarr.2014
Percentage	32,6%	36,8%

Voor de invoering van de basisset heeft de VNG in de nota “Houdbare overheidsfinanciën” twee kengetallen voor de bepaling van de schuldpositie normen beschreven. Het gaat hierbij om de schuldratio en de netto schuldquote. De netto schuldquote is opgenomen in de basisset en hiervoor al beschreven. De norm schuldratio voegt Nijkerk toe als zesde kengetal.

6. Schuldratio

Bij de schuldratio gaat het om het percentage van het gemeentelijk bezit (vaste activa) dat is gefinancierd door kort en lang vreemd vermogen.

Berekening

$$\frac{\text{Lang-/kortlopende schulden}}{\text{Totaal vermogen}}$$

Norm (VNG)

Voldoende	Kleiner dan 70%
Matig	Tussen 70% en 80%
Onvoldoende	Groter dan 80%

Uitkomst

Jaar	Jaarr.2011	Jaarr.2012	Jaarr.2013	Jaarr.2014
Percentage	41,7%	47,2%	51,1%	45,6%

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat onze schuldratio is afgenomen. Dit is met name veroorzaakt door de verkoop van grondvoorraad complex De Flier.

Paragraaf 3   Onderhoud kapitaalgoederen

3.1   Wettelijk kader

In deze paragraaf moet voor de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen worden aangegeven:

- het beleidskader;
- de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- de financiële voortgang gedurende het boekjaar 2014.

Lasten van onderhoud kunnen op diverse programma's voorkomen. Met onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de exploitatie gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

3.2   Beleidskader

Het onderhoud van bovengenoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. De periode waarover in een beheerplan wordt uitgekeken is afhankelijk van de economische en/of technische levensduur van de betreffende kapitaalgoederen behorende bij het beheerplan. Tenminste elke vijf jaar wordt een beheerplan herzien.

Over het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij een beheerplan constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening. Een voorziening kan conform geldende regelgeving nooit een negatief saldo hebben. Indien een negatief saldo dreigt te ontstaan dient een toevoeging te worden gedaan.

3.3   De beheerplannen per categorie

Per categorie kapitaalgoederen bestaan één of meer beheerplannen. Deze beschrijven de uitgangspunten voor het beheer en geven inzicht in de financiële gevolgen op korte en langere termijn.

3.3.1   Wegen

Beheerplan Wegen

De doelstelling van dit beheerplan is het in stand houden van de openbare wegen die in beheer zijn bij de gemeente. De wegbeheerder is verantwoordelijk voor een optimaal beheer en onderhoud van de verhardingen. Optimaal vraagt een afweging tussen de technische minimumeisen, de wensen van de burgers en het beschikbare budget.

De gemeente Nijkerk gebruikt voor het wegbeheer het programma VIAVIEW van NPC. Dit is een geautomatiseerd wegbeheersysteem, gebaseerd op de systematiek van het CROW, het nationaal kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur. Dit programma geeft inzicht in de relatie tussen het gewenste kwaliteitsniveau en de bijbehorende investeringen. In 2003 is in overleg met de raadscommissie gekozen voor het kwaliteitsniveau 'voldoende' met de daarbij behorende financiële gevolgen.

Voorziening beheerplan Wegen (F1a)¹

In 2014 is € 2.260.000 aan de voorziening toegevoegd en is daaraan € 1.705.000 onttrokken. Voor de dekking van de verliesvoorziening is er in 2013 € 1.034.000 van de € 2.080.000 vrijgevallen in de voorziening wegen. Het restant, ad € 1.046.000, zal vrijvallen in 2015. De stand van de voorziening per 31/12/2014 is € 555.000.

De herinrichting van de openbare ruimte wordt waar mogelijk integraal uitgevoerd.

In 2014 is er groot onderhoud uitgevoerd in de wijk Strijland (Van Goghlaan, Paulus Potterhof, Josef Israelshof e.o).

---

¹ De nummers F1 e.d. verwijzen naar de lijst en het overzicht van reserves en voorzieningen zoals opgenomen in de Kadernota 2013. Deze lijst is, geactualiseerd, als bijlage 3 in deze programmarekening opgenomen.

Aan de Nachtegaalssteeg, Slichtenhorsterweg, Elzenlaan, Aalscholverlaan, van Kluijvelaan en Deuverenseweg zijn in 2014 onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Verder zijn in 2014 een aantal projecten uitgevoerd, waarbij een beperkte financiële bijdrage vanuit de voorziening Wegen beschikbaar is gesteld. Deze projecten betreffen de herinrichting van de Amersfoortseweg in Nijkerkerveen en de revitalisering van bedrijventerrein Arkervaat-Oost. Deze projecten zijn integraal uitgevoerd, omdat een substantiële subsidie beschikbaar is gesteld.

Beheerplan Infrastructurele Kunstwerken (bruggen, viaducten enz.)

In het beheerplan kunstwerken zijn de onderhoudskosten van bruggen, vlonders, viaducten, etc. -samengevat in het woord 'kunstwerken'- vastgelegd. De doelstelling van dit beheerplan is het in stand houden voor voornoemde voorzieningen, nauw verbonden met het optimaal beheer en onderhoud van verhardingen.

Voorziening beheerplan Kunstwerken (F1b)

In 2014 is € 112.000 aan de voorziening toegevoegd en is daarin € 59.000 onttrokken voor de werkzaamheden.

Vanuit de gehouden inspecties eind 2012 heeft er klein onderhoud plaatsgevonden aan het gehele bestand van kunstwerken. Groot onderhoud, zijnde vervanging en/of renovatie van enkele onderdelen van kunstwerken, hebben in 2014 plaatsgevonden. Met name vervanging van slijtlagen van een aantal bruggen is afgerond.

Beheerplan Openbare Verlichting

Het beleids- en beheerplan openbare verlichting bevat de beleidsdoelstellingen die met openbare verlichting worden nagestreefd, zoals verkeersveiligheid en sociale veiligheid.

Het beheerplan beschrijft de technische en economische uitgangspunten die de gemeente hanteert bij het beheer van de openbare verlichting en de bijbehorende financiële consequenties.

Voorziening beheerplan Openbare Verlichting (F3)

In 2014 is € 225.000 gestort in en € 81.000 onttrokken aan de voorziening. De onttrekking is € 52.000 lager dan voorzien c.q. geraamd.

Het groot onderhoud programma openbare verlichting is op basis van het Beheer Openbare Verlichting 2008 - 2012 in uitvoering. Het restantbedrag van € 52.000 is een resultaat van een aantal straten die steeds voor een deel over meerdere jaren voor groot onderhoud in aanmerking komen en die in 2015 in zijn geheel worden uitgevoerd.

Ook wordt een deel van het bedrag besteed als inhaalslag voor de replace vervanging van energie- en onderhoud zuinige LED verlichting.

Beheerplan Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen

Het beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen schept een kader waarbinnen het in de openbare ruimte tot verantwoorde, eenduidige keuzen en inrichting van straatmeubilair en verkeersvoorzieningen komt. Door deze voorziening is het dagelijks en groot onderhoud gewaarborgd. Om de onderhoudskosten laag te houden wordt zoveel mogelijk standaardisatie toegepast.

Voorziening beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen (F7)

In 2014 is € 242.000 aan de voorziening toegevoegd en € 153.000 onttrokken ten behoeve van dagelijks onderhoud en de noodzakelijke investeringen. De gemeente heeft circa 22.000 verkeersvoorzieningen en straatmeubilairobjecten, zoals de verkeersborden, verkeerslichten, bankjes, openbare afvalbakken, etc.

In 2014 is een inventarisatie van het aantal palen uitgevoerd ten behoeve van een saneringsronde. In Hoevelaken en Nijkerk is gestart met het verwijderen van overbodige palen in het groen. In 2015 zal een vervolg worden gegeven aan deze sanering. Op basis van inspecties zijn een groot aantal banken vervangen.

3.3.2 Water

Beheerplan Haven c.a.

Bij de vaststelling in 2007 van het Beleids- en Beheerplan Binnen- en Buitenhaven, Arkersluiscomplex en Arkervaart zijn beslissingen genomen over de instandhouding van een aantal infrastructurele voorzieningen ten behoeve van de beroepsvaart en de recreatie. Voor het in stand houden van deze voorzieningen zijn investeringen gepland waarvan de financiële gevolgen over een periode van 20 jaar in beeld zijn gebracht. Financiering verloopt via een voorziening.

Voorziening haven-, kade- en sluiswerken (F6)

In 2014 is € 198.000 toegevoegd aan en € 36.000 onttrokken aan de voorziening.

Vorbereidingen zijn gestart voor de vervanging van de Vedderkade nabij de Arkersluis. De vervanging vindt plaats in 2015. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen die nodig zijn voor de vervanging van elektriciteit met name ten behoeve van de recreatievaart.

Beheerplan bermen, water en duikers

Bij de vaststelling van het beheerplan bermen, wateren en duikers in augustus 2011 zijn beslissingen genomen over het beheer en onderhoud van bermen, wateren en duikers. Dit beheerplan geeft richtlijnen voor dit beheer en onderhoud ter vergroting van de functionaliteit, beleving en ecologische waarde. In dit beheerplan zijn tevens de financiële consequenties vastgelegd voor het dagelijks en groot onderhoud.

Voorziening beheerplan bermen, water en duikers (F11)

In 2014 is € 90.000 toegevoegd aan de voorziening. Er is € 130.000 onttrokken.

Sloten en bermen in Schulpkamp en omgeving Watergoorweg zijn opnieuw geprofileerd om waterdoorvoer te verbeteren. Beschoeiingen aan de Veenslagen in Hoevelaken en de Frieswijkstraat zijn vervangen in het kader van groot onderhoud. Inventarisatie van alle duikers heeft plaatsgevonden om zodoende een geactualiseerd onderhoudsplan voor duikers te kunnen maken.

3.3.3 Groen

Beheerplan Groen

Het handboek groenbeleid bevat de beleidsinhoudelijke doelstellingen die met het openbaar groen worden nagestreefd, bijvoorbeeld het bijdragen aan een prettig woon- en leefklimaat. In het speelruimteplan als onderdeel van het handboek groenbeleid is vastgelegd welke speelplaatsen of toestellen zullen moeten worden vervangen, verwijderd en gerenoveerd. De hierbij behorende beheerplannen groen en speelvoorzieningen zijn in resp. 2012 en 2013 geactualiseerd.

Het beheerplan Groen is uitgesplitst in drie deelvoorzieningen, dit zijn: deelvoorziening plantsoenen (F5a), deelvoorziening speelruimteplan (F5b) en deelvoorziening begraafplaatsen (F5c). Alle drie de deelvoorzieningen maken onderdeel uit van het beheerplan Groen. Cumulatief dienen deze deelvoorzieningen een positief saldo te vertonen.

Deelvoorziening plantsoenen (F5a)

In 2014 is in totaal € 368.000 toegevoegd aan de deelvoorziening plantsoenen (F5a). Onttrokken is € 378.000.

Op basis van de technische IBOR kwaliteit en standaard vervanging van groen zijn er een paar grote, middelgrote en kleine groenrenovaties uitgevoerd. De grote en middelgrote renovaties die zijn uitgevoerd zijn: Arkervaart-Oost, Corlaer, Amersfoortseweg en de wijk Nautena. Deze renovaties zijn in combinatie met de onderhouds- en herinrichtingswerkzaamheden uitgevoerd. Intussen zijn de voorbereidingen getroffen voor o.a. de volgende projecten: Mesdaghof, Jan Steenhof, Marishof, Ahornlaan, Hazelaarshof en Hoevelaken Noord.

Deelvoorziening speelruimteplan (F5b)

Voor de instandhouding van de speelterreinen is een afzonderlijke deelvoorziening ingesteld (F5b). In 2014 heeft de toevoeging plaatsgevonden overeenkomstig het beheerplan, te weten € 124.000.

In het beheerplan was geraamd om voor € 60.000 uit te voeren aan reguliere werkzaamheden, in werkelijkheid is er € 5.000 onttrokken. Op basis van de technische inspecties zijn diverse speeltoestellen

vervangen in onder andere de wijken Bruins Slot en Beulekamp. Intussen zijn de voorbereidingen getroffen voor een kwaliteitsimpuls van de speelplaatsen aan de Sportweg en park De Bogen.

Deelvoorziening begraafplaatsen (F5c)

In 2014 heeft de toevoeging plaats gevonden overeenkomstig het beheerplan, te weten € 39.000. Er is een bedrag van € 12.000 onttrokken. Daarnaast is het saldo van de reserve afkoopsom altijddurend onderhoud van graven van € 573.000 en het saldo van de reserve algemeen onderhoud algemene begraafplaatsen van € 136.000 gestort in de voorziening beheerplan begraafplaatsen.

Op de oude begraafplaats in Nijkerk is de scheidingsmuur vervangen tussen de oude begraafplaats en de RK begraafplaats.

De reserve afkoopsom altijddurend onderhoud en de reserve algemeen onderhoud begraafplaatsen worden opgeheven. Het saldo is gestort in de voorziening beheerplan begraafplaatsen.

Het beheerplan Begraafplaatsen 2009-2013 wordt momenteel geactualiseerd. Besluitvorming hierover zal plaats vinden in het eerste kwartaal van 2015. Hierin wordt ook de ontwikkeling van de voorziening beheerplan begraafplaatsen onderbouwd.

3.3.4 Riolering

Beheerplan Riolering

Het vaststellen van een gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is een wettelijke taak ingevolge de Wet Milieubeheer. Een dergelijk plan beoogt ervoor te zorgen dat de verwijdering van afvalwater overal in de gemeente op milieutechnisch verantwoorde wijze plaatsvindt. In de gehele gemeente is riolering aangelegd. Daardoor ligt het accent in het GRP sterk op het beheer en de instandhouding van de voorzieningen, alsmede op uitbreiding vanwege de aanleg van nieuwbouwwijken en bedrijfsterreinen.

De financiering verloopt via een voorziening. In het eerste kwartaal 2012 is het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (VGRP) vastgesteld, een actualisatie van het GRP 2005. Hierdoor mogen in het GRP maatregelen worden meegenomen die betrekking hebben op de grondwateroverlast en afkoppeling van hemelwater.

Deze maatregelen komen vanuit het waterplan. Dit is een plan met een totale strategische visie over 'hoe om te gaan met water' in stedelijk en buitengebied, nu en in de toekomst. Hierbij valt te denken van het terugdringen van grondwateroverlast, het verbeteren van waterkwaliteit en ecologie, het bevorderen van het gebruik en de beleving van water. Het gemeentelijk rioleringsplan kan gezien worden als een uitvoeringsplan van het waterplan vergelijkbaar met een baggerplan e.d. In 2006 is naast het gemeentelijk rioleringsplan ook het waterplan vastgesteld.

Voor de vervanging van rioleringen is het volgende systeem gehanteerd. De kosten van de vervangingsinvesteringen worden in het jaar opgenomen waarin de vervanging is gepland en wordt uitgevoerd. Op dat moment worden ook de kapitaallasten geraamd en vanaf dat jaar verwerkt in het rioolrecht.

Voorziening beheerplan riolering (F4)

De voorziening beheerplan riolering vormt één geheel met de egalisatiereserve rioolheffingen.

In 2014 is € 428.000 minder gestort in de voorziening dan geraamd in het VGRP.

Het afkoppelen van daken van overheidsgebouwen is in 2014 afgerond. Dit betrof een aantal scholen.

Hiermee wordt de druk op de riolering bij hevige regenval beperkt. Tevens is op diverse locaties werk verricht om de situatie bij bekende wateroverlastlocaties te verbeteren.

De aanleg van een nieuwe persleiding o.a. ten behoeve van de bedrijvenparken aan de Flier en Arkerpoort is in 2014 afgerond.

Foutieve aansluitingen van drukriolering in het buitengebied zijn gecontroleerd en zo nodig aangepast.

Daarnaast is het stelsel geïnspecteerd.

3.3.5 Gebouwen

Beheerplan Gemeentelijke Gebouwen

De doelstelling van het beheerplan is om de conditie van de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en inzicht te hebben in de noodzakelijke instandhoudingskosten over een langere periode. De meerjaren onderhoudsbegroting die deel uitmaakt van het beheerplan strekt zich uit over een periode van 20 jaar. In deze periode worden nagenoeg alle onderhoudsactiviteiten minimaal één keer uitgevoerd. Als onderhoudsniveau is in het beheerplan de kwaliteit 'voldoende tot goed' aangehouden om achterstallig onderhoud en verpaupering te voorkomen. De gebouwen die in het beheerplan zijn opgenomen of later aan het beheerplan zijn toegevoegd betreffen alle gemeentelijke gebouwen met uitzondering van de scholen en de sportgebouwen.

Voorziening beheerplan gemeentelijke gebouwen (F2)

In 2014 is € 963.000 aan de voorziening toegevoegd. Er is een bedrag van € 497.000 onttrokken. In 2014 is uitvoering gegeven aan de werkzaamheden zoals gepland in het meerjaren- onderhoudsplan. Het onderhoud voor de zwembaden en sporthallen wordt alleen uitgevoerd voor het hoogstnoodzakelijke. In de afgelopen jaren is hierdoor een positief saldo in de voorziening ontstaan van € 935.000 voor de zwembaden en € 379.000 voor sporthal de Slag. In afwachting van de besluitvorming over de zwembaden en de sporthal in 2015 door de raad zal in 2015 worden bekeken welk deel van de voorziening in 2015 kan vrijvallen.

De muur van de begraafplaats (monument) is gerestaureerd. In het kader van Maatschappelijk Vastgoed zijn voor 15 gebouwen de kosten inzichtelijk gemaakt voor renovatie of vervangende nieuwbouw. De raadzaal is aangepast en opgeknapt i.v.m. de uitbreiding van de Raad met twee raadszetels. Voor het schilderwerk parkeergarage Bonte Koe zijn de voorbereidende werkzaamheden opgestart en aanbesteed. Uitvoering zal in 2015 plaatsvinden. Idem voor het vervangen van de W-installatie Brandweer i.v.m. wettelijk kader vervanging koelvloeistofmiddel R22. Voor een aantal gemeentelijke gebouwen is het buitenschilderwerk uitgevoerd, naast alle lopende onderhoudscontracten voor de gemeentelijke gebouwen. Met betrekking tot de werkzaamheden aan het stadhuis zijn enkele werkzaamheden doorgeschoven naar 2015. Het totaal van deze werkzaamheden heeft tot een onderschrijding geleid ten opzichte van de geplande onttrekking.

Voorziening Integraal Huisvestingplan

Voor 2014 was € 90.000 aan uitgaven geraamd en is € 184.000 daadwerkelijk uitgevoerd. Het verschil tussen begrote uitgaven en werkelijke kosten heeft vooral te maken met kosten als gevolg van de afwikkeling van het buitenonderhoud. In 2015 worden nog uitgaven verwacht. Per 2015 rust er op deze voorziening nog een verplichting van € 200.000. Het resterende bedrag van € 260.000 is vrijgevallen in het resultaat van 2014.

Voorziening sportmaterialen

Geen afwijkingen.

Overzicht beheerplannen, planperiodes en financieringswijze

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Jaar herziening	Financiering
Wegen	Wegen	2012-2031	2016	via voorziening F1a
	Kunstwerken	2013-2051	2016	via voorziening F1b
	Openbare verlichting	2008-2041	2015	via voorziening F3
	Verkeersvoorzieningen en straatmeubilair	2008-2047	2015	via voorziening F7
Water	Havens	2007-2027	2015	via voorziening F6
	Bermen, water en duikers	2011-2032	2015	via voorziening F11
Groen	Groen	2003-2033	2015	via voorziening F5ac
	Speelvoorzieningen	2012-2032	2016	via voorziening F5b
	Begraafplaatsen	2003-2033	2015	Via voorziening F5c
Riolering	Riolering (GRP)	2012-2071	2017	via voorziening F4
Gebouwen	Openbare gebouwen	2008-2027	2015	via voorziening F2
	Sportmaterialen	2008-2027	2015	via voorziening F10
	Onderwijsgebouwen	2013-2032	Nvt	via voorziening F9

3.4 Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoederen

In onderstaand overzicht staan de exploitatielasten van de diverse beheerplannen (is dotatie aan de voorziening) in 2014. In deze paragraaf is informatie te vinden over de uitvoering van het jaarplan 2014. Tevens vindt u in het overzicht de stand van de voorziening per 31 december 2013 en de stand per 31 december 2014. Jaarlijks wordt beoordeeld of de hoogte van de voorziening voldoende is om de verwachte kosten te kunnen dekken. Zo nodig vindt aanvulling plaats ten laste van de exploitatie.

Overzicht voorzieningen beheerplannen (bedragen x € 1.000)

Beheerplan	Storting 2014	Onttrekking 2014	Saldo	Stand 31-12-2013	Stand 31-12-2014
Wegen (F1)	2.373	1.764	609	0	609
Openbare gebouwen (F2)	964	497	467	1.495	1.962
Openbare verlichting (F3)	225	81	144	632	776
Riolering (F4)	76	0	76	7.082	7.158
Groen (F5)	1.240	396	844	644	1.488
Havens (F6)	198	36	162	254	416
Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen (F7)	242	153	89	327	416
Voorziening beheerplan roerende zaken stadhuis (F8)	41	38	3	201	204
Voorziening IHP - beheerplan onderwijsgebouwen (F9)	305	444	-139	339	200
Voorziening sportmaterialen 3 sporthallen (F10)	23	0	23	205	228
Bermen, water en duikers (F11)	90	130	-40	97	57

Paragraaf 4   Financiering

4.1   Wettelijk kader

Sinds de inwerkingtreding van de 'Wet financiering decentrale overheden' (Wet Fido), per 1 januari 2001, is het verplicht om in de begroting en rekening een financieringsparagraaf op te nemen. Dit sluit aan met de voorschriften als opgenomen in het 'Besluit begroting en verantwoording'. De Wet Fido is per 1 januari 2010 aangepast.

Artikel 17 van de Financiële beheersverordening van de gemeente Nijkerk bevat de uitgangspunten en richtlijnen waaraan het college zich dient te houden bij het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen. Dit artikel is nader uitgewerkt in het Financieringsstatuut. In 2010 heeft het college van burgemeester en wethouders het geactualiseerde Financieringsstatuut vastgesteld, waarmee deze weer aansluit bij de gewijzigde landelijke regelgeving. In dit statuut zijn uitvoeringsregels, een interne verdeling en mandatering van taken en bevoegdheden, alsmede de bijbehorende informatievoorziening geregeld. De paragraaf Financiering van de programmabegroting en programmarekening gaan in op de (verwachte) financieringspositie van de gemeente en het bijbehorende risicoprofiel.

4.2   Financieringspositie

De financieringspositie per 31 december 2013 en 2014 is als volgt:

2013	een financieringstekort van	€ 1,6 miljoen
2014	een financieringsoverschot	€ 1,5 miljoen

In 2014 is het financieringstekort omgeslagen naar een financieringsoverschot van € 1,5 miljoen. De mutatie in het boekjaar van circa € 3,1 miljoen wordt per saldo veroorzaakt door:

Bedragen x € 1 miljoen	€
Effect op de financieringspositie van de investeringen in vaste activa	-4,4 miljoen
Effect op de financieringspositie van de afschrijvingen en desinvesteringen	3,6 miljoen
Effect op de financieringspositie van de afname van de financiële vaste activa	0,5 miljoen
Effect op financieringspositie van de toename van de boekwaarde van de bouwgronden	1,0 miljoen
Effect op financieringspositie van de afname reserves en voorzieningen	5,0 miljoen
Effect op de financieringspositie vanwege het aantrekken van één lening	2,0 miljoen
Effect op financieringspositie van de afname door aflossingen geldleningen	-4,6 miljoen
Per saldo een afname van	3,1 miljoen

Grote investeringen in 2014 zijn o.a. de investeringen in onderwijs € 1,9 miljoen en in de riolering € 0,8 miljoen.

Het gewogen gemiddelde rentepercentage over de leningenportefeuille bedraagt eind 2013 en 2014 voor beide jaren 3,9%.

4.3   Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi streven we naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om te garanderen dat wij aan onze betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Het betalingsverkeer verloopt daarbij voornamelijk via onze huisbankier, de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten).

Bij het optimaliseren van het renteresultaat worden, voor het aantrekken of uitzetten van geld als gevolg van de liquiditeitspositie, meerdere marktpartijen benaderd voor offertes. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt.

Risicobeheer

De gemeente heeft in het kader van het risicobeheer in 2014 gehandeld conform de uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in de financiële beheersverordening. In 2014 zijn geen leningen verstrekt en geen garanties verleend voor de uitoefening van de publieke taak. Er zijn geen derivaten aangetrokken. Op dit moment zijn de risico's voor de gemeente door het gevoerde beleid minimaal.

In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm). Hieraan moet de gemeente zich houden.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is 8,5 % van de lasten van de primaire begroting (exclusief BTW) en bedroeg voor onze gemeente in 2014 € 6,75 miljoen. Om optimaal gebruik te maken van de lage rente op kortlopende leningen is, in overleg en afstemming met de provincie, de maximale ruimte binnen de regels van de Wet Fido benut. Net voordat er een meldplicht zou zijn is een langlopende geldlening voor een totaalbedrag van € 2 miljoen aangetrokken.

In 2014 zijn er diverse kasgeldleningen afgesloten. Zoals verwacht is het saldo van de lopende rekening tegen het einde van het jaar sterk teruggelopen. Op 31 december staat er een kasgeldlening op de balans van € 4 miljoen.

In onderstaande tabel is voor 2014 per kwartaal de liquiditeitspositie opgenomen.

Bedrag x € 1.000	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	Jaartotaal
Beginsaldo	-5.614	-16.138	-8.602	-5.463	-5.614
Inkomsten	13.643	28.501	20.277	25.146	87.567
Uitgaven	-24.164	-20.968	-17.138	-22.512	-84.782
Eindsaldo	-16.135	-8.602	-5.463	-2.829	-2.289

Schatkistbankieren

Sinds 1 januari 2014 moeten de gemeenten verplicht schatkistbankieren. In 2014 is het voorgekomen dat incidenteel sprake was van middelen die afgestort dienden te worden. Er zijn in 2014 geen middelen buiten 's Rijks schatkist aangehouden. Het drempelbedrag waarboven afgestort diende te worden was € 600.000 in 2014.

Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld vloeit voort uit de mate waarin het saldo van rentelasten en -baten gevoelig is voor wijzigingen in het rentepercentage op aangetrokken leningen en uitzettingen.

De renterisiconorm is in het leven geroepen om het renterisico vanwege herfinanciering en renteherziening van geldleningen te spreiden. De norm is vastgelegd op 20% van het begrotingstotaal.

Zoals uit volgende tabel blijkt zijn wij ook in 2014 onder deze norm gebleven.

Bedragen x € 1 miljoen	2013	2014	2015
Renterisiconorm	17,7	16,2	18,6
Renteherziening op vaste schuld	0,0	0,0	0,0
Renterisico op vaste schuld	0,0	0,0	0,0
Ruimte (+) of overschrijding (-)	14,8	16,2	18,6

Paragraaf 5   Bedrijfsvoering

5.1   Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken van de beleidsvoornemens over de bedrijfsvoering; wat de gemeente doet om te zorgen dat de gestelde doelen rechtmatig, efficiënt en effectief bereikt worden. De organisatie is ingericht om een zo hoog mogelijk dienstverleningsniveau voor de burger te realiseren. De organisatie is echter geen statisch geheel. We blijven oog houden voor externe ontwikkelingen en passen waar nodig de bedrijfsvoering aan. In 2014 is een aanzet voor een ingrijpende organisatieverandering gegeven met het opstellen van de verandervisie en het veranderplan. De veranderingen zullen de komende jaren hun beslag krijgen.

5.2   Verandervisie en veranderplan

In 2013 hebben we, middels het ABC-traject, gewerkt aan een toekomstvisie voor de gemeentelijke organisatie, inspelend op de maatschappelijke ontwikkeling naar de participatiesamenleving. Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 heeft de coalitie een akkoord gesloten 'Samen de uitdaging uitgaan!'. Daarin staan de veranderende rol van overheid en inwoners en de noodzakelijke bezuinigingen centraal. Op basis hiervan is een verandervisie en een veranderplan opgesteld. Deze is behandeld in de raadsvergadering van 3 november 2014. De participatiesamenleving vereist een cultuurverandering in zowel de samenleving, in het bestuur als in de ambtelijke organisatie. Van "zorgen voor" naar "eigen kracht en verantwoordelijkheid en zorgen dat".

De volgende uitgangspunten zijn uitgewerkt in de visie:

- kanteling van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie;
- van sturen op taken naar (meer) sturen op rollen;
- voldoende bestuurskracht voor een zelfstandige gemeente;
- organisatorische uitgangspunten (gebruik maken van samenwerking en uitbesteding, kleinere en flexibele organisatie, Het Nieuwe Werken, globalere beleidskaders, vereenvoudigde en digitale werkprocessen, behouden wat past en goed werkt);
- passende huisvesting;
- financiële uitgangspunten.

Na een beschrijving van de huidige organisatiecultuur wordt in het veranderplan de gewenste nieuwe organisatiecultuur geschetst. Daarin komt het accent te liggen op vijf kernwaarden: faciliterend, verbindend, regisserend, resultaatgericht en aanpassingsgericht. Vervolgens wordt ingegaan op de managementstijl, goed werkgeverschap en goed werknemerschap en de inrichting van de werkomgeving. Deze elementen dragen bij aan het bereiken van de nieuwe organisatiecultuur. De bestuurscultuur moet aansluiten bij de kernwaarden van de nieuwe organisatie. De managementstructuur is compact en flexibel. Voor het vervolgtraject is gekozen voor een ontwikkelaanpak in plaats van een ontwerpaanpak. Dit sluit aan bij de uitgangspunten voor het vervolgtraject zoals opgenomen in het veranderplan.

Onderdeel van de meerjarenbegroting is om met ingang van 2018 een structurele bezuiniging van € 2 miljoen te realiseren op de kosten van de ambtelijke organisatie, waarvan een bedrag van € 1 miljoen met ingang van 2016 moet zijn gerealiseerd. Voor onze organisatie betekent de bezuiniging dat een aantal taken niet meer of anders zal worden ingevuld. De participatiesamenleving leidt tot minder ambtelijke inzet en kostenbesparing. Door zoveel mogelijk taken in samenwerking met andere gemeenten te organiseren en taken uit te besteden kunnen we bereiken dat deze taken tegen zo laag mogelijke kosten worden uitgevoerd. Om de besparing te realiseren, is het daarnaast noodzakelijk uitgaven te reduceren, werkzaamheden te schrappen en inkomsten te verhogen.

5.3 Huisvesting en Het Nieuwe Werken

Om onze opgaven voor onze nieuwe rol in de samenleving, Het Nieuwe Werken, betere benutting van beschikbare ruimte en duurzaamheid te realiseren, is het huidige stadhuis toe aan een transformatie. Architectenbureau Rau heeft in 2014 een eerste verkenning gemaakt van de circulaire transformatie van het stadhuis, waarbij een afgeslankte organisatie de beschikking krijgt over fors minder werkplekken. Uitgangspunt is een gebouw, dat zich kenmerkt door flexibiliteit – met het oog op mogelijke huisvesting in het kader van gastheerschap in regionale samenwerking – en duurzaamheid in materialen en energieverbruik. Inrichting en interieur zijn gebaseerd op de filosofie van de circulaire economie, die uitgaat van gebruik in plaats van eigenaarschap en maximaal hergebruik. De principes van circulair bouwen en energieneutraal bouwen zorgen voor een substantiële besparing op de jaarlasten.

Het verbouwde stadhuis wordt een metafoor van onze nieuwe manier van werken. Een adequate huisvesting van de ambtelijke organisatie die meer flexibiliteit, betere werkplekbezetting en Het Nieuwe Werken mogelijk maakt.

Wij verwachten van onze medewerkers dat zij in toenemende mate deel uitmaken van wisselende samenwerkingsverbanden en hun werkzaamheden op meerdere plaatsen zullen uitvoeren. Een nieuw kantoorconcept, dat niet alleen toegankelijk is voor onze medewerkers maar ook voor inwoners en onze partners, draagt bij aan het toegroeien naar een netwerkorganisatie en stimuleert de samenwerking: het Huis van de Stad. In het Huis van de Stad is er potentieel ook ruimte voor de huisvesting van maatschappelijke organisaties. Met de bibliotheek, Sigma en UVV is hier reeds over gesproken. Zij geven aan dat een huis van de stad met daarin ruimte voor medewerkers, inwoners en (maatschappelijke) partners duidelijke toegevoegde waarde heeft voor de dienstverlening aan de inwoners van Nijkerk. Gezien de bestuursopdracht van afgelopen zomer aan deze partijen om per 01-09-2015 gezamenlijke huisvesting te realiseren aan de Frieswijkstraat en parallel hieraan de ontwikkeling van diverse varianten van 'Het Huis van de stad' plaats vindt, heeft het college besloten om nu een 'light'-versie van deze gezamenlijke huisvestingsplannen uit te voeren om zo de weg naar het Huis van de Stad open te houden. Bij de uitwerking van Het huis van de stad dient onderzocht te worden welke (maatschappelijke) partijen hier nog meer bij betrokken kunnen worden.

In de nieuwe organisatie maken we tijd- en plaats onafhankelijk werken voor onze medewerkers mogelijk. Vaste, eigen werkplekken verdwijnen, verschillende vormen van flexibele werkplekken, werkplek-deling en activiteit-gerelateerde werkplekken worden gecreëerd. Medewerkers krijgen als uitgangspunt overal en altijd toegang tot hun relevante informatiesystemen en werkprocessen.

5.4 Samenwerkingsverbanden

Nijkerk werkt op veel gebieden samen met gemeenten in de regio, via diverse samenwerkingsverbanden. Conclusie is dat regionale samenwerking vanuit het oogpunt van kwaliteit, kosten, kwetsbaarheid en kansen voor medewerkers een gegeven en een bewuste keuze is. Op 14 oktober 2014 hebben de colleges van Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten besloten te starten met de voorbereidingen van het besluitvormingsproces samenwerking bedrijfsvoering. In het startdocument 'Regionale Samenwerking Bedrijfsvoering' is opgenomen waarom de gemeenten willen samenwerken op het gebied van bedrijfsvoering. Kort gezegd, hebben de samenwerkingspartners dezelfde vraagstukken, dezelfde dynamiek en dezelfde problematiek. Binnen de vier gemeenten heerst eenzelfde hands on mentaliteit, worden hulpvragen naar elkaar gesteld en is er de bereidheid om hulp te bieden. Dit alles met respect voor elkaar. De beoogde samenwerking komt er op neer dat op een aantal kerntaken binnen bedrijfsvoering wordt samengewerkt, te weten financiën, P&O, ICT en Juridische zaken. Ondertussen hebben de vier gemeenten een definitief besluit genomen over de samenwerking bedrijfsvoering.

5.5 Personeel

Bezuiniging op formatie

Om de in het coalitieakkoord opgenomen bezuiniging op de organisatie van structureel € 2,0 miljoen te behalen is in 2014 gekeken welke taken we kunnen schrappen, uitbesteden/samenwerken of anders doen. Er is een pakket van maatregelen samengesteld dat aansluit bij de rol die wij willen vervullen in de "Participatie

samenleving". Dit betreft maatregelen uit de categorieën anders doen, samenwerken en schrappen. We kiezen voor een aanpak die optimaal gebruik maakt van aanwezige vacature ruimte en gefaciliteerd natuurlijk verloop. Dit leidt tot een besparing op potentiële frictiekosten van enkele miljoenen.

Personeelsaantallen

Begin 2014 noteren wij nog 273 medewerkers in dienst van de gemeente Nijkerk. Wegens het overgaan van de brandweer naar de VGGM zijn er eind 2014 258 medewerkers.

Verzuim

Het ziekteverzuim is het afgelopen jaar gestegen. Het gemiddelde verzuimpercentage is (peildatum 31 december 2014) met 5,6% hoger dan het gemiddelde voor onze gemeenteklasse (4,8% benchmark 2013). Daarmee is het verzuim nagenoeg gelijk aan 2013 (5,4%). De benchmark geeft voor kort middellang en lang verzuim de volgende percentages: 0,9% ; 0,7% ; 3,2%. Met name het langdurig verzuim blijft in Nijkerk ruim een half procent hoger dan de benchmark, dat vooral is terug te vinden bij I&W en MRO. De frequentie ligt met 1,2 onder het gemiddelde (1,3).

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Met ingang van de jaarstukken 2013 moeten wij voldoen aan de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze wet gaat over het transparant maken in welke mate er binnen een publieke of semipublieke organisatie boven de "Balkenende"-norm wordt verdiend. Daarnaast geldt voor de gemeente dat in ieder geval het inkomen van de raadsgriffier en de gemeentesecretaris in de jaarstukken moeten worden opgenomen (zie WNT verder in de jaarstukken). De genoemde inkomens hebben de norm in 2014 niet overschreden.

5.6 Inkoop en aanbesteding

Inkoop algemeen

De nieuwe Europese aanbestedingsrichtlijn 2014/24 is op 18 april 2014 in werking getreden en moet nu geïmplementeerd worden in nationale wetgeving.

Om de richtlijn in Nederland te implementeren zal de Aanbestedingswet aangepast dienen te worden. Die wet is op dit moment de implementatiewet voor de huidige richtlijnen 2004/18 en zal in de toekomst fungeren als implementatiewet voor de nieuwe richtlijnen 2014/24. Tot het moment dat de aangepaste Aanbestedingswet van toepassing wordt kunnen de huidige regels toegepast worden.

De nieuwe richtlijn treedt in Nederland in werking na het moment van implementatie hiervan in de nationale wetgeving. Op het moment van implementatie in de nationale Aanbestedingswet dient ook de gemeente Nijkerk het vigerende gemeentelijke inkoopbeleid, zoals vastgelegd in de "Nota aanbestedingsbeleid 2013-2017", daarop te hebben afgestemd.

Aanbestedingen

In 2014 zijn meerdere aanbestedingen uitgevoerd. Naast de 22 meervoudig onderhandse aanbestedingen zijn geen reguliere Europese aanbestedingen aan de orde geweest.

De gemeente heeft hierbij oog gehad voor de lokale economie, zonder dat dit tot enigerlei vorm van discriminatie van ondernemers heeft geleid. Bij het uitnodigen van leveranciers/dienstverleners/aannemers is conform het gemeentelijk inkoopbeleid rekening gehouden met lokale/regionale partijen.

Aanbestedingen in het sociaal domein

Gemeente Nijkerk heeft er voor gekozen om de contracten m.b.t. de WMO zelfstandig uit te voeren.

Uitvoering daarvan heeft plaatsgevonden middels het zogenaamde "bestuurlijk aanbesteden"

Hiermee zijn langdurige, flexibele contracten gesloten met de bestaande zorgverleners maar waar ook "nieuwe" partijen kunnen toetreden.

De (EU) aanbestedingsregels bieden de ruimte om deze (zorg) diensten (welke worden gezien als een zogenaamde “2B-dienst”²) op een dergelijke manier op de markt te zetten

De Jeugdzorg contracten zijn in regionaal verband (gemeenten Regio Food Valley) op de markt gezet.

Duurzaam inkopen

Milieuaspecten

Gemeente Nijkerk heeft de ambitie uitgesproken om in 2015 100% duurzaam in te kopen³. In 2014 zijn bij alle aanbestedingen duurzaamheidseisen meegenomen in de beoordeling van de offertes. De gemeente is op koers om de doelstelling, 100 % duurzaam inkopen in 2015, te halen.

Daarnaast is in 2014 conform het gemeentelijke inkoopbeleid aandacht besteed aan de CO2-prestatieladder⁴ bij uitgevoerde aanbestedingen. Bij een aantal grotere (> € 1 miljoen) meervoudig onderhandse aanbestedingen (infrastructureel) zijn de aannemers mede geselecteerd op basis van dit criterium. Hierbij is als uitgangspunt gehanteerd dat de betreffende aannemers op trede 4 of trede 5 (=hoogste niveau) van deze prestatieladder staan.

Social Return

Daar waar mogelijk wordt het aspect “Social Return” in aanbestedingen meegenomen.

Als resultaat van een door de gemeente Nijkerk uitgevoerde aanbesteding zijn in 2014 d.m.v. Social Return vijf fulltime plaatsingen geweest.

Gemeentelijke inkoop samenwerking

Ook in 2014 heeft de gemeente Nijkerk op verschillende inkoopterreinen contacten met meerdere regionale samenwerkingsverbanden.

Naast het tweemaandelijks inkoopoverleg tussen gemeenten van de regio Food Valley heeft de inkoop van contracten voor de Jeugdzorg plaatsgevonden in dit regionaal verband.

5.7 Kaderstelling en control

Herijking Planning- en Control-cyclus (P&C)

In het kader van de verbetering van de producten uit de planning- en control-cyclus zijn in 2014 de twee tussenrapportages overzichtelijker gemaakt en drastisch ingekort. De bij de programmabegroting 2015 horende productenraming is ook teruggebracht van een boekwerk van ongeveer 400 pagina's tot een in omvang beperkt overzicht van baten en lasten per product. In 2015 wordt de verdere verbetering van de P&C samen met een raadsbrede werkgroep voortgezet.

Interim controle

In 2014 is onze nieuwe accountant EY bij ons gestart met de interim-controle. Daar dit jaar de eerste jaarrekeningcontrole van EY bij ons is diende de interim-controle tevens als nulmeting. Op basis van de interim-controle 2014 heeft de accountant geconstateerd dat de processen welke relevant zijn voor de jaarrekening bij ons over het algemeen goed op orde zijn. Daarnaast zien ze ook nog mogelijkheden voor doorontwikkeling van processen. Ze hebben hun oordeel over de effectiviteit van de bedrijfsprocessen voor een deel gebaseerd op de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden (verbijzonderde interne controlewerkzaamheden, VIC).

De interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen heeft plaatsgevonden aan de hand van het Interne Controle Plan 2014. In 2014 is een grote hoeveelheid van regelingen en onderwerpen aan de toets onderworpen. Hierbij is niet alleen gekeken hoe de regelgeving voor wat betreft de criteria recht, hoogte en duur goed is toegepast, maar er is ook

---

² Voor “2B-diensten” geldt een verlicht Europees regime. Hierbij hoeft geen volledige EU-procedure te worden gevolgd.

³ Dit heeft betrekking op de productgroepen waarvoor de Rijksoverheid duurzaamheidseisen heeft vastgesteld.

⁴ De CO2-Prestatieladder is een instrument dat bedrijven helpt bij het reduceren van CO2.

gekeken naar de werking van de processen (= werking van de systemen). De algemene conclusie is dat de regelgeving goed is toegepast en dat onze organisatie wat dit onderdeel betreft in control is. De bevindingen en aanbevelingen uit de rapportages zijn met de betrokken proceseigenaren besproken en ter beschikking gesteld aan de accountant.

Single Information Single Audit (SiSa)

In het kader van de SiSa-regelgeving wordt in de jaarrekening verslag gedaan over de specifieke uitkeringen. De uitvoering van de SiSa is ingebed in de organisatie en de verbijzonderde interne controle.

De volgende specifieke uitkeringen voor Nijkerk zijn in het kader van de SISA regelgeving als bijlage in jaarrekening opgenomen, waarbij de letters achter de betreffende regeling verwijzen naar de onderdelen in de bijlage SiSa die in deze jaarrekening is opgenomen.

- Investering stedelijke vernieuwing (ISV) II Projectgemeenten SiSa tussen medeoverheden (C7C)
- Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 (OAB) (D9)
- Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden (E27B)
- Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeentedeel (jaar t) (G1)
- Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2013 Gemeentedeel (t-1) (G1A)
- Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_deel openbaar lichaam (G2)
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (G3)
- Wet Participatiebudget (WPB) (G5)

Met het opnemen van deze bijlage bij de jaarrekening en het inzenden van de jaarrekening naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hoeven voor deze specifieke uitkeringen geen aparte accountantsverklaring meer te worden opgesteld. De controle op de SiSa-regelingen leverde geen fouten of onzekerheden op.

5.8 Bedrijfsvoering decentralisaties in het sociale domein

In 2014 is verder gewerkt aan de voorbereidingen van de decentralisaties in het sociaal domein per 1 januari 2015.

Om inzichtelijk te krijgen wat er (financieel) op de gemeente Nijkerk afkomt is er een businesscase uitgewerkt. De resultaten daarvan zijn voor de zomer gepresenteerd. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze businesscase is op 30 oktober 2014 het aanvullend beleidskader vastgesteld. Om in 2015 het beleid te kunnen uitvoeren, zijn de benodigde verordeningen vastgesteld en beleidsregels en mandaatbesluiten genomen.

In 2014 zijn met alle partijen die in 2013 ondersteuning op het gebied van Jeugd leverden inkoopcontracten gesloten door de regio Food Valley. De benodigde WMO-contracten zijn lokaal uitgewerkt. Inmiddels zijn vier gebiedsteams operationeel die medio 2015 worden geëvalueerd.

5.9 Vennootschapsbelasting

Op 18 december 2014 heeft de Tweede Kamer de Wet modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen aangenomen. Naar verwachting zal begin 2015 de Eerste Kamer instemmen met dit wetsvoorstel dat erop is gericht dat overheidsbedrijven, die economische activiteiten uitoefenen, op dezelfde wijze als private bedrijven aan vennootschapsbelasting zullen worden onderworpen. Per 1 januari 2016 wordt deze verplichting van kracht en zal ook onze gemeente 25% belasting moeten afdragen over de winst die met "commerciële activiteiten" is verdiend. Onder commerciële activiteiten worden in dit verband activiteiten verstaan die zowel door de gemeente als door private partijen (kunnen) worden verricht. Het hoeft zelfs niet zo te zijn dat de gemeente met die activiteit het realiseren van winst nastreeft. Op basis van de wettekst worden in beginsel alle directe ondernemingen (gedreven binnen de publiekrechtelijke rechtspersoon) en alle indirecte ondernemingen (gedreven via een BV, NV of stichting) in de heffing van vennootschapsbelasting betrokken. Waar voorheen uitgangspunt was "niet belastingplichtig tenzij..." wordt het nieuwe uitgangspunt "belastingplichtig tenzij...". Wanneer is sprake van een (materiële) onderneming? Dat is het geval wanneer

een organisatie van kapitaal en arbeid, duurzaam deelneemt aan het economische verkeer (presteert tegen vergoeding aan derden) en hiermee een exploitatieoverschot realiseert of hiermee in concurrentie treedt met andere belastingplichtigen.

De exacte vorm en de reikwijdte van de regeling zijn op dit moment nog niet volledig bekend. Wel is er uiteraard de conceptwettekst. Interpretatieverschillen blijven echter en zullen met de fiscus moeten worden afgestemd.

Nijkerk is voortvarend van start gegaan. Eind 2014/begin 2015 zijn alle gemeentelijke inkomsten geïntroduceerd op vpb-plicht. Primair wordt een risico voorzien bij de grondexploitatie en het vastgoed. Deze inventarisatiefase wordt vervolgd door een taxplannings fase. In deze fase wordt bezien, door het treffen van de juiste maatregelen, hoe het risico van vpb-betaling te minimaliseren. Daarna volgt de implementatiefase waarin de organisatie klaar staat voor een nieuw fenomeen voor de gemeente; de fiscale administratie en balans (met afzonderlijke afschrijvingstermijnen, inbrengwaarden in vergelijking met de huidige bedrijfseconomische boekhouding gebaseerd op de BBV) voor de vpb-plichtige activiteiten. Tussendoor zullen we u als raad blijven informeren over de genomen vpb-implementatieresultaten.

Elke gemeente gaat met deze belastingplicht te maken krijgen. Voor gemeenten zal dit extra druk op de begroting opleveren. En daarnaast een behoorlijke verhoging van de administratieve lasten, die voor onze gemeentegrootte wordt ingeschat op tenminste 1,5 fte in een tijd waar ook onze gemeenten al fors moeten bezuinigen om onder meer de decentralisaties in het sociale domein en de kortingen op het gemeentefonds te kunnen opvangen.

Paragraaf 6   Verbonden partijen

6.1   Inleiding

De gemeente Nijkerk wil haar doelstellingen optimaal realiseren. In een groot aantal gevallen is dit op eigen gemeentelijke kracht mogelijk. Er zijn echter ook zaken waar het, uit praktisch en bestuurlijk oogpunt, beter is daarvoor met derden samen te werken. Dit kunnen andere overheden zijn (met name gemeenten en provincies), maar soms ook niet-overheden.

Wanneer een dergelijke samenwerking aan een aantal criteria voldoet, is er sprake van een 'verbonden partij'. Het aangaan van banden met deze verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang.

Deze paragraaf geeft het wettelijk kader en de visie op de verbonden partijen weer en toont een overzicht van de bestaande verbonden partijen. Daarnaast wordt stilgestaan bij de huidige stand van zaken en de beleidsvoornemens van verbonden partijen.

6.2   Wettelijk kader

Een verbonden partij is volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Onder financieel belang wordt verstaan: een bedrag dat onze gemeente aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld, dat wij niet kunnen verhalen wanneer de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij vanuit van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij vanuit stemrecht.

Privaatrechtelijke samenwerking

Sinds 2002 is het in de Gemeentewet zo geregeld dat het college beslissingsbevoegd is tot het aangaan van privaatrechtelijke verplichtingen. Daaronder vallen ook de besluiten om als gemeente deel te nemen aan privaatrechtelijke 'verbonden partijen' zoals stichtingen, verenigingen, vennootschappen en dergelijke. Wel voorziet artikel 160 van de Gemeentewet in een verplichte toezending van het ontwerpbesluit aan de raad en is de goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig.

Publiekrechtelijke samenwerking

Het aangaan van samenwerkingsvormen in de publiekrechtelijke sfeer is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Volgens de Wgr kunnen de raad, het college of de burgemeester 'afzonderlijk of tezamen ieder voor zover het de eigen bevoegdheden betreft' een gemeenschappelijke regeling treffen om één of meer belangen van de gemeente te behartigen. Als het college of de burgemeester tot een gemeenschappelijke regeling wil besluiten, is er vooraf toestemming nodig van de raad.

Het overzicht in § 6.4 geeft onder meer de bestaande gemeenschappelijke regelingen van de gemeente weer en per gemeenschappelijke regeling welk bestuursorgaan bevoegd is.

6.3   Visie op verbonden partijen

Om te beoordelen of aan 'verbonden partijen' wordt deelgenomen heeft het gemeentebestuur de volgende toetsingscriteria vastgesteld:

- de taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op;
- de voordelen van de samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het gemeentebestuur van Nijkerk is voorstander van samenwerking binnen publiekrechtelijke kaders. In sommige gevallen is het noodzakelijk om samenwerking op privaatrechtelijk terrein aan te gaan; door deelneming aan een stichting, coöperatie of vennootschap.

Bij deze vormen van samenwerking geldt als extra criterium dat samenwerking via publiekrechtelijke weg niet, of slechts zeer moeilijk, mogelijk is.

6.4 Overzicht van bestaande verbonden partijen per 31 december 2014

De gemeente c.q. de gemeentelijke bestuursorganen zijn deelnemer in de volgende verbonden partijen:

Type *	bbbo **	Naam	gevestigd	Doeleinden voor Nijkerk
G.R.	C	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden	Arnhem	Brandweer, gezondheidszorg en crisisbeheersing
G.R.	R/C/B	Regio De Vallei	Ede	Algemeen samenwerkingsverband
G.R.	R/C/B	Regio Food Valley	Ede	Algemeen samenwerkingsverband
G.R.	C	Regionale Vuilverwerking Ullerberg	Ermelo	Vuilverwerking
G.R.	C	Noord Veluwe	Harderwijk	Instandhouden bedrijf voor sociale werkvoorziening (Inclusief Groep B.V.)
G.R.	C	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn	Zwolle	Samenwerking op het gebied van de WOZ en de lokale belastingen
G.R.	C	Omgevingsdienst De Vallei	Ede	Samenwerking bij de uitvoering van taken op het gebied van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
B.V.	C	RGV Holding B.V.	Arnhem	Bevorderen recreatie (aandeelhouder van de RGV Holding B.V.)
Stichting	C	Stichting Garantiefonds Bestuursacademie Oost Nederland	Rheden	Garantstelling voor verzorgen onderwijs
Coöperatie	C	Coöperatie Parkeerservice U.A.	Amersfoort	Samenwerking op het gebied van parkeermanagement
Coöperatie	C	Coöperatie Gastvrije Randmeren	Harderwijk	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuurbescherming binnen het gebied Randmeren.
Coöperatie	C	O-gen	Scherpen-zeel	Gebiedsontwikkeling Lidmaatschap tot 2016

TYPE* : G.R. = *gemeenschappelijke regeling*

BBBO** : *Beslissingsbevoegd bestuursorgaan* = R(aad), C(ollege), B(urgemeester)

De verbonden partijen waar de gemeente Nijkerk aan deelneemt, voldoen aan de meeste criteria die onder 6.3 zijn genoemd. De beoordeling of onze gemeente blijft deelnemen, aan welke vorm van samenwerking dan ook, is een continu proces. Telkens wanneer de gelegenheid zich voordoet, wordt beoordeeld of de samenwerking nog voldoet aan de criteria, of dat de betreffende taken beter op een andere manier verwezenlijkt kunnen worden.

6.5 Beleidsvoornemens, stand van zaken

VGGM: Regionalisering van de brandweer

Door een wijziging in de Wet veiligheidsregio's mogen gemeenten vanaf 1 januari 2014 geen lokale brandweer meer hebben. Dit betekent dat alle brandweerdiensten vanaf die datum bij de veiligheidsregio (voor Nijkerk: Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden) ondergebracht zijn en dat ook de beroeps- en vrijwillige medewerkers over zijn gegaan naar de VGGM.

Regio De Vallei

De gemeenschappelijke regeling Regio De Vallei is ook in 2014 nog voortgezet in verband met de contractuele verplichtingen in kader van de afvalverwerking door de ARN. Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente Nijkerk wettelijk verantwoordelijk voor de sortering en vermarkting van kunststof. De uitbesteding van deze werkzaamheden zijn met de gemeenten binnen de Regio De Vallei in de tweede helft van 2014 voorbereid. Vervolgens zijn deze werkzaamheden via de ARN bij Remondis ondergebracht.

Regio FoodValley

In 2014 is binnen de Regio FoodValley ingezet op de onderwerpen Economie, Werkgelegenheid, RO, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid. Met name in kader van het derde jaar van het regiocontract met de provincie Gelderland zijn op deze terreinen projecten uitgevoerd. De samenwerking tussen bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen en de regio (Triple Helix) is verstevigd. Een start is gemaakt met het opstellen van een nieuwe Strategische Agenda door de Triple Helix partners gezamenlijk.

GBLT: Belastingssamenwerking

Per 1 januari 2014 is de gemeente Zwolle toegetreden tot het GBLT. De standplaats van GBLT was tot en met 2014 verdeeld over twee locaties (Harderwijk en Zwolle). Eind 2014 heeft GBLT een nieuwe locatie in gebruik genomen, zijnde de twee bovenste verdiepingen van het stadhuis van Zwolle.

Het jaar 2014 is door het GBLT daarnaast gebruikt om de organisatie en de dienstverlening verder door te ontwikkelen. Dit dient enerzijds de kwaliteit van de dienstverlening en anderzijds de efficiency waardoor structurele kostenreductie kan worden gerealiseerd.

Omgevingsdienst De Vallei: Samenwerking op het gebied van het omgevingsrecht

Vanaf 1 april 2013 worden de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht binnen de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen door de Omgevingsdienst De Vallei uitgevoerd.

Het jaar 2014 stond in het teken van de verdere professionalisering van de uitvoering van de taken. Daarin zijn flinke slagen gemaakt: de processen zijn verfijnd en toegesneden, de programmatuur is ingevoerd, een verbeterplan is opgesteld om zo snel mogelijk geheel te voldoen aan de landelijk vastgelegde kwaliteitscriteria voor uitvoering van de Wabotaken. Bovendien is de administratieve controle (op o.a. legesinkomsten) sterk verbeterd. Zeer specialistische werkzaamheden zijn toebedeeld aan omgevingsdiensten binnen het Gelderse Stelsel. Voorbeelden daarvan zijn de vergunningverlening (bij Omgevingsdienst regio Nijmegen) en handhaving (bij Omgevingsdienst Regio Arnhem) van zeer complexe bedrijven.

Belangrijk item voor het komend jaar is de ombouw van input- naar outputbegroting. Inmiddels werkt de OddV al aan de productencatalogus en de kostprijs per product. Een en ander wordt gecoördineerd binnen het Gelderse Stelsel.

Coöperatie Gastvrije Randmeren

Op 21 november 2013 hebben zestien gemeenten langs de Randmeren (Naarden, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere) de overeenkomst voor de oprichting van de Coöperatie Gastvrije Randmeren getekend. De coöperatie is op 1 januari 2014 van start gegaan. De Gemeenschappelijke Regeling Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren is opgeheven.

Coöperatie O-gen

Gebiedscoöperatie O-gen is per 1 januari 2014 opgericht met de missie: versterking van de vitaliteit en kwaliteit van het landelijk gebied in de Gelderse Vallei, Heuvelrug en Kromme Rijnstreek.

Het lidmaatschap van de gemeente Nijkerk loopt tot 2016 en zal worden verlengd indien blijkt dat deze coöperatie meerwaarde heeft ten opzichte van andere samenwerkingsverbanden.

Bijlage paragraaf 6 Verbonden partijen

Overzicht van verbonden partijen

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden, gevestigd te Arnhem

- a. Aard van de verbonden partij Gemeenschappelijke Regeling, mede ingesteld door Nijkerk
- b. Openbaar belang Het voorkomen en bestrijden van incidenten op het gebied van de openbare veiligheid, hulpverlening en volksgezondheid
- c. Vertegenwoordiging Burgemeester G.D. Renkema en wethouder M.L.C. Klein-Schuurs (leden van Regionaal College)
- d. Veranderingen in begrotingsjaar Verder ontwikkelen van de samenwerking op het werkterrein van het samenwerkingsverband

e. Vermogen	per:	31-12-2013	31-12-2014
	Eigen vermogen	€ 3.273.469	€ 3.273.470
	Vreemd vermogen	€ 38.590.332	€ 47.295.471
f. Resultaat 2014	€ 3.148.541		

2. Regio De Vallei, gevestigd te Ede

- a. Aard van de verbonden partij Gemeenschappelijke Regeling, mede ingesteld door Nijkerk
- b. Openbaar belang Samenwerking op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, milieu en arbeidsmarkt
- c. Vertegenwoordiging Wethouder G.D. Horst (lid van Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur) en raadslid A.M. Boer (lid Algemeen Bestuur)
- d. Veranderingen in begrotingsjaar Onderzoek naar de verdere ontwikkeling en eventuele uitbreiding van de regio.

e. Vermogen	per:	31-12-2013	31-12-2014
	Eigen vermogen	€ 752.816	€ 575.631
	Vreemd vermogen	€ 3.720.341	€ 6.512.347

- f. Resultaat 2014 € 13.496
- g. Participatiebelang gemeente Het belang van onze gemeente is gebaseerd op het aantal inwoners en bedroeg over 2014; 40.654 / 252.510 ste deel.

3. Regio Food Valley, gevestigd te Ede

- a. Aard van de verbonden partij Gemeenschappelijke Regeling, mede ingesteld door Nijkerk
- b. Openbaar belang Samenwerking op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, milieu en arbeidsmarkt
- c. Vertegenwoordiging Burgemeester G.D. Renkema (lid van Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur)
- d. Veranderingen in begrotingsjaar Onderzoek naar de verdere ontwikkeling.

e. Vermogen	per:	31-12-2013	31-12-2014
	Eigen vermogen	€ 301.150	€ 579.896
	Vreemd vermogen	€ 3.070.478	€ 6.109.206

- f. Resultaat 2014 € 317.256
- g. Participatiebelang gemeente Het belang van onze gemeente is gebaseerd op het aantal inwoners en bedroeg over 2014; 40.654 / 339.812 ste deel.

4. Regionale Vuilverwerking Ullerberg, gevestigd te Ermelo

- a. Aard van de verbonden partij Gemeenschappelijke Regeling, mede ingesteld door Nijkerk
b. Openbaar belang Verwerken en opslaan van afvalstoffen
c. Vertegenwoordiging Wethouder G.D. Horst (lid Algemeen Bestuur)
d. Veranderingen in begrotingsjaar Voorbereiding van overdracht aan de provincie van de stortplaats, die per 1 januari 2007 gesloten is.

e. Vermogen	per:	31-12-2013	31-12-2014
	Eigen vermogen	-/- € 142.276	€ 1.253
	Vreemd vermogen	€ 322.326	€ 10.938
f. Resultaat 2014	€ -/- 91.253		

5. Regio Noord-Veluwe, gevestigd te Harderwijk

- a. Aard van de verbonden partij Gemeenschappelijke Regeling, met Nijkerk als afnemer van een onderdeel
b. Openbaar belang Samenwerking op het gebied van de sociale werkvoorziening
c. Vertegenwoordiging wethouder G.D. Horst, raadslid P.M.C. van der Hurk-van Loozen (leden Algemeen Bestuur)
d. Veranderingen in begrotingsjaar Privatisering van de sociale werkvoorziening

e. Vermogen	per:	31-12-2013	31-12-2014
	Eigen vermogen	€ 3.676.482	€ 3.738.542
	Vreemd vermogen	€ 11.436.116	€ 11.633.118
f. Resultaat 2014	€ 303.000		

6. Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus, gevestigd te Zwolle

- a. Aard van de verbonden partij Gemeenschappelijke Regeling
b. Openbaar belang Belastingheffing van aantal gemeentelijke belastingen
c. Vertegenwoordiging wethouder C.J. Windhouwer (lid van Algemeen Bestuur)
d. Veranderingen in begrotingsjaar Aanpassing interne organisatie , verhuizing naar Stadskantoor Zwolle, toetreding Zwolle per 1-1-2014. Oplopende proceskosten no cure no pay bezwaren WOZ beschikking

e. Vermogen	per:	31-12-2013	31-12-2014
	Eigen vermogen	€ 294.000	€ 379.000
	Vreemd vermogen	€ 5.833.000	€ 9.385.000

f. Resultaat 2014 € -/- 782.000

- g. Participatiebelang gemeente Het belang van de gemeenten (6,37%) in GBLT is in 2014 vergroot met de komst van Zwolle en zal in 2015 verder vergroot worden met de toetreding van Bunschoten en Dalfsen. Het belang van de Waterschappen bedroeg 93,63%. Nijkerk is deelnemer sinds 1 januari 2013

7. Omgevingsdienst de Vallei

- a. Aard van de verbonden partij Gemeenschappelijke Regeling
b. Openbaar belang Vergunningverlening en handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
c. Vertegenwoordiging wethouder C.J. Windhouwer (lid van Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur)
d. Veranderingen in begrotingsjaar Professionalisering van uitvoering van taken en samenwerking met andere omgevingsdiensten
e. Vermogen

<i>per:</i>	31-12-2013	31-12-2014
Eigen vermogen	€ 0	€ 478.000
Vreemd vermogen	€ 1.860.000	€ 2.735.000

- f. Resultaat 2014 € 401.000
g. Participatiebelang gemeente Het belang van onze gemeente is gebaseerd op een deelnemerspercentage van 16/100 ste dat is bepaald bij de inbreng van de budgetten bij de start van de OddV in 2013

8. RGV Holding BV

- a. Aard van de verbonden partij Besloten Vennootschap
b. Openbaar belang Bevorderen recreatie
c. Vertegenwoordiging wethouder M.L.C. Klein-Schuurs (lid Aandeelhoudersvergadering)
d. Veranderingen in begrotingsjaar Als aandeelhouder uitbouwen van Recreatiegemeenschap Veluwe Holding BV

9. Stichting Garantiefonds Bestuursacademie Oost Nederland, gevestigd te Velp

- a. Aard van de verbonden partij Stichting
b. Openbaar belang Garantstelling t.b.v. verzorgen onderwijs
c. Vertegenwoordiging College

10. ParkeerService U.A., gevestigd te Amersfoort

- a. Aard van de verbonden partij Samenwerking op het gebied van het parkeermanagement
b. Openbaar belang Parkeerregulering
c. Vertegenwoordiging College

11. Gastvrije Randmeren, gevestigd te Harderwijk

- a. Aard van de verbonden partij Behartigen van bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuurbeschermingen het bewaren en bevorderen van natuur- en landschapsschoon binnen het gebied.
b. Openbaar belang natuur- en landschap
c. Vertegenwoordiging College

12. O-gen te Scherpenzeel, gevestigd te Scherpenzeel

- a. Aard van de verbonden partij Gebiedscoöperatie/ ontwikkeling
b. Openbaar belang gebiedsontwikkeling
c. Vertegenwoordiging College

13. Regio Amersfoort, gevestigd te Amersfoort

- a. Aard van de verbonden partij Samenwerking op beleidsvelden economie, ruimte en wonen, verkeer en vervoer
b. Openbaar belang Samenwerking t.b.v. de inwoner
c. Vertegenwoordiging College

Paragraaf 7 Grondbeleid

7.1 Wettelijk kader

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de begroting worden per onderdeel de beleidsdoelstellingen duidelijk gemaakt; in de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de realisatie hiervan.

In de (toelichting op) BBV worden de volgende onderdelen voor de paragraaf grondbeleid genoemd die tenminste benoemd moeten worden:

- visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.

7.2 Visie en uitvoering van het grondbeleid

In maart 2013 is de nota grondbeleid 2013 vastgesteld. In de nota grondbeleid 2013 is de doelstelling als volgt omschreven:

Het beleid dat zich richt op een efficiënte en effectieve inzet van financiële, fiscale en juridische middelen op de grondmarkt, om direct en indirect bij te dragen aan het realiseren van de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals opgenomen in de Structuurvisie Nijkerk/Hoevelaken 2030. Het grondbeleidsinstrumentarium wordt zo ingezet dat de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen volgens planning kunnen worden gerealiseerd en financieel haalbaar zijn.

Het grondbeleid is niet gericht op een actief grondbeleid met als hoofddoel het verwerven van grond. Tot de invoering van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) was grondbezit vaak een "must" om een behoorlijk kostenverhaal te kunnen realiseren. Op basis van de Wro kan kostenverhaal aan grondeigenaren opgelegd worden via een exploitatieplan. Om die reden kan nu veel vaker een actief/faciliterend grondbeleid of passief/faciliterend grondbeleid worden toegepast zonder grondaankopen.

De gemeente Nijkerk heeft in de Nota Grondbeleid 2013 gekozen voor transparant en eenduidig grondbeleid dat strategisch en compact is. De gemeente Nijkerk kiest daarom voor een actief/ faciliterend grondbeleid:

- De gemeente voert een actief grondbeleid (niet gebaseerd op grondaankopen maar op al verworven grondpositie) vooral op het gebied van het uitgeven van grond, om regie te nemen wanneer dat kan en/of nodig is.
- De gemeente voert een faciliterend grondbeleid wanneer initiatief van de markt komt en regie niet nodig is onder meer omdat de gemeente geen/een geringe grondpositie heeft.

Als resultaat van het in het verleden gevoerde actieve grondbeleid beschikt Nijkerk over een voorraad bouwgrond die ruim voldoende is voor de realisatie van lopende en toekomstige grondexploitaties. Analyse van de huidige grondportefeuille leert dat nieuwe strategische aankopen op de korte- en middenlange termijn niet nodig zijn voor het realiseren van de toekomstige plannen. Verwervingen binnen (nog op te starten) complexen blijven uiteraard tot de mogelijkheden behoren vanuit een ruimtelijk ordeningsmotief of een programmatisch motief (bv. maatschappelijke voorzieningen). Aan de raad worden grondaankopen vanaf € 250.000 vooraf gemeld.

7.3 Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG)

Met de MPG informeert het college de raad tweemaal per jaar over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen van de grondexploitaties in Nijkerk. De kaderstelling en rapportage over grondexploitatieprojecten kan naast het MPG plaatsvinden in de kadernota, begroting, bestuursrapportages, jaarrekeningen en in afzonderlijke projectbesluiten. In de Nota Grondbeleid 2013 is besloten dat minimaal eenmaal per jaar alle actieve en niet-actieve grondexploitaties worden geactualiseerd. De MPG wordt twee maal per jaar aan de raad ter vaststelling aangeboden, bij de jaarrekening en bij de begroting. De geactualiseerde MPG ontvangt u tegelijkertijd bij deze jaarrekening 2014. In de rekening zijn via programma 3 (woningbouwkavels), programma 4 (bedrijfskavels) en de mutaties op de reserves de grondexploitaties financieel verwerkt.

In deze MPG zullen wij uw raad informeren over alle belangrijke ontwikkelingen van grondexploitaties en hierbij eventuele besluitpunten voorleggen. Daarom is er gekozen om de paragraaf 7 Grondbeleid beknopt weer te geven.

7.4 Prognose grondexploitatie

Onderstaand wordt een korte samenvatting van resultaten van de grondexploitaties gegeven, gebaseerd op de meest actuele ramingen die bekend zijn.

Tabel 7.4.1 Overzicht van (actuele) grondexploitaties

Woningbouw (progr. 3)	Start	Verwacht einde looptijd	Vermoedelijk netto contant resultaat jaarrekening 2014	Vermoedelijk netto contant resultaat begroting 2015
Nijkerkerveen de Bunt 1b	2011	2016	€ 1.000	€ 0
Nijkerkerveen deelplan 2, dorp	2014	2021	€ 0	€ 1.000
Het Baken	2014	2016	€ 5.000	n.v.t.
Sportweg	2012	2016	€ 0	-€ 9.000
Weidelaan	2010	2016	€ 288.000	€ 329.000
Groot Corlaer	1998	2015	€ 578.000	€ 3.015.000
Diverse inbreidingsplannen	div.	div.	€ 1.066.000	€ 1.120.000
Bedrijfsterrein (progr. 4)	Start	Verwacht einde looptijd	Vermoedelijk netto contant resultaat jaarrekening 2014	Vermoedelijk netto contant resultaat begroting 2015
De Flier	2013	2040	€ 14.000	€ 2.996.000
Arkerpoort	2011	2018	€ 1.179.000	€ 1.032.000
De Oosterpoort	2011	2016	€ 193.000	€ 19.000
Spoorkamp	2011	2025	€ 2.334.000	€ 2.202.000

Tabel 7.4.2 Overzicht boekwaarden van nog niet in exploitatie genomen complexen gronden

Complexen (progr. 3)	Grondvoorraad per 31 december 2014	Boekwaarden per 31 december 2014	Vermoedelijke start grondexploitatie
Nijkerkerveen deelplan 1a	± 3,3 ha	€ 2.134.000	2018
Nijkerkerveen deelplan 2, landelijk	± 2,9 ha	€ 618.000	2022
Nijkerkerveen deelplan 3	± 5,6 ha	€ 881.000	2015
De Globe	± 0,3 ha	€ 129.000	2015
Doornsteeg	± 34 ha	€ 6.557.000	2015
Westkadijk*	± 0 ha	€ 0	2015

*De grond (± 1,5 ha) is begin 2015 daadwerkelijk in eigendom gekomen van de gemeente, in de tabel worden echter de cijfers per 31-12-2014 gepresenteerd.

7.5 Afsluiten grondexploitaties en winst/verliesnemings

De stelregel is dat winsten pas worden genomen bij het afsluiten van het betreffende complex en dat verliezen moeten worden genomen zodra deze bekend zijn. Resultaten uit grondexploitaties komen ten goede aan de reserve Bouwgrondexploitatie, verliezen worden onttrokken uit de reserve Bouwgrondexploitatie.

Winstnemings 2014

In de jaarrekening 2014 zijn voor de volgende grondexploitaties (tussentijds) winst genomen of zijn de verliesvoorziening verlaagd.

Middelaar: € 832.000

De grondexploitatie Middelaar is afgerond. Het resterende winstsaldo is gestort in de reserve Bouwgrondexploitatie. Nadat eerder een tussentijdse winst is gerealiseerd van € 1.500.000, komt de totale winst van deze grondexploitatie uit op € 2.332.000, -.

De Flier (M): € 11.000

De grondexploitatie van de Flier Milieustraat is afgerond. Het resterende saldo is gestort naar de reserve Bouwgrondexploitatie. Dit betreft geen daadwerkelijk winst, omdat in het verleden al een verliesvoorziening was getroffen hoger dan dit bedrag.

Corlaer: € 2.500.000

Dit betreft een tussentijdse winstnemings. De boekwaarde is voldoende positief, en de resterende kosten en opbrengsten zijn voldoende in balans om deze winst te kunnen nemen. De resterende positieve boekwaarde is voldoende om alleen de te maken kosten op te vangen, zelfs als de geraamde opbrengst niet binnenkomt. De verwachting is dat de grondexploitatie in zijn totaliteit in 2015 kan worden afgesloten.

De Flier: € 4.300.000

Dit betreft de afbouw van de verliesvoorziening. Door de lagere bijdrage aan bovenwijken en de eerste gerealiseerde verkopen is er ruimte ontstaan om de verliesvoorziening te verlagen. Door deze verlaging is wel het risicoprofiel toegenomen. In de reserve bouwgrondexploitatie is genoeg saldo om de ingeschatte risico's te kunnen afdekken.

Verliesnemings 2014

In de jaarrekening 2014 zijn voor de volgende grondexploitaties een (aanvullende) verliesvoorziening getroffen:

Nijkerkerveen deelplan 1a: € 1.000.000

Door de vertraging drukt de verwervingsprijs van dit deelplan zwaar door. Het is onzeker wanneer dit plan tot ontwikkeling zal komen. Om de toekomstige risico's te beperken, is het nodig de boekwaarde per m² terug te brengen door het treffen van een extra verliesvoorziening.

Nijkerkerveen deelplan 1b: € 150.000

De ontwikkeling in Nijkerkerveen deelplan 1b heeft verdere vertraging opgelopen door de slechte marktsituatie. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor bouwrijp maken en is de grondprijs voor een aantal kavels aangepast.

Diverse inbreidingslocaties: € 8.000

Voor de ontwikkeling van de diverse inbreidingslocaties is een tekort ontstaan van €8.000. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve Bouwgrondexploitatie. Het gaat hier om particuliere ontwikkelingen waarbij de gemeente een faciliterende rol heeft. Dankzij deze inbreidingslocaties kunnen er bijdragen binnen gehaald worden van derden voor de nota bovenwijkse- en bovenplanse voorzieningen.

7.6 Voorzieningen

Een voorziening wordt getroffen wanneer een grondexploitatie wordt afgesloten, maar er nog resterende werkzaamheden moeten worden verricht. Het geld wat daarvoor nodig is wordt in de voorziening bouwgrondexploitatie gestort, waar vervolgens de resterende kosten uit betaald worden.

Complexen	Stand 31-12- 2014	Stand 31-12- 2013
Middelaar	€ 20.000	€ 0
De Flier (M)	€ 80.000	€ 0
Watergoor	€ 256.000	€ 267.000
Westkadijk (2015)	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Totaal	€ 1.356.000	€ 1.267.000

7.7 Reserve en risico's bouwgrondexploitatie

De raad stelt jaarlijks de hoogte vast waar de reserve Bouwgrondexploitatie minimaal aan moet voldoen. Deze reserve is ter dekking van onvoorziene zaken en incidentele tegenvallers. Risico's van grondexploitaties vinden daarmee primair hun weg naar de reserve Bouwgrondexploitatie en komen niet direct ten laste van de algemene middelen. De reserve Bouwgrondexploitatie wordt gevoed vanuit de positieve saldi van af te sluiten grondexploitaties. De nota grondbeleid geeft aan dat de omvang van de reserve is afgestemd op de hoogte van de risico's die de gemeente in totaal loopt binnen alle grondexploitaties. Deze benodigde omvang is berekend door uit te gaan van een dekking van 80% van de gewogen risico's. Dit komt overeen met de ratio voor het algemene weerstandsvermogen dat u in de nota risicomanagement hebt vastgelegd. Indien het verwachte positieve resultaat van een grondexploitatie hoog genoeg is om het gewogen risico van de betreffende grondexploitatie op te vangen, behoeft hiervoor geen reservering in de reserve te worden opgenomen. Dit is in lijn met de aanbevelingen van de notitie grondexploitatie van de commissie BBV. De ontwikkeling van de reserve bouwgrondexploitatie in 2014 wordt hieronder weergegeven. In het MPG welke u ook ontvangt bij deze jaarrekening wordt een geactualiseerde relatie gelegd tussen de hoogte van de reserve grondexploitatie en het gewogen risico.

Reserve Bouwgrondexploitatie	€
Stand 1-1-2014	3.185.000
Promotie Acquisitie	- 60.000
Afrekenen diverse inbreidingslocaties	- 8.000
Winstneming Middelaar	+ 832.000
Afrekenen de Flier (M)	+11.000
Winstneming Corlaer	+ 2.500.000
Verlagen verliesvoorziening de Flier	+4.300.000
Verliesvoorziening Nijkerkerveen dp 1a	- 1.000.000
Verliesvoorziening Nijkerkerveen dp 1b	- 150.000
Stand 31-12-2014	9.610.000*

*Hiervan is in de begroting 2015-2018 de winst van Corlaer en Middelaar (€ 3,8 miljoen) en de vrijval van de verliesvoorziening van de Flier (voor € 1,5 mln.) gereserveerd als dekking voor het veranderplan.

Deel B Jaarrekening

Algemeen

De (programma)rekening is net zoals de (programma)begroting onderverdeeld in twee delen. Bij de begroting zijn deze delen de beleidsbegroting en de financiële begroting en bij de programmarekening het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag, bestaande uit de programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de paragrafen, is in het voorgaande aan de orde geweest. Nu is de jaarrekening aan de orde. Deze bestaat uit de onderdelen "het overzicht van baten en lasten" en de "balans".

Het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten bevat de financiële verantwoording over de toegekende budgetten voor de programma's, de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en de mutaties op de reserves. Om deze financiële verantwoording te kunnen afleggen is in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen dat in ieder geval de begrote bedragen voor en na wijziging en de gerealiseerde bedragen moeten worden opgenomen. Verder moeten de verschillen tussen begroting na wijziging en de realisatie worden toegelicht. Het gaat hierbij om de "waardoor"-vraag. Verder moet inzicht worden gegeven in de aanwending van het bedrag van onvoorzien en een overzicht van incidentele baten en lasten. Met dit laatste overzicht kan worden beoordeeld in welke mate het resultaat een structureel karakter heeft.

De balans en de toelichting

Via de balans komt de financiële positie van de gemeente in beeld. De balans en de toelichting op de balans zijn opgesteld overeenkomstig de in het BBV voorgeschreven verplichte rubrieken en vereisten.

In de toelichting op de balans vindt u ook de grondslagen van waardering van de activa en de passiva. Deze zijn overeenkomstig de financiële verordening.

Programmarekening en toelichting

Tabel 2.1 De programmarekening

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014 voor wijz.			Begroting 2014 na wijz.			Rekening 2014		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A. Programma's									
1. Inwoners en bestuur	5.393	673	4.720	5.952	828	5.123	5.342	978	4.364
2. Veiligheid	3.577	20	3.558	3.548	70	3.479	3.668	77	3.592
3. Wonen	20.806	15.630	5.176	22.168	17.797	4.371	18.673	13.457	5.216
- woningbouwkavels	6.093	8.524	-2.431	6.136	10.462	-4.326	3.341	5.662	-2.321
- overige activiteiten	14.713	7.106	7.607	16.032	7.335	8.697	15.332	7.795	7.537
4. Economie en milieu	14.903	12.388	2.515	15.740	12.705	3.035	14.721	16.218	-1.497
- bedrijfskavels	3.617	4.619	-1.002	3.682	4.998	-1.316	2.850	8.541	-5.691
- overige activiteiten	11.286	7.769	3.517	12.058	7.707	4.351	11.871	7.677	4.194
5. Bereikbaarheid	6.824	951	5.873	14.651	3.837	10.814	9.404	3.548	5.856
- investeringen maatsch. nut	1.470	0	1.470	8.011	2.480	5.531	4.087	2.627	1.460
- overige activiteiten	5.354	951	4.403	6.640	1.357	5.283	5.317	921	4.396
6. Onderwijs, sport, cultuur en welzijn	11.581	883	10.698	13.730	842	12.888	11.817	1.229	10.588
7. Gezondheid en maatsch. ondersteuning	8.507	1.504	7.003	9.175	1.544	7.631	9.021	1.301	7.720
Totaal A	71.591	32.049	39.542	84.964	37.623	47.341	72.646	36.808	35.838
B. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien									
- Algemene dekkingsmiddelen	1.095	39.981	-38.886	1.312	40.241	-38.929	2.159	40.514	-38.356
- Onvoorzien	24	24	24	24	24	24	24	24	24
- Overige niet te verdelen baten en lasten	1.924	2.590	-690	1.678	2.683	-1.030	1.312	2.432	-1.143
Totaal B	3.043	42.595	-39.552	3.014	42.948	-39.934	3.495	42.970	-39.475
Resultaat voor bestemming (A+B)	74.634	74.644	-10	87.978	80.571	7.407	76.141	79.778	-3.637
C. Mutaties reserves									
1. Inwoners en bestuur	65	109	-44	65	372	-307	65	113	-48
2. Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Wonen	2.426	50	2.376	4.321	1.152	3.169	14.816	8.705	6.111
4. Economie en milieu	1.002	100	902	1.316	966	350	1.391	736	655
5. Bereikbaarheid	1.112	1.684	-572	1.112	2.419	-1.307	1.088	1.578	-490
5. Investerings maatsch. nut	0	1.365	-1.365	0	5.531	-5.531	0	1.438	-1.438
6. Onderwijs, sport, cultuur en welzijn	11	474	-463	11	2.797	-2.786	831	1.947	-1.116
7. Gezondheid en maatsch. ondersteuning	0	339	-339	87	872	-785	282	1.371	-1.089
Algemeen	35	696	-661	35	391	-356	574	280	294
Totaal C	4.651	4.817	-166	6.947	14.500	-7.553	19.047	16.168	2.879
Resultaat na bestemming (A+B+C)	79.285	79.461	-176	94.925	95.071	-146	95.188	95.946	-758

1 bedragen met een minteken in de kolom saldo betekent een batig saldo

Toelichting op programmarekening

Algemeen

Opbouw tabel

Tabel 2.1 is ingericht overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De structuur van de tabel sluit aan bij die van de begroting. In de toelichting op de programmarekening worden de verschillen tussen de begroting na wijziging en rekening op programmaniveau toegelicht.

Bouwgrondexploitatie

In dit onderdeel wordt specifiek aandacht besteed aan het resultaat op de bouwgrondexploitatie. Dit resultaat is als volgt te benoemen:

- Winstneming Middelaar	
ten gunste van de reserve bouwgrondexploitatie	€ 0,8 miljoen (V)
- Winstneming Corlaer	
ten gunste van de reserve bouwgrondexploitatie	€ 2,5 miljoen (V)
- Verlagen verliesvoorziening De Flier	
ten gunste van de reserve bouwgrondexploitatie	€ 4,3 miljoen (V)
Totaal winsten	€ 7,6 miljoen (V)
- Treffen verliesvoorziening complexen Nijkerkerveen	
ten laste van reserve bouwgrondexploitatie	€ 1,2 miljoen (N)
Totaal verliezen	€ 1,2 miljoen (N)
Netto resultaat	€ 6,4 miljoen (V)

Toelichting op hoofdlijnen op het verschil op het resultaat na bestemming

Volgens de 2^e bestuursrapportage werd voor 2014 een resultaat na bestemming verwacht van € 147.000 voordelig. Het rekeningresultaat na bestemming is € 758.000 voordelig. Dit is dus € 611.000 voordeliger dan geraamd

Het verschil op hoofdlijnen:

programma 1 Inwoners en Bestuur	€	759.000	V
programma 2 Veiligheid	€	-113.000	N
programma 3 Wonen	€	-845.000	N
programma 4 Economie en Milieu	€	4.533.000	V
programma 5 Bereikbaarheid	€	4.958.000	V
programma 6 Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn	€	2.300.000	V
programma 7 Gezondheid & Maatschappelijke ondersteuning	€	-89.000	N
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	€	-460.000	N
Resultaat voor bestemming	€	11.043.000	V
mutaties reserves	€	-10.432.000	N
Voordeliger resultaat na bestemming	€	611.000	V

In de hierop volgende onderdelen zullen de belangrijkste afwijkingen programmagewijs worden toegelicht.

Toelichting op de verschillen op de programma's

Algemene toelichting

Overeenkomstig het BBV zijn de saldi van de bedrijfsvoering verantwoord op het onderdeel overige niet te verdelen baten en lasten van het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Toelichting op de mutaties per programma

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen met budgettaire consequenties opgenomen tussen begroting en rekening.

Tabel 2.2 overzicht budgettaire effecten

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

Progr.	Omschrijving	I/S	x € 1.000
1	Met de opbrengst vanwege cofinanciering versterken basisstructuur was in de begroting geen rekening gehouden.	I	60
3	Hogere opbrengst WABO leges (43k) en hogere opbrengst dwangsommen (31k) vanwege de inning van één grote dwangsom.	I	74
3	Lagere realisatie uitgavenverlaging OddV.	I	-46
3	Hogere kosten voor bestemmingsplannen, met name t.a.v. het bestemmingsplan buitengebied.	I	-60
4	Lagere bijdrage koopkrachttegemoetkoming en minder uitgave vanwege schuldhulpverlening.	I	74
5	Lagere kosten expertise externen strategische regionale verkeersprojecten.	I	45
6	Voordeel onderwijsachterstandbestrijding vanwege lagere kosten vanwege invoering harmonisatiebeleid en hogere opbrengsten vanwege incidenteel door het rijk beschikbaar gestelde middelen.	I	76
6	Lagere uitgaven leerlingenvervoer vanwege onder andere het wegvallen van de bestemming Almere.	I	78
6	Hogere uitgaven bewegingsonderwijs vanwege incidentele correctie klokuurvergoeding Lodenstein College.	I	-48
6	Vrijval voorziening IHP vanwege overgang buitenonderhoud van gemeente naar scholen per 01-01-2015.	I	260
6	Door faillissement muziekschool is er in 2014 geen subsidie uitgekeerd.	I	75
6	Lagere uitgaven buitensportaccommodaties (exploitatiekosten zwembaden, OZB accommodaties, onderhoudskosten buitensportaccommodaties).	I	64
7	Lagere uitgaven WMO hulpmiddelen mede door sterkere daling aanvragen om hulpmiddelen vanwege de invoering van een eigen bijdrage op vervoers- en woonvoorzieningen.	I	220
7	Lagere uitgaven WMO beleidsplan als gevolg van minder uitgaven externe inhuur.	I	76
7	Minder inkomsten begravingen vanwege minder begravingen en keuzevrijheid burger voor wat betreft de termijn waarvoor grafrechten worden afgekocht. De gemiddeld door de burger gekozen termijn blijkt korter dan geraamd.	I	-190
Alg.	Lagere kosten nutsvoorzieningen brandweerkazernes vanwege lagere uitgaven. nutsvoorzieningen.	I	47
Alg.	Minder kosten externe advisering (interne controle, ARBO, werving & selectie).	I	66
Alg.	Voordeel op de algemene uitkering vanwege lagere WOZ-waarden 2013 en 2014	I	296
Alg.	Nadeel vanwege nakomen FLO verplichtingen brandweer. Dit heeft betrekking op verplichtingen 2014 en storting in de voorziening voor de periode 2015 t/m 2020.	I	-823

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

Progr.	Omschrijving	I/S	x € 1.000
Alg.	Meer opbrengsten dividend door meevallende resultaten bij met name Alliander en Vitens zijn de dividenduitkeringen hoger uitgevallen dan voorzien.	I	63
Alg.	Lagere opbrengst OZB als gevolg van lagere WOZ-waarde.	I	-42
Alg.	Netto nadeel op personele kosten. Het betreft hier voornamelijk een verschuiving van doorbelaste kosten (via werkelijk gemaakte uren) aan kostendekkende activiteiten zoals bouwgrondexploitatie naar activiteiten die ten laste komen van het rekeningresultaat zoals de implementatie van de drie decentralisaties sociaal domein.	I	-169
Alg.	Netto lagere rentelasten	I	80
	Overige verschillen. Diverse verschillen met een afwijking kleiner dan € 45.000 zorgen voor dit verschil.	I	335
Totaal			611

Eenmalige activiteiten en mutaties reserves

In de volgende tabel zijn de belangrijkste verschillen opgenomen van de uitvoering van de zogenaamde eenmalige activiteiten. Dekking vindt plaats via subsidies van derden en aanwending van reserves. In het algemeen vindt via vaststelling van deze jaarrekening een budgetschuif plaats van 2014 naar 2015. Zie ook bijlage 6. Het resultaat op bestemmingsreserves van € 8.132.000 nadelig heeft geen budgettair effect, omdat tegenover de per saldo lagere onttrekkingen ook lagere uitgaven staan in de exploitatie.

Tabel 2.3 overzicht eenmalige activiteiten en mutaties reserves

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

Progr.	Omschrijving	x € 1.000
1	Lagere uitgaven uitvoeringsprojecten FoodValley. Vanuit dit budget worden diverse projecten uit de strategische agenda FoodValley gefinancierd. Deze agenda loopt van 2012 t/m 2015. In 2014 is besloten in een selectief aantal projecten te participeren (<i>algemene reserve</i>).	191
1	Voordeel op uitgaven 2 ^e fase onderzoek bezuinigingsmogelijkheden (<i>algemene reserve</i>).	68
3	Minder uitgaven persleiding De Flier, afronding vindt plaats in 2015 (<i>reserve bovenwijkse voorzieningen</i>).	213
3	Voor de uitvoering van de Woonvisie moeten de daadwerkelijke investeringskosten nog gemaakt worden (<i>reserve Volkshuisvesting</i>).	154
3	Het resultaat op afval is € 253.000 voordelig. Dit heeft deels te maken met lagere inzamelingskosten en een hogere ontvangst van afvalstoffenheffing (<i>egaliseringsreserve afvalstoffenheffing</i>).	253
3&4 (grex)	Binnen de complexen grondexploitatie is per saldo een voordeel van € 2.375.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een gedeeltelijke vrijval van de verliesvoorziening complex de Flier (€ 4.300.000 voordeel), ophogen verliesvoorziening Nijkerkerveen (€ 1.150.000 nadeel), gedeeltelijke winstneming complex Corlaer (€ 500.000 nadeel). Op de overige complexen is er een voordeel (€ 275.000) (<i>met name reserve grondexploitatie en reserve bovenwijkse voorzieningen</i>).	2.375
5	Lagere uitgaven diverse investeringen maatschappelijk nut (voordeel € 4.664.000). Uitvoering zal verder in 2015 plaatsvinden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de revitalisering Arkervaat-Oost, financiële afwikkeling 2e aansluiting A28 en tunnel Amersfoortseweg (<i>met name reserve bovenwijkse voorzieningen en RINS</i>).	4.815
6	Nadeel afboeken boekwaarde oude Beatrixschool(<i>algemene reserve</i>).	-101
6	De afronding van de nieuwbouw van de Beatrixschool vindt plaats in 2015 (<i>reserve RINS</i>).	400
6	De afwikkeling van diverse aanvragen voor monumentensubsidies vindt plaats in 2015 (<i>reserve stadsherstel</i>).	75

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

Progr.	Omschrijving	x € 1.000
6	Lagere investeringsbijdragen aan sportverenigingen , waaronder onder meer Veensche Boys. De uitgaven vinden plaats in 2015 (<i>reserve economisch nut</i>).	1.098
6	Lagere uitgaven voor de Sportnota, doorloop 2014 (<i>reserve economisch nut</i>).	47
6	Minder uitgaven invoeringskosten project "3 Decentralisaties (3D) in het sociale domein" (<i>reserve kredietcrisis</i>).	97
7	Het voordeel op de WMO wordt grotendeels veroorzaakt door de lagere kosten van huishoudelijke hulp in natura, lagere kosten WMO beleidsplan en hogere kosten subsidieregelingen WMO (<i>reserve kredietcrisis, reserve WMO</i>).	240
Alg.	Minder uitgaven veranderplan (<i>algemene reserve</i>).	161
Alg.	In verband met temporisering binnen automatisering en een verschuiving van kapitaallasten naar onderhoudskosten is er een lagere onttrekking dan geraamd (<i>reserve automatisering</i>).	135
Alg.	De vrijval van de stelpost stadhuis valt vrij ten gunste van de reserve stadhuis.	285
	Overige budgettair neutrale mutaties	-74
Totaal		10.432

Via onderstaand verloopoverzicht krijgt u een korte samenvatting van het verloop van de toegekende budgetten:

bedrag * € 1.000

Verloop overzicht	Totaal
Restantbudget 31-12-2013	8.219
Budgetten 2014	6.979
Beschikbaar 01-01-2014	15.198
Besteed in 2014	6.984
Restantbudget 31-12-2014	8.214
Waarvan wordt afgerekend	1.008
Overboeken naar 2015	7.206

Er is, nog meer dan voorgaande jaren, kritisch gekeken of er kredieten kunnen worden afgerekend. Een aantal kredieten zijn bijvoorbeeld afgerekend omdat middelen pas vanaf 2016 benodigd zijn. De drie grootste restantbudgetten (Tunnel Amersfoortseweg, Veensche Boys en financiële afwikkeling Station Hoevelaken) vormen voor € 4,4 miljoen het grootste gedeelte van de over te boeken budgetten.

Overzicht eenmalige baten en lasten

In de toelichting bij artikel 19 van het BBV wordt bij incidentele (= eenmalige) het volgende begrippenkader gegeven: Voor een nadere invulling van het begrip incidenteel (lees eenmalig) kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaren voordoen.

Tabel 2.4 Overzicht incidentele baten en lasten

Bedragen € 1.000; +=last; -=baat	Begroot na wijz.	Werkelijk	Verschil
1. Inwoners en Bestuur	498	170	328
2. Veiligheid	0	0	0
3. Wonen	1.072	694	378
3. Woningbouwkavels	-4.321	-2.321	-2.000
4. Economie en Milieu	431	297	134
4. Bedrijfskavels	-1.316	-3.391	2.075
5. Bereikbaarheid	157	80	77
5. Maatschappelijk nut	6.740	2.109	4.631

<i>Bedragen € 1.000; +=last; -=baat</i>	Begroot na wijz.	Werkelijk	Verschil
6. Onderwijs, Sport, Cultuur en Welzijn	2.497	882	1.615
7. Gezondheid en Maatschappelijke ondersteuning	842	650	192
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	355	978	-623
Subtotaal	6.955	-2.152	9.107
Waarvan:			
Programma's algemeen	12.592	5.860	6.732
Woning bouw en Bedrijfskavels	-5.637	-8012	2.375
Reserves algemeen	-12.088	-4.407	-7.681
Reserves woningbouw- en bedrijfskavels	5.637	8.012	-2.375
Totaal	504	1.453	-949

bedragen met een minteken in de kolom 'Verschil' betekent voordeel ten opzichte van de begroting

Toelichting op overzicht incidentele baten en lasten

De bedragen in deze rubriek zijn netto lasten. Het merendeel van de activiteiten zijn onderdeel van 'Investerings maatschappelijk nut en eenmalige projecten te dekken uit reserves' (zie bijlage 6). Deze mutaties worden aangegeven door een *. Van de activiteiten waarvan de netto uitgaven groter zijn dan € 45.000 wordt het bedrag separaat genoemd.

Tabel 2.5 Toelichting incidentele baten en lasten

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

Progr.	Omschrijving	x € 1.000
1	Uitvoeringsprojecten Regio FoodValley*	191
1	2e Fase onderzoek bezuinigingsmogelijkheden*	68
1	Overig (waarvan gedekt door reserves € 30.000)	69
2	Niet van toepassing	0
3	Uitvoering Woonvisie 2011*	154
3	Persleiding De Flier*	213
3	Woningbouwkavels*	-2.000
3	Overig	11
4	Invoeringsbudget 3D's (1/3 deel budget) *	58
4	Bedrijfskavels*	4.375
4	Overig	76
5	Uitvoeringsprogramma GVVP 2013-2014*	453
5	Basisregistratie Grootchalige Topografie*	177
5	Tunnel Amersfoortseweg*	2.226
5	Onderzoek / aanleg carpoolplaats*	251
5	Ontwikkeling bedrijventerrein Arkerpoort*	397
5	Twee aansluiting A28*	372
5	Pakketstudie Driehoek*	170
5	Station Hoevelaken*	616
5	Overig (waarvan gedekt door reserves € 16.000)	46
6	Invoeringsbudget 3D's (1/3 deel budget) *	58
6	Afboeken boekwaarde Beatrixschool*	-101
6	Meerkosten nieuwbouw Koningslinde*	400
6	Exploitatielasten sportnota*	47

(bedrag met een minteken betekent een nadeel)

Progr.	Omschrijving	x € 1.000
6	Investeringsbijdrage Veensche Boys*	1.098
6	Jeugdnota Eigen krachtconferenties*	85
6	Overig (waarvan gedekt door reserves € 4.000)	28
7	Invoeringsbudget 3D's (1/3 deel budget)*	58
7	Pilot Wijkgericht werken Paasbos (PMRI)*	55
7	Overig*	79
Alg.	Veranderplan / investeringsagenda*	161
Alg.	FLO Brandweer	-823
Alg.	Overig (waarvan gedekt door reserves € 32.000)	39
Totaal		9.107

Bepaling structurele ruimte in jaarrekening

In bijlage 2 van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is aangegeven dat voor de beoordeling van robuustheid van de gemeentelijke financiën het van belang is om inzicht te hebben in de structurele exploitatieruimte in de jaarrekening. Voor 2014 is dit deze € 1,6 miljoen positief. In de volgende tabel vindt u de opbouw en de vergelijking met de jaarrekening 2013.

Bedragen € 1.000; + = voordeel	Rekening 2014	Rekening 2013	Verschil
Saldo rekening (a)	758	690	68
Gecorrigeerd voor:			
Saldo incidentele baten en lasten (b) (zie tabel 2.4)	-1.453	-238	-1.215
Saldo incidenteel resultaat op exploitatie (c) (zie tabel 2.3)	611	1.417	-806
Structurele ruimte in exploitatie (a-b-c)	1.600	-489	2.089

Toelichting op verloop investeringskredieten

Via de begroting en raadsvoorstellen stelt u kredieten beschikbaar voor investeringen. Via onderstaand overzicht leggen wij verantwoording af over het verloop van de toegekende kredieten.

Verloop overzicht bedrag * € 1.000	Totaal	Riolering	Onderwijs	Bedrijfsvoering	overig
Restantkrediet 31-12-2013	5.196	2.156	2.121	342	577
Kredieten 2014	4.414	1.582	1.495	522	815
Beschikbaar 01-01-2014	9.610	3.738	3.616	864	1.392
Bested in 2014	3.712	751	1.929	186	846
Restantkrediet 31-12-2014	5.898	2.987	1.687	678	546
Waarvan wordt afgerekend	1.140	922	0	172	46
Overboeken naar 2015	4.758	2.065	1.687	506	500

Bij de investering van de riolering gaat het om de vervangingsinvesteringen uit het VGRP. Bij de investeringen in het onderwijs gaat het bij het overboeken vooral om beschikbaar gestelde krediet voor Het Baken € 1,4 miljoen. Bij de bedrijfsvoering gaat het voornamelijk om de beschikbaar gestelde kredieten voor Het Nieuwe Werken voor een restantbedrag van € 0,4 miljoen. Bij de overige wordt het restantbedrag voornamelijk bepaald door het krediet voor de vervanging van de beschoeiing van de Vedderkade voor € 0,4 miljoen.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording. De waarderingsgrondslagen zijn hierna uiteengezet; voor zover niet anders vermeld wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Stelselwijziging

Dit jaar zijn er geen stelselwijzigingen geweest.

Vaste activa

In artikel 13 van de financiële verordening is vastgelegd via welke methodiek investeringen worden afgeschreven en gewaardeerd. Kort samengevat betekent dat alle nieuwe investeringen vanaf 1 januari 2004 lineair afgeschreven worden en dat investeringen die op 31 december 2003 al via een andere methodiek werden afgeschreven, afgeschreven blijven worden via deze methodiek. Concreet betekent dit dat wij lineair en annuïtair afschrijven. Vanaf 2008 wordt er pas afgeschreven na het moment van ingebruikname van het activum.

Op investeringen met een maatschappelijk nut wordt volgens hetzelfde artikel uit de financiële verordening niet afgeschreven, maar rechtstreeks onder aftrek van bijdragen door derden en onttrekking uit reserves ten laste van de exploitatie gebracht. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In dat geval moet in het raadsbesluit de afschrijvingstermijn worden aangegeven. In 2014 zijn wij hier in overeenstemming met de raadsbesluiten mee omgegaan.

Vlottende activa

Vorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde, overeenkomstig de gestelde eisen zoals genoemd in de in 2012 bijgestelde notitie grondexploitatie. Op de boekwaarde van deze voorraden wordt rente bijgeschreven conform het gestelde in de voornoemde notitie grondexploitatie. In die gevallen dat de boekwaarde de huidige marktwaarde overschreed is er een verliesvoorziening getroffen ter hoogte van het bedrag dat de overschrijding opheft. Dit laatste geldt zowel voor niet in exploitatie genomen gronden als wel in exploitatie genomen gronden. De onderhanden werken (waaronder de bouwgrond in exploitatie) zijn opgenomen tegen de vervaardigingskosten. De overige voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn verantwoord tegen de nominale waarde.

Overige vlottende activa

De overige vlottende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Er is een voorziening voor dubieuze debiteuren vanwege de uitvoering Wet Werk en Bijstand getroffen.

Vaste passiva

Reserves en voorzieningen

De reserves en voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op beheerplannen.

Vaste schulden

De opgenomen leningen zijn gewaardeerd tegen het restant leningsbedrag (nominale waarde verminderd met gedane aflossingen).

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden

Het kortlopende vreemde vermogen is opgenomen tegen de nominale waarde.

WNT (Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke/semipublieke sector)

Publicatieverplichting beloning regulier

Uit hoofde van de WNT moet de bezoldiging van alle topfunctionarissen (volgens de wet: gemeentesecretaris en griffier) worden verantwoord, ook als de norm niet is overschreden (dit geldt ook voor externe topfunctionarissen, ongeacht de duur van het dienstverband, c.q. de periode van inhuur). Van overige medewerkers moet alleen een vermelding plaatsvinden bij overschrijding van de norm.

Van elke topfunctionaris en van elke andere functionaris, die in het betreffende jaar een totale bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm, moet de gemeente op grond van de WNT en het gewijzigde artikel 28 BBV in de toelichting op de overzicht van baten en lasten in de jaarrekening het volgende opnemen:

- de beloning;
- de belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding;
- de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
- de functie of functies;
- de duur en omvang van het dienstverband in het verslagjaar;
- de beloning in het voorgaande jaar; en
- een motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm.

Van topfunctionarissen moet bovendien ook de naam openbaar worden gemaakt. Bij de niet-topfunctionarissen is dit niet verplicht en kan worden volstaan met het noemen van de functie(s).

Beloningen regulier

Functie	Griffier (O. van Kolck)	Gemeentesecretaris (M.D. Haalstra)
Beloning	€ 77.982	€ 112.154
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	€ 181	€ 265
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.428	€ 15.375
Duur en omvang van het dienstverband in het verslagjaar	Van 01-12-2010 tot heden, 36 uur per week	Van 01-01-2008 tot heden, 36 uur per week
Beloning in het voorgaande jaar	€ 77.134	€ 93.060
Motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm.	n.v.t.	n.v.t.

Balans en toelichting

Tabel 2.5 De balans

Activa

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31 december 2014		31 december 2013	
Vaste activa				
<i>Immaterieel</i>		0		0
- kosten sluiten geldleningen/het saldo van agio en disagio	0		0	
- kosten van onderzoek en ontwikkeling	0		0	
<i>Materieel</i>		65.012		64.657
- investeringen met economisch nut				
a. gronden uitgegeven in erfpacht	0		0	
b. overige investeringen met een economisch nut	44.999		64.293	
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.016		0	
- investeringen met maatschappelijk nut	-3		364	
<i>Financieel</i>		14.233		14.686
- kapitaalverstrekkingen:				
a. aan deelnemingen	128		128	
b. aan gemeenschappelijke regelingen	0		0	
c. aan overige verbonden partijen	0		0	
- leningen aan:				
a. openbare lichamen zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0		0	
b. woningbouwcorporaties	0		0	
c. deelnemingen	0		0	
d. overige verbonden partijen	0		0	
- overige langlopende geldleningen	6.659		7.112	
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0		0	
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypisch looptijd van één jaar of langer	0		0	
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	7.446		7.446	
- bijdrage aan activa in eigendom derden	0		0	
Totaal vaste activa		79.244		79.343
Vlottende activa				
<i>Voorraden</i>		29.533		26.264
- grond- en hulpstoffen niet in exploitatie genomen bouwgronden	10.319		9.372	
- grond- en hulpstoffen	0		0	
- onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	19.170		16.856	
- gereed product en handelsgoederen	44		36	
- vooruitbetalingen	0		0	
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		7.879		9.204
- vorderingen op openbare lichamen	5.228		6.949	
- verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0		0	
- overige verstrekte kasgeldleningen	0		0	
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan	0		0	

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31 december 2014		31 december 2013	
één jaar				
- overige vorderingen	2.651		2.255	
- overige uitzettingen	0		0	
<i>Liquide middelen</i>		<i>1.168</i>		<i>1.390</i>
- kassaldi	2		4	
- banksaldi	1.166		1.386	
<i>Overlopende activa</i>		<i>3.889</i>		<i>4.322</i>
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0		138	
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten last van volgende begrotingsjaren komen	3.889		4.184	
Totaal vlottende activa		42.469		41.180
Totaal Generaal		121.713		120.523

Tabel 2.5 De balans (vervolg)**Passiva**

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31 december 2014		31 december 2013	
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>		47.615		43.979
- algemene reserve	9.003		7.302	
- bestemmingsreserves	37.647		35.695	
- egalisereserves	207		292	
- gerealiseerde resultaat	758		690	
<i>Voorzieningen</i>		18.637		14.934
- voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.359		3.660	
- egalisereserves	13.512		11.274	
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	766		0	
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>		42.490		45.116
- obligatieleningen	0		0	
- onderhandse leningen van :				
a. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0		0	
b. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	37.477		40.101	
c. binnenlandse bedrijven	0		0	
d. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0		0	
e. overige binnenlandse sectoren	0		0	
f. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	5.000		5.000	
- door derden belegde gelden	0		0	
- waarborgsommen	13		15	
- verplichtingen uit hoofde van financial leaseovereenkomsten	0		0	
Totaal vaste passiva		108.742		104.029
Viottende passiva				
<i>Netto viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		7.226		12.298
- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	4.000		7.000	
- overige kasgeldleningen	0		0	
- banksaldi	0		0	
- overige schulden	3.226		5.298	
<i>Overlopende passiva</i>		5.745		4.196
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.907		2.518	
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	46		81	
- overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.792		1.597	
Totaal viottende passiva		12.972		16.494
Totaal Generaal		121.714		120.523
Totaal verleende garantie- en borgstellingen		6.632		7.346
Verplichtingen uit huur- / leasecontracten		58		-

Toelichting op de balans

Cijfermatige toelichting op de balans

VASTE ACTIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De samenstelling van deze post is:	31-12-2014	31-12-2013
Gronden en terreinen	4.657.000	4.652.000
Woonruimten	0	0
Bedrijfsgebouwen	35.744.000	34.770.000
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	16.674.000	16.515.000
Vervoersmiddelen	820.000	994.000
Machines, apparaten en installaties	3.339.000	3.587.000
Overige materiële vaste activa	3.403.000	3.758.000
Onderhanden werk	375.000	381.000
Totaal	65.012.000	64.657.000

Deze post is verder onder te verdelen in:

Investerings met een economisch nut	44.999.000
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.016.000
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	-3.000
Totaal	65.012.000

Boekwaarde per 31 december 2013	64.657.000
Bij: Investerings	4.426.000
	4.426.000
	69.083.000
Af: Afschrijvings	3.052.000
Extra afschrijving	199.000
Desinvesterings	381.000
Bijdrage van derden	439.000
	4.071.000
Boekwaarde per 31 december 2014	65.012.000

In bijlage 1 is een specificatie opgenomen van het verloop van de materiële vaste activa.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Kapitaalverstrekkingen vanwege deelnemingen:

Boekwaarde per 31 december 2013 128.000

Bij: Verstrekingen	0	
	<hr/>	0
		<hr/>
		128.000

Af: Herwaardering aandelen	0	
Verkoop aandelen	0	
	<hr/>	0

Boekwaarde per 31 december 2014 128.000

Overige langlopende geldleningen:

Boekwaarde per 31 december 2013 7.112.000

Bij: Verstrekingen	22.000	
	<hr/>	22.000
		<hr/>
		7.134.000

Af: Aflossingen	475.000	
	<hr/>	475.000

Boekwaarde per 31 december 2014 6.659.000

Overige uitzettingen met rentetypische looptijd van één jaar of langer per 31 december 2014:

Langlopende vordering Vattenfall i.v.m. verkoop aandelen NUON Energy 7.446.000

In 2015 wordt de laatste tranche door Vattenfall groot € 7,4 miljoen uitbetaald.

Boekwaarde per 31 december 2014 14.233.000

VLOTTENDE ACTIVA**VOORRADEN**

	Boekwaarde 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2013
Bouwgronden niet in exploitatie genomen	18.864.000	16.737.000
Voorziening verlies gronden Nijkerkerveen dlpl 1a, 2 landelijk deel en 3	-3.218.000	-2.038.000
Voorziening verlies gronden Doornsteeg	-5.327.000	-5.327.000
	<u>10.319.000</u>	<u>9.372.000</u>
	Boekwaarde 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2013
Bouwgronden in exploitatie		
Woningbouwkavels	5.409.000	8.790.000
Voorziening verliezen bouwgronden in exploitatie	-937.000	-1.027.000
Totaal woningbouwkavels	<u>4.472.000</u>	<u>7.763.000</u>
Bedrijfskavels	26.126.000	25.017.000
Voorziening verlies gronden de Flier	-9.687.000	-13.987.000
Voorziening verliezen bouwgronden in exploitatie	-1.741.000	-1.937.000
Totaal bedrijfskavels	<u>14.698.000</u>	<u>9.093.000</u>
Totaal bouwgronden in exploitatie	<u>19.170.000</u>	<u>16.856.000</u>
Boekwaarde per 31 december 2013		16.856.000
Bij: Vermeerderingen	12.747.000	
Nieuwe gronden in exploitatie genomen in 2014 (Nijkerkerveen dlpln 2 Dorp & De Globe)	4.285.000	
		<u>17.032.000</u>
		33.888.000
Af: Verminderingen	11.725.000	
Bestaande gronden uit exploitatie genomen in 2014 (splitsing Nijkerkerveen dlpl 1)	2.993.000	
		<u>14.718.000</u>
Boekwaarde per 31 december 2014		19.170.000

Voor Nijkerkerveen deelplan 1a / 1b is de verliesvoorziening opgehoogd met € 1,2 miljoen. Daarentegen is de verliesvoorziening De Flier verlaagd met € 4,3 miljoen.

Voor de verdere toelichting op de bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid en de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG).

UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

Het saldo van de uitzettingen bestaat uit de volgende componenten:	31-12-2014	31-12-2013
Vorderingen op openbare lichamen	5.228.000	6.949.000
Overige vorderingen	2.651.000	2.255.000
	7.879.000	9.204.000

a. Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd betreft € 600.000.

b. Er zijn geen middelen, als bedoeld in art. 2, 4e lid Wet Fido, in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist gehouden.

In het saldo van de overige vorderingen is per 31 december 2014 de voorziening debiteuren WWB van € 1.064.000 verwerkt. Deze was per 31 december 2013 € 1.006.000.

Daarnaast is er onder deze vorderingen een voorziening dubieuze debiteuren belastingen opgenomen. Deze bedraagt per 31 december 2014 € 20.000 (2013 € 50.000).

LIQUIDE MIDDELEN

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:	31-12-2014	31-12-2013
Kassaldi	2.000	4.000
Banksaldi	1.166.000	1.386.000
Totaal	1.168.000	1.390.000

OVERLOPENDE ACTIVA

De specificatie van de post overlopende activa is als volgt:	31-12-2014	31-12-2013
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0	138.000
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.889.000	4.184.000
Totaal	3.889.000	4.322.000

Onder nog te ontvangen bedragen is voor de vordering op de belastingdienst betreffende BTW VO-school een bedrag van € 1,2 miljoen opgenomen. De vordering was per 1 januari 2008 € 2,3 miljoen. Er is in 2008 ten laste van de grondexploitatie een voorziening voor oninbaarheid gevormd van € 1,1 miljoen. Dit bedrag is in mindering gebracht op deze post.

Deze vordering is door de fiscus niet geaccepteerd.

De belastingdienst heeft onze bezwaren afgewezen. Hiertegen is beroep aangetekend bij de Rechtbank te Arnhem. De meervoudige kamer van de rechtbank heeft in november 2009 uitspraak gedaan. De rechtbank heeft het beroep van de gemeente gegrond verklaard voor wat betreft de opgelegde boetes en ongegrond verklaard voor wat betreft de teruggaaf van de BTW.

Tegen deze uitspraak is hoger beroep aangetekend bij het Gerechtshof in Arnhem. Het hof heeft op 8 juni 2010 uitspraak gedaan en heeft de uitspraak van de rechtbank bevestigd.

Op 30 augustus 2010 is beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad tegen de uitspraak van het Gerechtshof Arnhem. Deze zaak is door de Hoge Raad verwezen naar Gerechtshof 's-Hertogenbosch. Het gerechtshof heeft geoordeeld dat er sprake was van misbruik van recht omdat uit de gedingstukken duidelijk blijkt dat het doel van de constructie was om een belastingvoordeel te behalen. Verder zegt het hof dat de aan de gemeente ter zake van de bouw van de school in rekening gebrachte btw in strijd komt met het neutraliteitsbeginsel en het doel van de Zesde btw-richtlijn. Hiertegen zijn wij in cassatie gegaan.

Mocht de uitspraak voor de gemeente uiteindelijk negatief uitvallen, dan wordt het bedrag van € 1,2 miljoen volledig gedekt uit de in het verleden aan de belastingdienst afgedragen overdrachtsbelasting en omzetbelasting betreffende de school. Deze bedragen kunnen bij de belastingdienst worden teruggevraagd indien de vordering op de belastingdienst ten langen leste niet te realiseren blijkt.

VASTE PASSIVA**EIGEN VERMOGEN**

Bij de vaststelling van de kadernota heeft de raad de beleidskaders voor reserves en voorzieningen vastgesteld.

	31-12-2014	31-12-2013
Algemene reserve	9.003.000	7.302.000
Gerealiseerde resultaat	758.000	690.000
Egalisatiereserves	207.000	292.000
Bestemmingsreserves	28.037.000	32.510.000
Bestemmingsreserve: reserve grondexploitatie	9.610.000	3.185.000
	47.615.000	43.979.000

Het verloop van de algemene reserves over 2014 is als volgt:

Algemene reserve

Saldo per 31 december 2013		7.302.000
Bij: Resultaat 2013	690.000	
Overheveling saldo diverse opgeheven reserves per 31 december 2014	2.075.000	
Afroming egalisatiereserve afvalstoffenheffing t.g.v. de algemene reserve	209.000	
Overige mutaties	65.000	
		3.039.000
		10.341.000
Af: Bestemming rekeningresultaat 2013	215.000	
Onttrekking Pakketstudie Driehoek	411.000	
Bijdrage Veensche Boys (storting reserve economisch nut)	300.000	
Reservering middelen JOGG	126.000	
Afboeking restant boekwaarde Beatrixschool	101.000	
Overige onttrekkingen	185.000	
		1.338.000
Saldo per 31 december 2014		9.003.000

Egalisatiereserves

Saldo per 31 december 2013		292.000
Bij: Saldo product afval	253.000	
Overige stortingen	22.000	
		275.000
		567.000
Af: Eindafrekening REVU	98.000	
Afroming egalisatiereserve afvalstoffenheffing t.g.v. de algemene reserve	209.000	
Overige onttrekkingen	53.000	
		360.000
Saldo per 31 december 2014		207.000

Bestemmingsreserves (incl. grondexploitatie)

Saldo per 31 december 2013		35.695.000
Bij: Toevoegingen uit resultaatbestemming 2014	16.343.000	
		16.343.000
		52.038.000
Af: Onttrekkingen uit resultaatbestemming 2014	14.391.000	
		14.391.000
Saldo per 31 december 2014		37.647.000

De belangrijkste onttrekkingen betreffen:

Ophogen verliesvoorziening complex Nijkerkerveen dlpl 1a/b (reserve grondexploitatie)	1.150.000
Afschrijving knelpunten buitensport 2e fase (reserve economisch nut)	410.000
Investerings maatschappelijk nut (reserve Investerings in Nijkerkse Samenleving)	890.000
Bijdrage startersleningen (reserve volkshuisvesting)	300.000
Revitalisering Arkervaart-Oost (reserve revitalisering bedrijventerreinen)	450.000
Saldo reserve onderhoud graven/begraafplaatsen overgeheveld naar voorziening	710.000
Onttrekking reserve BUIG als gevolg van toename bijstandsaanvragen	380.000
Invoeringskosten 3D's (reserve egalisering kredietcrisis)	650.000
Overheveling saldo naar AR per 31 december 2014 (reserve egalisering kredietcrisis en Vitens)	2.075.000

De belangrijkste toevoegingen betroffen:

Tussentijdse winstneming complex Groot-Corlaer / Middelaar (reserve grondexploitatie)	3.330.000
Vrijval verliesvoorziening complex De Flier (reserve grondexploitatie)	4.300.000
Bijdrage Veensche Boys ten laste van algemene reserve (reserve economisch nut)	300.000
Bijdrage reserve bovenwijkse voorzieningen vanuit grondexploitatie	1.600.000
Toevoeging overschot middelen WMO (reserve WMO)	280.000
Toevoeging storting huisvesting stadhuis	280.000

VOORZIENINGEN

Bij de vaststelling van de kadernota heeft de raad de beleidskaders voor reserves en voorzieningen vastgesteld.

	31-12-2014	31-12-2013
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.359.000	3.660.000
Egalisatievoorzieningen	13.512.000	11.274.000
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	766.000	0
	18.637.000	14.934.000

Het verloop over 2014 is als volgt:

Saldo per 31-12-2013		14.934.000
Bij: Toevoeging voorziening FLO brandweer	660.000	
Bijdrage voorziening bovenwijkse voorzieningen vanuit grondexploitatie	730.000	
Saldo reserve onderhoud graven/begraafplaatsen (voorziening F5C)	710.000	
Overige vermeerderingen	5.305.000	
		7.405.000
		22.339.000
Af: Overige verminderingen	3.703.000	
		3.703.000
Saldo per 31-12-2014		18.636.000

Voor een verdere specificatie van de voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 3.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt u geïnformeerd over het verloop van de diverse voorzieningen op het beheer van de kapitaalgoederen.

ASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD VAN EEN JAAR OF LANGER

De specificatie van de vaste schulden is als volgt:	31-12-2014	31-12-2013
Onderhandse leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen	42.477.000	45.101.000
Waarborgsommen	13.000	15.000
	42.490.000	45.116.000

In 2014 was de rentelast voor de langlopende geldleningen € 1.652.000.

VLOTTENDE PASSIVA**NETTO VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR**

De specificatie van de netto vlottende schulden is als volgt:	31-12-2014	31-12-2013
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	4.000.000	7.000.000
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	0	0
Overige schulden	3.226.000	5.298.000
	<u>7.226.000</u>	<u>12.298.000</u>

OVERLOPENDE PASSIVA

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:	31-12-2014	31-12-2013
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.907.000	2.518.000
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	46.000	81.000
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.792.000	1.597.000
Totaal	<u>5.745.000</u>	<u>4.196.000</u>

In de overlopende passiva zijn in de jaarrekening 2014 de van derden verkregen middelen met een specifiek bestedingsdoel opgenomen.

Het verloop van deze middelen over 2014 is als volgt:

Educatie, saldo per 31 december 2013		46.000
Ontvangen van het rijk in 2014	<u>0</u>	<u>0</u>
		46.000
Uitgegeven in 2014	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december 2014		<u>46.000</u>
OAB, saldo per 31 december 2013		35.000
Ontvangen van het rijk in 2014	<u>0</u>	<u>0</u>
		35.000
Uitgegeven in 2014	<u>35.000</u>	<u>35.000</u>
Saldo per 31 december 2014		<u>0</u>

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Borg- en garantiestellingen

In bijlage 4 vindt u een overzicht van het verloop van 2014 van de diverse borg- en garantiestellingen. In 2014 hebben wij geen betaling gedaan vanwege een borg- of garantieverklaring.

Gewaarborgde geldleningen woningcorporaties

In 2011 is een generieke achtervangovereenkomst aangegaan met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De borgingsstructuur in deze achtervangovereenkomst ziet er als volgt uit: Als eerste zekerheid dient het vermogen van de corporatie zelf. Wanneer de corporatie haar verplichtingen niet na kan komen wordt het vermogen van de WSW aangesproken. Wanneer het eigen vermogen van het WSW onder een bepaald garantieniveau komt dan kan het fonds bij alle betrokken corporaties obligo's ophalen. Wanneer het WSW vervolgens nog niet aan haar verplichtingen kan voldoen hebben het Rijk en de gemeenten voor elk 50% een tertiaire achtervangpositie. De 50% die voor rekening komt van de gemeenten is weer opgedeeld in 25% voor de schadegemeenten en 25% voor alle gemeenten.

In 2014 is de waarde op de balans van de verleende garantie -en borgstellingen gedaald van € 7,3 miljoen naar € 6,6 miljoen.

In de paragraaf Weerstandsvermogen hebben wij u geïnformeerd over de risico's van de borg- en garantiestellingen.

Escrows verkoop aandelen Nuon Energy

Per 1 juli 2009 zijn de overeenkomsten tussen Vattenfall en de Gemeente Nijkerk, betreffende de splitsing van N.V. Nuon in N.V. Nuon Energy en N.V. Alliander evenals de verkoop van de aandelen Nuon Energy aan Vattenfall, ondertekend. Door ondertekening wordt Nuon Energy vanaf 1 januari 2009 voor rekening en risico van Vattenfall gedreven.

Dit houdt in dat de volledige transactie in 2009 is gerealiseerd en in de cijfers is verwerkt. Er is overeengekomen dat de levering plaats vindt in 4 tranches, 2009 (49%), 2011 (15%), 2013 (15%) en 2015 (21%). Een deel van de opbrengst is conform de aanwijzing van de minister van Economische Zaken (voor Nijkerk een bedrag van € 1,4 miljoen) toegevoegd aan het vermogen van de N.V. Alliander. De tranche over 2013 is reeds in 2012 ontvangen.

Er zijn door de oud-aandeelhouders garanties afgegeven aan Vattenfall voor € 400 miljoen. Het geld (voor Nijkerk € 1,4 miljoen) is op een escrow-rekening bij de BNG gestort. Dit geld is al in 2012 aan ons teruggestort.

De gemeente loopt voor belastingclaims en algemene claims een risico tot het bedrag van de escrow. De aansprakelijkheid voor de belastingclaims eindigt na 5 jaar en 3 maanden. Vanwege de langere looptijd van deze claims kunnen de belastingclaims zo nodig met de resterende termijnen van de koopsom worden verrekend. Dit tot het maximum van de escrow. Dit escrow-bedrag valt, als er geen gebruik van wordt gemaakt door Vattenfall, in de jaren 2010 tot en met 2012 vrij. Als Vattenfall niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen krijgt de gemeente de mogelijkheid om de al geleverde aandelen tegen de nominale waarde (€ 5 per aandeel) terug te kopen. De verkrijgingsprijs van de aandelen N.V. Alliander worden gesteld op de boekwaarde van de aandelen N.V. Nuon. jaar eerder te ontvangen.

Huur- of leasecontracten

De Gemeente Nijkerk heeft geen huur- of leasecontracten met een verplichting boven de € 100.000 per jaar. De enige huur/lease verplichting boven de € 50.000 per jaar is een softwarelicentie van onze Windows en Officesoftware. De verplichting bedraagt € 57.500 per jaar tot eind 2015.

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad van de gemeente Nijkerk
te Nijkerk

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2014 van de gemeente Nijkerk gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en het overzicht van baten en lasten over 2014 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SISA-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

Verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijkerk is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Het College van Burgemeester en Wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2 lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door de Gemeenteraad vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Nijkerk een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Utrecht, 24 april 2015
Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J. Schuurkamp RA

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Nijkerk
d.d. 25 juni 2015,
de griffier,

de voorzitter,

de heer O. VAN KOLCK

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA

Bijlagen

---

1. Overzicht materiële vaste activa
2. Overzicht reserves
3. Overzicht voorzieningen
4. Overzicht borg- en garantiestellingen
5. SiSa verantwoordingsinformatie
6. Overzicht investeringen maatschappelijk nut en eenmalige projecten te dekken uit reserves

Overzicht materiële vaste activa										Bijlage 1
(Bedragen € 1.000)	Boekwaarde 1 januari 2014	Correctie soort activa per 1 januari 2014	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Extra afschrijving	Bijdrage van derden	Afwaardering duurzame waarde-vermindering	Afwaardering door aanwending reserves *1	Boekwaarde 31 december 2014
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
<i>Met economisch nut</i>										
a. gronden en terreinen	4.652	0	9	0	0	0	5	0	0	4.657
b. woonruimten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c. bedrijfsgebouwen	34.770	0	2.514	0	1.291	199	50	0	0	35.744
d. grond-, weg en water-bouwkundige werken	16.150	0	1.330	0	804	0	0	0	0	16.677
e. vervoermiddelen	994	0	0	0	174	0	0	0	0	820
f. machines, apparaten en installaties	3.587	0	131	0	378	0	0	0	0	3.339
g. overige materiële vaste activa	3.758	0	45	0	401	0	0	0	0	3.403
h. onderhanden werk	381	0	375	381	0	0	0	0	0	375
<i>Met maatschappelijk nut</i>										
a. gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b. woonruimten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c. bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d. grond-, weg en water-bouwkundige werken	364	0	22	0	5	0	384	0	0	-3
e. vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
f. machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
g. overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
h. onderhanden werk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	64.657	0	4.426	381	3.052	199	439	0	0	65.012

Overzicht reserves

Bijlage 2

Nr.	Omschrijving	Saldo 1-1-2014	Resultaatbestemming 2014		Saldo 1-1-2015
			Toevoeging	Onttrekking	
	ALGEMENE RESERVES	€	€	€	€
A1	Algemene reserve*	7.302.248	3.039.741	1.338.556	9.003.432
	Subtotaal A	7.302.248	3.039.741	1.338.556	9.003.432
	EGALISATIERESERVES				
B1	Egalisatiereserve afvalstoffenheffing***	212.000	253.329	307.329	158.000
B2	Egalisatiereserve parkeren binnenstad***	79.658	22.298	52.689	49.267
	Subtotaal B	291.658	275.627	360.018	207.267
	BESTEMMINGSRESERVES				
C1	Afkoopsom altijddurend onderhoud van graven**	665.559	0	665.559	0
C2	Algemeen onderhoud algemene begraafplaatsen**	140.270	0	140.270	0
C4	Reserve bovenwijkse voorzieningen***	3.441.678	1.561.419	266.825	4.736.272
C5	Reserve bereikbaarheid binnenstad***	120.540	65.558	44.053	142.045
C9	Reserve vervanging kunstgrasveld hockey	124.945	10.865	0	135.810
C10	Reserve volkshuisvesting***	583.764	0	288.511	295.253
C11	Reserve bouwgrondexploitatie	3.184.873	7.642.751	1.217.849	9.609.775
C12	Reserve kunst in openbare ruimte	15.015	0	15.015	0
C15	Reserve sociaal domein****	0	1.630.893	0	1.630.893
C16	Reserve automatisering**	174.309	288.101	462.410	0
C17	Reserve egalisatie facilitaire zaken****	0	1.347.038	0	1.347.038
C18	Reserve BUIG**	1.478.552	0	1.478.552	0
C19	Reserve investeringen economisch nut	6.766.334	1.701.180	579.979	7.887.535
C20	Reserve Vitens**	643.500	0	643.500	0
C22	Reserve WMO**	0	282.191	282.191	0
C23	Reserve nieuwbouw stadhuis**	730.279	285.400	1.015.679	0
C24	Reserve AED**	1.018	0	1.018	0
C26	Reserve egalisering kredietcrisis**	2.697.170	0	2.697.170	0
C27	Reserve investeringen in Nijkerkse samenleving	12.860.214	521.854	2.519.870	10.862.198
C28	Reserve knelpunten buitensportaccommodaties**	987.892	0	987.892	0
C29	Reserve maatschappelijke voorzieningen N'veen**	56.920	5.340	62.260	0
C30	Reserve revitalisering bedrijventerreinen***	444.594	0	444.594	0
C31	Reserve mobiliteitsfonds	0	1.000.000	0	1.000.000
C32	Reserve landschapsfonds	0	0	0	0
C33	Reserve bedrijfsverplaatsing**	0	0	0	0
C34	Reserve groen**	0	0	0	0
C35	Reserve herstructurering bedrijventerreinen**	0	0	0	0
C36	Reserve stadsherstel**	577.848	0	577.848	0
	Subtotaal C	35.695.274	16.342.590	14.391.045	37.646.819
	Totaal RESERVES (A+B+C)	43.289.179	19.657.958	16.089.619	46.857.518

* Saldo Algemene reserve per 1-1-2015 is exclusief rekeningresultaat 2014.

** Deze reserves worden per 1-1-2015 opgeheven/omgevormd.

*** Deze reserves zullen op termijn worden opgeheven.

**** Deze reserves worden nieuw gevormd per 1-1-2015.

Overzicht voorzieningen

Bijlage 3

Nr.	Omschrijving	Saldo 1-1-2014	Toevoeging 2014	Onttrekking 2014	Saldo 1-1-2015
	VOORZIENINGEN O.B.V. VERPLICHTINGEN	€	€	€	€
D2	Voorziening uitkeringen en wachtgeldten personeel	91.034	7.500	86.523	12.010
D3	Voorziening flexibel belonen	11.889	11.900	12.293	11.496
D4	Voorziening spaarvariant personeel	87.095	0	0	87.095
D5	Voorziening decentrale arbeidsvoorwaarden	18.253	0	0	18.253
D6	Voorziening grondexploitatie	1.267.011	100.000	11.434	1.355.577
D7	Voorziening sanering gasfabriek	0	0	0	0
D8	Voorziening FLO brandweer	40.126	660.000	14.000	686.126
D9	Voorziening pensioenen wethouders	2.132.423	70.000	37.053	2.165.370
D10	Voorziening individueel loopbaanbudget	12.500	12.500	2.000	23.000
	Subtotaal D	3.660.331	861.900	163.303	4.358.928
	VOORZIENINGEN O.B.V. ONDERHOUD/BEHEERPLANNEN				
F1a	Voorziening beheerplan wegen	0	2.260.508	1.705.429	555.079
F1b	Voorziening beheerplan kunstwerken	0	112.397	58.916	53.481
F2	Voorziening beheerplan gebouwen	1.494.480	963.611	496.790	1.961.301
F3	Voorziening beheerplan openbare verlichting	632.020	224.881	80.692	776.209
F4	Voorziening beheerplan riolering	7.081.784	75.714	0	7.157.498
F5a	Voorziening beheerplan Groen: plantsoenen	634.637	367.826	378.418	624.045
F5b	Voorziening beheerplan Groen: speelterreinen	-39.582	124.358	5.482	79.294
F5c	Voorziening beheerplan Groen: begraafplaatsen	48.935	747.853	11.706	785.082
F6	Voorziening haven-, kade- en sluiswerken	253.632	197.911	36.276	415.267
F7	Voorziening beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen	326.723	241.857	153.087	415.493
F8	Voorziening beheerplan roerende zaken stadhuis	201.301	40.740	38.319	203.722
F9	Voorziening Integraal Huisvestingsplan (IHP)	339.267	305.400	444.412	200.255
F10	Voorziening Sportmaterialen 3 sporthallen	204.797	23.390	0	228.187
F11	Voorziening beheerplan bermen, water en duikers	96.786	90.441	130.089	57.138
	Subtotaal F	11.274.780	5.776.887	3.539.616	13.512.051
	VOORZIENINGEN O.B.V. BIJDRAGEN VAN DERDEN				
G1a	Voorziening bovenwijkse voorzieningen	0	726.576	0	726.576
G1b	Voorziening bedrijfsverplaatsing	0	0	0	0
G1c	Voorziening groen	0	0	0	0
G1d	Voorziening herstructurering bedrijventerreinen	0	0	0	0
G1e	Voorziening stadsherstel	0	0	0	0
G2	Voorziening maatschappelijke voorzieningen N'veen	0	39.260	0	39.260
G5	Voorziening materiële en pers. voorz. openbaar ow	0	0	0	0
	Subtotaal G	0	765.836	0	765.836
	Totaal VOORZIENINGEN (D+E+F+G)	14.935.111	7.404.623	3.702.919	18.636.815

* Deze voorzieningen zijn per 1-1-2014 gevormd.

** Deze voorziening wordt per 1-1-2015 gevormd.

Bijlage 4 Overzicht borg- en garantstellingen

Jaar	2014					
Nummer en geldnemer	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling	Schuld begin jaar	Schuld eind jaar	Gewaarborgd door gemeente	Risicobedrag
▢achtervang						
▢64 Waarborgfonds Eigen Woning	0	0,00%	790.255.415	757.825.925	0	0
▢63-1 Stichting De Goede Woning	0	25,00%	7.225.000	7.079.000	1.769.927	0
▢63-2 Woningstichting Nijkerk	0	25,00%	96.086.000	89.543.000	22.387.989	0
▢garantie						
▢9 Vitens	189.200.000	2,98%	12.701.309	10.927.028	322.016	322.016
▢45 Stg. Kinderopvang Nijkerk	1.179.829	100,00%	825.880	796.384	796.384	796.384
▢46 De Stuw	158.823	100,00%	123.721	119.602	119.602	119.602
▢51 Korfbalvereniging Sparta	120.000	100,00%	98.589	95.752	95.752	95.752
▢52 SRO	2.300.000	100,00%	1.462.273	1.345.200	1.345.200	1.345.200
▢54 Bibliotheek Nijkerk	942.817	100,00%	794.745	773.521	773.521	773.521
▢55 Bibliotheek Hoevelaken	240.444	100,00%	131.037	114.592	114.592	114.592
▢56 Voetbalvereniging Sparta	37.500	100,00%	26.685	25.425	25.425	25.425
▢57 Jeu de Boulesvereniging "De Nije Boulers"	50.000	100,00%	33.634	31.630	31.630	31.630
▢58 Scoutingver. "Killiaen van Renselaar II"	60.000	100,00%	42.793	40.120	40.120	40.120
▢59 Prot. Chr. Stg. Voor Ouderenhuisv.	500.000	100,00%	500.000	500.000	500.000	500.000
▢60 Inclusief Groep NV	2.500.000	14,29%	2.333.333	2.250.000	321.525	321.525
▢61 Voetbalvereniging Sparta	55.000	100,00%	49.500	46.750	46.750	46.750
▢62 Inclusief Groep NV	1.145.576	14,29%	245.481	163.654	23.379	23.379
▢65 Stichting De Goede Woning	1.200.689	100,00%	993.957	946.667	946.667	946.667
▢37 - N ARN B.V.	10.677.085	1,90%	11.637.570	4.830.867	91.636	91.636
▢38-N Samenspel b.v fanfare NSFC	26.822	100,00%	18.733	17.516	17.516	17.516
▢3-H Ver. tot instandhouding van verenigingsgebouwen Hoevelaken	100.798	100,00%	33.409	27.700	27.700	27.700
▢43 - N Tennisvereniging Sparta	272.268	100,00%	85.260	74.369	74.369	74.369
▢6 - N Best. St. Prot. Chr. Bej. Centrum Nijkerk	1.484.860	100,00%	975.005	917.311	917.311	917.311
▢waarborg						
▢1 - H Hoevelakens Schaakgenootschap	454	100,00%	454	454	454	454
Eindtotaal	212.252.965	1783,45%	926.679.782	878.492.467	30.789.466	6.631.550

Bijlage 5 SiSa bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015								
BZK	C7C	Investing stedelijke vernieuwing (ISV) II Provinciale beschikking en/of verordening Project-gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C7C / 02</i>	Overige bestedingen (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C7C / 03</i>	Cumulatieve bestedingen ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 04</i>	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 05</i>	Toelichting afwijking <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 06</i>
			1 2006-024010	€ 22.049	€ 0	€ 42.722	€ 0	
			2 2007-004539	€ 0	€ 476.672	€ 580.000	€ 1.211.776	
			3 2010-016849	€ 0	€ 39.319	€ 134.500	€ 488.250	
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording Ja/Nee	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Activiteiten stedelijke vernieuwing	
					Afspraak	Realisatie	Toelichting afwijking	
					Alleen in te vullen na afloop project	Alleen in te vullen na afloop project	Alleen in te vullen na afloop project	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 08</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: C7C / 09</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: C7C / 10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 11</i>	
			1 2006-024010	Nee				
			2 2007-004539	Nee				
			3 2010-016849	Nee				
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2015 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 01</i>	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 02</i>	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 03</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 04</i>		
			€ 409.717		€ 15.606	€ 0		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015

I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05	
			1 2014-012083	€ 300.000	€ 403.103			
			2 2013-016698	€ 300.000	€ 898.038	€ 0	€ 101.054	
			3 2013-001123	€ 3.827	€ 4.229	€ 825.518	€ 912.414	
			4 2013-001124	€ 1.216	€ 272	€ 262.428	€ 58.781	
			5 2014-000065	€ 0	€ 0	€ 16.729	€ 5.576	
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10	
			1 2014-012083	€ 300.000	€ 403.103		Ja	
			2 2013-016698	€ 300.000	€ 999.092	Niet eerder verantwoord omdat beschikking pas is afgegeven februari 2014	Nee	
			3 2013-001123	€ 1.294.417	€ 1.430.672	Bestedingen betreffen bestedingen voor 2013 die al wel in de cumulatieve bedragen 2013 zijn opgenomen maar nog niet zijn verantwoord in de jaren T	Nee	
			4 2013-001124	€ 411.488	€ 92.169	Bestedingen betreffen bestedingen voor 2013 die al wel in de cumulatieve bedragen 2013 zijn opgenomen maar nog niet zijn verantwoord in de jaren T	Nee	
			5 2014-000065	€ 16.729	€ 5.576		Ja	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015					
SZW	G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2014	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
		Wet sociale werkvoorziening (Wsw)			
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij een Openbaar lichaam o.g.v. de Wgr.	Aard controle R Indicatornummer: G1 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1 / 02	
			1,00	Nee	
SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2013	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;
		Wet sociale werkvoorziening (Wsw)			
		Alle gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1) na controle door de gemeente.	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1A / 01	inclusief deel openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G1A / 02	inclusief deel openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G1A / 03
			1	60267 Nijkerk	99,70
					6,98

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_gemeente 2014 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Wet werk en bijstand (WWB)	I.1 Wet werk en bijstand (WWB)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i>
			€ 3.964.963	€ 107.896	€ 157.063	€ 1.440	€ 0	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2014 Besluit	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 10</i>		
			€ 15.425	€ 8.266	€ 0	Ja		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2014 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 103.258	€ 0	€ 49.581	€ 100.586	€ 19.988	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015

SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB)_gemeente 2014 Wet participatiebudget (WPB) Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte contacturen				
			Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoording af te leggen over deze taakuitvoering				
			Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/07				
			<i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: G5 / 01</i>				
			675				
			Besteding (jaar T) participatiebudget	Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roc's	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roc's	Reservering besteding van educatie bij roc's in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 06</i>
			€ 892.555	€ 85.335	€ 6.241	€ 0	€ 0
							Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
							De zelfstandige uitvoering betreft de indicatoren G5/02 tot en met G5/06
							<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G5 / 07</i>
							Ja

Investerings met maatschappelijk nut

Overzicht restantbudgetten van eenmalige activiteiten (gedekt door reserves) per 31 december 2014

Bijlage 6

Produkt-nr.	Omschrijving	Begr. wjz.	Geraamde lasten	Besteed in vorige dienstjaren	Te besteden per 31-12-13	Besteed in 2014	Te besteden per 01-01-15	Kredietontwikkeling		Nog te verwachten lasten	Onttrekking huidige jaar	Reserve restantkrediet	Subsidie huidige jaar	Subsidie restant
								Afrekenen	Overboeken 2015					
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12				
007	AUTOMATISERING													
	Digitalisering	2013-07 2014-06	€ 310.000 € 33.000	€ 180.146	€ 129.854	€ 131.051	€ 31.803		€ 31.803	€ 31.803	€ 131.051	€ 31.803	€ 0 € 0	€ 0
016	HUISVESTING WIJKBEHEER													
	Opbrengst verkoop bestaande locaties	2009-2 2012-603 2013-7	€ 2.934.000 € 207.000 -€ 2.183.000	€ 750.505	€ 207.495	€ 0	€ 207.495	€ 207.495						
041	BESTUURSINSTRUMENTEN													
	2e fase onderzoek bezuinigingsmogelijkheden	2013-11 2014-02	€ 60.000 € 60.000	€ 33.863	€ 26.137	€ 17.500	€ 68.637	€ 68.637			€ 17.500	€ 68.637	€ 0	€ 0
034	REGIONALE SAMENWERKING													
	Uitvoeringsprojecten Regio FoodValley	2012-12	€ 250.000	€ 36.908	€ 213.092	€ 21.550	€ 191.543	€ 0	€ 191.543	€ 191.543	€ 21.550	€ 191.542	€ 0	
210	WEGEN													
	Voorbereiding 2e aansluiting op de A28	2006-2 2002-19/2003-607 begr 2007 begr 2008 2010-50 2012-603	€ 2.200.000 € 21.456 € 4.550.000 € 1.750.000 -€ 3.350.000 -€ 331.141	€ 4.453.213	€ 387.102	€ 14.976	€ 372.125	€ 122.125	€ 250.000	€ 250.000	€ 14.976	€ 372.126	€ 0	
	Tunnel Amersfoortseweg	2010-20 2013-10 2014-606 2014-07	€ 150.000 € 697.000 € 750.000 € 1.394.000	€ 260.894	€ 586.106	€ 410.986	€ 2.319.120		€ 2.319.120	€ 2.319.120	€ 0 € 0	€ 0 € 1.476.000		€ 0
	Herinr A'foortseweg/verpl komgrens Nijkerkerveen	2012-604 2013-11	€ 300.000 € 300.000	€ 82.860	€ 517.140	€ 527.316	-€ 10.176	-€ 10.176			€ 0 € 227.316	€ 0 -€ 10.176	€ 410.986 € 300.000	€ 93.121 € 0
	BGT (Basisreg Grootchalige Topografie) 2012-2014	2012-5 begr 2013 prim. 2014	€ 105.000 € 105.000 € 105.000	€ 48.657	€ 161.343	€ 89.375	€ 176.968		€ 176.968	€ 176.968	€ 89.375	€ 176.968	€ 0	€ 0
	Aanleg carpoolplaats 2012-2013	2012-5 begr 2013	€ 20.000 € 230.000	€ 11.156	€ 238.844	€ 0	€ 238.844		€ 238.844	€ 238.844	€ 0	€ 238.844	€ 0	€ 0
	Optimaliseren inr 30 en 60km zones klachtenafh (GVVP)	2012-604 rek-2012 2013-606 prim.	€ 15.000 € 1.459 € 15.000 € 15.000	€ 19.321	€ 12.138	€ 10.379	€ 16.760		€ 16.760	€ 16.760	€ 10.379	€ 16.760	€ 0	€ 0
	Kosten verkeersmodel 2012-2014 (uit GVVP)	2012-604 prim. prim.	€ 15.000 € 15.000 € 15.000	€ 12.000	€ 18.000	€ 1.000	€ 32.000		€ 32.000	€ 32.000	€ 1.000	€ 32.000	€ 0	€ 0
	Uitvoering verkeersonderzoek 2012-2014 uit GVVP	2012-604 prim. prim.	€ 10.000 € 10.000 € 10.000	€ 0	€ 20.000	€ 13.400	€ 16.600		€ 16.600	€ 16.600	€ 13.400	€ 16.600	€ 0	€ 0
	Verkenr fietsvoorz Nwe Voorthuiserweg (uit GVVP)	2012-604	€ 20.000	€ 2.465	€ 17.535	€ 0	€ 17.535		€ 17.535	€ 17.535	€ 0	€ 17.535	€ 0	€ 0
	4 oplaadpunten elektrische auto's (uit GVVP)	2012-604	€ 5.000	€ 420	€ 4.580	€ 0	€ 4.580		€ 4.580	€ 31.580	€ 0	€ 4.580	€ 0	€ 0
	Ontwikkeling bedrijventerrein Arkerpoort	2012-11	€ 730.000	€ 330.924	€ 399.076	€ 2.200	€ 396.876	€ 196.876	€ 200.000	€ 200.000	€ 2.200	€ 396.876	€ 0	€ 0
	Doorstroming Ambachtstraat (GVVP)	prim. prim.	€ 50.000 € 50.000	€ 0	€ 50.000	€ 71.000	€ 29.000		€ 29.000	€ 29.000	€ 71.000	€ 29.000	€ 0	€ 0
	Kruispunten Nijverheidsstraat en Watergoorweg GVVP	prim. prim.	€ 50.000 € 250.000	€ 0	€ 250.000	€ 0	€ 500.000		€ 500.000	€ 500.000	€ 0	€ 500.000	€ 0	€ 0
	Verbreden fietspaden Corlaer (GVVP)	prim. prim.	€ 250.000 € 250.000	€ 308	€ 249.692	€ 703.103	-€ 203.411		-€ 203.411	€ 96.589	€ 463.103	€ 36.589	€ 240.000	-€ 240.000

Investerings met maatschappelijk nut

Overzicht restantbudgetten van eenmalige activiteiten (gedekt door reserves) per 31 december 2014

Bijlage 6

Productnr.	Omschrijving	Begr. wijz.	Geraamde lasten	Besteed in vorige dienstjaren	Te besteden per 31-12-13	Besteed in 2014	Te besteden per 01-01-15	Kredietafwikkeling		Nog te verwachten lasten	Onttrekking huidige jaar	Reserve restantkrediet	Subsidie huidige jaar	Subsidie restant
								Afrekenen	Overboeken 2015					
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12				
212	Fietspad Westerdorpsstraat Nijkerkerstraat (GVVP)	prim.	€ 250.000	€ 149.561	€ 100.439	€ 100.439	€ 0				€ 100.439	€ 0	€ 0	€ 0
	Fietspad Hoevelakense bos Van Tuijtunnel (GVVP)	prim.	€ 15.000	€ 264	€ 14.736	€ 0	€ 14.736		€ 14.736	€ 14.736	€ 0	€ 14.736	€ 0	€ 0
	Onderzoek naar blindengeleidenroutes (GVVP) 2014	prim.	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 25.000		€ 25.000	€ 25.000	€ 0	€ 25.000	€ 0	€ 0
	Revitalisering Arkervaart Oost (subsidie)	2012-12	€ 2.147.000	€ 45.069	€ 2.101.931	€ 2.080.756	€ 21.175	€ 21.175		€ 0	€ 382.868	€ 0	€ 1.020.000	€ 0
	Revitalisering Arkervaart Oost (niet-subsidie)	2012-12	€ 185.000	€ 166.337	€ 18.663	€ 61.726	-€ 43.063	-€ 43.063		€ 0	€ 61.726	€ 0	€ 0	€ 0
	VERKEER EN VERVOER													
	Pakketstudie de Driehoek project Verder	prim.	€ 154.000	€ 110.893	€ 43.107	€ 410.986	€ 169.721	€ 76.600	€ 93.121	€ 93.121	€ 410.986	€ 93.121	€ 0	€ 0
	Onderzoek carpoolplaats	prim.	€ 537.600											
	Station Hoevelaken	prim.	€ 12.000	€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 12.000		€ 12.000	€ 12.000	€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 0
		2007-7	€ 350.000	€ 9.593.146	€ 697.854	€ 28.566	€ 1.016.288		€ 1.016.288	€ 1.016.288	€ 0	€ 616.262		
213		begr 2008	€ 300.000										€ 28.566	€ 24.426
		begr 2009	€ 200.000											€ 375.600
		begr 2010	€ 0											
		begr 2011	€ 8.600.000											
		2013-621	€ 841.000											
	PARKEREN													
	Opstellen beheerplan parkeren en uitvoeren	prim.	€ 37.202	€ 38.672	-€ 1.470	€ 11.357	€ 2.173	€ 2.173			€ 11.357	€ 2.173	€ 0	
		2014-06	€ 15.000											
	Opstellen nota parkeerfonds	prim.	€ 15.000	€ 10.125	€ 4.875	€ 3.680	€ 1.195	€ 1.195			€ 3.680	€ 0	€ 0	
	Vervanging parkeerapparatuur	prim.	€ 23.251	€ 0	€ 23.251	€ 32.696	€ 37.555		€ 37.555	€ 37.555	€ 32.696	€ 37.555	€ 0	
421		2014-10	€ 47.000											
	Ondersteuningspakket kentekenregistratie	2014-06	€ 10.000			€ 0	€ 10.000		€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 0	
	Uitbreiding parkeerplaats station Nijkerk	2012-5	€ 642.300	€ 570.427	€ 71.873	€ 81.349	-€ 9.476	-€ 9.476			€ 4.306	€ 0	€ 41.862	€ 30.011
												€ 35.181	-€ 35.181	
	SCHOLEN BIJZONDER BASISONDERWIJS													
	Afboeken boekwaarde oude Beatrixschool (2011-015)	prim. 2015	€ 103.000	€ 0	€ 0	€ 101.000	€ 2.000	€ 2.000		€ 0	€ 101.000	€ 0	€ 0	
	Meerkosten nieuwbouw Beatrixschool (2011-015)	prim./2013-11	€ 96.000	€ 0	€ 96.000	€ 0	€ 400.000	€ 0	€ 400.000	€ 400.000		€ 400.000	€ 0	
		prim. 2014	€ 319.000											
		2014-10	-€ 15.000											
	530	SPORT												
Exploitatielasten Sportnota		2013-13	€ 64.500	€ 17.400	€ 47.100	€ 0	€ 47.100	€ 0	€ 47.100	€ 47.100	€ 0	€ 47.100	€ 0	€ 0
Uitbreiding kleedkamers SC Hoevelaken		2013-11	€ 165.000	€ 164.649	€ 352	€ 2.288	-€ 1.937	-€ 1.937	€ 0		€ 2.288	€ 0	€ 0	
Uitbreiding 2e kunstgrasveld HCN		2013-11	€ 420.000	€ 7.533	€ 412.467	€ 405.738	€ 6.729	€ 6.729	€ 0		€ 405.738	€ 0	€ 0	
Investeringsbijdrage kantine Veensche Boys		2014-06	€ 480.000			€ 0	€ 480.000	€ 0	€ 480.000	€ 580.000	€ 0	€ 480.000	€ 0	€ 0
Investeringsbijdr kleedruimte Veensche Boys (SRO)		2014-06	€ 620.000			€ 2.101	€ 617.899	€ 0	€ 617.899	€ 617.899	€ 2.101	€ 617.899	€ 0	€ 0
540	KUNSTBEVORDERING													
	Aankoop beelden	2013-7	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 15.144	-€ 144	-€ 144	€ 0		€ 15.000	€ 0	€ 0	
542	MONUMENTEN													
	Instandhouding monumenten (2012/2013)	prim.	€ 92.611	€ 24.692	€ 67.919	€ 33.196	€ 34.723		€ 34.723	€ 34.723	€ 33.196	€ 34.723	€ 0	€ 0
	Instandhouding monumenten (2014)	prim.	€ 48.378			€ 12.798	€ 35.580		€ 35.580	€ 35.580	€ 12.798	€ 35.580	€ 0	€ 0
	Stoomgemaal, Appelse molen (2010-2013)	prim.	€ 40.000	€ 32.370	€ 7.630	€ 2.500	€ 5.130		€ 5.130	€ 5.130	€ 2.500	€ 5.130	€ 0	€ 0
	Stoomgemaal, Appelse molen 2014	prim.	€ 7.500			€ 7.500	€ 0	€ 0	€ 0		€ 7.500	€ 0	€ 0	€ 0

Investerings met maatschappelijk nut

Overzicht restantbudgetten van eenmalige activiteiten (gedekt door reserves) per 31 december 2014

Bijlage 6

Produktnr.	Omschrijving	Begr. wijz.	Geraamde lasten	Besteed in vorige dienstjaren	Te besteden per 31-12-13	Besteed in 2014	Te besteden per 01-01-15	Kredietafwikkeling		Nog te verwachten lasten	Onttrekking huidige jaar	Reserve restantkrediet	Subsidie huidige jaar	Subsidie restant
								Afrekenen	Overboeken 2015					
1	2	3	4	6	8	9	10	11	12					
550	NATUUR EN LANDSCHAP													
	LOP/Gup	prim.	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 15.000			€ 0	€ 0	€ 0	
	Investeren in groen Nijkerk (PMRI)	prim.	€ 25.000			€ 0	€ 25.000	€ 0	€ 25.000	€ 25.000	€ 0	€ 25.000	€ 0	
560	GROEN													
	Omvorming groen (bezuinigingen 2013)	prim.	€ 100.000	€ 1.830	€ 98.170	€ 98.170	€ 0				€ 98.170	€ 0	€ 0	
562	RECREATIE EN TOERISME													
	Promotie en activiteiten R&T	rek.2013	€ 57.000			€ 31.000	€ 26.000		€ 26.000	€ 26.000	€ 31.000	€ 26.000	€ 0	
621	JEUGD EN JONGERENWERK													
	Jongerenonderzoek (onderdeel WMO-beleidsplan)	2013-11	€ 34.000	€ 1.000	€ 33.000	€ 33.298	-€ 298	-€ 298	€ 0		€ 33.000	€ 0	€ 0	
	Jeugdnota Bestrijding schooluitval/passend onderwijs	2014-04	€ 85.000			€ 0	€ 85.000	€ 0	€ 85.000	€ 85.000	€ 0	€ 85.000	€ 0	
623	MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELING													
	Haalbaarheidsonderzoek voorzieningen N'veen	2012-10	€ 36.000	€ 13.000	€ 23.000	€ 23.000	€ 0	€ 0			€ 23.000	€ 0	€ 0	
	Maatschappelijk vastgoed	2013-09	€ 50.000	€ 17.086	€ 32.914	€ 32.914	€ 0	€ 0			€ 32.914	€ 0	€ 0	
	Investeren in krachtige kernen (PMRI):	prim.												
	- Voorzieningen Nijkerkerveen		€ 50.000			€ 11.122	€ 38.878	€ 0	€ 38.878	€ 38.878	€ 11.122	€ 38.878		
	- Wijkgericht werken Paasbos		€ 55.000			€ 0	€ 55.000	€ 0	€ 55.000	€ 55.000	€ 0	€ 55.000		
	- De Globe		€ 65.000			€ 25.722	€ 39.278	€ 0	€ 39.278	€ 39.278	€ 25.722	€ 39.278		
div	PROJECT 3D Sociaal Domein													
	PROJECT 3D Sociaal Domein	2013-11	€ 148.000	€ 0	€ 148.000	€ 764.196	€ 96.804		€ 96.804	€ 96.804	€ 654.196	€ 96.804	€ 0	
		prim.	€ 603.000											
		prim.	€ 110.000								€ 110.000	€ 0		
710	VOLKSGEZONDHEID													
	Extra Middelen JOGG/aanstelling Buurtsportcoaches	2013-11	€ 126.000			€ 126.000	€ 0		€ 0		€ 126.000	€ 0	€ 0	
720	AFVAL													
	Eindafrekening REVU	prim.	€ 48.800	€ 0	€ 48.800	€ 97.916	€ 884	€ 884			€ 97.916	€ 0	€ 0	
		2014-06	€ 50.000											
721	RIOLERING													
	Persleiding De Flier	2012-12	€ 35.000	€ 337.104	€ 462.896	€ 249.919	€ 212.977	€ 212.977	€ 0	€ 0	€ 249.649	€ 0	€ 0	
		2013-01	€ 765.000											
810	BOVENGEMEENTELIJKE EN STRUCTUURPLANNEN													
	Risico-management (o.a. Woonvisie)	2012-20	€ 48.000	€ 44.000	€ 15.000	€ 13.436	€ 1.564	€ 1.564	€ 0	€ 0	€ 13.436	€ 0	€ 0	
		2013-7	€ 30.000											
		rek.2013	-€ 19.000											
		rek.2013	€ 50.000	€ 0		€ 34.078	€ 15.922	€ 0	€ 15.922	€ 15.922	€ 34.078	€ 15.922	€ 0	
	Ontwikkelen Havenkom													
	Locatie Jumbo / Kerkplein (PMRI)	prim.	€ 40.000			€ 28.475	€ 11.525	€ 0	€ 11.525	€ 11.525	€ 28.475	€ 11.525	€ 0	
	Locatie Van der Kraats (PMRI)	prim.	€ 15.000			€ 15.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.000	€ 0	€ 0	

Investerings met maatschappelijk nut

Overzicht restantbudgetten van eenmalige activiteiten (gedekt door reserves) per 31 december 2014

Bijlage 6

Produktnr.	Omschrijving	Begr. wijz.	Geraamde lasten	Besteed in vorige dienstjaren	Te besteden per 31-12-13	Besteed in 2014	Te besteden per 01-01-15	Kredietafwikkeling		Nog te verwachten lasten	Onttrekking huidig jaar	Reserve restantkrediet	Subsidie huidig jaar	Subsidie restant
								Afrekenen	Overboeken					
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12				
820	VOLKSHUISVESTING													
	Uitvoering Woonvisie 2011+	prim.	€ 125.000	€ 11.000	€ 114.000	€ 10.075	€ 153.925	€ 114.000	€ 39.925	€ 39.925	€ 10.075	€ 39.925	€ 0	
		prim.	€ 50.000											
	Woonservicezones Paasbos	rek.2013	€ 40.000			€ 40.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 40.000	€ 0	€ 0	
	Huisvestingsverordening	2014-08	€ 15.000			€ 15.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.000	€ 0	€ 0	
	Startersleningen	2014-05	€ 250.000			€ 250.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 250.000	€ 0	€ 0	
822	BOUWZAKEN													
	Welstandsnota	2012-5	€ 35.000	€ 29.127	€ 5.873	€ 3.097	€ 2.776		€ 2.776	€ 2.776	€ 3.097	€ 2.776	€ 0	
940	STELPOSTEN													
	Veranderplan / investeringsagenda	2014-10	€ 170.000			€ 8.970	€ 161.030		€ 161.030	€ 161.030	€ 8.970	€ 161.030	€ 0	
	TOTAAL GENERAAL		€ 33.159.916	€ 17.608.925	€ 8.218.513	€ 7.319.043	€ 8.231.948	€ 984.336	€ 7.247.612	€ 7.674.612	€ 4.563.849	€ 7.374.102	€ 2.732.596	€ 247.976

Meerjaren Prognose Grondexploitaties

Bij jaarrekening 2014

Datum: 08-04-2015
Versie: 2.0

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. Totaal Grondexploitaties	4
1.1 Ontwikkelingen algemeen	4
1.2 Risico's, reserve en weerstandsvermogen	4
1.3 Boekwaarde en cashflow	6
1.4 Eindsaldo grondexploitaties	7
1.5 Verrekeningen met het begrotingsresultaat.....	8
1.6 Programma	8
1.7 Privaat-Publieke Samenwerking (PPS)	9
2. Projecten	10
2.1 In exploitatie genomen gronden.....	10
2.2 Niet in exploitatie genomen gronden	17
2.3 Exploitaties derden	20
3. Algemeen	22
3.1 Relatie P&C / managementrapportages	22
3.2 Beleidskaders	22
3.3 Ontwikkelingen in wet- regelgeving	23
3.4 Accountantscontrole	23
3.5 Reserve en voorzieningen grondexploitatie.....	23
3.6 Uitgangspunten voor deze MPG	24
4. Koppeling beleid	25
4.1 Structuurvisie en Binnenstadsvisie.....	25
4.2 Bovenwijkse en Bovenplanse Voorzieningen	25
4.3 Nota Grondbeleid.....	26
4.4 Nota Grondprijnsbeleid	26
4.5 Nota Risicomanagement.....	26
4.6 Woonvisie 2012+	26
Bijlage Meerjaren Prognose Grondexploitaties.....	27

Inleiding

De Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) wordt tweemaal per jaar opgesteld en bij de jaarrekening en de begroting vastgesteld door de raad. Met de MPG wordt de raad geïnformeerd over de programmatische en financiële ontwikkelingen en de risico's van de grondexploitatieprojecten in de gemeente Nijkerk. Bij de kadernota in 2013 is de eerste Meerjaren Prognose Grondexploitaties in deze vorm opgesteld.

De indeling van deze MPG is gewijzigd ten opzichte van vorige MPG's. In de eerste hoofdstukken worden de grondexploitaties en projecten besproken, terwijl de algemene informatie en koppeling aan het overige beleid in de hoofdstukken 3 en 4 aan de orde komen.

De gemeentelijke grondexploitaties zijn verdeeld in "Bouwgrond In Exploitatie (BIE)" en "Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG)". Naast de gemeentelijke grondexploitaties zijn ook particuliere projecten opgenomen. Omdat de gemeente niet zelf investeert in deze projecten en ze niet zelf ontwikkelt, kan het voorkomen dat er financiële effecten zijn voor de gemeente, bijvoorbeeld als de gemeente eigendommen heeft binnen het plangebied. Door deze projecten op te nemen in de MPG kan ook een totaaloverzicht van de in de gemeente Nijkerk geplande productie en de financiële gevolgen worden gegenereerd.

De MPG bevat een actualisatie van de grondexploitaties op basis van keuzes die de raad in het verleden heeft gemaakt over de afzonderlijke grondexploitatieprojecten en bevat voorstellen gebaseerd op nieuwe inzichten. Tegelijk met het vaststellen van een bestemmingsplan stelt de raad ook de eerste grondexploitatie vast voor een project. De kaderstelling, bijsturing en rapportage vindt naast de MPG plaats in de kadernota, begroting, jaarrekening, bestuursrapportages en afzonderlijke besluiten over de projecten. Per grondexploitatie wordt informatie gegeven over:

- Programma
- Voortgang
- Financiële meerjarenbegroting
- Risico's
- Optimalisering
- Relevante besluitvorming

De economische crisis is nog steeds voelbaar in de grondexploitaties, al komen er wel voorzichtig positievere vooruitzichten. De economie en de woningmarkt lijken zich langzaam te herstellen. Dit biedt op termijn weer nieuwe kansen voor de Nijkerkse grondexploitaties. Er zal echter nog steeds rekening gehouden moeten worden met mogelijke risico's die zich kunnen voordoen. Indien de economie van Nederland opnieuw in een recessie komt zal dit ook van invloed zijn op de Nijkerkse grondexploitaties.

1. Totaal Grondexploitaties

1.1 Ontwikkelingen algemeen

In 2013 is de eerste kavel verkocht op het bedrijventerrein Arkerpoort. Het is gelukt om ook in 2014 enkele kavels op Arkerpoort te verkopen. Daarnaast is het bedrijventerrein De Flier in ontwikkeling genomen. Daar is inmiddels de eerste kavel verkocht. Dit is een positieve ontwikkeling. Met deze eerste verkoop op De Flier kon ook gestart worden met bouwrijp maken van het eerste deel van het gebied. Met verschillende gegadigden wordt gesproken over verkoop van kavels op De Flier, zodat naar verwachting de ontwikkeling in 2015 voorspoedig kan worden voortgezet.

Op het gebied van woningbouw zijn in 2014 de twee laatste kavels in Middelaar verkocht, waarmee de grondexploitatie definitief kan worden afgesloten en de winst vrij kan vallen in de reserve grondexploitatie. In de grondexploitatie Corlaer is een tussentijdse winst van € 2,5 miljoen gerealiseerd. Het bestemmingsplan Nijkerkerveen deelplan 2 eerste fase is onherroepelijk geworden. Dit plangebied zal begin 2015 worden bouwrijp gemaakt, waarna de eerste 20 bouw kavels worden afgenomen. De eerste berichten over de verkoop van deze woningen zijn positief.

In 2014 zijn er meerdere particuliere initiatieven in gang gezet. Het financiële effect voor de gemeente is hierin gering, maar deze ontwikkelingen dragen wel bij aan de ruimtelijke doelstellingen van de gemeente Nijkerk. Deze inbreidingslocaties van derden dragen bij aan de bovenwijkse- en bovenplanse voorzieningen.

Door met name de lagere bovenwijkse- en bovenplanse voorzieningen kan de verliesvoorziening van de grondexploitatie de Flier worden afgebouwd. Het niveau van rente en inflatie blijft laag, hierdoor zijn de parameters niet aangepast. Dit heeft geen effect op het resultaat van de grondexploitaties.

Voor de grondexploitaties van Nijkerkerveen deelplan 1a en 1b is een extra verliesvoorziening getroffen. Bij de projecttoelichting wordt hier verder op ingegaan.

1.2 Risico's, reserve en weerstandvermogen

Risico's

De ramingen van de kosten en opbrengsten in de grondexploitaties zijn gebaseerd op reële uitgangspunten. Het betreft echter wel een momentopname. In verband met de vaak lange looptijd van de projecten loopt de gemeente risico's en zullen de ramingen continu moeten worden bijgesteld aan onverwachte voorvallen en veranderende omstandigheden. Naarmate een project een langere looptijd heeft, zal ook het risicoprofiel hoger zijn. De MPG sluit aan op de systematiek zoals die is opgenomen in de Nota Risicomanagement 2013. De risico's zijn gekwantificeerd en gewogen als klein (25% kans), middelgroot (50% kans) of groot (75%). De raad heeft besloten terughoudend te zijn met grondaankopen. Als de gemeente niet alle grond in bezit heeft, bestaat het risico dat niet alle plankosten kunnen worden verhaald op de particuliere ontwikkelaars. Dit risico is echter geringer dan de risico's die kunnen ontstaan na verwerving van grond. De kans op toekomstige winst vanuit grondexploitaties neemt echter ook af.

Beheersmaatregelen

Op verschillende manieren is ingespeeld op de risico's. Met het vaststellen van de Nota Grondbeleid heeft de raad besloten terughoudend te zijn met grondaankopen. Hiermee worden toekomstige risico's voor een deel vermeden en verminderd. De risico's van vertraging en dalende grondprijzen worden in feite overgedragen aan de particuliere ontwikkelaar. In plannen met particuliere grondeigenaren bestaat echter wel het risico dat niet alle kosten kunnen worden verhaald.

Ondanks dat in het verleden door het treffen van verliesvoorzieningen de resterende risico's sterk zijn afgenomen, blijven nog wel risico's aanwezig in de grondexploitaties. Deze risico's zijn onvermijdbaar door de in het verleden gemaakte keuzes. De risico's die zich voordoen zullen uiteraard wel zoveel mogelijk worden beperkt. De risico's zijn per project gewogen en gekwantificeerd. Ze dienen te worden afgedekt door het weerstandvermogen van de gemeente, waar de reserve bouwgrondexploitatie deel van uitmaakt.

Naast het treffen van financiële beheersmaatregelen wordt gestuurd op cashflow. Dit betekent dat we investeringen in bijvoorbeeld bouwrijp en woonrijp maken pas daadwerkelijk zullen uitvoeren, als ook zicht is op een ontwikkeling op korte termijn. Hiermee wordt onnodig renteverlies voorkomen.

Reserves

De raad stelt jaarlijks de minimale hoogte vast van de reserve bouwgrondexploitatie. Deze reserve bouwgrondexploitatie heeft een zogenaamde bufferfunctie. Dit betekent dat de reserve ter dekking van onvoorziene zaken en incidentele tegenvallers is. Risico's van grondexploitaties vinden daarmee primair hun weg naar de reserve bouwgrondexploitatie en komen niet direct ten laste van de algemene middelen. De reserve bouwgrondexploitatie wordt gevoed vanuit de positieve saldi van af te sluiten grondexploitaties. De Nota Grondbeleid 2013 geeft aan dat de omvang van de reserve is afgestemd op de hoogte van de risico's die de gemeente in totaal loopt binnen alle grondexploitaties.

De minimaal benodigde omvang van de reserve bouwgrondexploitatie bedraagt per 1 januari 2015: € 4.647.000.

Deze benodigde omvang is berekend door uit te gaan van een dekking van 80% van de gewogen risico's. Dit komt overeen met de ratio voor het algemene weerstandsvermogen dat u in de nota risicomanagement hebt vastgelegd. Daarbij wordt gecorrigeerd op specifieke omstandigheden van exploitaties. Indien het verwachte positieve resultaat van de grondexploitatie hoog genoeg is om de gewogen risico's op te vangen, heeft hiervoor geen reservering in de reserve te worden opgenomen. Dit is in lijn met de aanbevelingen van de notitie grondexploitatie van de commissie BBV. Er is geen bovengrens vastgesteld, dit betekent dat alleen middelen uit deze reserve onttrokken kunnen worden na besluitvorming door de raad.

In de tabel op de volgende pagina is aangegeven hoe de vereiste hoogte van de reserve bouwgrondexploitatie is berekend. In de tabel staat een actuele stand weergegeven van de hoogte die de reserve grondexploitatie minimaal moeten bevatten.

Het totale risico op de grondexploitaties is toegenomen ten opzichte van de vorige MPG. Deze toename is met name een gevolg van het (op verzoek van de accountant) verlagen van de verliesvoorziening van de Flier. Hierdoor is het renterisico toegenomen en kunnen de eventuele gevolgen van een aangepast BKP niet meer binnen het resultaat opgevangen worden. Het afsluiten van de grondexploitatie de Flier (M) en het verbeterde resultaat van grondexploitatie Oosterpoort heeft een positief effect op benodigde hoogte van de reserve bouwgrondexploitatie. Hierdoor tellen deze risico's niet of minder mee in de totaalstelling.

Benodigde reserve bouwgrondexploitatie:

Grondexploitatie	Boekwaarde per 1-1-2015	Risico's	Resultaat NCW	Benodigde reserve
Nijkerkerveen de Bunt 1a	€ 2.134.490	€ 156.000	€ -2.000	€ 158.000
Nijkerkerveen de Bunt 1b	€ 626.740	€ 81.000	€ 1.000	€ 80.000
Nijkerkerveen DP2 Dorp	€ 3.308.131	€ 513.000	€ 0	€ 513.000
Nijkerkerveen DP2 Landelijk	€ 618.230	€ 145.000	€ 66.000	€ 79.000
Nijkerkerveen DP3	€ 880.502	€ 98.000	€ 20.000	€ 78.000
Het Bakken	€ 42.460	€ 89.000	€ 5.000	€ 84.000
Globe	€ 129.088	€ 62.000	€ 175.000	€ 0
Sportweg	€ 941.747	€ 140.000	€ 0	€ 140.000
Weidelaan	€ 398.764	€ 125.000	€ 288.000	€ 0
Corlaer	€ -987.566	€ 113.000	€ 578.000	€ 0
Doornsteeg	€ 6.556.836	€ 1.613.000	€ 158.000	€ 1.455.000
Diverse inbreidingslocaties	€ 142.011	€ 192.000	€ 1.066.000	€ 0
De Flier	€ 11.168.214	€ 2.725.000	€ 14.000	€ 2.711.000
Arkerpoort	€ 2.528.145	€ 382.000	€ 1.179.000	€ 0
Oosterpoort	€ -551.285	€ 260.000	€ 193.000	€ 67.000
Spoorkamp	€ 1.552.551	€ 720.000	€ 2.334.000	€ 0
Westkadijk 2015	€ 0	€ 476.000	€ 32.000	€ 444.000
				€ 0
Totaal:	€ 29.489.000	€ 7.890.000	€ 6.107.000	€ 5.809.000
Benodigde reserve (80% dekking)				€ 4.647.000
Vastgesteld MPG november 2014				€ 2.926.000
Stand reserve grondexploitatie 1-1-2015:*				€ 9.612.000

*Hiervan is in de begroting 2015-2018 de winst van Corlaer en Middelaar (€ 3,8 miljoen) en een deel van de vrijval van de verliesvoorziening van de Flier (voor € 1,5 mln.) gereserveerd als dekking voor het veranderplan.

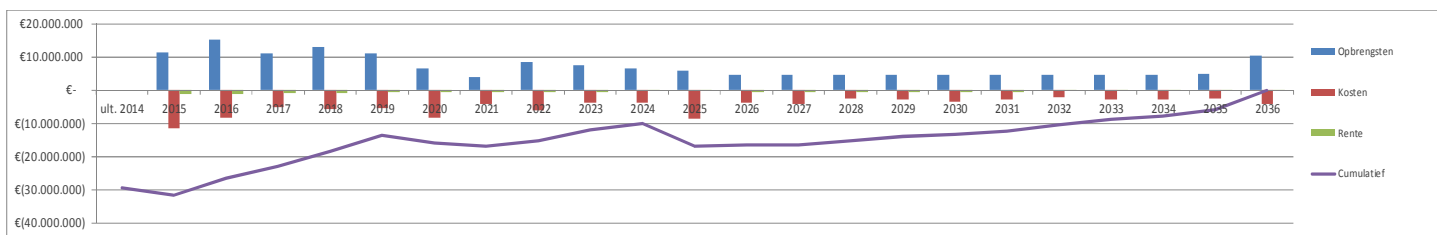
1.3 Boekwaarde en cashflow

De totale boekwaarde van alle grondexploitaties bedraagt per 1 januari 2015 € 29,5 miljoen. De verliesvoorzieningen in de grondexploitaties De Flier, Doornsteeg en Nijkerkerveen zijn in de boekwaarde van de complexen verwerkt. De winstnemingen in de complexen Middelaar en Corlaer, het terugbrengen van de verliesvoorziening in De Flier en de te treffen verliesvoorzieningen in Nijkerkerveen zijn in de boekwaarde van de betreffende complexen verwerkt.

Door te sturen op cashflow wordt de stijging van de boekwaarde van de in uitvoering komende complexen zoveel mogelijk beperkt. Voor de komende jaren wordt een positieve cashflow verwacht, vanwege de verkopen in De Flier, Arkerpoort en Nijkerkerveen deelplan 1 en 2.

Over de boekwaarde wordt een rente berekend van 4% per jaar. De komende periode is dat ruim € 1 miljoen per jaar. Deze rente wordt doorberekend in het begrotingsresultaat van de gemeente.

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de cashflow van de gemeentelijke grondexploitaties weergegeven:

1.4 Eindsaldo grondexploitaties

De exploitaties van de in exploitatie genomen gronden en nog niet in exploitatie genomen gronden sluiten alle met een positief saldo. Indien de ramingen werkelijkheid worden en de risico's zich niet voordoen, zal in totaal een positief saldo netto contant worden behaald.

In onderstaande tabel worden de verwachten (winst) saldo's van de grondexploitaties weergegeven. Al deze bedragen zijn op netto contante waarde. Daarnaast zijn de (winst) saldo's uit de vorige vastgestelde MPG er naast vermeld, zodat de ontwikkeling hiervan zichtbaar is. Bij de projecttoelichting worden de mutaties toegelicht.

	Verwachte Einddatum	Getroffen verlies voorziening(en)	Saldo grondexploitatie MPG 2015 (Jaarrekening 2014)	Saldo grondexploitatie MPG 2014 (Begroting 2015)
In exploitatie genomen gronden				
- Nijkerkerveen de Bunt (1b)	2016	€ 214.000	€ 1.000	€ 0
- Nijkerkerveen deelplan 2 Dorp *	2021	€ 96.000	€ 0	€ 1.000
- Het Baken	2016	€ 0	€ 5.000	€ 0
- Sportweg	2016	€ 627.000	€ 0	€ -9.000
- Weidelaan	2016	€ 0	€ 288.000	€ 329.000
- Corlaer	2015	€ 0	€ 578.000	€ 3.015.000
- De Flier	2040	€ 9.687.000	€ 14.000	€ 2.996.000
- Arkerpoort	2018	€ 0	€ 1.179.000	€ 1.032.000
- Oosterpoort	2016	€ 1.741.000	€ 193.000	€ 19.000
- Spoorkamp	2025	€ 0	€ 2.334.000	€ 2.202.000
- Diverse inbreidingsplannen	div.	€ 0	€ 1.066.000	€ 1.120.000
Niet in exploitatie genomen gronden				
- Nijkerkerveen de Bunt (1a)	2020	€ 1.315.000	€ -2.000	€ 0
- Nijkerkerveen deelplan 2 Landelijk deel *	2024	€ 518.000	€ 66.000	€ -1.000
- Nijkerkerveen deelplan 3 *	2016	€ 1.385.000	€ 20.000	€ 11.000
- De Globe	2017	€ 0	€ 175.000	€ 194.000
- Doornsteeg	2034	€ 5.327.000	€ 158.000	€ 51.000
- Westkadijk 2015 **	2019	€ 0	€ 32.000	€ 27.000
Totaal:		€ 20.910.000	€ 6.107.000	€ 10.987.000

* in Nijkerkerveen deelplan 2 en 3 zijn in 2009 de gronden afgewaardeerd met € 4.071.800,-

** er is reeds een voorziening van €1.000.000,- getroffen, die in deze tabel zal worden opgenomen als de grond daadwerkelijk in eigendom is van de gemeente. Bij het schrijven van deze MPG is dit het geval, echter worden de cijfers per 31-12-2014 gepresenteerd.

Het gepresenteerde saldo is na aftrek van de getroffen verliesvoorzieningen en afwaarderingen. Het totale geraamde positieve eindsaldo van alle grondexploitaties is ten opzichte van het vorige MPG € 5,7 miljoen naar beneden bijgesteld. In hoofdlijn is dit ontstaan door de winstneming van Corlaer (- € 2,5 miljoen) en Middelaar (- € 0,8 miljoen) en het terugbrengen van de verliesvoorziening in De Flier (- € 4,3 miljoen). Daar staat tegenover dat een extra verliesvoorziening wordt getroffen in Nijkerkerveen (€ 1,1 miljoen) en in het algemeen een beter resultaat verwacht wordt voor een aantal projecten (€ 0,8 miljoen).

In de kolom verwachte einddatum is aangegeven in welk jaar naar verwachting de grondexploitatie kan worden afgesloten. Als de verwachting waargemaakt wordt, kan per 31 december van dat jaar het eventuele positieve saldo worden toegevoegd aan de reserve bouwgrondexploitatie. Ook kan op dat moment de eventueel getroffen verliesvoorziening worden verrekend met het daadwerkelijke resultaat.

Naarmate de verwachte einddatum verder weg ligt, zal de nauwkeurigheid van het verwachte eindsaldo van de grondexploitatie afnemen. Het geraamde eindsaldo is een resultaat van een dynamisch proces met vele onzekerheden. De raming zal dan ook voortdurend worden bijgesteld.

De complexen Middelaar en De Flier (milieustraat) zijn afgesloten, zodat het eindsaldo van deze projecten kan worden toegevoegd aan de reserve bouwgrondexploitaties. Het complex Corlaer is voor het grootste deel gerealiseerd, zodat een tussentijdse winstneming kan plaatsvinden

1.5 Verrekeningen met het begrotingsresultaat

De kosten van planvoorbereiding, planontwikkeling, voorbereiding, toezicht en beheer worden standaard in de grondexploitatie opgenomen. Ook is standaard een post Beheer- en Administratiekosten opgenomen in de grondexploitaties. Deze dient als dekking voor de uren van het team Grondzaken die aan beleid en ondersteuning worden besteed. Beheer- en administratiekosten worden evenredig toegerekend over de grondexploitaties (ca. 1% van de omzet). De grondexploitaties betalen daarmee een deel van de niet direct aan projecten toe te rekenen personeelslasten. Deze kosten kunnen niet worden verhaald op ontwikkelaars, aangezien ze niet zijn opgenomen in de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening. Hierdoor zullen deze kosten alleen in de gemeentelijke grondexploitatie vallen en niet in eventuele gezamenlijke grondexploitaties met projectontwikkelaars (zoals bij de ontwikkeling van Nijkerkerveen). In de toekomst kan hier een dekkingsprobleem ontstaan.

1.6 Programma

Het beoogde programma wordt niet alleen in de gemeentelijke projecten en grondexploitaties gerealiseerd. In deze MPG zijn ook de particuliere projecten opgenomen voor wat betreft het programma en financiële effecten voor de gemeente. In onderstaande grafiek wordt de totale geplande productie weergegeven. Deze is gesplitst in woningbouw en bedrijfsterrein.

Deze planning is dynamisch en zal regelmatig worden bijgesteld. Dit is onder andere afhankelijk van de voortgang van procedures en de marktsituatie. Bij bedrijfsterrein kan één grote klant leiden tot een aanpassing van de prognose.

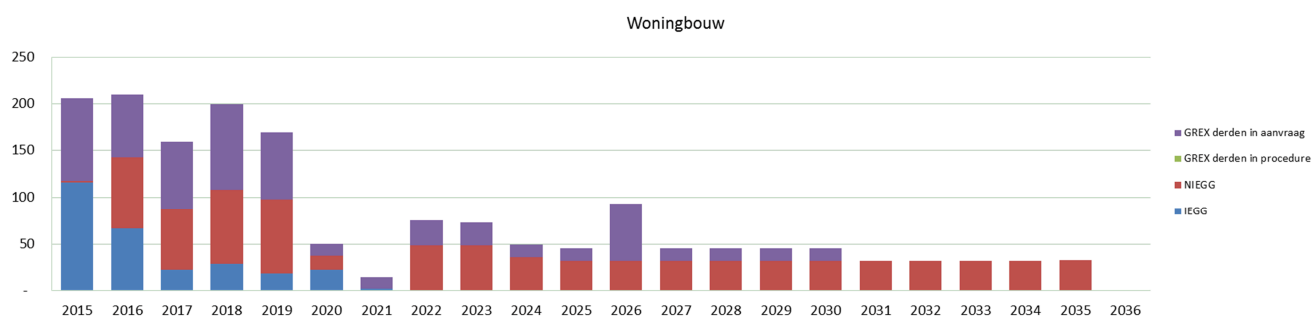
In de afgelopen jaren zijn de volgende woningen daadwerkelijk gerealiseerd:

Jaar	Aantal woningen
2014	96
2013	120
2012	259
2011	112
2010	135

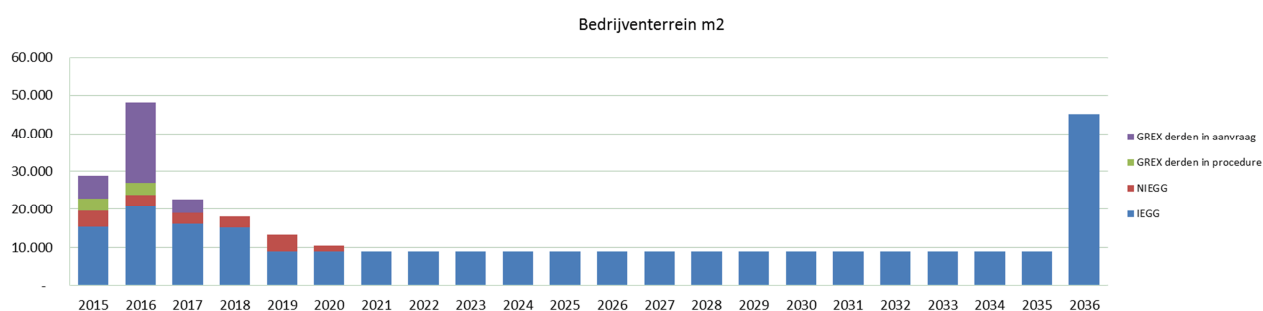
Nieuwe projecten worden op basis van een aantal criteria beoordeeld. Dit is op basis van het project "Fasern en doseren" in 2013 bepaald. Criteria zijn o.a.:

- passendheid bij woonmilieu;
- bijdrage aan oplossen van ruimtelijke problemen;
- bijdrage aan innovatieve woningbouw / woonmilieus.

Grafiek 1 Woningbouw uitgesplitst naar IEEG, NIEGG en grexen derden.

Grafiek 2 Bedrijven totaal

1.7 Privaat-Publieke Samenwerking (PPS)

Voor het realiseren van de projecten werkt de gemeente Nijkerk samen met projectontwikkelaars. In enkele gevallen is er sprake van bijzondere afspraken, die als een vorm van publiek-private samenwerking kunnen worden beschouwd.

In Nijkerkerveen wordt samen met een projectontwikkelaar een gezamenlijke grondexploitatie gevoerd. De gemeente en de ontwikkelaar brengen beide hun gronden in, waarbij de gemeente de administratie voert van de grondexploitatie. In de MPG is het resultaat van het gemeentelijke deel van de grondexploitatie verwerkt.

Een andere vorm van samenwerking bestaat uit bouwclaimafspraken met ontwikkelaars die in het verleden grond hebben verkocht aan de gemeente, in ruil voor het recht om een aantal woningen te bouwen. Deze vorm van samenwerking kwam veel voor en werkt door naar de toekomst. De totale omvang van deze bouwclaims bedraagt per 648 woningen per 1 januari 2014. Dit aantal loopt gestaag terug. In Nijkerkerveen deelplan 2 en Doornsteeg zal een deel van de woningbouwproductie op basis van deze bouwclaims worden gerealiseerd. Daarnaast kan ook in andere projecten een deel van de bouwclaims worden ingevuld.

De toekomstige woningbouwlocatie Doornsteeg is voor bijna de helft in particulier eigendom. Om het gehele plangebied te kunnen ontwikkelen, zal met deze particuliere eigenaren moeten worden samengewerkt. De inzet is gericht op het sluiten van zogenaamde anterieure overeenkomsten. Daarin worden afspraken vastgelegd met betrekking tot het te realiseren programma, de planning en het verhalen van kosten. Als het niet lukt om met alle grondeigenaren een anterieure overeenkomst te sluiten, zal de raad bij het vaststellen van het bestemmingsplan tevens een exploitatieplan moeten vaststellen en zal het publiekrechtelijke spoor worden gevolgd.

2. Projecten

De grondexploitaties zijn verdeeld in drie categorieën:

- In exploitatie genomen gronden (IEGG);
- Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG);
- Exploitaties van derden.

2.1 In exploitatie genomen gronden.

Tegelijk met het vaststellen van een bestemmingsplan voor een project, wordt de grondexploitatie door de raad vastgesteld. Vanaf dat moment wordt de grond daadwerkelijk in exploitatie genomen. Voor de projecten Doornsteeg en Nijkerkerveen deelplan 2 heeft de raad in maart 2013 ingestemd met het stellig voornemen om de gebieden te ontwikkelen. Inmiddels is Nijkerkerveen deelplan 2, dorpsdeel, fase 1 in exploitatie genomen en is het bestemmingsplan vastgesteld.

Ook is een grondexploitatie geopend en vastgesteld voor het project Het Bakken.

Per project is in de (vertrouwelijke) bijlage de cijfermatige grondexploitatie te vinden.

De Bunt (Nijkerkerveen deelplan 1b)

Programma

Het programma van deelplan 1b bestaat in totaal 25 woningen, waarvan 6 sociale huurwoningen. Nijkerkerveen deelplan 1 bestaat uit twee delen met in totaal 60 woningen, 9 woon-werkunits en 2820 m² bedrijfsterrein. Het bestemmingsplan van deelplan 1a is door de Raad van State vernietigd. De grondexploitatie is gesplitst, waarbij deelplan 1a is opgenomen als nog niet in exploitatie genomen gronden.

Voortgang

De ontwikkeling van deelplan 1b heeft enige vertraging opgelopen en staat onder druk. De beoogde ontwikkelaar voor de bouw van 6 vrije sector woningen in deelplan 1b is failliet gegaan. Met andere ontwikkelaars is vervolgens onderhandeld om te komen tot een nieuw plan met een woning extra. Dit leidt tot minder inkomsten dan beoogd. De start van de bouw van 4 van deze woningen staat gepland in begin 2015. De verkoop van vrije kavels verloopt stroef.

Financiële meerjarenbegroting

Deelplan 1b bestaat slechts 25 woningen, waarvan 6 sociaal. De grondopbrengst is beperkt en vanwege vertraging door het faillissement van een beoogde ontwikkelaar is het verwachte resultaat negatief geworden. Hiervoor is bij het vaststellen van de jaarrekening 2013 een verliesvoorziening getroffen van € 64.000, -. De ontwikkeling heeft verdere vertraging opgelopen door de slechte marktsituatie. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor bouwrijp maken. Het verwachte eindsaldo bedraagt nu € 65.000 negatief. Uiteraard wordt gezocht naar mogelijke besparingen op de kosten van het woonrijp maken. De kans is redelijk groot dat verdere vertraging op zal treden, met name in de verkoop van de resterende vrije kavels. Om de verkoop te bespoedigen, zal een concessie gedaan moeten worden in de grondprijs. Voorstel is om in de grondexploitatie rekening te houden met een lagere grondprijs, zodat een verliesvoorziening van € 82.800 door de gemeente zal moeten worden getroffen. In totaal een extra verliesvoorziening van afgerond € 150.000, -.

Risico's

Het risico van vertraging blijft aanwezig. De verkoop van de resterende vier vrije kavels en de zes duurdere twee onder één kapwoningen in dit deelplan valt moeilijk te voorspellen.

Optimalisering

Door toevoeging van één bouwkaal voor een vrijstaande woning en het verkleinen van de kavels voor vier twee-onder-een-kapwoningen is een beter verkoopbaar product ontstaan. Inmiddels zijn twee kavels voor twee-onder-een-kapwoningen verkocht. De ontwikkelaar heeft aangegeven begin 2015 met de bouw van vier woningen te starten.

Relevante besluitvorming

Bestemmingsplan onherroepelijk geworden per 9 juni 2012. Het beeldkwaliteitsplan is in februari 2012 door de raad vastgesteld.

Grondexploitatie voor deelplan 1b vastgesteld bij eerste MPG in juni 2013. Daarvoor gezamenlijke grondexploitatie met deelplan 1a.

Nijkerkerveen deelplan 2 Dorp

Programma

In Nijkerkerveen deelplan 2, dorp, worden circa 145 woningen gerealiseerd. Aangezien deelplan 1a voorlopig niet gerealiseerd wordt, is een bestemmingsplan voor het eerste deel van deelplan 2 in procedure gebracht. Het bestemmingsplan Nijkerkerveen deelplan 2, fase 1 is inmiddels onherroepelijk. In dit bestemmingsplan is ruimte voor circa 75 woningen. Het bouwrijp maken wordt voorbereid en de uitgifte van de eerste 20 kavels voor koopwoningen en 8 sociale huurwoningen zal plaatsvinden direct na het bouwrijp maken.

Gelet op de moeizame marktomstandigheden is het uitgiftetempo in de grondexploitatie enkele jaren geleden naar beneden bijgesteld tot circa 15 woningen per jaar. De berichten uit de markt over de eerste te realiseren 20 koopwoningen zijn echter positief.

Voortgang

De in het verleden aangekochte woning Vrouwenweg 17 is verkocht. Het bestemmingsplan voor het eerste gedeelte van deelplan 2, dorp is inmiddels onherroepelijk. Bouwrijp maken geschiedt in het eerste kwartaal van 2015. De verkoop van de eerste 20 kavels voor koopwoningen en 8 sociale huurwoningen zal volgen direct nadat het gebied bouwrijp is. De berichten uit de markt met betrekking tot deze koopwoningen zijn positief. Wel heeft een verschuiving plaatsgevonden van het dure segment naar middelduur en goedkoop.

Financiële meerjarenbegroting

In Nijkerkerveen wordt voor alle deelplannen een gezamenlijke grondexploitatie gevoerd met Plankenburg B.V. uit Hoevelaken. Het risico wordt hierdoor gedeeld met deze ontwikkelaar en ook het eindsaldo (winst of verlies) wordt gedeeld.

De grondexploitatie van deelplan 2 is gesplitst in een grondexploitatie voor het dorps deel en een grondexploitatie voor het landelijk deel. De grondexploitatie voor het dorps deel is tegelijk met het bestemmingsplan in juni 2014 vastgesteld. Van de in het verleden getroffen verliesvoorziening voor deelplan 2 is een bedrag van € 803.911, - toebedeeld aan het dorps deel. Nu het plangebied daadwerkelijk in uitvoering wordt genomen, zal blijken of de verwachtingen en ramingen zullen moeten worden bijgesteld.

De boekwaarde is gestegen van € 1.844.000 naar € 3.308.000 als gevolg van de overname van de onverdeelde helft van de grond van Plankenburg B.V. in de eerste fase. Daar staat de opbrengst van de Vrouwenweg 17 tegenover. Door de verkoop van grond zal de boekwaarde de komende jaren teruglopen. Er hoeft op dit moment geen aanvullende verliesvoorziening te worden getroffen.

Risico's

Het blijft lastig om de verkoop van nieuwbouwwoningen in Nijkerkerveen te voorspellen. Het eerste deel zal snel in ontwikkeling genomen worden. De eerste woningen zijn al op de markt gebracht; de eerste berichten over de voortgang van de verkoop zijn positief. De komende jaren moet blijken of de planning en de ramingen van de opbrengsten daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden.

Door eisen van het Waterschap bestaat het risico dat meer kosten moeten worden gemaakt. Voor deze risico's is een bedrag van € 513.000 opgenomen in de risicoberekening voor deelplan 2 dorp.

Optimalisering

Door het splitsen van de grondexploitatie van deelplan 2 in "dorp" en "landelijk", ontstaat een beter overzicht en een betere beheersbaarheid. Er wordt strak gestuurd op cashflow, zodat niet onnodig renteverlies wordt geleden.

Relevante besluitvorming

In juni 2014 is het bestemmingsplan met bijbehorende grondexploitatie vastgesteld door de raad. Dit bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk. Op 3 juni 2014 een samenwerkings-/ realisatieovereenkomst gesloten met samenwerkingspartner Plankenburg B.V. De grond voor de eerste 20 woningen zal worden afgenomen direct na het bouwrijp maken van de eerste fase.

Sportweg

Programma

Deze grondexploitatie heeft een financiële bijdrage geleverd aan de verplaatsing van korfbalvereniging Telstar, die tot enkele jaren geleden op deze locatie was gevestigd. Bij herontwikkeling worden 24 intramurale zorgeenheden, 24 sociale koopappartementen en 18 vrije sectorwoningen gerealiseerd.

Voortgang

De grond ten behoeve van de sociale koopappartementen is half 2014 helemaal afgenomen. De verkoop van de vrije sectorwoningen verloopt moeizaam. Met de ontwikkelaar worden gesprekken gevoerd om deze ongewenste situatie op te lossen. In de tweede helft van 2014 zijn de eerste 5 kavels afgenomen. Voor 16 van de 24 intramurale zorgwoningen is inmiddels een overeenkomst gesloten. Hiermee zal naar verwachting ook de toegezegde ISV-subsidie daadwerkelijk kunnen worden veiliggesteld. Het voorschot is inmiddels ontvangen.

Financiële meerjarenbegroting

De opbrengstcapaciteit van het project is beperkt. In 2012 en 2013 is een verliesvoorziening getroffen van in totaal € 627.000, - waardoor de grondexploitatie budgetneutraal sluit. Zie de vertrouwelijke bijlage voor de beschikbare en de al uitgegeven budgetten. Hierin is ook een cashflowgrafiek opgenomen.

Risico's

Het risico is dat de verkoop van de nultredenwoningen verdere vertraging oploopt. Door de relatief hoge boekwaarde heeft dit een relatief groot rente effect. De boekwaarde is in 2014 wel teruggelopen van € 1.604.000 naar € 942.000, -.

Daarnaast bestaat het risico dat er voor de laatste acht zorgwoningen geen afnemer gevonden wordt. Hierdoor ontstaan een opbrengstendering van minimaal € 72.000, -. Door de moeizame ontwikkeling lopen ook de kosten voor de ambtelijke begeleiding verder door. Zie de vertrouwelijke bijlage voor de totale risicoanalyse.

Optimalisering

Er wordt gesproken met de ontwikkelaar van de nultredenwoningen over erfpacht en andere mogelijkheden om de verkoop van de woningen en kavels te stimuleren. Hierdoor wordt zo goed mogelijk gestuurd op het realiseren van het resultaat.

Relevante besluitvorming

Er heeft geen recente relevante besluitvorming plaats gevonden.

Weidelaan

Programma

Een kleinschalig project waar 6 vrije sector woningen worden gerealiseerd van ongeveer 450 m² per kavel.

Voortgang

De verkoop van de grond was in eerste instantie gepland in 2010-2012. De ontwikkelaar, die als gevolg van een in het verleden overeengekomen bouwclaim deze kavels aangeboden heeft gekregen, is failliet gegaan. Sinds 2013 heeft de gemeente Nijkerk de kavels zelf de verkoop gezet. Op dit moment is één serieuze gegadigde voor een vrijstaande woning, terwijl ook onderzocht of wellicht een twee-onder-één kapwoning kan worden gerealiseerd.

Financiële meerjarenbegroting

De grondexploitatie heeft een verwacht resultaat van ca. € 280.000, - netto contant positief indien de kavels in 2015 en 2016 verkocht worden. Zie de vertrouwelijke bijlage voor de beschikbare middelen en de al uitgegeven middelen. Hierin is ook een cashflowgrafiek opgenomen.

Risico's

Aangezien de grond al bouwrijp is gemaakt, loopt de gemeente bij vertraging het risico van oplopende rentelasten over de boekwaarde (ongeveer € 12.000 per jaar). Ook bestaat het risico dat uiteindelijk niet de geraamde grondprijs kan worden verkregen. Het hiermee gemoeide risico is meegenomen in de risicoanalyse.

Optimalisering

Er wordt gezocht naar een afnemer van de kavels om het resultaat te veel mogelijk te optimaliseren. De mogelijkheid om de kavels aan een projectontwikkelaar weer te verkopen wordt ook bekeken.

Relevante besluitvorming

Er heeft geen recente relevante besluitvorming plaats gevonden.

Groot Corlaer

Programma

De laatste woonwijk de Terrassen maakt deel uit van de grootschalige ontwikkeling van Groot- Corlaer waar een divers programma inmiddels is gerealiseerd. Het resterende programma betreft de (her) ontwikkeling van een appartementenlocatie.

Voortgang

Op één nog te ontwikkelen deel na is de gehele wijk de Terrassen afgerond. Voor deze laatste vlek lopen gesprekken om tot een concrete invulling te komen. Naar verwachting zal dit laatste deel in 2015 worden afgenomen. Dan kan de grondexploitatie worden afgesloten. Voor het resterende deel woonrijp maken zal dan een voorziening worden getroffen.

Financiële meerjarenbegroting

De grondexploitatie Groot Corlaer zal sluiten met een positief resultaat van circa € 3,0 miljoen netto contant. Dit bedrag valt vrij aan de reserve bouwgrondexploitatie. Gelet op het feit dat het project voor het overgrote deel is afgerond en er nog slechts zeer beperkt kosten gemaakt moeten worden, wordt voorgesteld tussentijds winst te nemen van € 2,5 miljoen. Deze winstneming is verwerkt in de cijfers. Zie de vertrouwelijke bijlage.

Risico's

Het risico neemt steeds meer af nu de afronding van dit project nadert. Echter de kans bestaat nog dat de laatste verkopen vertraagd worden. Door de positieve boekwaarde is dit risico beperkt. Op de laatste locatie zijn vergevorderde gesprekken met een partij. Het hiermee gemoeide risico is meegenomen in de risicoanalyse.

Optimalisering

Aangezien het project bijna is afgerond zijn er geen of zeer beperkte optimalisaties mogelijk.

Relevante besluitvorming

Er heeft geen recente relevante besluitvorming plaats gevonden.

Middelaar

Programma

Het project Middelaar in Hoevelaken is afgerond. Het totale project Middelaar voor het overige deel in 2011 al afgerond en betrof een grootschalige ontwikkeling met een wisselend programma. De laatste twee bouw kavels zijn nu ook verkocht.

Voortgang

De twee laatste bouw kavels zijn inmiddels verkocht en zijn in 2014 overgedragen. De grondexploitatie is hiermee afgesloten met een positief resultaat van € 832.000, -.

Financiële meerjarenbegroting

De winst is in de reserve grondexploitatie gestort. Samen met de eerder tussentijds genomen winst van € 1.500.000 heeft dit project ruim € 2,3 miljoen winst opgeleverd.

Risico's

N.v.t.

Optimalisering

N.v.t.

Relevante besluitvorming

N.v.t.

Arkerpoort

Programma

In het project Arkerpoort wordt 4,8 ha bedrijfsterrein gerealiseerd over 12 kavels.

Voortgang

Eind 2012 is begonnen met het bouwrijp maken van het gebied. In 2013 zijn voor de eerste twee kavels koopovereenkomsten gesloten. De planning gaat uit van verkoop van de laatste kavel in 2018. De bebouwing van de eerste kavel is in 2014 begonnen. Hier gaat Vreugdenhil B.V. zich vestigen. Hiervoor is ook een bouwboard geplaatst op de Arkerpoort. Er zijn in totaal vier kavels verkocht, waarvan de laatste kavel in januari 2015 is verkocht. De ontwikkeling loopt dus op schema.

Financiële meerjarenbegroting

De grondexploitatie sluit naar verwachting met een positief saldo van € 1,0 miljoen netto contant. Dit resultaat is positief beïnvloed door de lagere afdracht aan bovenwijkse en bovenplanse voorzieningen. In de praktijk is het niet altijd mogelijk om de grondprijzen te realiseren zoals geraamd in de grondexploitatie. Door de extra verkopen is dit door een positief rente effect tot nu toe goed gemaakt. Als deze trend zich doorzet kan dit wel gevolgen hebben voor het winstsaldo.

Risico's

De markt voor bedrijfsterrein blijft ongunstig. De concurrentie met omliggende gemeenten is groot. Dit kan leiden tot vertraging in de uitgifte van grond. Daarnaast kunnen prijzen onder druk staan. Door acquisitie en promotie van Arkerpoort wordt getracht snel bedrijven te vinden die zich op Arkerpoort willen vestigen. Deze risico's zijn meegenomen in de risicoanalyse. Door de al gerealiseerde verkoop van vier kavels zijn de risico's wel afgenomen.

Optimalisering

Het terrein is bouwrijp gemaakt, mogelijk zijn er nog optimalisaties mogelijk in het woonrijp maken.

Relevante besluitvorming

Door het vaststellen van het tweede deel van de nota bovenwijkse en bovenplanse voorzieningen is het af te dragen bedrag hieraan afgenomen. In het voorjaar 2015 wordt een actualisatie van het bestemmingsplan Arkerpoort in procedure gebracht. Het college heeft ingestemd met de verkopen. Daarnaast wordt een herziening van het beeldkwaliteitsplan voorbereid, deze zal ook ter besluitvorming aangeboden worden.

De Flier

Programma

Het bestemmingsplan van de Flier is in april 2013 vastgesteld. De raad heeft besloten het gehele plangebied van ruim 40 ha in ontwikkeling te nemen. In totaal zal ruim 27 ha bedrijfsterrein worden uitgegeven vanaf 2014 tot uiterlijk 2040. Dit betreffen in totaal ongeveer 53 kavels.

Voortgang

Er lopen met diverse partijen serieuze gesprekken over de afname van kavels. Dit heeft tot nu toe geleid tot twee definitieve verkopen. Hiermee is aan de verkoopdoelstelling in vierkanten meters van 2014 ruim voldaan. Het bouwrijp maken van het eerste deel van de Flier is in volle gang, zodat het eerste gedeelte begin 2015 bouwrijp is. De eerste kavel van 4 hectare is eind 2014 ook daadwerkelijk overgedragen. Hierdoor is de boekwaarde van de Flier sterk teruggelopen.

Financiële meerjarenbegroting

De grondexploitatie naar verwachting sluiten met een positief saldo. Dit is inclusief de getroffen verliesvoorziening. Dit saldo is positief beïnvloed door met name een lagere bijdrage aan de bovenwijkse voorzieningen. Ook de strakke sturing op de cashflow (vroegere realisatie opbrengsten, latere realisatie kosten) heeft een positief effect op het resultaat. In de praktijk is het echter niet altijd mogelijk om de grondprijzen te realiseren zoals geraamd in de grondexploitatie. Hierdoor (en de lange looptijd) is het daadwerkelijke eindresultaat nog steeds onzeker. Voorgesteld wordt om de verliesvoorziening af te bouwen met € 4,3 miljoen. In lijn met de richtlijnen van de accountant leidt de verbetering van het verwachte saldo tot een verlaging van de verliesvoorziening. Dit is in de vertrouwelijke bijlage verwerkt. Het verwachte positieve saldo loopt daarmee terug richting nul tot € 14.000. De risico's die normaal gesproken binnen het positieve saldo zouden kunnen worden opgevangen, zijn nu verhoogd meegenomen in de risicoanalyse.

Risico's

In de Flier staan de grondprijzen onder druk. Dit risico is (verhoogd) meegenomen in de risicoanalyse. Door ons als gemeente te profileren boven andere gemeenten wordt geprobeerd toch bedrijven aan te trekken tegen goede voorwaarden. De concurrentie met omliggende gemeenten is groot. In de grondexploitatie is daarom rekening gehouden met een lange doorlooptijd. Daarnaast zijn er risico's met betrekking tot de verkoop van de kavels in de buurt van de gasleiding en de (financiële) gevolgen van het aanpassen van het BKP. Door de sterk verlaagde verliesvoorziening zijn deze risico's verhoogd meegenomen in de risicoanalyse.

Optimalisering

In het stedenbouwkundig plan lijken mogelijkheden te zijn om kosten te besparen zonder de stedenbouwkundige kwaliteit aan te tasten. De planning van het verdere bouwrijp maken zal worden afgestemd op het uitgiftetempo, om onnodig renteverlies over deze kosten te voorkomen.

Relevante besluitvorming

Door het vaststellen van het tweede deel van de nota bovenwijkse en bovenplanse voorzieningen is het af te dragen bedrag hieraan afgenomen. Daarnaast heeft het college ingestemd met een aantal verkopen. Een herziening van het beeldkwaliteitsplan wordt voorbereid, deze zal ook ter besluitvorming aangeboden worden.

Oosterpoort

Programma

In project Oosterpoort worden 94 woningen gerealiseerd in fase 1 en 2. Daarnaast wordt in fase 1 ca. 5.000 m2 commerciële ruimte gerealiseerd. De ontwikkeling vindt plaats door een projectontwikkelaar.

Voortgang

Na jarenlange voorbereiding is in 2013 gestart met de daadwerkelijke realisatie van het plan Oosterpoort. In september 2013 is begonnen met de aanleg van de parkeergarage. Inmiddels is de bouw van de commerciële ruimten en de woningen van fase 1 ook in een vergevorderd stadium. De verwachting is dat halverwege 2015 fase 1 is opgeleverd en kan worden geopend. Wanneer fase 2 start is nog niet duidelijk. Het definitief ontwerp voor de openbare ruimte is door het college vastgesteld. De uitkomsten van de aanbestedingsprocedure zijn verwerkt in deze MPG.

Financiële meerjarenbegroting

Het project zal met inbegrip van de verliesvoorziening (€ 1.741.000) naar verwachting met een positief saldo van € 193.00 sluiten, mits de voortgang volgens planning blijft verlopen. Inmiddels is het voorschot van de ISV subsidie van € 290.000 ontvangen. Bij afronding van het project vindt de definitieve afrekening plaats. Hierbij is het van belang dat fase 2 ook tijdig wordt uitgevoerd. De verbetering van het positieve saldo heeft voornamelijk te maken door een gunstige aanbesteding voor het woonrijp maken.

Risico's

Risico's zijn met name het ontvangen van subsidie, dat onder andere afhankelijk is van de voortgang van de bouw. Daarnaast kunnen door vertraging (van fase 2) de plankosten oplopen. Het hiermee gemoeide risico is meegenomen in de risicoanalyse.

Optimalisering

In het project zijn beperkte optimalisatiemogelijkheden, omdat het al ver in uitvoering is.

Relevante besluitvorming

Er heeft recent geen relevante besluitvorming plaatsgevonden voor project Oosterpoort.

Spoorkamp

Programma

In Plangebied Spoorkamp zijn gronden beschikbaar voor kantoren en maatschappelijke doeleinden. In fase 1 is nog ongeveer 3,2 ha beschikbaar en in fase 2 ook nog 3,2 ha. De fasering in de grondexploitatie is als volgt:
2015: 2.600 m2
2016: 2.600 m2
2017: 6.400 m2
2017-2025: 52.600 m2

Voortgang

In 2014 hebben geen verkopen plaatsgevonden. Ook is de belangstelling erg gering. Er lopen geen verkoopgesprekken.

Er wordt niet geïnvesteerd in fase 2 (bouw- woonrijpmaken) zolang fase 1 geen zicht op realisatie heeft. Wel wordt in 2015 fase 1 woonrijp gemaakt, zodat de huidige instellingen en bedrijven niet nog jaren in een bouwgebied blijven zitten.

Financiële meerjarenbegroting

De grondexploitatie zal naar verwachting sluiten met een positief saldo van circa € 2,3 miljoen netto contant. Een voorwaarde is hiervoor wel dat voor 2025 de 6,4 ha worden verkocht. Indien de (kantoren) markt aantrekt is een hoger resultaat ook mogelijk, omdat de huidige boekwaarde (€ 1,5 miljoen) beperkt is en de opbrengsten voorzichtig zijn geschat.

Risico's

In Spoorkamp bestaan diverse onzekerheden en risico's. Het is onzeker of er een station zal komen in het plangebied. Er is op dit moment wel fysiek ruimte voor gereserveerd. De markt voor kantoren is ongunstig op dit moment. In de planning van de grondexploitatie is daarom in de eerste jaren rekening gehouden met een beperkte uitgifte van grond. Het hiermee gemoeide risico is meegenomen in de risicoanalyse. Indien de slechte marktomstandigheden blijven bestaan zal dit zich door vertalen in een verslechtering van het resultaat en op termijn mogelijk tot het treffen van een verliesvoorziening. Op korte termijn is dit gezien de looptijd (tot 2025) waarschijnlijk niet aan de orde.

Optimalisering

Er wordt onderzoek gedaan naar alternatieve invullingen van het plangebied. Specifiek is gekeken naar woon-werkkavels. Dit levert problemen op met de benodigde geluidswerende voorzieningen. Het lijkt mogelijk, met de nodige randvoorwaarden. Vooralsnog wordt hier verder niets mee gedaan. Mede omdat er breder naar kansen voor de verdere ontwikkeling van Spoorkamp wordt gekeken. Dit heeft tot nu toe niet iets concreets opgeleverd.

Relevante besluitvorming

Er heeft geen recent relevante besluitvorming plaatsgevonden voor project Spoorkamp.

2.2 Niet in exploitatie genomen gronden

Nijkerkerveen deelplan 1a

Voortgang

Het bestemmingsplan van deelplan 1a is door de Raad van State vernietigd. De grondexploitatie is gesplitst, zodat deelplan 1a thans is opgenomen als nog niet in exploitatie genomen grond.

Op dit moment is het bestemmingsplan Nijkerkerveen/Holkerveen in procedure. Het is van belang om te wachten tot dit bestemmingsplan onherroepelijk is, voordat een nieuw bestemmingsplan voor deelplan 1a in procedure wordt gebracht. Gelet op de situatie op de woningmarkt is eerst deelplan 2 in ontwikkeling worden gebracht en volgt daarna deelplan 1a. Naar verwachting zal de ontwikkeling van deelplan 1a over 6 tot 8 jaar worden hervat. De vertraging leidt tot een verslechtering van het financiële resultaat van deelplan 1a.

Financiële meerjarenbegroting

Door de vertraging drukt de verwervingsprijs zwaar door. Het is onzeker wanneer dit plan tot ontwikkeling zal komen. De boekwaarde bedraagt € 104,31 per m². Om de toekomstige risico's te beperken, is het verstandig de boekwaarde per m² terug te brengen door het treffen van een extra verliesvoorziening. Aangezien de ontwikkelaar voor 50% deelt in het resultaat van de grondexploitatie, heeft de verliesvoorziening alleen betrekking op de gemeentelijke helft. Het totale oppervlak van deelplan 1a bedraagt 33.065 m², zodat het gemeentelijke deel 16.533 m² bedraagt.

De grondwaarde als ruwe bouwgrond wordt geschat op circa € 25, - per m². Dit is gebaseerd op een start van de ontwikkeling over 8 jaar. Voor Nijkerkerveen deelplan 1a betekent dit een totale verliesvoorziening van 16.533 m² à € 79,31 = € 997.000, afgerond € 1.000.000, -.

Risico's.

Het risico van verdere vertraging kan niet worden uitgesloten. Er zal een nieuw bestemmingsplan in procedure moeten worden gebracht en de woningmarkt is niet goed te voorspellen. Met het treffen van een extra verliesvoorziening wordt het risico voor een groot deel geaccepteerd, waarmee het resterende risico op de grondexploitatie sterk wordt gereduceerd. Het berekende risico van € 650.000 kan worden teruggebracht naar € 156.000, -. Dit is meegenomen in de risicoanalyse.

Optimalisaties.

Een gedeelte van deelplan 1a is bestemd als bedrijventerrein. In overleg met de samenwerkingspartner wordt onderzocht wordt of enkele gedeeltes van deelplan 1a toch kunnen worden uitgegeven en ontwikkeld, vooruitlopend op het gehele deelplan 1a. Het betreft met name de grond aan de zijde van de Buntwal en het als bedrijfsterrein te bestemmen gedeelte.

In het nieuwe bestemmingsplan dat voor deelplan 1a moet worden opgesteld, zal de verkaveling aangepast worden aan de huidige marktomstandigheden (kleinere kavels), waardoor de verkoopbaarheid wordt bevorderd.

Besluitvorming

Het (actualisatie) bestemmingsplan Nijkerkerveen/Holkerveen is in oktober 2014 door de raad vastgesteld. Dit bestemmingsplan is nog niet onherroepelijk, maar vormt wel een belangrijke basis voor het nieuw op te stellen bestemmingsplan voor Nijkerkerveen deelplan 1a.

Nijkerkerveen deelplan 2 landelijk deel

Programma

Het programma zal bestaan uit minimaal circa 45 woningen.

Voortgang

Na afronding van deelplan 2, dorps deel, zal het landelijk deel in ontwikkeling worden gebracht. Naar verwachting zal dit pas na 2020 aan de orde zijn.

Financiële meerjarenbegroting

Voor de grond in het landelijk deel van deelplan 2 (ca. 45 woningen) is een verliesvoorziening getroffen van € 518.000 in de jaarrekening 2012. Hierbij is de grond gewaardeerd op agrarische waarde. Gelet op de geringe activiteit op dit moment is er geen reden om deze aan te passen.

Risico's

Risico's zijn beperkt, gelet op de al getroffen verliesvoorziening.

Optimalisering

Het plan moet nog worden uitgewerkt en in procedure worden gebracht.

Relevante besluitvorming

In de jaarrekening 2012 is besloten de gronden voor het landelijk deel af te waarderen tot agrarische waarde en een verliesvoorziening te treffen.

Nijkerkerveen deelplan 3

Programma

Ontwikkeling van deelplan 3 is vooralsnog niet aan de orde. De grond is afgewaardeerd tot agrarische waarde, met uitzondering van de bestaande woningen en woonpercelen en de percelen die in het kader van de rood-voor-rood regeling mogen worden ontwikkeld.

Voortgang

De woning aan de Laakweg 54 is in het najaar van 2014 verkocht. De helft van de verkoopprijs komt toe aan de gemeente. De resterende twee woningen komen zo spoedig mogelijk in de verkoop na het onherroepelijk worden van de gewijzigde bestemming in "wonen".

Financiële meerjarenbegroting

Door het treffen van verliesvoorzieningen in het verleden is de waarde van de grond in deelplan 3 op het niveau van de agrarische waarde. De grond wordt beschouwd als strategische grondpositie. De panden die eigendom zijn van de gemeente zullen worden verkocht.

Risico's

In verband met de moeilijke marktomstandigheden bestaat het risico dat de panden later zullen worden verkocht en/of tegen een lagere prijs dan geraamd. Het gevolg is dat er een extra verliesvoorziening getroffen moet worden om de gronden op agrarisch waarde te houden. Daarnaast wordt er jaarlijks ca. € 30.000 aan rentekosten bijgeschreven. Het hiermee gemoeide risico is meegenomen in de risicoanalyse. Door de verkoop van Laakweg 54 is het risico afgenomen.

Optimalisering

De bestaande woningen worden geprobeerd zo snel mogelijk te verkopen, zodat de boekwaarde terugloopt. Ook de kavels voor de rood-voor-rood regeling zullen zo snel mogelijk op de markt worden gezet.

Relevante besluitvorming

Er heeft geen recent relevante besluitvorming plaatsgevonden voor project Nijkerkerveen deelplan 3.

Globe

Programma

De Globe betreft een ontwikkelingslocatie in Hoevelaken van ongeveer 3.000 m2. Er heeft nog geen besluitvorming plaats gevonden over de invulling van de locatie. Het programma waarmee is gerekend in de bijbehorende grondexploitatie is op basis van een gemiddeld en mogelijk programma voor deze locatie, maar heeft geen enkele status.

Voortgang

De school is gesloopt in 2014. De locatie komt in aanmerking voor herontwikkeling, maar de precieze invulling is nog niet bekend. De boekwaarde van de school is als verwervingskosten geactiveerd in de grondexploitatie.

Financiële meerjarenbegroting

De Globe wordt als grondexploitatie aangemerkt, wat betekent dat de kosten geactiveerd worden. Door middel van de grondverkoop kunnen deze kosten weer worden terug verdiend. Indien de raad besluit om de locatie niet te ontwikkelen of deze blijkt verliesgevend te zijn, zullen de kosten moeten worden afgeboekt met als

dekking de reserve bouwgrondexploitatie. Op basis van een eerste globale doorrekening moet de ontwikkeling van deze locatie een positief saldo kunnen opleveren.

Risico's

De kosten voor het slopen van de school en de boekwaarde zijn geboekt in de grondexploitatie van de Globe. Indien er geen ontwikkeling plaats vinden zullen deze kosten afgeboekt moeten worden. (ongeveer € 130.000)

Optimalisering

Voor de invulling van dit plangebied is er inhoudelijk nog veel vrijheid om keuzes te maken, hierdoor zijn er nog vele optimalisaties mogelijk. Er ligt nog geen basis plan, daarom kunnen er geen concrete optimalisaties worden benoemd.

Relevante besluitvorming

Het college heeft besloten tot sloop van de school op de Globelocatie. In het voorjaar 2015 zal er besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Doornsteeg

Programma

Op basis van het Masterplan is het globale uitgangspunt voor het programma als volgt: Dit betreft de volgende uitgangspunten voor het programma:

huurwoningen:

- Goedkoop sociaal 8%
- Middelduur sociaal 13%
- Duur 10%

Koopwoningen:

- Goedkoop 13%
- Middelduur 24%
- Middelduur hoog 23%
- Duur 7%

Op basis hiervan is een eerste grondexploitatie doorgerekend. In Doornsteeg heeft de gemeente ongeveer de helft van het gebied in eigendom; de andere helft is in bezit van ontwikkelaars en particulieren. Het programma dient als referentiepunt, waarbij met name voor het vrije sectordeel de koper aan zet is.

Voortgang

Het Globaal Masterplan is in 2014 vastgesteld door de raad. Doornsteeg zal gefaseerd worden gerealiseerd. Het eerste bestemmingsplan zal ruimte bieden aan rond de 335 woningen. Het uitgangspunt bij de definiëring van de eerste ontwikkelingsfase is om aan te sluiten op de bestaande infrastructuur zodat grote voorinvesteringen worden vermeden. Bij het in procedure brengen van het bestemmingsplan (eerste kwartaal 2015) zal de exacte locatie voor de eerste fase worden bepaald en aangegeven.

Aan de Holkerweg is gestart met de ontwikkeling van een CPO locatie. Hiervoor lopen gesprekken tussen de gemeente en de stichting 'Holkerbeek'.

Om de gehele Doornsteeg te ontwikkelen is een behoorlijke geluidswerende voorziening nodig. Er wordt onderzocht hoe deze zo efficiënt mogelijk kan worden neergezet. Hierbij is het financiële aspect belangrijk, maar ook de afstemming met Rijkswaterstaat en de stedenbouwkundig inpassing.

Financiële meerjarenbegroting

Voor Doornsteeg is een grondexploitatie waarin alle kosten worden geactiveerd. In de jaarrekening 2012 is een verliesvoorziening getroffen van € 5,3 miljoen. Op basis van de huidige inzichten is dit voldoende om de ontwikkeling van het gemeentelijke deel van de Doornsteeg budgettair neutraal te kunnen ontwikkelen.

Het streven is in eerste instantie gericht op het sluiten van anterieure exploitatieovereenkomsten met alle grondeigenaren binnen het bestemmingsplan. Indien het niet lukt om een anterieure overeenkomst te sluiten met alle grondeigenaren in het plangebied van het bestemmingsplan, dan biedt het exploitatieplan, dat tegelijk met het bestemmingsplan wordt vastgesteld, de mogelijkheid om kosten te verhalen. Het exploitatieplan biedt de basis voor publiekrechtelijk kostenverhaal en het daadwerkelijk realiseren van de nieuwe bestemming.

Voor deelplan 1a wordt een exploitatieplan opgesteld die samen met het bestemmingsplan in procedure gaat. Daarnaast vinden er gesprekken met marktpartijen plaats om de ontwikkeling daadwerkelijk vorm te geven.

Risico's

Aan een grootschalige ontwikkeling als Doornsteeg zijn altijd risico's verbonden. Deze risico's zijn zo uitgebreid mogelijk in beeld gebracht. In de vertrouwelijke bijlage is een beknopte risicoanalyse te vinden. Los hiervan is ook een uitgebreide risicoanalyse gemaakt om de risico's zo goed mogelijk in beeld te hebben en hier zoveel mogelijk op te kunnen sturen. De grootste risico's zijn gelegen in de marktomstandigheden en het (niet) kunnen verhalen van alle kosten. Ook de ambitie om deze woonwijk CO2 neutraal te ontwikkelen brengen financiële risico's met zich mee.

Optimalisering

Het Globaal Masterplan betreft een globale indicatie voor het gebied. Per plangebied zal dit verder uitgewerkt worden en waar nodig kunnen er optimalisaties plaatsvinden.

Relevante besluitvorming

De relevante besluitvorming heeft plaats gevonden in het vaststellen van de structuurvisie, de kaderstellende notitie en recent door het Globaal Masterplan. Over de energievisie is de raad begin 2015 geïnformeerd.

Westkadijk 2015

Programma

Het plangebied betreft 15.565 m² bestemd voor bedrijven. Dit is verdeeld over vijf kavels waarvan de kavel grenzen flexibel zijn.

Voortgang

In 2012 is de grondexploitatie van bedrijventerrein de Westkadijk afgesloten. Op één van de verkochte percelen rustte een terugkoopverplichting uit 2008. In januari 2015 is dit perceel teruggekocht van de betreffende ontwikkelaar. Inmiddels is een gedeelte van het perceel alweer verkocht.

Financiële meerjarenbegroting

In totaal is er voor een prijs van € 3.346.475 teruggekocht. De grondexploitatie is in 2015 geopend. De terugkoopprijs is € 215 per m². De huidige marktwaarde wordt lager geschat. Dit boekwaardeverlies plus de te maken plan- en financieringskosten zal naar verwachtingen leiden tot een verlies van € 1.000.000. Voor dit verlies heeft de raad in januari 2014 een voorziening getroffen.

Risico's

Het risico bestaat dat de nieuwe grondprijs ook te hoog gewaardeerd is of dat de gronden worden verkocht met een andere bestemming. Dit gewogen risico van € 470.000 is meegenomen in de risicoanalyse.

Optimalisering

Het gebied is al woonrijp gemaakt en er hoeft geen bestemmingsplanwijziging plaats te vinden. Optimalisaties zonder de verliesvoorziening te verhogen zijn niet mogelijk. Wel kan er binnen de huidige randvoorwaarden optimalisatie plaatsvinden door snelle verkoop en tegen hogere grondprijzen. Deze kans is echter beperkt.

Relevante besluitvorming

In januari 2014 heeft de raad besloten tot het vormen van een verliesvoorziening, zodat de gronden in 2015 ook daadwerkelijk terug gekocht kunnen worden. In deze raadsvergadering is ook de grondexploitatie vastgesteld. Er is geen sprake van een heffing Bovenwijks, omdat het bestaand bedrijventerrein betreft (er wordt geen bestemming gewijzigd).

2.3 Exploitaties derden

De particuliere projecten zijn verdeeld in exploitaties die in procedure zijn, waaraan de gemeente medewerking verleent en exploitaties die in aanvraag zijn. Van deze laatste groep is nog onduidelijk of de projecten daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden, maar de gegevens zijn wel meegenomen in het totale programma. Voor de exploitaties in procedure wordt een aparte administratie gevoerd binnen het product woningbouwkavels onder de noemer: 'diverse inbreidingslocaties'. De projecten waaraan de gemeente medewerking verleent, kunnen ook een financiële component hebben. De financiële effecten zijn meegenomen in de totale berekening. Aangezien de gemeente slechts faciliteert en geen gronden verwerft,

zijn de financiële risico's gering. Het is van belang een exploitatieberekening te maken in verband met kostenverhaal. In sommige gevallen, zoals het plan Horstbeek, verkoopt de gemeente grond, zodat een positief resultaat kan worden behaald. Indien er met een ontwikkeling meegewerkt wordt, worden de kosten verhaald. Het risico bestaat dat er meer kosten gemaakt worden dan er verhaald zijn. In dat geval zal de reserve grondexploitatie een bijdrage moeten leveren om het ontstane verlies te dekken. In de praktijk is het niet altijd mogelijk om 100% kostendekkend de kosten te verhalen.

De stand van zaken van de particuliere projecten in procedure is als volgt:

Projecten	Stand van zaken
Smidspol (nu Nijkerkerpoort)	Nijkerkerpoort is in ontwikkeling door een derde partij. Vanuit de gemeente vindt begeleiding plaats voor het bouw- woonrijp maken.
Locatie Doeland (Koninginneweg, Horstweg)	Overeenkomst is gesloten, start woningbouw heeft plaats gevonden in 2014. De verwachting is dat het project in 2016 kan worden afgesloten.
Havenlijn (Timpaan)	Overeenkomst is gesloten, start woningbouw heeft plaats gevonden. Project kan in 2015 worden afgesloten.
Horstbeek	Overeenkomst is gesloten, er hebben nog geen verkopen plaatsgevonden. De gemeente verkoopt hier ook grond. Indien dit gerealiseerd wordt ontstaat er een positief saldo van ruim € 1.000.000, -. Op het gedeelte van de gemeente is verontreiniging zoals puin, stortgaten e.d. aangetroffen. Ook op het terrein van de ontwikkelaar is verontreiniging zoals puin, diesel aanwezig. Dit leidt tot een hogere kostenpost van circa € 20.000, -. Dit is verwerkt in deze MPG. De relatief hoge boekwaarde voor een particulier project brengt een risico met zich mee dat dit niet wordt terug verdiend. Dit risico is meegenomen in de risicoanalyse.
Kantemarsweg	Project is vooralsnog niet doorgegaan, project is daarom afgesloten met een negatief saldo van € 5.700, -
Bernhardlaan, Hoevelaken	Overeenkomst is gesloten, aan de verplichtingen is voldaan. Project is afgesloten met een tekort van € 2.100, -
Park Weldam	Overeenkomst is gesloten, procedure bestemmingsplan is begin 2014 afgerond. Kavels zijn in verkoop.
Hassemanpad	Ontwikkeling is in voorbereiding.
Callenbachstraat/ ABN-AMRO locatie	Project in 2013 gestart. Overeenkomst is gesloten, procedure is half 2014 afgerond. Start bouw is voorzien begin 2015.
Sparrenlaan	Project in 2013 gestart. Ontwikkeling is in voorbereiding. Start woningbouw vindt in 2015 plaats.
Meinsstraat	Project in 2013 gestart. Overeenkomst is gesloten. Woningen staan in de verkoop, er is gestart met de bouw.
Vd Kraatslocatie	Project in 2014 gestart. Ontwikkeling is in voorbereiding.
Nieboerterrein	Project in 2014 gestart. Ontwikkeling is in voorbereiding.
Schulpkamp	Project in 2014 gestart. Woningen zijn verkocht, start bouw is voorzien begin 2015.
Koetsendijk	Project in 2014 gestart. Ontwikkeling is in voorbereiding.

3. Algemeen

3.1 Relatie P&C / managementrapportages

Met de Meerjaren Prognose Grondexploitaties informeert het college de raad over de grondexploitatieprojecten. Dit betreft zowel in exploitatie genomen gronden, als niet in exploitatie genomen gronden. Dit gebeurt bij de behandeling van de begroting en de jaarrekening.

In de begroting worden ieder jaar in de verplichtte paragraaf Grondbeleid de beleidsvoornemens voor het komende jaar vastgelegd. Ook worden de prognoses van kosten en opbrengsten opgenomen op de producten 830 (woningbouwkavels) en 831 (bedrijfskavels).

In de jaarrekening legt het college verantwoording af aan de raad of zij bij de uitvoering van het grondbeleid binnen de vastgestelde beleidskaders heeft gehandeld. Ook biedt het college inzicht in de gerealiseerde kosten en opbrengsten van de grondexploitaties die door de raad zijn vastgesteld, de grondexploitaties van projecten die in voorbereiding zijn en de gevolgen hiervan voor de reserves en voorzieningen.

3.2 Beleidskaders

BBV

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten worden kaders gesteld en richtlijnen gegeven voor de grondexploitaties. De BBV maakt een onderverdeling in Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) en Bouwgrond in exploitatie (BIE).

In 2012 zijn de richtlijnen met betrekking tot de grondexploitaties aangepast. Hierbij zijn de financiële richtlijnen aangescherpt. Met name voor de NIEGG gelden strenge eisen die in het kort op het volgende neerkomen. Voor het activeren van kosten bij niet in exploitatie genomen gronden moet een reëel en stellig voornemen bestaan dat deze in de nabije toekomst tot ontwikkeling worden gebracht. Deze verwachting moet zijn gebaseerd op een raadsbesluit, waarin inhoud wordt gegeven aan ambitie en planperiode. De boekwaarde van NIEGG mag nooit hoger zijn dan de verwachte marktwaarde. Als de boekwaarde al het niveau van de marktwaarde heeft bereikt en de marktwaarde daalt, dan dient een verliesvoorziening te worden getroffen c.q. afgewaardeerd ter grootte van het volledige verwachte verlies.

Als de raad een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld, is sprake van Bouwgrond in Exploitatie (BIE). Als op enig moment sprake is van een verwacht tekort op de grondexploitatie, dan dient dat verlies onmiddellijk te worden genomen in de vorm van een verliesvoorziening of afboeking. Is er sprake van een gepland overschot, dan wordt het resultaat genomen voor zover het met voldoende zekerheid is gerealiseerd of bij voortdurende onzekerheid, aan het einde van het project.

Gemeentelijk beleid

De raad heeft een aantal beleidsnota's en documenten vastgesteld die kaderstellend zijn voor de grondexploitaties en deze MPG.

- Structuurvisie Nijkerk / Hoevelaken 2030
- Binnenstadsvisie Nijkerk
- Woonvisie 2012+
- Onderzoek Rekenkamercommissie Risicomanagement Grondbeleid
- Nota Risicomanagement 2013-2016
- Nota Grondbeleid 2013
- Jaarrekening 2014
- Begroting 2015
- Kadernota 2015
- Bestemmingsplannen op basis van de Wet ruimtelijke ordening
- Grondexploitaties
- Financiële verordening
- Nota Bovenwijkse en bovenplanse voorzieningen

In de Nota Grondbeleid 2013 is opgenomen dat de gemeente in principe een faciliterend grondbeleid voert en terughoudend is bij het verwerven van grond.

Naast de door de raad vastgestelde kaders, stelt het college jaarlijks de Nota Grondprijzen vast. Hierbij worden marktconforme prijzen gehanteerd.

3.3 Ontwikkelingen in wet- regelgeving

Heffing vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 vervalt de vennootschapsbelasting vrijstelling voor Nederlandse overheidsbedrijven. Hiertoe heeft de tweede kamer op 18 december 2014 een wetsvoorstel aangenomen. Als voorbereiding op de invoering heeft de Gemeente Nijkerk een inventarisatie gemaakt van alle mogelijke VPB-plichtige activiteiten om zo de juridische en financiële impact op de organisatie te kunnen bepalen.

Met de invoering van de VPB-plicht zoals voorgesteld, wordt de winst in de grondexploitatie mogelijk belast met deze belasting (20-25%). Er zijn nog een aantal onduidelijkheden over de precieze invoering en hoe de fiscale winst bepaald wordt. Het is mogelijk dat er geen sprake is van bedrijfseconomische winst, maar wel van fiscale winst. Duidelijk is dat in 2015 een aantal (strategische keuzes) gemaakt moeten worden hoe hier mee om te gaan. De hoogte en wijzigingen van de boekwaarde zijn hierbij van belang. Daarnaast zal de administratieve organisatie hierop moeten worden ingericht. Dit zal voor een verhoging van de administratieve last zorgen.

Wet Markt en Overheid

Per 1 juli 2014 is de wet Markt en Overheid van kracht. Deze wet heeft tot doel om oneerlijke concurrentie tussen overheid en ondernemers tegen te gaan. Indien voldaan wordt aan de voorgeschreven gedragsregels vormt deze wet geen risico voor de grondexploitatie. De gedragsregels waaraan voldaan moet worden zijn:

- Integrale kostendoorrekening van goederen en diensten in tarieven;
- Bevoordelingsverbod: overheden mogen eigen overheidsbedrijf niet bevoordelen t.o.v. concurrerende bedrijven;
- Gegevensgebruik; overheden mogen gegevens die ze vanuit de publieke taak verkrijgen niet gebruiken voor economische activiteiten die niet dienen ter uitvoering van de publieke taak (Geldt niet als andere overheidsorganisaties of bedrijven ook over die gegevens kunnen beschikken);
- Functiescheiding: niet dezelfde personen mogen betrokken zijn als de overheid een toetsende rol heeft voor bepaalde economische activiteiten en die zelf ook uitvoert.

De raad is hierover inmiddels geïnformeerd.

Omgevingswet

Met de nieuwe Omgevingswet wil het kabinet de regels voor ruimtelijke projecten vereenvoudigen en bundelen. Zo wordt het makkelijker om ruimtelijke projecten te starten. Bijvoorbeeld woningbouw op voormalige bedrijventerreinen of de aanleg van windmolenparken. Ook de wet ruimtelijk ordening zal in de nieuwe omgevingswet opgaan. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft op 17 juni 2014 het wetsvoorstel 'Omgevingswet' naar de Tweede Kamer gestuurd. Zowel de Tweede als de Eerste Kamer moeten het wetsvoorstel goedkeuren. Naar verwachting treedt de wet in 2018 in werking. Wat de consequenties van deze nieuwe wet voor de Nijkerkse grondexploitaties zijn, is nog niet bekend.

3.4 Accountantscontrole

Bij de jaarrekening 2014 (en ook tussentijds) zijn de stukken van de grondexploitatie gecontroleerd door de accountant. In de gemeente Nijkerk is intern berekend wat de invloed van de economische omstandigheden is op de uitkomsten van de grondexploitatie. Met deze berekeningen is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening 2014 op een juiste wijze is gewaardeerd en of de gemeente mogelijk een verliesvoorziening moet treffen. Dit is gebeurd.

Jaarlijks worden ook twee interne controles uitgevoerd, namelijk voor:

- Aan- en verkoop gronden
- Kosten toerekening grondexploitaties.

3.5 Reserve en voorzieningen grondexploitatie

Reserve grondexploitatie

Reserves zijn middelen om onzekere risico's (reserves) of voorzienbare verliezen (voorzieningen) af te dekken. Voor de grondexploitaties is door de raad de reserve bouwgrondexploitatie ingesteld. Deze reserve wordt gevoed met positieve resultaten en winstnemingen. Toevoegingen aan de voorziening voor toekomstige verliezen worden ten laste van deze reserve getroffen. De omvang van de reserve dient te worden afgestemd op het risicoprofiel van de grondexploitaties. De raad heeft daarom besloten dat de reserve minimaal 80% van

de gewogen risico's moet bedragen die volgt uit de opgestelde risicoanalyse. Dit is conform de Nota Grondbeleid en de Nota Risicomanagement. Zie ook Hoofdstuk 3 en paragraaf 3.2. Er is geen bovengrens voor deze reserve vastgesteld. Dit houdt in dat er geen geld automatisch uit de reserve bouwgrondexploitatie naar de algemene reserve vloeit. Dit kan wel gebeuren via een apart raadsvoorstel.

Voorziening grondexploitatie

De voorziening grondexploitatie bestaat om resterende werkzaamheden uit te kunnen voeren van al afgesloten grondexploitatie. Vaak gaat het om bouw- woonrijp maak werkzaamheden die pas kunnen worden uitgevoerd als alle opstellen zijn gerealiseerd. De voorziening grondexploitatie is per 1-1-2015 als volgt opgebouwd:

Voorziening	Hoogte in €
Middelaar	20.000
De Flier (M)	80.000
Watergoor	256.000
Westkadijk 2015	1.000.000
Totaal	1.356.000

De voorziening voor Westkadijk 2015 zal worden omgezet naar een verliesvoorziening, nadat de grond daadwerkelijk is overgedragen aan de gemeente (januari 2015). Op dat moment zal ook de grondexploitatie worden geopend. Dit wordt verwerkt in het volgende MPG.

Wegens het afsluiten van de grondexploitaties Middelaar en de Flier (M) is hiervoor een voorziening getroffen.

In 2011 is de voorziening voor Holkerveen afgesloten. In Holkerveen, een zijstraat van de Vreugdenhilstraat staan nog 4 bouw kavels te koop (bijna 10 jaar). Op dit moment ligt er voor de ontsluiting van de kavels een bouwstraat. Het gedeelte is bouwrijp gemaakt (riool + nutsvoorzieningen) tot halverwege de bouwstraat. Onlangs is er één kavel verkocht. Voor de overige kavels is nog geen afname. Er is dus nog geen planning te maken over een definitieve afronding van het bouw- en woonrijp maken. De gemeente moet waarschijnlijk deze kosten betalen. Het gaat om circa € 20.000. Indien dit zich voordoet zal hiervoor een voorstel volgen.

3.6 Uitgangspunten voor deze MPG

In de grondexploitaties worden de geraamde kosten en opbrengsten in de tijd uitgezet. Vanwege de vaak lange looptijd van de projecten kan een relatief geringe wijziging van de gekozen variabelen leiden tot een aanzienlijke wijziging van het financiële resultaat. Deze variabelen zijn onder meer afhankelijk van inflatie, marktontwikkelingen en de interne rekenrente van de gemeente.

De volgende parameters zijn door u vastgesteld en worden gehanteerd in de grondexploitatie. Er is geen reden om deze parameters aan te passen.

Parameters MPG 2015	
Kostenstijging	2,0 %
Opbrengststijging sociale woningbouw	1,5 %
Opbrengststijging vrije sector woningbouw	0,0 %
Opbrengststijging Kantoren	0,0 %
Opbrengststijging Bedrijven	0,0 %
Omslagrente	4,0 %

Deze ingeschatte parameters worden over de gehele looptijd van iedere gemeentelijke grondexploitatie gehanteerd. Jaarlijks zal worden besloten of de gebruikte parameters moeten worden bijgesteld. De opbrengststijging voor sociale woningbouw is gebaseerd op de afspraken die in het convenant met de in Nijkerk actief zijnde woningbouwcoöperaties zijn opgenomen.

De omslagrente wordt jaarlijks bij de kadernota door de raad vastgesteld.

4. Koppeling beleid

In het vorige hoofdstuk is aangegeven dat de MPG niet los kan worden gezien van een aantal al door de raad gestelde beleidskaders. In dit hoofdstuk wordt het verband nader toegelicht. De MPG is geen doel op zich, maar een middel om een totaaloverzicht van de grondexploitaties te presenteren.

Zowel programmatisch als financieel en relateert deze aan het door de raad vastgestelde beleid. Bij het vaststellen van een bestemmingsplan voor een beoogde ontwikkeling, wordt een grondexploitatie door de raad vastgesteld. Voordat de eerste grondexploitatie van een project is vastgesteld, is er sprake van een exploitatieopzet.

4.1 Structuurvisie en Binnenstadvisie

De Structuurvisie Nijkerk / Hoevelaken 2030 en de Binnenstadvisie Nijkerk liggen aan de basis van alle projecten in de gemeente Nijkerk. De projecten waarbij (her)ontwikkeling het doel is, zijn opgenomen in deze MPG. Dit betreft de gemeentelijke grondexploitaties en grondexploitaties van derden. Het is van belang de plannen van derden in beeld te brengen in verband met het gewenste programma en de bijdrage van deze plannen aan bovenwijkse voorzieningen. De aanvragen waaraan de gemeente medewerking verleent, worden opgenomen in de MPG.

In het Programma Ruimtelijke en Maatschappelijke Investerings (PRMI) zijn de projecten opgenomen die tezamen de Structuurvisie en Binnenstadvisie in onderlinge samenhang de visie tot uitvoering brengen. Een deel van deze projecten is ook opgenomen in de MPG. Voor zover in de toekomst grondexploitatieprojecten worden opgestart, zullen deze ook in de MPG worden opgenomen. Dat geldt ook voor particuliere projecten die programmatisch zullen bijdragen aan het realiseren van de Structuurvisie of Binnenstadvisie.

4.2 Bovenwijkse en Bovenplanse Voorzieningen

Nu de raad heeft besloten terughoudend te zijn met grondaankopen en projecten meer te willen faciliteren, is het des te meer van belang ook een bijdrage aan bovenwijkse en bovenplanse ontwikkelingen vanuit de particuliere grondexploitaties te ontvangen. Bovenwijkse en bovenplanse voorzieningen zijn investeringen die de gemeente doet om de beleidsdoelen zoals opgenomen in de structuurvisies te realiseren. Deze investeringen zijn van belang voor alle inwoners van de gemeente en worden naar rato doorbelast aan de gemeentelijke en particuliere projecten, zoals beschreven in de Wet ruimtelijke ordening. De raad heeft het beleidsdeel van de Nota Bovenwijkse en Bovenplanse Voorzieningen in april 2013 vastgesteld. Het uitvoeringsdeel is op 27 mei 2014 door het college vastgesteld. De bijdrage die wordt gevraagd vanuit de nieuw te realiseren bestemmingen is berekend conform de Wet ruimtelijke ordening (Wro) door alle te verwachten investeringsprojecten af te zetten tegen alle te verwachten bouwprojecten.

De mogelijkheid om kosten te verhalen vindt zijn basis in de Structuurvisies en het PRMI. Het is slechts mogelijk om een deel van investeringen door te belasten, gelet op de criteria profijt, causaliteit en proportionaliteit. In de MPG is deze bijdrage opgenomen in de gemeentelijke grondexploitaties en ook zijn de particuliere plannen zijn meegenomen in de MPG. De overeengekomen bijdrage wordt bij particuliere plannen doorgaans opgenomen in de te sluiten anterieure overeenkomst.

Onderstaande tabel geeft de door het college per 1 juni 2014 vastgestelde bedragen weer.

Wonen v.o.n.-prijs > 200.000	€ 33, - / m ²
Wonen v.o.n.-prijs 170.000 – 200.000	€ 25,50 / m ²
Wonen v.o.n.-prijs < 170.000 en sociaal	€ 18, - / m ²
Bedrijven	€ 25,50 / m ²
Detailhandel	€ 25,50 / m ²

Op basis van de Nota Bovenwijken van 2009 werd standaard een bijdrage van € 37, - per m² doorbelast in de grondexploitaties. De hoogte van de bijdrage was echter nog niet berekend conform de Wro. Nu de bijdrage naar beneden is bijgesteld, ontstaat een voordeel voor de grondexploitaties.

Een belangrijk aandachtspunt is dat de ontvangen bijdragen gestort worden in een voorziening en alleen aangewend kunnen worden voor projecten waarop deze bijdragen gebaseerd zijn. Het betreffen dus geen vrij besteedbare gelden.

4.3 Nota Grondbeleid

In maart 2013 heeft de raad de Nota Grondbeleid vastgesteld. Een belangrijke wijziging ten opzichte van het oude beleid is dat de gemeente niet meer actief alle grond in een exploitatiegebied wenst te verwerven, maar meer faciliterend zal optreden. Deze beleidswijziging heeft met name tot gevolg dat de financiële risico's in de toekomst kleiner zullen worden. De mogelijkheid om winst te behalen neemt echter ook af. Voor bestaande grondexploitaties, waar de gemeente alle grond bezit, heeft dit geen gevolgen. In andere projecten, bijvoorbeeld Doornsteeg, zal meer worden samengewerkt en minder zelf grond tot ontwikkeling worden gebracht. Bij particuliere projecten (grondexploitaties derden) zal de gemeente faciliteren, maar in principe niet zelf grond verwerven.

De (eerste) grondexploitatie van een project wordt in principe tegelijk met het bestemmingsplan ter vaststelling aan de raad aangeboden. Met het vaststellen van deze MPG stelt de raad het totaaloverzicht van de geactualiseerde grondexploitaties vast.

4.4 Nota Grondprijsbeleid

Het grondprijsbeleid van de gemeente Nijkerk wordt jaarlijkse geactualiseerd op basis van marktconformiteit. Hierbij wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de huidige en nieuw te formuleren criteria voor inschrijvings- en uitgiftebeleid. Deze actualisatie wordt als input gebruikt voor de berekening van de verkoopopbrengsten in de grondexploitaties. In deze MPG zijn de grondexploitaties berekend op basis van de Nota grondprijsbeleid 2015, welke in januari 2015 door het college is vastgesteld.

4.5 Nota Risicomanagement

In maart 2013 heeft de raad de Nota Risicomanagement vastgesteld. In het hoofdstuk Risico's en grondexploitatie wordt aangegeven hoe de verantwoordelijkheden zijn verdeeld met betrekking tot de grondexploitaties. De gemeenteraad stelt de eerste grondexploitaties vast. De gemeenteraad controleert in hoeverre de exploitaties binnen de vastgestelde kaders worden gerealiseerd en de gemeenteraad stelt jaarlijks het totaaloverzicht van de (geactualiseerde) exploitaties vast in de MPG en vormt zich een oordeel over de risico's en risicobeheersing.

4.6 Woonvisie 2012+

In de Woonvisie 2012+ "Keuze voor kwaliteit" is uitwerking gegeven aan de ambities van de Structuurvisie. Er is een grootschalig woningmarktonderzoek uitgevoerd. Het is de ambitie van de gemeente Nijkerk om tot en met 2030 3400 woningen te realiseren. De ontwikkelingen op de woningmarkt zijn aanleiding om voor de komende vijf jaar uit te gaan van ongeveer 100 woningen per jaar. Dit uitgangspunt is verwerkt in de gemeentelijke grondexploitaties, waarbij ook de particuliere projecten zijn meegenomen. Dit uitgangspunt, dat een aanzienlijk trager bouwtempo aangeeft dan de eerdere prognose van circa 250 woningen per jaar, heeft geleid tot het treffen van een verliesvoorziening voor de projecten Doornsteeg en Nijkerkerveen. Het blijft belangrijk om de ontwikkelingen op de woningmarkt nauwlettend te volgen en waar nodig de uitgangspunten voor de grondexploitaties aan te passen.